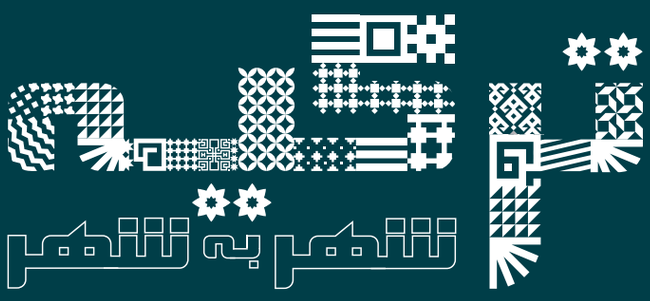

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

DAKA
DOĞU ANADOLU
KALKINMA AJANSI

سازمان توسعه
آناتولی شرقی
میز ایران

www.dakairanmasasi.org

پروژه و هماهنگی

Oğuz Tuncay Görür
Macit Bagheri

همکاران

این اثر با همکاری کارشناسان سازمانهای توسعه ترکیه که وابسته به وزارت صنعت و فناوری جمهوری ترکیه هستند آماده شده است.

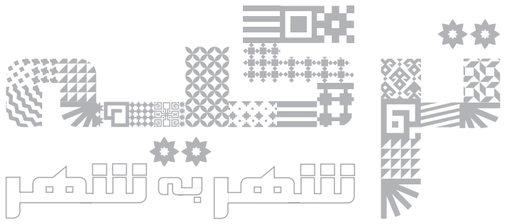
Abdulkadir Borazan, Adil Soltan, Ahmet Sarıoğlu, Ali Durmuş, Ali Gençer, Barış Ayhan, Barış Boğaç Gürsel, Bedri Yay, Berkol Alevli, Bilal Özcan, Burak Aydoğdu, Burak Özer, Burcu Günay, Cahit Erten, Cansu Aylı, Cansu Uyar, Cem Bayrak, Cenk Özbaykal, Ceren Avcil, Çağdaş Güneş, Dilek Aynur, Ecem Pınar Urhan, Emrah Ural, Eray Utku Özek, Erdinç Kadıoğlu, Figen Gökşen Tok, Fuat Özkan, Güliz Ünal, Hakan Bozlu, İbrahim Altıntaş, İsa Telimen, Kamil Abdullah Eşidir, Kerem Akın, Kutlu Eser, Lokman Altunbilek, Mahmut Ural Taşçe, Mehmet Cüneyt Ateş, Mehmet İbrahim Altıntaş, Mehmet Su, Mehmet Tekeli, Melih Ergene, Meral Karadağ, Murat Çalışkan, Murat Torun, Mustafa Ayhan İnanır, Nilay Alay, Nurullah Karaca, Onur Atılgan, Ozan Gündüz, Ömer Ferda Akyol, Özgün Cümandür, Özkan İrkem, Petek Eğerci Coşkun,Petek Eğerci, Reşat Taman, Rukıye Kaya, Selen Sallan, Serhat Taşdemir, Serhat Zafer Ülgür, Seyhun Çevik, Sinan Dündar, Sinan Sarıkaya, Şahin Baş, Tuğba Purtul, Yasin Zicin, Yusuf Kaplan,Yusuf Köleli, Yusuf Yılmaz.

طرح و گرافیک

Momentum Creative Agency

چاپ

Mavi Ofset

۲۰۱۹

سازمان توسعه آناتولی شرقی

داکا: سازمان توسعه آناتولی شرقی

سازمان توسعه آناتولی شرقی یک سازمان دولتی است که در سال ۲۰۰۹ با تصمیم هیات وزیران تشکیل شده است. این سازمان با هدف توسعه منطقه در استانهای بتلیس، حکاری، موش و وان فعالیت میکند. از اهداف سازمان به جریان انداختن قابلیتهای بومی، گسترش همکاری بین سازمانهای دولتی، بخش خصوصی و نهادهای مردم نهاد، آماده کردن برنامه توسعه منطقه ای در راستای برنامه توسعه ملی، جذب و پشتیبانی از سرمایه گذاری و کاهش تفاوتهای توسعه ای بین بخشهای مختلف منطقه است.

سازمان توسعه از دو نهاد هیات مدیره و دبیر کلی تشکیل شده است. هیات مدیره نهاد تصمیم گیرنده سازمان است و استاندارها، شهردارها، رئیسان اتاقهای بازرگانی و رئیسان مجلسهای محلی در آن جای میگیرند. دبیر کلی نهاد اجرایی سازمان است که از شخص دبیر کل و تعدادی کارشناس تشکیل شده است. کارشناسان این نهاد در قالب واحدهای روابط خارجی و تامین مالی، برنامه ریزی و هماهنگی، مدیریت برنامه، امور مالی و اداری، پشتیبانی از سرمایه گذاری، نظارت و ارزیابی و میز ایران انجام وظیفه میکنند.

میز ایران داکا

بخش بزرگی از مرز ایران و ترکیه در منطقه تحت پوشش سازمان توسعه آناتولی شرقی قرار دارد. به جهت وجود پیوندهای دیرینه اقتصادی، اجتماعی و تجاری بین منطقه های همجوار دو کشور و اهمیت پشتیبانی و گسترش این پیوندها، در سال ۲۰۱۸ سازمان داکا یک میز ایران تشکیل داده است.

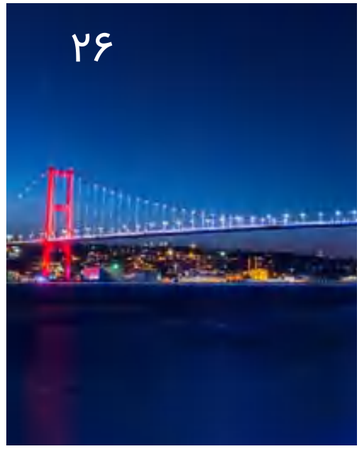
سازمان توسعه آناتولی شرقی

از جمله اهداف میز ایران شناساندن منطقه، پشتیبانی از سرمایه گذاری و انجام فعالیتهای فرهنگی و هنری است. برای شناساندن دو کشور به یکدیگر اطلاعات جامع ترکیه به زبان فارسی و اطلاعات جامع ایران به زبان ترکی در یک پایگاه اینترنتی دوزبانه گردآوری شده است. همچنین تعدادی گزارش، کتاب و بروشور چاپ و پخش شده است.

منطقه مرمره

استانبول ۳۰
بورسا ۳۸
کوجاالی ۴۶
بالیکسیر ۵۴
تکیرداغ ۶۲
ساکاریا ۷۰
چاناک‌کاله ۷۸
ادیرنه ۸۶
کرکلارالی ۹۴
یالووا ۱۰۲
بیلجیک ۱۱۰

منطقه مرکزی آناتولی

آنکارا ۱۲۰
قونیه ۱۲۸
کایسری ۱۳۶
اسکی‌شهیر ۱۴۴
سیواس ۱۵۲
یوزگات ۱۶۰
آکسارای ۱۶۸
نیغده ۱۷۶
نوشهیر ۱۸۴
کرک‌کاله ۱۹۲
کارامان ۱۹۸
کرشهیر ۲۰۴
چانکری ۲۱۰

منطقه اژه

ازمیر ۲۱۸
مانیسا ۲۲۶
آیدین ۲۳۴
دنیزلی ۲۴۲
موغلا ۲۵۰
آفیون‌کاراحصار ۲۵۸
کوتاهیا ۲۶۶
اوشاک ۲۷۴

منطقه دریای مدیترانه

آنتالیا ۲۸۴
آدانا ۲۹۲
مرسین ۳۰۰
هاتای ۳۰۸
قهرمان‌مرعش ۳۱۶
عثمانیه ۳۲۴
اسپارتا ۳۳۲
بوردور ۳۴۰

منطقه دریای سیاه

سامسون ۳۴۸
ترابزون ۳۵۶
اردو ۳۶۴
توکات ۳۷۲
زونگولداک ۳۸۰
چوروم ۳۸۸
گیرسون ۳۹۶
دوزجه ۴۰۴
کاستامونو ۴۱۰
ریزه ۴۱۸
آماسیا ۴۲۶
بولو ۴۳۴
کارابوک ۴۴۲
سینوپ ۴۵۰
بارتین ۴۵۸
گوموش‌خانه ۴۶۶
آرتوین ۴۷۴
بایبورت ۴۸۲

منطقه آناتولی جنوب‌شرقی

غازی‌آنتپ ۴۹۰
شانلی‌اورفا ۴۹۸
دیاربکر ۵۰۶
ماردین ۵۱۴
آدیامان ۵۲۲
باتمان ۵۳۰
شرناخ ۵۳۸
سیرت ۵۴۶
کیلیس ۵۵۴

منطقه آناتولی شرقی

وان ۵۶۴
مالاتیا ۵۷۲
ارزروم ۵۸۰
الازیع ۵۸۸
آغری ۵۹۶
موش ۶۰۴
بتلیس ۶۱۲
کارس ۶۱۸
حکاری ۶۲۶
بینگول ۶۳۲
ارزینجان ۶۳۸
ایغدیر ۶۴۶
آرداهان ۶۵۲
تونجلی ۶۵۸

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران
www.dakaranmasasi.org

ترکیه

جمهوری ترکیه در سال ۱۹۲۳ توسط مصطفی کمال آتاترک تأسیس شد. نود و هشت درصد جمعیت این کشور مسلمان است. این کشور در نیم‌کره شمالی در نقطه تلاقی قاره‌های اروپا و آسیا واقع شده است. بخش بزرگی از خاک این کشور در آسیا و بخشی از آن نیز در قاره اروپا قرار دارد. ترکیه از سه طرف با دریا احاطه شده است: دریای اژه، دریای مدیترانه و دریای سیاه که با تنگه بسفر و دریای مرمره به هم وصل می‌شوند. همسایگان این کشور ایران، یونان، بلغارستان، گرجستان، ارمنستان، نخجوان (جمهوری آذربایجان)، جمهوری ترک قبرس شمالی، عراق و سوریه هستند.

تندیس به تندیس

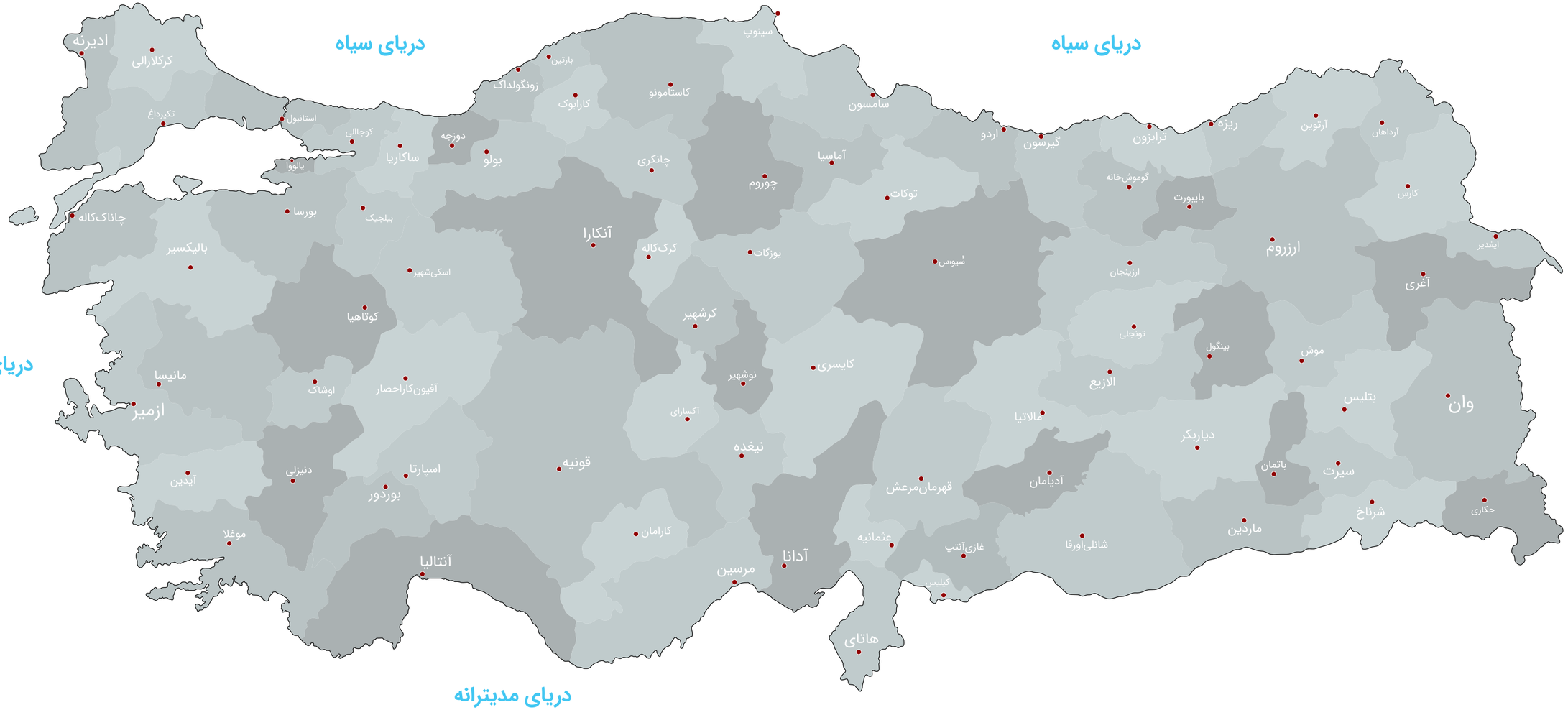
نوع حکومت	**جمهوری**
شکل اداره کشور	**نظام ریاست جمهوری**
زبان رسمی	**ترکی استانبولی**
تولید ناخالص ملی	۸۴۹/۵ میلیارد دلار هفدهمین اقتصاد بزرگ جهان
درآمد سرانه	**۱۰ هزار و ۶۰۲ دلار**
پایتخت	**آنکارا**
بزرگترین شهر	**استانبول**
مساحت	**۸۱۴۵۷۸ کیلومتر مربع**
جمعیت	**۸۲ میلیون نفر**
واحد پول	**لیره ترک**
منطقه زمانی	**UTC +2**
سرود ملی	**مارش استقلال**
دامنه اینترنتی	**.tr**
کد تلفن کشور	**+۹۰**

دومین کشور پهناور اروپا

مساحت خشکی‌های این کشور ۸۱۴۵۷۸ کیلومتر مربع است. وسعت این کشور از همه همسایگانش به جز ایران بیشتر است. ترکیه در قاره اروپا نیز، پس از روسیه، از همه کشورهای اروپایی وسعت بیشتری دارد. ترکیه همچنین دومین کشور پرجمعیت اروپاست.

طول مرزهای زمینی این کشور، ۲۸۷۵ کیلومتر و طول مرزهای دریایی آن ۸۳۳۳ کیلومتر است. پهنای‌این کشور حدود ۵۵۰ کیلومتر و طول آن ۱۵۰۰ کیلومتر است. ترکیه در محدوده عرض‌های جغرافیایی ۴۲-۳۶ درجه شمالی و طول‌های ۴۵-۲۶ درجه شرقی قرار دارد.اختلاف زمانی بین شرق و غرب این کشور ۷۶ دقیقه است.

موقعیت ژئوپولیتیکی

ترکیه به واسطه موقعیت ژئوپولیتیکی خود، یکی از استراتژیک‌ترین کشورهای جهان است و در نقطه تلاقی قاره‌های آسیا، اروپا و آفریقا، که قاره‌های کهن کره زمین نامیده می‌شوند، قرار دارد. این کشور پلی میان ادیان و تمدن‌های شرق و غرب جهان به شمار می‌رود. ترکیه به وسیله دریاهای سیاه، مدیترانه و اژه که از سه طرف، آن را احاطه کرده‌اند، به اقیانوس‌ها متصل می‌شود. ترکیه مرکز جهان و همچون قلب آن است. این کشور در طول تاریخ از مرکزی‌ترین راه‌های بازرگانی و کوچهای بزرگ بوده است. ترکیه با تنگه‌های بسفر و داردانل دروازه‌هایش را به روی جهان گشوده است و آبراه‌های بسیار مهمی از دریای داخلی مرمره می‌گذرد.

اقتصاد

ترکیه هفدهمین اقتصاد بزرگ جهان است. علاوه بر فعالیت‌های کشاورزی، صنعتی و گردشگری، این کشور میدان تولید اقتصادی چندجانبه‌ای است که رونق اقتصادی، قدرت اشتغال‌زایی و مزایای ترابری ناشی از موقعیت ژئوپولیتیکی‌اش، آن را به یکی از اقتصادهای مهم جهان تبدیل کرده است.

این کشور با فراهم کردن فرصت‌ها و امکانات متنوع برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و با دارا بودن جمعیت جوان و آموزش‌دیده، در رده بالای تعداد پروژه‌های استارتاپ در بین کشورهای جهان قرار دارد.

حجم تجارت خارجی

حجم تجارت خارجی ترکیه در سال ۲۰۱۸ به ۳۹۱ میلیارد دلار رسیده است.
مجموع کل صادرات این کشور ۱۶۸ میلیارد دلار و مجموع واردات آن ۲۲۳ میلیارد دلار بوده است.

بیشترین محصولات صادراتی ترکیه از این دست است:
وسایل نقلیه موتوری زمینی، دیگ‌ها و ماشین‌آلات صنعتی، آهن و فولاد

بیشترین صادرات ترکیه به کشورهای زیر بوده است:
آلمان، انگلستان، ایتالیا، عراق و ایالات متحده آمریکا

بیشترین محصولات وارداتی ترکیه از این دست است:
سوخت‌های معدنی، دیگ‌ها و ماشین‌آلات صنعتی، دستگاه‌های الکتریکی

بیشترین واردات ترکیه از کشورهای زیر بوده است:
روسیه، آلمان، چین، ایالات متحده آمریکا و ایتالیا.

منبع: مرکز آمار ترکیه

کشور	سال			
	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴
آلمان	۱۵/۱۱۹	۱۳/۹۹۹	۱۳/۴۱۷	۱۵/۱۴۷
انگلستان	۹/۶۰۳	۱۱/۶۸۶	۱۰/۵۵۶	۹/۹۰۳
امارات متحده عربی	۹/۱۸۴	۵/۴۰۷	۴/۶۸۱	۴/۶۵۶
عراق	۹/۰۵۵	۷/۶۳۷	۸/۵۵۰	۱۰/۸۸۸
ایلات متحده آمریکا	۸/۶۵۴	۶/۶۲۳	۶/۳۹۶	۶/۳۴۲
ایتالیا	۸/۴۷۴	۷/۵۸۱	۶/۸۸۷	۷/۱۴۱
فرانسه	۶/۵۸۴	۶/۰۲۲	۵/۸۴۵	۶/۴۶۴
اسپانیا	۶/۳۰۲	۴/۹۸۸	۴/۷۴۲	۴/۷۵۰
هلند	۳/۸۶۵	۳/۵۸۹	۳/۱۵۵	۳/۴۵۹
اسرائیل	۳/۴۰۸	۲/۹۵۶	۲/۶۹۸	۲/۹۵۱

مقادیر جدول بر حسب میلیون‌دلار است

منبع: مرکز آمار ترکیه

صنعت و کشاورزی

ترکیه از طرفی وارث امپراتوری عثمانی و از طرف دیگر دنباله‌روی رویکردهای نوآورانه و حرکت‌های پیشرو است. این کشور هر روز بیش از گذشته، در حال تثبیت جایگاه خود در بین اقتصادهای جهان می‌باشد.
ترکیه که مهمترین منبع انرژی آن، جمعیتی جوان است، چه از نظر کیفیت و چه از نظر کمیت پروژه‌های استارتاپ خود را با روندی افزایشی هر روز به جایگاهی بالاتر می‌رساند. از توسعه نرم‌افزاری گرفته تا فعالیت‌های صنعتی، از پیشرفت حاصل در خطوط تولید داخلی تا ماشینی کردن فعالیت‌های کشاورزی، جهش‌ها و اصلاحات بزرگی در ترکیه انجام شده است. آمارهای اقتصادی، که نتیجه اجتناب‌ناپذیر این گام‌های بلند رو به جلو هستند، به وضوح نشان می‌دهند که فعالیت‌های جاری در زمینه صنعت و کشاورزی، چگونه ترکیه را به یکی از اقتصادهای بزرگ تبدیل کرده‌اند و همچنان به ارتقای جایگاه اقتصادی آن ادامه خواهند داد.

اقلیم و پوشش گیاهی

ترکیه دارای چهار اقلیم مختلف می‌باشد که عبارتند از: اقلیم دریای سیاه، اقلیم مدیترانه‌ای، اقلیم قاره‌ای و اقلیم قاره‌ای خشن. این کشور که با تمام زیبایی‌های طبیعت آراسته شده است، در سطح جهان دارای تنوعی بی‌نظیر از گونه‌های گیاهی است. در زمینه طب گیاهی و جایگزین، تعداد زیادی از گیاهان نادر جهان در خاک حاصلخیز ترکیه می‌رویند. از ۱۲۰۰۰ گونه گیاهی موجود در اروپا ۹۰۰۰ گونه در ترکیه یافت میشوند.

گردشگری

جاذبه‌هایی مانند گوبکلی‌تپه(یکی از اولین تمدن‌های جهان)، بناهایی با معماری بی‌همتا، جاذبه‌های طبیعی زیبایی همچون خلیج‌ها، سواحل و پلاژها، ییلاق‌هایی که تمام طیف‌های رنگ سبز در آن‌ها قابل مشاهده است، جنگل‌ها و دریاچه‌هایی که زیبایی‌های بی‌نظیرشان را بی‌پرده به روی شما گشوده‌اند، کوه‌هایی که تمام زیبایی‌های زمستان را در آنها خواهید یافت، امکانات اسکی ،امکانات بهداشتی و طب گیاهی و جایگزین ، ترکیه را به بهشتی برای گردشگری تبدیل کرده است. ترکیه با تنوع زیاد اقلیمی و آب و هوایی، غنای زمین‌شناختی و ارزش‌های فرهنگی برخاسته از تمدن‌های مختلف، در بین مهم‌ترین مقاصد گردشگری جهان است.

زبان

زبان رسمی ترکیه، ترکی استانبولی است. پس از زبان ترکی، سایر زبان‌های پرکاربرد در ترکیه، به ترتیب زیادی جمعیت عبارتند از: کردی، عربی، زازاکی، ارمنی و یونانی. زبان‌های لازی و سریانی نیز همچنان توسط مردم برخی مناطق استفاده می‌شوند.

فرهنگ

ترکیه با میراث فرهنگ‌ها و تمدن‌های باستانی در صحنه جهانی جایگاه ویژه‌ای دارد. از یونان باستان تا پادشاهی کوماژن، از پادشاهی هیتی‌ها تا آل ارتق و از پادشاهی سلجوقیان روم تا امپراتوری عثمانی، تمدن‌های بسیاری در این خاک‌ها رشد کرده‌اند و در جهان و تاریخ بشریت آثاری فراموش‌نشدنی از خود بجای گذاشته‌اند.

ترکیه با تنوع بی‌همتای فرهنگ‌هایش، باغچه‌ای متشکل از هزار و یک گل است با رنگ‌های بی‌نظیر است. ترکیه با معماری، موسیقی، غذاها، مساجد، کلیساها، کنیسه‌ها و بسیاری از آثار دیگر، در مرکز جهان می‌درخشد.

غذاهای ترکیه

سرزمین آناتولی خاک پربرکتی‌ست که گهواره رشد بسیاری از تمدن‌ها بوده است و راه‌های ابریشم و ادویه همچون رودخانه‌ای با گذر از پیچ و خم‌ها در آنجا به هم رسیده‌اند. آناتولی در یک بستر تاریخی-فرهنگی هزاران ساله سر برافراشته است و این ویژگی بی‌همتا در فرهنگ آشپزی این دیار هم نمایان شده است. غذاهای طبخ‌شده با روغن زیتون در منطقه اژه، محصولات و غذاهای دریایی منطقه دریای سیاه و غذاهای خاورمیانه‌ای منطقه جنوب‌شرق نمونه‌هایی از فرهنگ آشپزی غنی ترکیه هستند. در سرتاسر ترکیه، می‌توان در آن واحد به آسانی به طعم‌ها و مزه‌های مختلفی دست یافت.

امپراتوری عثمانی نزدیک به هفت قرن در جهان حکومت کرده است. آن‌چنان‌که سرزمین آناتولی میزبان این امپراتوری بوده است، در سفره‌هایش نیز به فرهنگ آشپزی کاخ‌های عثمانی با غذاهای بی‌نظیرش جای داده است. این ویژگی چندفرهنگی امپراتوری عثمانی در فرهنگ آشپزی آن هم ریشه دوانده و گنجینه بزرگی را تقدیم جهانیان کرده است.

عضویت در سازمان‌های جهانی

ترکیه در سازمان‌ها و مؤسسات مختلفی از جمله سازمان ملل متحد، شورای اروپا، سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو)، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)، سازمان امنیت و همکاری اروپا (OSCE)، سازمان تجارت جهانی (WTO)، سازمان همکاری اسلامی (OIC)، سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه (BSEC) و سازمان همکاری‌های اقتصادی (ECO) عضو است. همچنین مذاکرات عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا نیز آغاز شده است.

تعطیلات و اعیاد رسمی

تعطیلات رسمی:
- جشن حاکمیت ملی و روز کودک
- روز کارگر و همبستگی (یکم ماه می)
- روز یادبود آتاترک، روز جوانان و ورزش (نوزدهم ماه می)
- روز دموکراسی و اتحاد ملی (پانزدهم ماه ژوئیه)
- روز پیروزی سی‌ام ماه آگوست
- روز جمهوری (بیست و نهم ماه اکتبر)

اعیاد دینی:
- عید فطر
- عید قربان

مناطق و شهرها

ترکیه دارای یک حکومت متمرکز است. این کشور بر اساس ویژگی‌های جغرافیایی به هفت منطقه تقسیم می‌شود. این مناطق عبارتند از: مرمره، آناتولی مرکزی، اژه، دریای سیاه، دریای مدیترانه، آناتولی شرقی و آناتولی جنوب‌شرقی.ترکیه ۸۱ استان دارد. استان‌ها توسط استاندارهای منصوب دولت و شهردارهای انتخاب‌شده با رأی مردم، اداره می‌شوند. ممکن است میان دو استانی که در یک منطقه قرار دارند، تفاوت‌های بزرگ جغرافیایی و اقلیمی دیده شود. به دلیل اینکه در ساختار زمین‌شناختی شهرها تنوع زیادی وجود دارد، این ویژگی در ساختارهای شهری، منابع درآمد و امرار معاش و زیبایی‌های طبیعی نیز قابل مشاهده است. به همین دلیل هر منطقه و حتی شهرهای مختلف یک منطقه با جاذبه‌ها و زیبایی‌های ویژه آراسته‌اند.

ترکیه از نادر کشورهایی است که می‌توان در یک منطقه از آن، در دریا شنا کرد و در منطقه دیگری در ارتفاعات اسکی کرد. در منطقه دریای سیاه رنگ سبز چای، در شرق طراوت و خنکی ییلاق‌ها و علفزارها، در آناتولی مرکزی زردی خوشه‌های گندم، در منطقه مرمره، اژه و مدیترانه آبی شکوهمند دریاها...؛ رنگ ترکیه، رنگ زندگی است.

سازمان توسعه
آناتولی شرقی
میز ایران

۱
منطقه مرمره

منطقه مرمره توسعه‌یافته‌ترین منطقه ترکیه است. این منطقه در محل اتصال قاره‌ها و پیوند دریاها به هم قرار دارد. پنجاه درصد از کل واحدهای صنعتی ترکیه در این منطقه قرار دارند و بیش از ۶۷٪ صادرات ترکیه از این منطقه انجام می‌شود. منطقه مرمره در مصرف انرژی، سطح اراضی کشاورزی، پرورش طیور و پرورش کرم ابریشم در ترکیه رتبه نخست را داراست.

به دلیل اینکه اقلیم منطقه در مرز بین اقلیم‌های مختلف قرار دارد، تنوع محصولات کشاورزی در این منطقه خیلی بالاست. یازده و نیم درصد اراضی این منطقه با جنگل پوشیده شده است و از این جهت در بین مناطق ترکیه در جایگاه چهارم است. منطقه از نظر جمعیت و تراکم جمعیت، مهاجرت‌پذیری و شهرنشینی در صدر قرار دارد. همچنین این منطقه وسیع‌ترین شبکه حمل و نقل و بالاترین درآمد از گردشگری را در بین مناطق ترکیه داراست. در منطقه مرمره استان‌های استانبول، بورسا، کوجاِلی، بالکسیر، تکیرداغ، ساکاریا، چاناک‌کاله، ادیرنه، کرکلارالی، یالووا و بیله‌جیک قرار دارند.

استانبول

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱۸٫۳۷	۱۵ میلیون	۳۹

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۵۰٫۶۴	٪۳۱٫۲	۱۷۸۲۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۱

استانبول بیشترین حجم فعالیت‌های اقتصادی را در بین استان‌های کشور دارد و دروازه ترکیه به جهان محسوب می‌شود. استانبول با جمعیت ۱۵ میلیون نفر پرجمعیت‌ترین شهر ترکیه است. استانبول که در محل اتصال قاره‌های آسیا و اروپا قرار گرفته است با تاریخ کهنش که به ۸۰۰۰ سال پیش از میلاد میرسد، میزبان دوره‌های مختلف مگارا، بیزانس، رم و عثمانی بوده است. استانبول با تاریخ فوق‌العاده‌اش در طول قرنها مرکز پررونق تجارت بین‌المللی هم بوده است. فعالیت نزدیک به ۳۷ هزار شرکت با سرمایه خارجی در استانبول، نشانگر ساختار جهان‌میهنی این شهر و پیوند نیرومند آن با اقتصاد جهانی است. استانبول عرصه‌ای باثبات و رقابتی برای فعالیت اقتصادی است و با ارزش و احترامی که برای سرمایه‌گذاری قائل است، مرکزی جذاب و محبوب برای دنیای کسب و کار به شمار می‌رود.

استانبول به تنهایی۵۰٪ صادرات ترکیه ،۳۱٪ تولید ناخالص داخلی و ۴۳٪ درآمدهای مالیاتی دولت را فراهم می‌آورد. در استانبول یک میلیون دانشجو تحصیل می‌کنند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
İSTKA
سازمان توسعه استانبول
www.istka.org.tr

صنعت

استان استانبول دارای ۷ منطقه توسعه فناوری، ۸ منطقه صنعتی سازمان‌یافته و ۳ منطقه آزاد است. بخش بزرگی از فعالیت‌های صنعتی بزرگ‌مقیاس در این استان انجام می‌شود. از ۵۰۰ واحد بزرگ صنعتی ترکیه، ۳۶٪ آن‌ها در استانبول هستند.
یکی از مهم‌ترین تنگه‌های جهان در محدوده استانی استانبول قرار دارد. استانبول به یک تنگه مهم دیگر یعنی داردانل نیز نزدیک است. از استانبول دسترسی و حمل و نقل به بنادر بزرگ ترکیه به آسان قابل انجام است. این شهر دروازه‌ای است که سرزمین آناتولی، خاورمیانه و آسیا را به اروپا وصل می‌کند و از امکانات ترابری پیشرفته‌ای برخوردار است.

از ۵۰۰ واحد بزرگ صنعتی ترکیه، ۳۶٪ آن‌ها در استانبول هستند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

گردشگری

استانبول در بخش گردشگری پایتخت جهان است. ایاصوفیه، مساجد سلطان‌احمد و سلیمانیه، کاپالی‌چارشی (بازار سرپوشیده)، مِصرچارشیسی (بازار ادویه)، آب‌انبار یره‌باتان، کاخ‌های دلمه‌باغچه و چراغان، برج گالاتا، آدالار (جزیره‌ها) و دیوارهای قدیمی شهر از جمله جاذبه‌های استانبول هستند. کاخ‌های عثمانی، آب‌انبارها، مکان‌های تاریخی تنگه بسفر و شبه‌جزیره، مکان‌های تفریحی و اقامتی و فرهنگ آشپزی متأثر از شرق و غرب میراث بزرگی است که جاذبه‌اش هر ساله ده میلیون بازدیدکننده را به استانبول می‌کشاند. این شهر با معماری بی‌نظیر و پرتنوعش که از هر تمدنی نشان دارد، تنگه‌اش، میراث تاریخی و بشری‌اش و گوناگونی که برای گردشگران فراهم آورده است، یکی از مهم‌ترین مقاصد گردشگری جهان به شمار می‌رود.

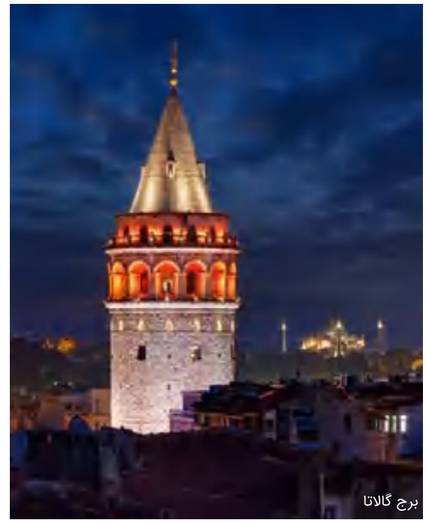

مسجد سلطان احمد

استانبول هرساله میزبان نزدیک به ۱۰ میلیون گردشگر است.

معدن

با آنکه استانبول از لحاظ منابع زیرزمینی چندان غنی نیست، اما به دلیل اینکه قلب تپنده فعالیت‌های صنعتی است، اقتصاد معدن و مواد معدنی هم در این شهر توسعه‌یافته و پررونق است. بیشترین محصولات معدنی که در استانبول تولید می‌شوند به ترتیب عبارتند از: شیشه، سرامیک، آجر و سیمان. علاوه بر خاک رس، کائولین و کوارتزیت که در ساخت این مواد به کار می‌روند، سنگ مرمر، زغال‌سنگ قهوه‌ای، پرلیت و منگنز هم در استانبول استخراج می‌شوند. بخش بزرگی از فعالیت‌های معدنی استانبول در شهرستان شیله انجام می‌شود.

برج گالاتا

برج دختر

کشاورزی

استانبول نیاز کشاورزی‌اش را از استان‌های دیگر تأمین می‌کند. در استانبول در اندازه کم گندم، جو، جو دوسر، برنج، ذرت، باقلا، نخود، لوبیا، ماشک، چغندر قند، تخم آفتابگردان، سیب‌زمینی و یونجه تولید می‌شود. مهمترین محصولات گیاهی استان گندم، تخم آفتابگردان و جو هستند. در استانبول تقریباً تمامی میوه‌ها و از همه بیشتر سیب، فندق، انگور و گلابی تولید می‌شوند.

موقعیت و دسترسی

از استانبول که در نقطه اتصال آسیا و اروپاست، در مدت چهار ساعت مسافرت هوایی می‌توان به بازاری به بزرگی سی تریلیون دلار و جمعیت یک و نیم میلیارد نفره دسترسی پیدا کرد.
این شهر دارای امکانات حمل و نقلی مثل فرودگاه استانبول، فرودگاه صبیحا گوکچن، فرودگاه آتاترک، تونل اوراسیا، پل یاووز سلطان سلیم، تونل مارمارای، آزادراه مارمارای شمالی و قطار تندرو می‌باشد. در این استان که دارای زیرساخت پیشرفته حمل و نقل درون‌شهری است، طول مسیر سیستم ریلی درون‌شهری ۱۷۰ کیلومتر است و افزایش آن به ۶۲۵ کیلومتر تا سال ۲۰۲۳ هدف گرفته شده است.

دانشگاه ها	۶۱ دانشگاه ۹۴۳ هزار دانشجو

مسجد اورتاکوی

در مدت چهار ساعت مسافرت هوایی دسترسی به جمعیتی ۱/۵ میلیارد نفره و بازاری به بزرگی ۳۰ تریلیون دلار

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

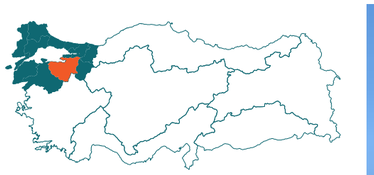
استانبول با ظرفیت اشتغال‌زایی بالا، موقعیت ژئوپلیتیکی مناسب و توسعه‌یافتگی صنعتی و تجاری‌اش بهترین شهر برای بسیاری از حوزه‌های سرمایه‌گذاری است. بیشترین تعداد پروژه‌های استارتاپ در این شهر اجرا می‌شود و زمینه را برای سرمایه‌گذاری‌های استراتژیک و مزیت‌آفرین در عصر حاضر فراهم می‌کند.

- فناوری اطلاعات و ارتباطات،
- صنایع خلاق،
- لوازم پزشکی،
- ترابری،
- گردشگری،
–اموال غیرمنقول

استانبول تنها شهری است که دریا از میانش می‌گذرد.

استانبول

بورسا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۳٫۶۵	۲٫۹ میلیون	۱۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۶٫۶۴	٪۴٫۱۱	۱۱۹۸۰ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۱

بورسا با جمعیتی نزدیک به سه میلیون نفر چهارمین شهر پرجمعیت ترکیه است. بورسا با صادرات ۱۴ میلیارد دلاری در سال ۲۰۱۷ دومین شهر ترکیه از نظر بیشترین حجم صادرات است. از هر دو خودرو که در ترکیه تولید می‌شود، یکی از آن‌ها در بورسا ساخته میشود. بورسا با داشتن ۱۸ منطقه صنعتی سازمان‌یافته، بیشترین تعداد این مناطق در بین شهرهای ترکیه را داراست. این شهر از جهت بیشترین تعداد گواهی‌های ثبت اختراع، جایگاه سوم را در کشور دارد. بورسا در تولید انجیر سیاه مقام اول و در صادرات گیلاس مقام دوم را در جهان دارد. نزدیک به ۷۰۰ شرکت با سرمایه خارجی از ۶۵ کشور مختلف جهان در بورسا دفتر دارند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BEBKA
سازمان توسعه
بورسا-اسکی‌شهر و بیله‌جیک
www.bebka.org.tr

صنعت

سه محصول عمده صنعتی در بورسا عبارتند از: خودرو، محصولات نساجی و ماشین‌آلات. بورسا در تولید این محصولات در ترکیه از جایگاه بسیار مهمی برخوردار است. تولید تراموا در بورسا یکی از نمونه‌هایی است که نشان‌دهنده اهمیت و قدرت فعالیت‌های صنعتی در این شهر است.
اولین منطقه صنعتی سازمان‌یافته ترکیه در بورسا تأسیس شده است. این شهر دارای ۱۸ منطقه صنعتی سازمان‌یافته یک پارک علم و فناوری، یک منطقه آزاد و ۱۳ شهرک صنعتی است.

۱۸ منطقه صنعتی سازمان‌یافته

۱ پارک علم و فناوری

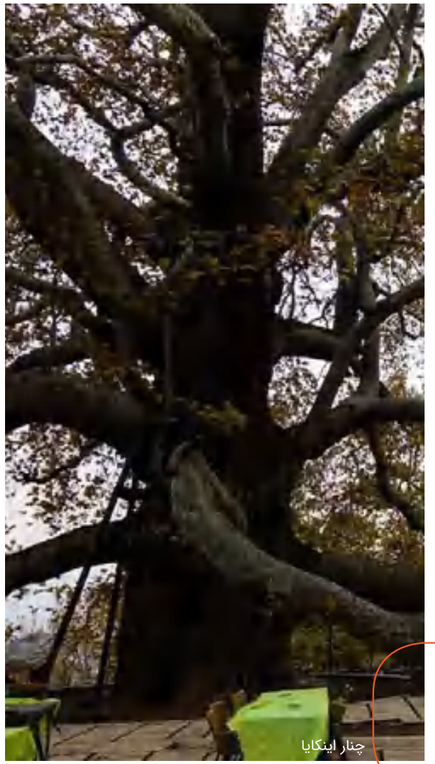
۱ منطقه آزاد

۱۳ شهرک صنعتی

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

گردشگری

بورسا، اولین پایتخت امپراتوری عثمانی دارای میراث فرهنگی ریشه‌دار است. مکان‌هایی در بورسا تحت پوشش سازمان یونسکو درآمده‌اند. این شهر با داشتن جاذبه‌های تاریخی- فرهنگی، آب‌درمانی، منابع طبیعی و امکانات ورزش‌های زمستانی یک مقصد گردشگری چهارفصل است. برخی از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری بورسا که به آن هویتی جهانی بخشیده‌اند عبارتند از: پارک ملی اولوداغ، منطقه خانلار (کاروانسراها)، جومالی‌کیزیک، ایزنیک، آبگرم‌های اویلات، آبشار سووتچو، طولانی‌ترین خط تله‌کابین جهان و جنگل‌های دشت سیلابی کاراجابی.

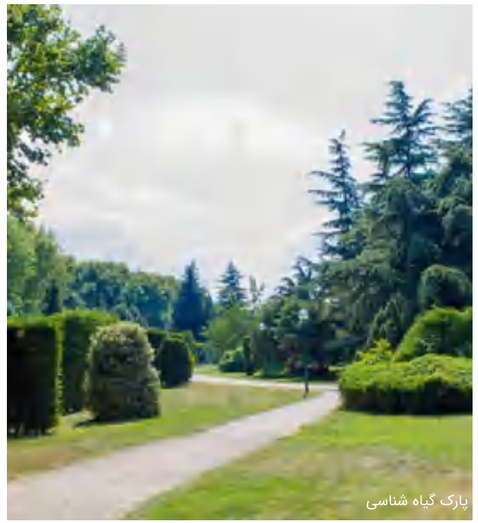

چنار اینکایا

درخت کهنسال اینکایا (تقریباً ۶۰۰ ساله)

معدن

از نظر معادن فلزی مهم‌ترین ذخایر معدنی استان عبارتند از: طلا، آنتیموان، مس-سرب، روی، کروم، نیکل، منگنز، مولیبدن و تنگستن. در استان بورسا ذخایر بزرگی از مس-سرب-روی وجود دارد. در شهرستان اینه‌گول ترکیباتی از سنگ‌های معدنی مس-سرب-روی در سطح وسیع مشاهده می‌شود. بیشترین حجم مواد معدنی استخراج‌شده در بورسا به ترتیب مربوط به طلا، آنتیموان، مس-سرب-روی، بور، کروم، سنگ مرمر، نیکل، منیزیت و کلسیت است.

پارک گیاه شناسی

آبشار سعید آباد

کشاورزی

بورسا با داشتن آب و هوای مناسب و خاک حاصلخیز برای فعالیت‌های کشاورزی مناسب است. این استان هم در فعالیت‌های صنعتی و هم در زمینه کشاورزی موفق است. بورسا در تولید و صادرات گیلاس، انجیر سیاه و هلو در ترکیه مقام اول را دارد.
این شهر همچنین در پرورش زیتون در ترکیه مشهور است و زیتون گملیک این استان در سطح کشور و جهان شهرت دارد.

موقعیت و دسترسی

فرودگاه ینی‌شهیر در محدوده استانی بورسا قرار دارد. با احداث پل عثمان‌غازی زمان سفر در مسیر استانبول-بورسا به یک ساعت و نیم کاهش یافته است. همچنین اتوبوس‌های دریایی شرکت‌های IDO (شرکت اتوبوس‌های دریایی استانبول) و BUDO (شرکت اتوبوس‌های دریایی بورسا) مسافرانشان را در عرض یک ساعت و نیم به استانبول می‌رسانند. با بهره‌برداری از آزادراه استانبول-ازمیر طول سفر بورسا-ازمیر به دو ساعت کاهش خواهد یافت.

دانشگاه ها	۳ دانشگاه ۷۰ هزار دانشجو

مقام اول ترکیه در تولید و صادرات گیلاس، انجیر سیاه و هلو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

بورسا با مناطق صنعتی سازمان‌یافته پیشرفته و امکانات ترابری برای بسیاری از فعالیت‌های صنعتی و سرمایه‌گذاری آماده است. از بخش‌های صنعتی با ارزش افزوده بالا می‌توان به صنایع دفاعی، هوانوردی، نساجی و صنعت کامپوزیت اشاره کرد. همچنین فعالیت‌های نرم‌افزاری، صنایع شیمیایی و سیستم‌های حمل و نقل ریلی نیز در بورسا از زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری هستند.

صنایع دفاعی،
هوانوردی،
نساجی،
صنعت کامپوزیت،
داده‌پردازی،
صنایع شیمیایی،
سیستم‌های ریلی

پل ایرگاندی اولین پل-بازار جهان در سال ۱۴۴۲ میلادی در بورسا ساخته شده است.

محصولات مشهور

انجیر سیاه بورسا، زیتون گملیک، هلوی بورسا، گیلاس بورسا، اسکندرکباب بورسا، پیدلی کوفته بورسا، شیرینی شاه‌بلوط، پیاز کاراجابی، کوفته اینه‌گول، ترشی‌های گدلک، شیرینی کمال‌پاشا

ابریشم بورسا

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

کوجاِلی

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۲٫۳۲	۱٫۸ میلیون	۱۲

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۵٫۳	٪۳٫۳۷	۱۷۷۲۳ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۱

کوجاالی پس از استانبول دومین شهر با بیشترین تراکم جمعیت است. از نظر مساحت در میان کوچکترین استانهای ترکیه، کوجاالی هفتمین استان است. این استان در مسیر گذرگاهی مهم که آسیا و اروپا را متصل میکند، قرار گرفته است. خلیج ازمیت که بندری طبیعی است، یک آبراه پررفت و آمد است. مرز شمالغربی استان کوجاالی با استان استانبول در شرق رود «کمیکلی‌دره» واقع است. این رود بین گبزه و استانبول جریان دارد. مرز جنوب‌غربی استانهای کوجاالی و استانبول در ساحل مقابل خلیج ازمیت در استان یالووا پایان مییابد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
MARKA
سازمان توسعه مرمره شرقی
www.marka.org.tr

کشاورزی

اقلیم و خاک کوجاالی برای کشاورزی بسیار مناسب است. محصولات کشاورزی مهم در این استان گندم، جو دوسر، ذرت، تخم آفتابگردان، چغندر قند، تنباکو وکتان هستند. زمین‌های اطراف خلیج ازمیت برای کاشت سبزیجات بسیار حاصلخیز است. در این نواحی هرساله نزدیک به ۱۰۰ هزار تن سبزیجات کشت می‌شود. گوجه‌فرنگی، کلم‌برگ، اسفناج، باقلا، کرفس و کنگر فرنگی سبزیجات با بیشترین تولید هستند. در کوجاالی پرورش میوه هم اهمیت بسیار دارد. در این استان به مقدار زیادی سیب، آلبالو، زردآلو، هلو، فندق، انگور و توت تولید می‌شود. پشمک، گیلاس، فندق و آب‌معدنی (چنه‌سویو) این استان معروف است.

صنعت

بر اساس آمار سال ۲۰۱۷ اتاق صنایع استانبول، در میان ۵۰۰ واحد صنعتی بزرگ ترکیه، ۸۲ واحد در کوجاالی قرار دارند. در میان ۱۰ شرکت اول این فهرست، ۳ شرکت از کوجاالی هستند. طبق آمار سال ۲۰۱۷ اتحادیه اتاق‌های بازرگانی و بورس کالای ترکیه، در کوجاالی ۲۳۰۵ واحد صنعتی (۳.۵۶٪ کل واحدهای صنعتی ترکیه) که ۲۴۰ واحد آن دارای سرمایه‌گذار خارجی هستند وجود دارد. کوجاالی از نظر تعداد واحدهای صنعتی دارای سرمایه خارجی، در میان استانهای ترکیه مقام نخست را داراست. هفده درصد کل واحدهای صنعتی ترکیه با سرمایه خارجی در کوجاالی واقع هستند.

در تولید صنعتی کوجاالی در میان استان‌هایی است که برای سرمایه‌گذاران خارجی اولویت دارند. علاوه بر این کوجاالی با داشتن خلیج ازمیت یک شهر بندری به شمار می‌رود.

با ۷۱.۸ میلیارد لیر مالیات، دومین استان ترکیه در زمینه پرداخت مالیات است. (۲۰۱۷)

معدن

بخش بزرگی از ذخایر دولومیت (از مواد اولیه سیمان) در بسترهای دیکیلیرکاله و داریجا و همچنین نواحی گبزه تاوشانلی، هرکه، کوسه‌لر، یوکاری‌هرکه، تاوشانجیل، معلم‌کوی، تپه‌جیک، روستای دمیرجیلر و روستاهای مولافنری موجود است که زیر مناطق مسکونی قرار گرفته‌اند. مهم‌ترین مواد معدنی استخراجی در کوجاالی به ترتیب مقدار عبارتند از: مس-سرب-روی، سنگ مرمر، کوارتزیت، دولومیت، مواد اولیه سیمان، جیوه و باریتین.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

پارک سکا

کارتپه

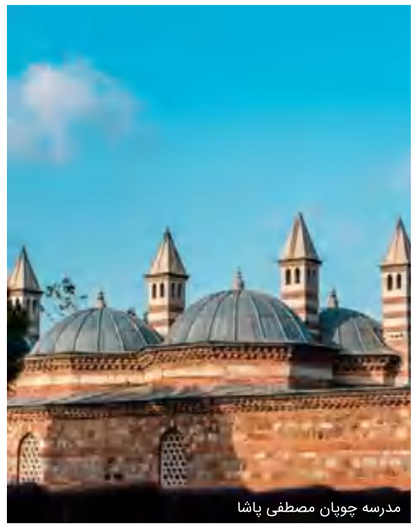
گردشگری

تاریخ شهر کوجاالی به قرن ۱۲ پیش از میلاد برمی‌گردد. این شهر با داشتن جاذبه‌هایی مثل خلیج، کارتپه، کفتن، کرپه، ماشوکیه، مسیرهای کوهپیمایی، موزه‌ها و زیبایی‌های تاریخی و فرهنگی، یک مقصد گردشگری چهارفصل است.

موقعیت و دسترسی

کوجاالی در نقطه تقاطع همه شبکه‌های حمل و نقل و ترابری (آزادراه، راه اصلی، راه‌آهن، راه دریایی، خطوط هوایی) ترکیه است. این استان در منطقه مرمره مانند تقاطعی است که آسیا و اروپا را به هم متصل می‌کند و به نوعی قلب ترکیه به شمار می‌رود. فاصله کوجاالی تا آنکارا ۳۴۵ کیلومتر، تا ازمیر ۴۵۶ کیلومتر، تا بورسا ۱۳۸ کیلومتر و تا استانبول ۱۰۸ کیلومتر است. در خود شهر فرودگاه چنگیز توپل واقع شده است و فرودگاه صبیحا گوکچن استانبول نیز در فاصله ۵۰ کیلومتری آن قرار دارد. سفرهای کشتی (واپور) با قابلیت حمل خودرو در مسیرهای یالووا-توپچولار و گبزه-اسکی‌حیصار به طور ۲۴ ساعته برقرار است. پل عثمان‌غازی که یکی از بزرگ‌ترین پل‌های معلق جهان است، از محدوده مرزهای این استان شروع می‌شود. در ۳۵ واحد بندری کوجاالی سالیانه بیش از ۹۰۰ کشتی مختلف، تقریباً ۱۰ هزار بار رفت‌وآمد می‌کنند. بر اساس رتبه‌بندی سال ۲۰۱۵ اداره آمار اروپا، خلیج ازمیت به‌عنوان هشتمین بندر بزرگ اروپا به ثبت رسیده است.

دانشگاه ها	۲ دانشگاه ۲۰۰ هزار دانشجو

مدرسه چوپان مصطفی پاشا

زمینه‌های برتر سرمایه گذاری

کوجاالی مرکز تحقیق و توسعه، فناوری و نوآوری ترکیه است. پروژه ملی دره داده‌پردازی ترکیه در این استان قرار دارد. کوجاالی در میان استانهای ترکیه بیشترین زمینه‌های سرمایه‌گذاری را دارد و بزرگترین سازمانهای ترکیه و سرمایه‌گذاران بین‌المللی را به خود جلب میکند. کوجاالی در زمینه‌های داده‌پردازی، صنعت، گردشگری، کشاورزی و بازرگانی دارای ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری بالایی است.

استان به دلیل کشت وسیع گیاهان علوفه‌ای و وجود امکانات پیشرفته ترابری، فرصت‌های سرمایه‌گذاری خوبی در زمینه کشاورزی و دامپروری دارد.

محصولات مشهور

پشمک، سبد کارامورسل، نان سیمیت ازمیت، به اشمه، ماست گاومیش کاندیرا
فندق دغیرمن‌دره، فرش هرکه، گیلاس یاریمجا

پشمک

شهرک سینمایی سکا بزرگترین شهرک سینمایی اروپا و بعد از هالیوود دومین شهرک سینمایی جهان است.

بالکسیر

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۵	۱٫۲ میلیون	۲۰

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۳۶	٪۱٫۲۴	۸۸۰۶ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

بالکسیر در جنوب منطقه مرمره جای گرفته است. بالکسیر به عنوان محل آغاز جنبش قوای ملیه که در تشکیل جمهوری ترکیه نقش مهمی داشت، شناخته می‌شود. بالکسیر به دلیل مسافت نزدیکش با کلانشهرهایی مثل استانبول، بورسا و ازمیر از اهمیت بالایی برخوردار است. این شهر از طریق بندر باندیرما امکان دسترسی مستقیم به تمامی شهرهای بندری ترکیه را دارد و به این دلیل نقطه ارتباطی ترکیه و بازارهای جهانی است.

در بالکسیر فعالیت‌های کشاورزی و دامپروری هم رواج زیادی دارد. این شهر با داشتن امکانات گردشگری جایگزین یک مقصد مهم برای گردشگران داخلی و خارجی به شمار میرود. در این استان سه اقلیم متفاوت مشاهده می‌شود و خاک حاصلخیز و منابع آبی غنی آن فرصت‌های خوبی برای کشاورزی فراهم کرده است.

نقطه تجارت
و سرمایه گذاری
GMKA
سازمان توسعه مرمره جنوبی
www.gmka.gov.tr

کشاورزی

زیتون و روغن زیتون که از مهم‌ترین محصولات تولیدی منطقه اژه هستند، در اقتصاد بالکسیر هم جایگاه مهمی دارند. پرورش دام کوچک در نواحی بیگادیچ و سیندیرگی در شهرهای اطراف و تمام ترکیه توجه زیادی به خود جلب کرده است.
هشتاد درصد جمعیت بالکسیر از بخش‌های مختلف کشاورزی امرار معاش می‌کنند. در مناطق ساحلی به طور عمده زیتون و پس از آن، مرکبات، انجیر، پنبه، سیب، گلابی، به و انگور کشت میشود. به طور کلی در استان محصولاتی مانند غلات، کنجد، تخم خشخاش، تخم آفتابگردان، تنباکو، چغندر قند، گوجه‌فرنگی و خربزه تولید می‌شوند. محصولات کشاورزی مهم دیگری که در بالکسیر کشت می‌شوند عبارتند از: لوبیا سبز، لوبیا چشم‌بلبلی، هلو، سیب و نارنگی.

صنعت

بزرگترین امتیاز بالکسیر در بخش صنعت، موقعیت جغرافیایی و مزایای طرح‌های تشویقی در این استان است. بالکسیر از نظر منابع انرژی تجدیدپذیر بسیار غنی است و در تولید انرژی‌های بادی، زیست‌توده، بیوگاز، خورشیدی و زمین‌گرمایی دارای ظرفیت بالایی است. این استان دارای بالاترین ظرفیت نیروگاه‌های بادی در ترکیه است و از نظر ظرفیت نصب‌شده تولید در جایگاه دوم قرار دارد.
تولید محصولات غذایی، علوفه، مواد معدنی، محصولات چوبی و جنگلی، ماشین‌آلات کشاورزی و لوازم الکتریکی-الکترونیکی جایگاه مهمی در اقتصاد این شهر دارند. در بالکسیر هشت منطقه صنعتی سازمان‌یافته و یک پارک علم و فناوری موجود است. دو منطقه صنعتی در فاصله بسیار نزدیکی از بندر باندیرما قرار دارند.

۸ منطقه صنعتی سازمان‌یافته
یک پارک علم و فناوری
یک مرکز ترابری

معدن

استان بالکسیر در بخش معدن دارای ظرفیت پیشرفت و توسعه زیادی است. از جهت ذخایر معدنی بور، سنگ مرمر، کائولن، بنتونیت، هالویسیت، منیزیت، خاک رس، پرلیت، تالک (طلق)، ولاستونیت، طلا، نقره، مس، روی، آنتیموان، منگنز، آهن، کروم، جیوه، آمیتیست، زئولیت و زغال‌سنگ قهوه‌ای از مهم‌ترین ذخایر معدنی این ناحیه هستند. نزدیک به ۱۵ ٪ از ذخایر بور جهان و ۶۵ ٪ از ذخایر کائولن ترکیه در بالکسیر است. بالکسیر با داشتن ۲۵۰ معدن سنگ مرمر یکی از مهم‌ترین مراکز مرمر ترکیه است و در صادرات سنگ مرمر نقش مهمی بازی میکند.

جاده تاریخی آیوالیک

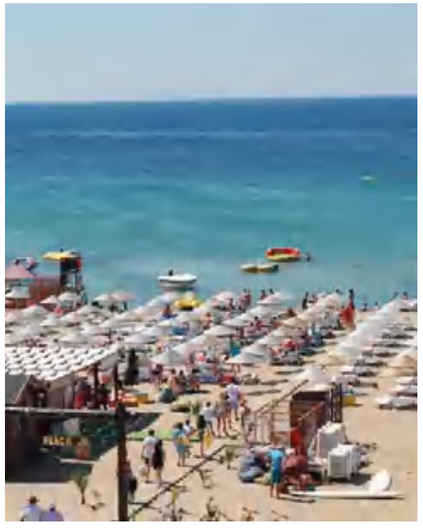
گردشگری

بالکسیر در ساحل دو دریای اژه و مرمره قرار دارد و گردشگری ساحلی در این استان توسعه‌یافته است. در این استان ۲۲ ساحل دارای پرچم آبی وجود دارد که برای گردشگری استان و به‌ویژه شهرستان آیوالیک اهمیت فراوانی دارند. استان بالکسیر با هشت مرکز آب‌درمانی دارای بیشترین مراکز آب‌درمانی در ترکیه است. شهرستان ادرمیت با داشتن امکانات آب‌درمانی، گردشگری ساحلی و کوههای کازداغلاری از جهت گردشگری کم‌نظیر است. پارک‌های ملی کازداغلاری و کوش جنتی به عنوان جاذبه‌های گردشگری جایگزین شناخته می‌شوند. استان بالکسیر هرساله میزبان بیش از سه میلیون مسافر است.

موقعیت و دسترسی

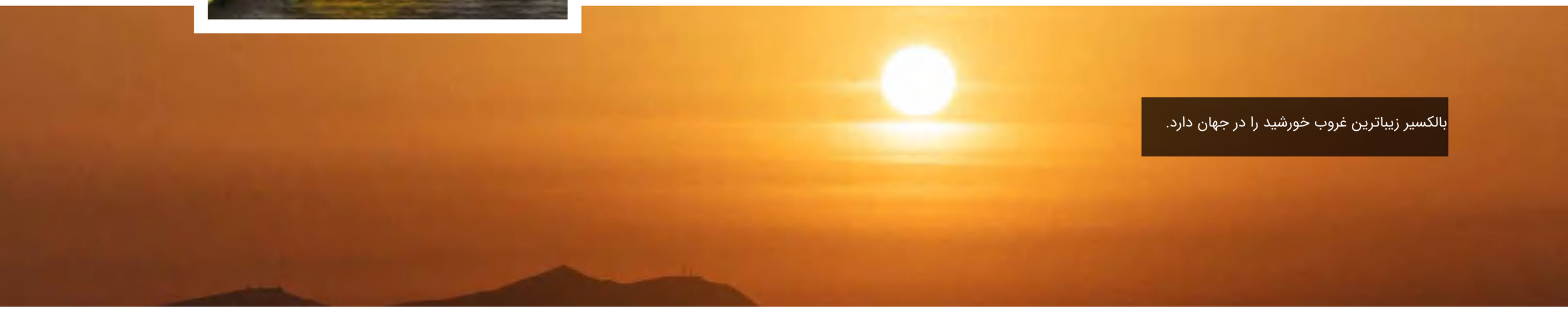
بندر باندیرما بزرگترین بندر استان است که امکان دسترسی به جهان را فراهم می‌آورد. این بندر مستقیم به شبکه ریلی ترکیه نیز متصل است. ظرفیت ناخالص این بندر ۲۰هزار تن و ظرفیت جابجایی آن ۳۵۰ هزار TEU می‌باشد. بالکسیر که به دریاهای مرمره و اژه راه دارد در مسیر پروژه آزادراه ازمیر-استانبول که در سال ۲۰۱۹ به بهره‌برداری میرسید نیز قرار میگیرد. از دیگر امکانات دسترسی استان خط آهن دوطرفه باندیرما به ازمیر و بالکسیر به دورسون‌بی است که به فرودگاه بین‌المللی خلیج وصل خواهد شد. مسافرت زمینی از بالکسیر به ازمیر یک ساعت و نیم و به استانبول دو ساعت طول میکشد.

دانشگاه ها	۲ دانشگاه ۴۰ هزار دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

بالکسیر استانی در حال پیشرفت در منطقه مرمره است. بر اساس آمار به‌دست‌آمده پیش‌بینی می‌شود که این شهر در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت بزرگترین جهش‌های اقتصادی را داشته باشد و از این جهت برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی استانی سودآور به شمار می‌رود.
در بالکسیر امکانات بسیار و خدمات گوناگونی وجود دارد و حوزه‌های سرمایه‌گذاری برتر از لحاظ بزرگی مقیاس اقتصادی به ترتیب عبارتند از:
- تولید توربین و قطعات نیروگاه بادی،
- هتل‌های زنجیره‌ای،
–سرمایه‌گذاری در زمینه هتل‌های آب‌درمانی

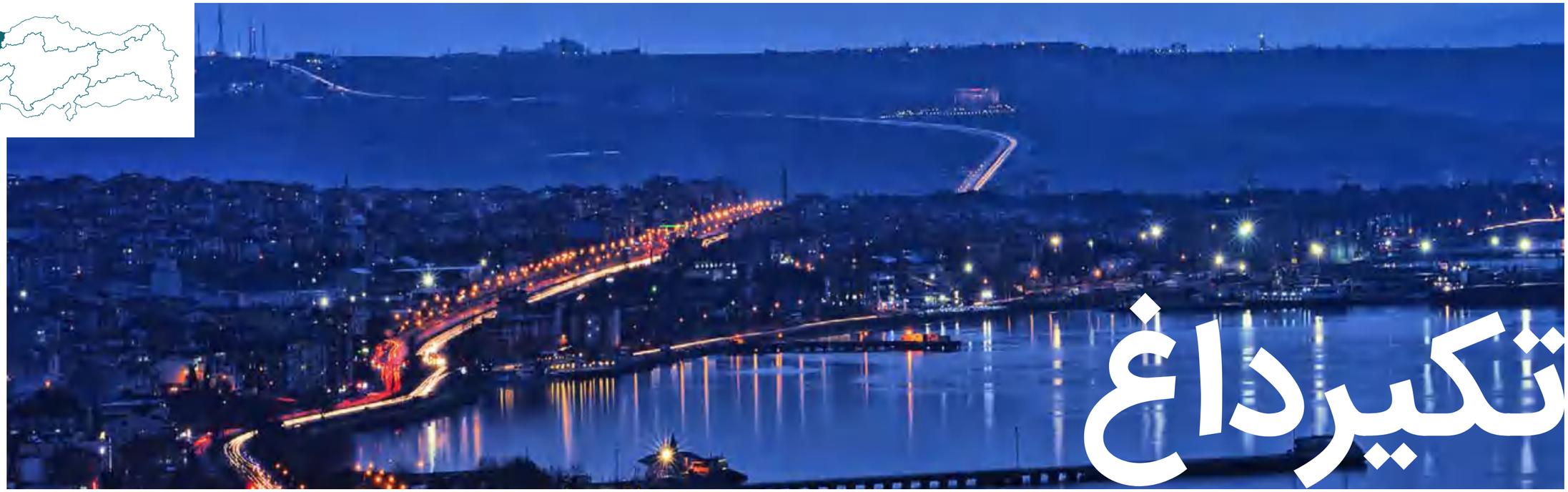
بالکسیر زیباترین غروب خورشید را در جهان دارد.

محصولات مشهور

روغن زیتون خلیج (آیوالیک)، گوشت بره بالکسیر، حلوای خوش‌مریم

تکیرداغ

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۲۶	۱ میلیون	۱۱

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۷۵	٪۱٫۵۱	۱۳۰۱۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

تکیرداغ با خاکی حاصلخیز و سهمی عمده در تأمین مواد اولیه صنعتی منطقه مرمره، چهار شهرک صنعتی سازمان‌یافته و یک منطقه آزاد، امکانات خوب حمل و نقل، نیروی کار ماهر و سرمایه‌گذاری‌های صنعتی رو به رشد، سهم مهمی در اقتصاد ترکیه دارد. از جهت منابع طبیعی تکیرداغ دارای ذخایر بزرگ زغال‌سنگ، گاز و آبهای زیرزمینی است و از نظر دسترسی به بازارها و مراکز مالی به شهری جهانی همچون استانبول نزدیک است. همچنین زیرساخت حمل و نقل این استان با راه‌آهن، آزادراه‌ها و راه‌های دوبانده‌ای که بنادر و فرودگاه‌ها را به مناطق صنعتی و اروپا وصل می‌کنند در کنار دیگر مزایا، این استان را برای سرمایه‌گذاری‌های مختلف بسیار جذاب نموده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
TRAKYA
سازمان توسعه تراکیه
www.trakyaka.org.tr

کشاورزی

محصولات گیاهی۷۲٪ از تولید کشاورزی تکیرداغ و محصولات دامی ۲۸٪ آن را تشکیل میدهند. در بخش تولیدات گیاهی سهم محصولات زراعی نزدیک به ۶۲٪، پرورش میوه ۶٪ و کشت سبزیجات ۴٪ می‌باشد.
مهم‌ترین محصول زراعی گندم است و پس از آن به ترتیب تخم آفتابگردان، کلزا، جو و سیلاژ ذرت بیشترین تولید را دارند. از لحاظ ارزش اقتصادی مهم‌ترین میوه‌ای که در تکیرداغ تولید می‌شود، انگور است که سهم ۳۶/۳٪ را به خود اختصاص داده است و پس از آن دیگر محصولات مهم زیتون و گردو هستند. در بخش تولید سبزیجات، باارزش‌ترین محصول هندوانه است که سهم ۴۵.۸ ٪ از ارزش کل تولید سبزیجات را داراست.
در تکیرداغ هرساله ۳۴۹۵۱۳ تن شیر و ۱۱۱۹۷ تن گوشت قرمز تولید می‌شود. در این استان پرورش طیور هم بسیار پیشرفت کرده است. متوسط تولید سالیانه عسل استان به ۵۴۳ تن میرسد.

صنعت

تکیرداغ ۱۰٪ از تولیدات نساجی، ۲۵٪ از تولید مارگارین، ۲۰٪ از تولید روغن آفتابگردان تصفیه‌شده، ۲۵٪ از تولیدات لوازم خانگی، ۴۰٪ از تولید کاغذ و محصولات بسته‌بندی و ۳۷٪ از تولید چرم فرآوری‌شده ترکیه را به خود اختصاص داده است. شمار شرکت‌های صنعتی استان که دارای واحد تحقیق و توسعه هستند به ۱۹۵ عدد می‌رسد.
در شهر تکیرداغ دوازده منطقه صنعتی سازمان‌یافته و یک منطقه آزاد وجود دارد. همچنین در استان نزدیک به ۱۰۰ شرکت با سرمایه خارجی فعالیت می‌کنند. در پارک علم و فناوری وابسته به دانشگاه نامیک کمال، ۳۸ شرکت وجود دارد.

۱۲ منطقه صنعتی سازمان‌یافته
یک منطقه آزاد
یک پارک علم و فناوری

معدن

در مورد منابع زیرزمینی، مانند دیگر استان‌های منطقه مرمره در تکیرداغ هم زغال‌سنگ قهوه ای مهمترین ماده معدنی است. در شهرستان سارای ۸۱ میلیون و ۳۶۰ هزار تن ذخیره قطعی زغال‌سنگ قهوه‌ای کشف شده است. در شهرستان مالکارا هم وجود ۱۱ میلیون و ۶۰۰ هزار تن ذخیره احتمالی از این ماده مشخص گردیده است. علاوه بر این در تحقیقات مربوط به معدن منگنز مشخص شده است که در شهرستان سارای ۱۸ هزار تن ذخیره احتمالی از این ماده وجود دارد. حجم ذخایر قطعی و احتمالی ماسه کوارتز هم ۶۳۳۸۷۷۰ تن می‌باشد.

گردشگری

مناطق مسکونی باستانی در محدوده استان تکیرداغ عبارتند از: بیسانت، پرینتوس، هرایون، تیکوس، گانوس، تورونته، آپری، باربارووس (بانادوس)، میسینلی، بشیک‌تپه، گونشلی و هورافنری. در کنار مدرسه دینی رستم‌پاشا و موزه راکوجزی که متعلق به دوره عثمانی هستند، خانه نامیک کمال و موزه باستان‌شناسی و مردم‌شناسی از دیگر جاذبه‌های گردشگری تکیرداغ هستند. تفرجگاههای تکیرداغ در جنگل آتاتورک و باغ‌های باربارووس و پلاژهای عمومی در ناحیه کومباغ قرار دارند. محلات اوچماک‌دره، غازی‌کوی، خوش‌کوی و کیرازلی در شهرستان شارکوی؛ محله‌های المالی، ساریپولات و یایلاگونه در شهرستان مالکارا و محله‌های صافاآلان، باغچه‌کوی و گون‌گورمز در شهرستان سارای از مکان‌های گردشگری روستایی هستند.

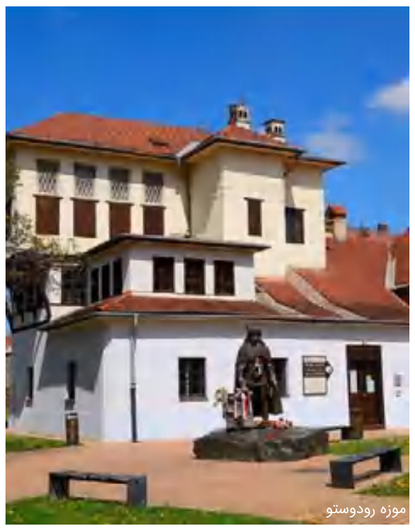

دالیانلار

موقعیت و دسترسی

استان تکیرداغ در منطقه تراکیا که گذرگاه آسیا و اروپاست، قرار دارد. این استان از شمال با کرکلارالی، از شرق با استانبول، از غرب با ادیرنه و از جنوب با دریای مرمره احاطه شده است. تکیرداغ با داشتن شبکه گسترده‌ای از راه‌های بین‌المللی، از نظر نسبت طول آزادراه‌ها به مساحت، از استان‌های برتر ترکیه به شمار می‌رود. فرودگاه بین‌المللی چورلو در این استان قرار دارد. اولین بندر کانتینری (هاب) ترکیه یعنی آسیاپورت، با رسیدن به طول پهلوگیری ۲۰۱۰ متر در حداکثر عمق ۱۸ متر و ظرفیت جابه‌جایی دو و نیم میلیون TEU کالا، بندری در سطح جهانی است.

دانشگاه ها	یک دانشگاه ۳۳ هزار دانشجو

موزه رودوستو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

از مهم‌ترین زمینه‌های سرمایه‌گذاری در این شهر، ترابری، صنعت دارو، صنایع دفاعی، آلومینیوم، صنعت چرم، ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی می‌باشد.

اوچماک‌دره که در اثر گسل گانوس به وجود آمده است با صخره‌های بلند رو به دریای مرمره یکی از مهمترین نقاط پاراگلایدر در جهان به شمار میرود.

محصولات مشهور

کوفته، پنیر، گیلاس، هندوانه، حلوای پنیر، تخم آفتابگردان و انگور تکیرداغ، محصولات محلی خاص این استان هستند. از محصولات مهم دیگر می‌توان به شیرینی هایرابولو و پنیر کاشار مالکارا اشاره کرد. از محصولات خاص این منطقه «پارچه کاراجاکیلاووز»، «برگ مو یاپینجاک تکیرداغ» و «بوزای ولیمشه» است که تلاش برای ثبت آن‌ها ادامه دارد.

ساکاریا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۲۳	۱ میلیون	۱۶

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۳٫۳۶	٪۱٫۱۵	۹۹۵۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

ساکاریا با غنای تاریخی، موقعیت جغرافیایی، امکانات حمل و نقل، کشاورزی، بخش‌های صنعتی و خدماتی‌اش سهم قابل توجهی در اقتصاد ترکیه دارد و با دارا بودن شرایط مناسب سرمایه‌گذاری یکی از استان‌های مهم این کشور است. زمین‌های مناسب کشاورزی، اقلیم پربارش، منابع غنی آب آشامیدنی، دشت‌ها، آب‌های روان، دریاچه‌ها و دیگر زیبایی‌های طبیعی این استان را برای زندگی بسیار مناسب نموده است. مساحت این استان ۴۸۱۷ کیلومترمربع است که ۴۳٪ آن را جنگل و ۴۹٪ آن را زمین‌های کشاورزی پوشانده است. همچنین ۳٫۵٪ از اراضی استان را چمنزار و مرتع و ۴٫۵٪ از آن‌ها را اراضی غیر زراعی تشکیل می‌دهد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
MARKA
سازمان توسعه مرمره شرقی
www.marka.org.tr

کشاورزی

شرایط حاکم خرداقلیم در خاک‌های عمیق و حاصلخیز ساکاریا باعث شده است تا هر محصولی در این استان کشت شود. سطح بازدهی کشاورزی در این استان بالاتر از متوسط آن در ترکیه است. کشت گلخانه‌ای و پرورش گیاهان زینتی که در ابتدا به عنوان یک فعالیت جنبی آغاز شده بود، امروزه تبدیل به بخشی مهم از کشاورزی این استان شده است. مهمترین فعالیت‌های دامپروری در این استان گاوداری و پرورش طیور است. ساکاریا با داشتن نزدیک به ۱۰۰۰ واحد پرورش جوجه گوشتی که از سطح تکنولوژی بالایی هم برخوردار هستند، یکی از استان‌های پیشرو در این بخش است.

صنعت

صنعت خودرو هم در تولید و هم در صادرات استان ساکاریا مهم‌ترین بخش است. به دلیل رونق گسترده فعالیت‌های کشاورزی، صنایع غذایی هم در این استان توسعه یافته است. از دیگر بخش‌های صنعتی مهم استان، تولید ماشین‌آلات صنعتی و فلزکاری است. بخش عمده‌ای از اشتغال‌زایی صنعتی را بخش‌های خودروسازی، نساجی و تولید ماشین‌آلات و مواد غذایی بر عهده دارند. در میان شرکت‌هایی که در سطح جهانی در این بخش‌ها فعالیت دارند، بخش خودروسازی و تأمین قطعات خودرو به تنهایی یک‌سوم از اشتغال‌زایی صنعتی را بر عهده گرفته است. با بررسی درآمدهای بخش صنعت در استان ساکاریا مشاهده می‌شود که بخش خودروسازی و تأمین قطعات خودرو بالاترین ایجاد درآمد را به خود اختصاص داده‌اند. بعد از این صنایع، مواد غذایی فرآوری‌شده، تولید ماشین‌آلات، فلزکاری، تولیدات جنگلی و نساجی قرار دارند.

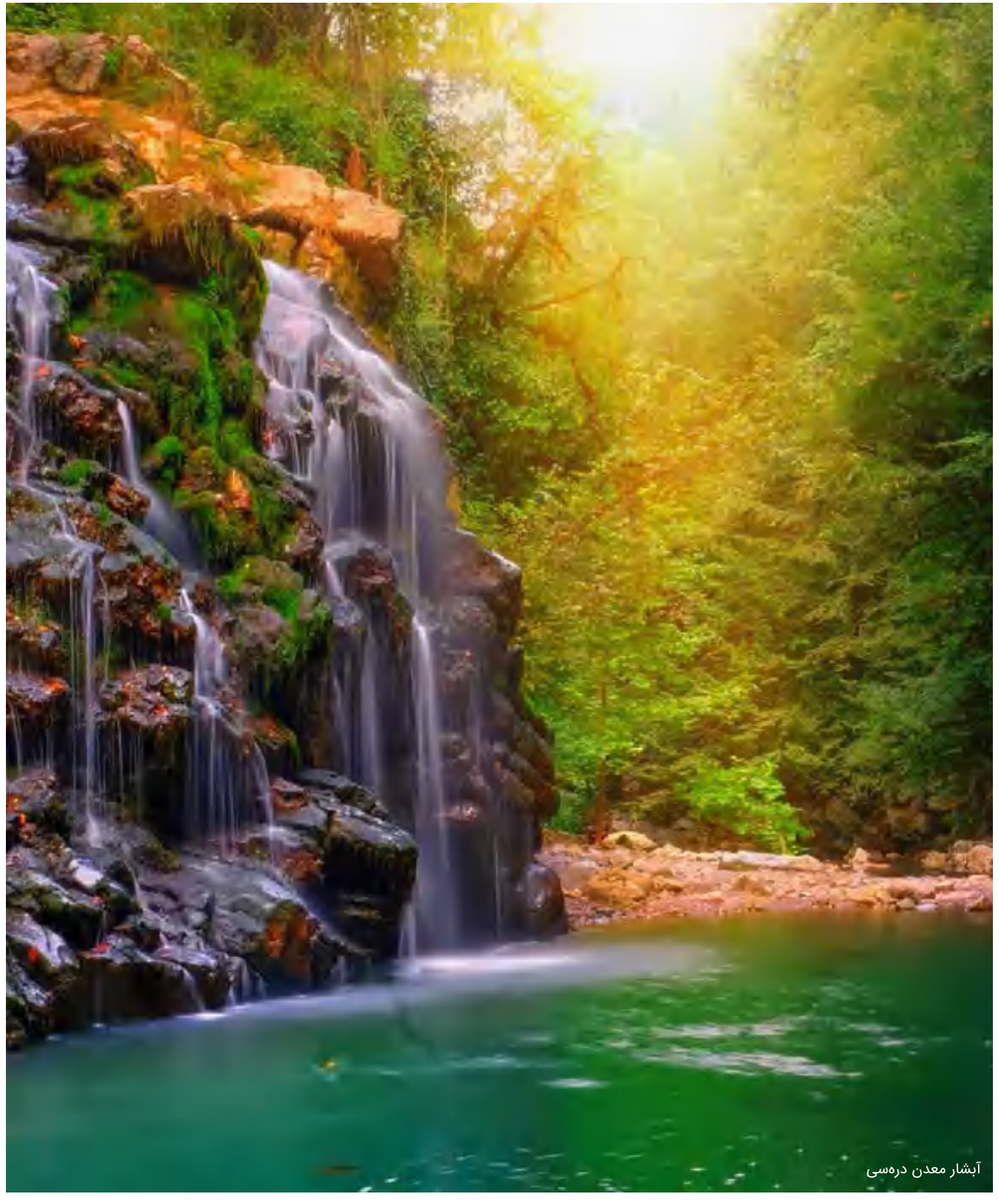

۶ منطقه صنعتی سازمان یافته
شامل دو منطقه ویژه برای مبلمان و ماشین‌آلات
یک پارک علم و فناوری

معدن

با اینکه در استان ساکاریا ذخایر معدنی مهمی وجود ندارد، بر اساس اداره کل تحقیقات و اکتشاف معادن ترکیه ذخایری از سنگ مرمر، سنگ آهک، منگنز و آهن در این استان یافت می‌شود.

کاراگول

آبشار معدن دره‌سی

گردشگری

ساکاریا دارای جاذبه‌های توریستی بسیار زیادی است. شهرستان‌های کاراسو، کوجاعالی، ساپانجا و آکیازی با ساحل‌ها، زیبایی‌های طبیعی، آب‌های شفابخش و ویژگی‌های اقلیمی‌شان در گردشگری استان ساکاریا جایگاه مهمی دارند. ساکاریا با داشتن نزدیک به ۶۰ کیلومتر خط ساحلی در دریای سیاه، دارای پلاژ طبیعی ماسه‌ای فراوانی است. در بخش گردشگری سلامت، آبگرم کوزولوک از اهمیت بالایی برخوردار است. این استان همچنین با زیبایی‌های طبیعی، جنگل‌ها و آب‌های روانش در گردشگری ورزشی، سلامت، طبیعت، دریاچه، آب‌درمانی و ساحلی دارای تنوع بسیاری است.

موقعیت و دسترسی

ساکاریا در محل عبور جاده‌ها و خط آهن متصل‌کننده استانبول و آنکارا قرار دارد. راه اصلی E-۵ که یکی از مهم‌ترین راه‌های ترکیه به شمار می‌رود و راه بین‌المللی TEM، از راه‌های اصلی شریانی ساکاریا به شمار میروند. علاوه بر این آزادراه در حال ساخت مرمره شمالی و راه ساحلی دریای سیاه از این استان عبور می‌کند. این استان در پنجاه کیلومتری منطقه بندری خلیج ازمیت قرار دارد. همچنین بندر کاراسو در ساحل دریای سیاه از سال ۲۰۱۷ فعال و مهم‌ترین بندر منطقه مرمره در ساحل دریای سیاه می‌باشد.

دانشگاه ها	۲ دانشگاه ۸۰ هزار دانشجو

دریاچه ساپانجا

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

با ارزیابی همه ظرفیت‌های موجود در ساکاریا می‌توان دریافت که این استان از استان‌های معدودی است که در آن هر سه بخش صنعت، کشاورزی و گردشگری دارای فرصت‌ها و امکانات قابل پیشرفت است. از زمینه‌های مناسب سرمایه‌گذاری در بخش صنعت، می‌توان به خودروسازی و تأمین قطعات خودرو، تولید ماشین‌آلات صنعتی، فلزکاری، صنایع کشاورزی و حیوانی، فرآوری چوب و صنعت مبلمان اشاره کرد. در بخش کشاورزی هم می‌توان از کشت گلخانه‌ای با استفاده از منابع زمین‌گرمایی و پرورش گیاهان زینتی، به عنوان مهم‌ترین زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری نام برد.

محصولات مشهور

لوازم چوبی منزل که در تاراکلی ساخته‌می‌شوند، عصا، ظروف سفالی، صنایع دستی بافتنی کاینارجا و صنایع دستی حصیری از مهم‌ترین محصولات محلی استان ساکاریا می‌باشند. در این استان که قومیت‌های مختلفی با صلح و آرامش کنار هم زندگی می‌کنند، غذاهای گوناگونی از جمله کوفته ایسلاما، مرغ چرکز، دارتیلی کشکک، شیرینی احد، شیرینی کدو حلوایی و دیگر خوراکیهایی که با کدو تهیه می‌شوند، وجود دارد.

دریاچه آجارلار و دشت سیلابی آن با میزبانی پرنده‌های گوناگون یک اکوسیستم ویژه است. این دشت سیلابی بزرگترین دشت سیلابی یکپارچه در جهان است.

چاناک کاله

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۶۶	۵۴۰۶۶۲	۱۱

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۹	٪۰/۶	۱۰۴۹۶ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۲**

تنگه داردانل یکی از دو تنگه کشور ترکیه در استان چاناک‌کاله قرار دارد. این استان دوازده شهرستان دارد. در کنار شهرستان‌هایی که در دو قاره آسیا و اروپا قرار دارند، شهرستان‌های جزیره‌ای گوکچه‌آدا و بوزجاآدا در منطقه دریای اژه واقع هستند. سطح اراضی قابل آبیاری در چاناک‌کاله از متوسط کشوری بالاتر است. از نظر تولید سرانه محصولات گیاهی چاناک‌کاله در میان استان‌های برتر ترکیه قرار دارد و در بخش کشاورزی و صنایع وابسته به آن دارای ظرفیت‌های بالایی است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
GMKA
سازمان توسعه مرمره جنوبی
www.gmka.gov.tr

کشاورزی

در چاناک‌کاله نسبت زمین‌های کشاورزی زیر کشت میوه و سبزیجات به کل زمین‌های کشاورزی، بالاتر از سطح متوسط موجود در ترکیه است. این استان دارای شرایط خوبی برای کشاورزی ارگانیک می‌باشد و فعالیت‌های مربوط به کشاورزی و دامداری ارگانیک هر روز بیش از گذشته در این استان گسترش می‌یابد. محصولات مهم کشاورزی این استان عبارتند از: هلو، زیتون، هلوی سفید بایرامیچ، گیلاس، سیب، فلفل، انگور، گلابی، بادام، گوجه‌فرنگی و به. پرورش دام‌های کوچک و بزرگ هم در سطح استان به شکلی موفقیت‌آمیز در حال انجام است.

صنعت

صنایع وابسته به کشاورزی، تولید محصولات غذایی، شیر و محصولات لبنی از بخش‌هایی مهم صنعت استان است. در این استان یک پارک علم و فناوری وجود دارد که شرکت‌های نرم‌افزاری، بیوتکنولوژی، کشاورزی و مواد غذایی در آن فعال هستند. در استان چاناک‌کاله دو منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد که یکی از آن‌ها در مرکز و دیگری در شهرستان بیگا قرار دارند. منطقه صنعتی جدید ازینه که ویژه صنایع غذایی است برای تولید مواد غذایی به ویژه شیر، محصولات لبنی، زیتون و روغن زیتون تاسیس شده و اقدامات زیرساختی آن در دست انجام است.

معدن

بزرگترین واحد صنعتی تولید سرامیک در ترکیه در استان چاناک‌کاله و شهرستان چان قرار دارد. در این استان ذخایری از کائولن هم وجود دارد.

گردشگری

چاناک‌کاله با طبیعتی بکر و میراث فرهنگی غنی از ظرفیت بالایی در زمینه گردشگری برخوردار است. در کنار خط ساحلی ۶۷۱ کیلومتری و جزیره‌های گوناگون، در این استان تعداد زیادی شهر باستانی نیز وجود دارد که یکی از آن‌ها یعنی شهر باستانی تروا در فهرست میراث جهانی یونسکو جای گرفته است. مهم‌ترین مقاصد گردشگری این استان عبارتند از: غازداغلاری، جزیره بوزجاآدا، جزیره گوکچه‌آدا، شهر باستانی تروا، شهر باستانی آسوس و شهر باستانی پاریون.

اسب تروا

موقعیت و دسترسی

دسترسی به این استان از استانبول و آنکارا به دلیل وجود فرودگاه چاناک‌کاله به آسانی انجام می‌شود. چاناک‌کاله به دلیل موقعیت جغرافیایی‌اش از استان‌هایی است که میزان حمل و نقل و مسافرت دریایی بالایی دارد. تنگه داردانل در زمینه حمل و نقل دریایی داخلی و بین‌المللی از اهمیت زیادی برخوردار است. ساخت پل چاناک‌کاله ۱۹۱۵ که پروژه‌ای در مقیاس جهانی است، ادامه دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۵۳ هزار دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

کشاورزی، دامپروری، تولید محصولات غذایی، گردشگری جایگزین

جنگ تروا که به سبب عشقی ممنوع صورت گرفت در چاناک‌کاله روی داده است.

محصولات مشهور

پنیر، شیر و دیگر محصولات لبنی ازینه، هلوی سفید بایرامیچ، سیب بایرامیچ، گیلاس، هلو، ماهی ساردین و دیگر محصولات دریایی، حلوای پنیر، گوشت قرمز، زیتون و روغن زیتون

ادیرنه

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۵	۴۱۱۵۲۸	۸

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۳	٪۴	۸۶۴۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

ادیرنه در بخش تراکیای منطقه مرمره قرار دارد. این استان از جنوب با دریای اژه، از شمال با کشور بلغارستان، از غرب با یونان و از شرق با استان‌های تکیرداغ، کرکلارالی و چاناک‌کاله همسایه است. این شهر در دوره عثمانی پیش از استانبول پایتخت بوده است و با تاریخ، فرهنگ و طبیعتش از مهم‌ترین شهرهای ترکیه به شمار میرود. مسجد مشهور سلیمیه که اثر استادانه معمار سینان است در ادیرنه قرار دارد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
TRAKYA
سازمان توسعه تراکیه
www.trakyaka.org.tr

کشاورزی

از آنجایی که استان ادیرنه دارای خاکی حاصل‌خیز است و از نظر جغرافیایی در محل پیوستن سه رود مهم (مریچ، تونجا و آردا) قرار دارد، حجم بالایی از محصولات کشاورزی را نیز تولید میکند. این استان سهم بزرگی در تولید برنج، آفتابگردان روغنی و گندم ترکیه دارد.

صنعت

ادیرنه در صنایع وابسته به کشاورزی پیشرفته است. در استان ۳۸۰ واحد صنعتی به ثبت رسیده‌اند و سرمایه‌گذاران بیشتر در بخشهای تولید برنج، روغن، شیر و محصولات لبنی فعالیت می‌کنند.

معدن

۲۷ واحد استخراج زغال‌سنگ قهوه‌ای در ادیرنه وجود دارد که سالیانه حدود ۴۷۰ هزار تن از این نوع زغال‌سنگ تولید می‌کنند. در این استان همچنین ذخایری از ماده اولیه سیمان و بنتونیت وجود دارد.

مسجد قدیمی

مسجد سلیمیه

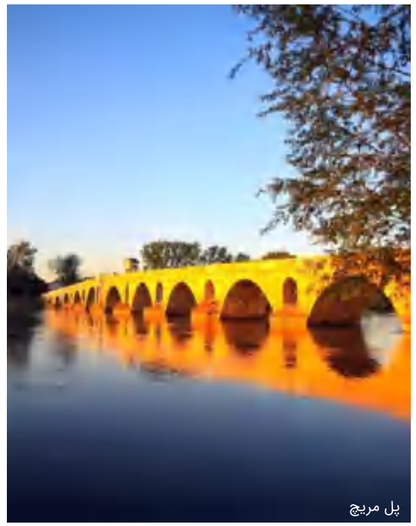
گردشگری

ادیرنه شهری است که بیشترین تعداد اثر تاریخی در هر مترمربع را در جهان داراست. این شهر با آثار امپراتوری‌های رم و عثمانی که پایتخت آن نیز بوده است، آراسته شده است. از جاذبه‌های گردشگری این شهر می‌توان به مسجد سلیمیه، مسجد قدیمی، کنیسه ادیرنه، محله کاراآغاچ، اوزون‌کوپرو، موزه سلامت، خلیج ساروز، شهرستان انز و دریاچه گالا اشاره کرد. از ادیرنه سالیانه ۳ تا ۴ میلیون گردشگر خارجی دیدن می‌کنند. این استان که در همسایگی کشورهای بلغارستان و یونان قرار دارد، محل ملاقات فرهنگ‌های مختلف است.

موقعیت و دسترسی

ادیرنه به دلیل نزدیکی به منطقه مرزی ترکیه و اروپا و با داشتن دروازه‌های مرزی ایپسالا، کاپی‌کوله، پازارکوله و حامزه‌بیلی از اهمیتی استراتژیک برخوردار است. از جهت زیرساخت حمل و نقل نیز ادیرنه در جایگاه خوبی قرار دارد. فاصله ادیرنه تا فرودگاه چورلو ۱۴۰ کیلومتر، تا فرودگاه استانبول ۲۳۰ کیلومتر و تا بنادر تکیرداغ ۱۴۰ کیلومتر است. دسترسی مستقیم به اروپا و آناتولی نیز به واسطه راه بین‌المللی TEM امکانپذیر است. در این استان ۵۱ کیلومتر آزادراه، ۶۷۵ کیلومتر راه اصلی و ۹۶ کیلومتر خط آهن وجود دارد.

دانشگاه ها	یک دانشگاه ۴۵ هزار دانشجو

پل مریچ

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

بخش‌های خدمات (گردشگری)، صنایع وابسته به کشاورزی و انرژیهای تجدیدپذیر از زمینه‌های جذاب برای سرمایه‌گذاری در ادیرنه هستند.

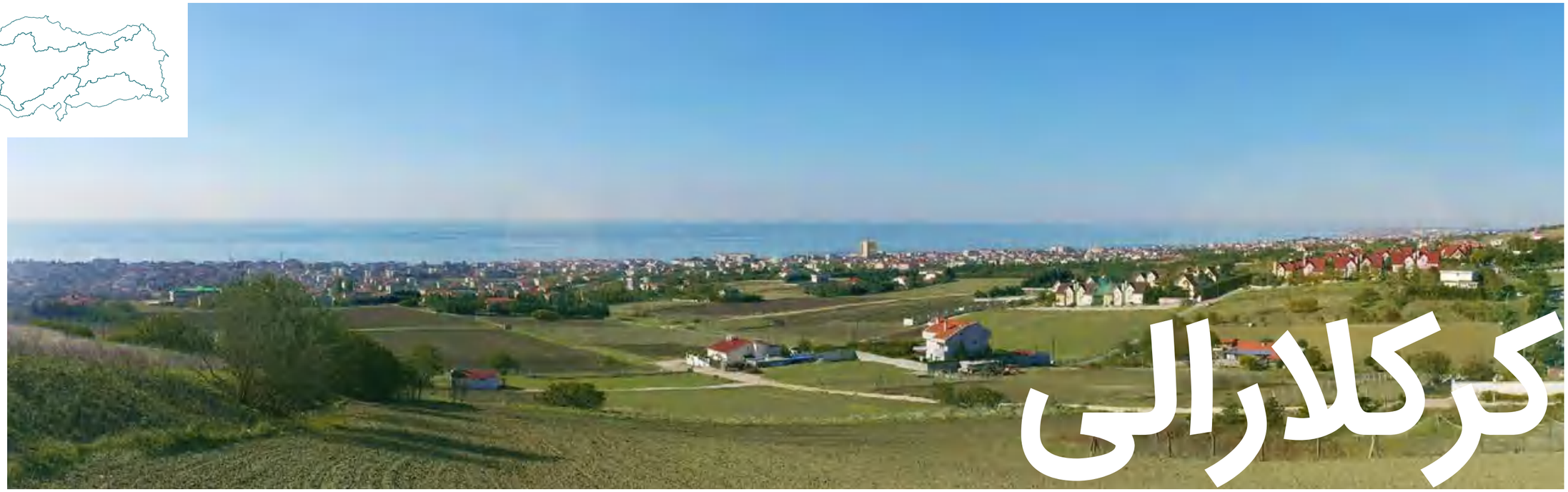
کُشتی روغنی کرک‌پنار ادیرنه پیشینه‌ای هفتصد ساله دارد و میدان مردانگی است. برنده این مسابقات عنوان پهلوانی ترکیه را برای یک سال از آن خود می‌کند و هر کس سه دوره پیاپی پهلوان شود، کمربند زرین را دریافت می‌کند.

محصولات مشهور

جگر ادیرنه، خمیر بادام، کوفته ادیرنه، پنیر ادیرنه، دوای میسک، کاشی ادیرنه،
ادیرنه‌کاری، تالیکا، کیسپت، جاروی آینه‌دار و صابون مشک محصولات مشهور ادیرنه هستند.

کرکلارالی

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۴	۳۶۰۸۶۰	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۱	٪۰/۴۴	۱۰۵۸۵ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

کرکلارالی با خاک حاصلخیز، زیبایی‌های طبیعی، تاریخ و جمعیت تحصیل‌کرده‌اش استانی بااهمیت است. منابع غنی طبیعی، بازدهی بالای خاک و موقعیت جغرافیایی مناسب برای صادرات از مهم‌ترین ویژگی‌های این شهر است. مناطق صنعتی سازمان‌یافته در این استان از ساختاری نیرومند برای فعالیت‌های صنعتی برخوردارند. بخش بزرگی از انرژی مصرفی بخش صنعت در این شهر از انرژی بادی تأمین میشود.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
TRAKYA
سازمان توسعه تراکیه
www.trakyaka.org.tr

کشاورزی

مساحت استان کرکلارالی ۶۵۵ هزار هکتار است. ۴۱ ٪ از کل اراضی استان به اراضی زیر کشت، ۴۰ ٪ به جنگل، ۵ ٪ به مرتع و ۱۴ ٪ باقی‌مانده به دیگر اراضی اختصاص دارد. با بررسی ساختار بنگاههای کشاورزی استان می‌توان مشاهده کرد که مساحت بیشتر زمین‌های کشاورزی بین ۵ تا ۲۰ هکتار است و اکثر بنگاهها فعالیت‌های دامپروری و تولیدات گیاهی را در کنار انجام می‌دهند. گندم، جو دوسر، ذرت، لوبیا، چغندر قند، تخم آفتابگردان و پیله ابریشم از محصولات مهم کشاورزی این استان هستند.

صنعت

صنعت در کرکلارالی با سرعتی پرشتاب در حال پیشرفت است. واحدهای صنعت استان بیشتر در اطراف راه اصلی D-۱۰۰ به‌ویژه در شهرستان لوله‌بورگاز متمرکز شده است. کرکلارالی در طبقه‌بندی توسعه‌یافتگی صنایع تولیدی در بین استانهای ترکیه در جایگاه چهاردهم قرار گرفته است. در کرکلارالی ۷۹۰ واحد صنعتی، ۴ منطقه صنعتی سازمان‌یافته (یکی از آن‌ها منطقه ویژه است) و ۶ شهرک صنایع کوچک وجود دارد. در استان یک منطقه توسعه فناوری هم وجود دارد که در آن واحدهای صنعتی شیشه، مواد غذایی، نساجی، دارو، فلزات و سنگ و خاک فعالیت می‌کنند.

معدن

در کرکلارالی معادن زغال‌سنگ قهوه‌ای و سنگ مرمر در حال بهره‌برداری هستند. علاوه بر مواد معدنی فلزی مانند آهن، طلا و مس، مواد اولیه صنعتی مانند آهک دولومیتی، سنگ آهک و خاک رس نیز در منطقه یافت می‌شوند. از این بین آهک دولومیتی و سنگ آهک در کارخانه‌های شیشه، سیمان و آهک به کار می‌روند. در این استان مقادیر کمی گاز طبیعی و نفت هم توسط شرکت نفت ترکیه استخراج می‌شود.

جنگل لونگوز

گردشگری

از مراکز مهم گردشگری کرکلارالی میتوان غار دوپنیسا، جنگل‌های استرانجا، خلیج کاسترو در دمیرکوی، مدرسه دینی خضربی، استحکامات نظامی، شیر آبهای تاریخی، مسجد و پل جدیت‌علی‌پاشا در شهرستان بابااسکی، کارگاه ریخته‌گری فاتح در شهرستان دمیرکوی، گورپشته‌ها و میزسنگهای شهرستان کوفچاز، مدرسه دینی سوکوللو در شهرستان لوله‌بورگاز، مقبره زندان‌بابا، بنای ایستگاه در شهرستان پهلوان‌کوی، پل آکارجا، قلعه پنارحیصار، کلیسای ایاصوفیه کوچک در شهرستان ویزه، قلعه ویزه، صومعه کیی‌کوی آیانیکولا و قلعه کیی‌کوی را نام برد

بندر کی‌ای کوی

موقعیت و دسترسی

کرکلارالی که محدوده استانی آن در منطقه مرمره در بین کوه‌های ایسترانجا (ییلدیز) و دشت ارگنه قرار دارد، از شمال با بلغارستان، از شمال شرق با دریای سیاه، از جنوب شرق با استانبول، از جنوب با تکیرداغ و از غرب با ادیرنه همسایه است. این استان دارای دو محور حمل و نقل شمالی-جنوبی است. ارتباط استان با بلغارستان از طریق راه اصلی دره‌کوی-کرکلارالی-بابااسکی-پهلوان‌کوی که تا مرز عزیزیه امتداد یافته است، صورت می‌گیرد.

دانشگاه ها	یک دانشگاه ۳۰ هزار دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

صنایع غذایی، نساجی، پلاستیک، بسته‌بندی، فلزکاری، ریخته‌گری، سیمان، شیشه و دارو از حوزه‌های سرمایه‌گذاری برتر کرکلارالی به شمار میروند.

محصولات مشهور

کوفته کرکلارالی، کشکک، زرده، کایماکچینا، پلاسکا، کاچاماک آبدار، کاچاماک خشک، بورک گزنه، کولتور، کاپاما، بورک چوپان و سوپ گزنه از غذاهای ویژه این استان است. پنیر کاشار و پنیر سفید، عسل بلوط و توت‌فرنگی دمیرکوی نیز مشهور است. در این منطقه باغداری و بر پایه آن تولید مشروبات الکلی نیز پیشرفته است.

پولیچه در کرکلارالی با ساحلهای بین صخره ها گوشه ای از بهشت است و به دلیل مجاورت با جنگلهای سرسبز محل مناسبی برای کمپینگ به شمار میرود

یالووا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۲	۲۶۲۲۳۴	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۹	٪۰/۳۳	۱۱۵۴۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۲**

با اینکه یالووا از نظر مساحت کوچک‌ترین شهر ترکیه است، با موقعیت مرکزی، ویژگی‌های فرهنگی-اجتماعی و امکانات مناسب سرمایه‌گذاری و کسب و کار یکی از جذابترین استانهای ترکیه است. پوشش گیاهی ۵۸ ٪ این استان را جنگل تشکیل میدهد. یالووا با چند شهر بزرگ ترکیه یعنی استانبول، بورسا و کوجاالی همسایه است. یالووا که در آن سبزی جنگل و آبی دریا به هم می‌رسند، با آبگرمهای شفابخش شهرستان‌های ترمال و آرموتلو و زیبایی‌های طبیعی بکر، یک مقصد گردشگری چهارفصل به شمار می‌رود.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
MARKA
سازمان توسعه مرمره شرقی
www.marka.org.tr

کشاورزی

یالووا در زمینه پرورش گیاهان زینتی و تولید کیوی از استانهای برتر ترکیه است. در میان ۲۸ استان تولید کننده گیاهان زینتی یالووا پس از ازمیر و آنتالیا در جایگاه سوم قرار دارد. پنجاه درصد تولید کیوی ترکیه در استان یالووا انجام میشود. ظرفیت سردخانه‌ای ۸۰ هزار تنی برای نگهداری کیوی، یالووا را به یک مرکز ترابری نیز تبدیل کرده است.

صنعت

صنعت بزرگترین بخش اقتصادی یالووا است. در میان بخشهای مختلف صنعتی نیز بزرگترین سهم را صنایع تولیدی دارند. تجارت نیز در اقتصاد این استان نقش مهمی را بازی میکند و پس از آن بخشهای کشاورزی و گردشگری از حوزه‌های درآمدزای استان هستند. در این استان یک منطقه صنعتی سازمان‌یافته فعال وجود دارد و شش منطقه دیگر نیز در حال تاسیس هستند.

معدن

در کوچک‌ترین استان ترکیه یعنی یالووا ذخایر معدنی مهمی وجود ندارد. در محدوده استان مهم‌ترین ذخایر مواد اولیه صنعتی، ترکیبات ماسه کوارتز است. این سنگها ماسه‌ای در زیر سنگ‌های آهکی متعلق به دوره ائوسن قرار دارند.

دریاچه دیپسیز

گردشگری

یالووا با زیبایی‌های طبیعی بی‌نظیر و آب و هوایش شهری آرامش‌بخش است. قرار گرفتن در بین شهرهای استانبول و بورسا باعث شده است تا یالووا از امکانات گردشگری، اقتصادی و فرهنگی این دو شهر به آسانی بهره‌مند شود. یالووا با داشتن جاذبه‌های گردشگری ساحلی، شکار، گردشگری آب‌درمانی و گردشگری طبیعت بهشت گردشگری به شمار میرود. شهرستان‌های آرموتلو و چنارجیک از مهم‌ترین شهرستان‌های گردشگری این استان هستند. یکی از مهم‌ترین مقاصد گردشگری این استان موزه درخت کاراجا است که اولین موزه درخت خصوصی ترکیه به شمار می‌رود.

آبشار اریکلی

دانشگاه‌ها

دانشگاه یالووا تنها دانشگاه استان است. رشته‌های مهندسی ترکیبی مانند مهندسی پلیمر، مهندسی سیستم‌های انرژی، مهندسی شیمی و مهندسی فرایند در ترکیه تنها در این دانشگاه تدریس میشوند.

موقعیت و دسترسی

یالووا که از طریق راههای زمینی می‌تواند در ظرف یک ساعت به جمعیتی ۲۰میلیونی (استانبول، بورسا و کوجاالی) دسترسی داشته باشد، در زمینه حمل و نقل دریایی و هوایی هم دارای امکاناتی متنوع است. پل معلق عثمان‌غازی که با طولانی‌ترین دهانه در دنیا مقام چهارم و در اروپا مقام دوم را داراست در این استان قرار دارد. از طریق این پل مسیر دیلوواسی-آلتین‌اووا در مدت‌زمان ۶ دقیقه طی می‌شود. موقعیت جغرافیایی یالووا امکاناتی بی‌نظیر را برای پیشرفت بخش‌های گردشگری، صنعت و خدمات به وجود آورده است.

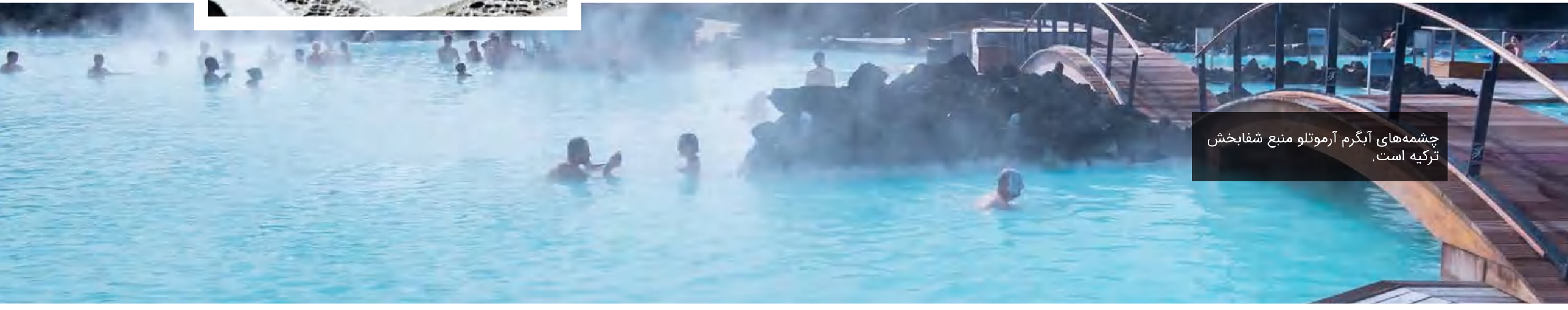
زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

یالووا در فاصله یک ساعتی سه کلانشهر استانبول، کوجاالی و بورسا قرار دارد. گردشگری آب‌درمانی این شهر از قابلیت بالایی برخوردار است. یالووا با راههای ارتباطی گسترده در حال تبدیل شدن به یک مرکز ترابری منطقه‌ای با فرصتهای خوب برای سرمایه‌گذاری است. در زمینه سرمایه‌گذاری‌های صنعتی نیز، طرحهای تشویقی دولتی و مناطق صنعتی سازمان‌یافته ویژه تولیدات خاص، فرصتهای بزرگی را برای سرمایه‌گذاران فراهم آورده است.

محصولات مشهور

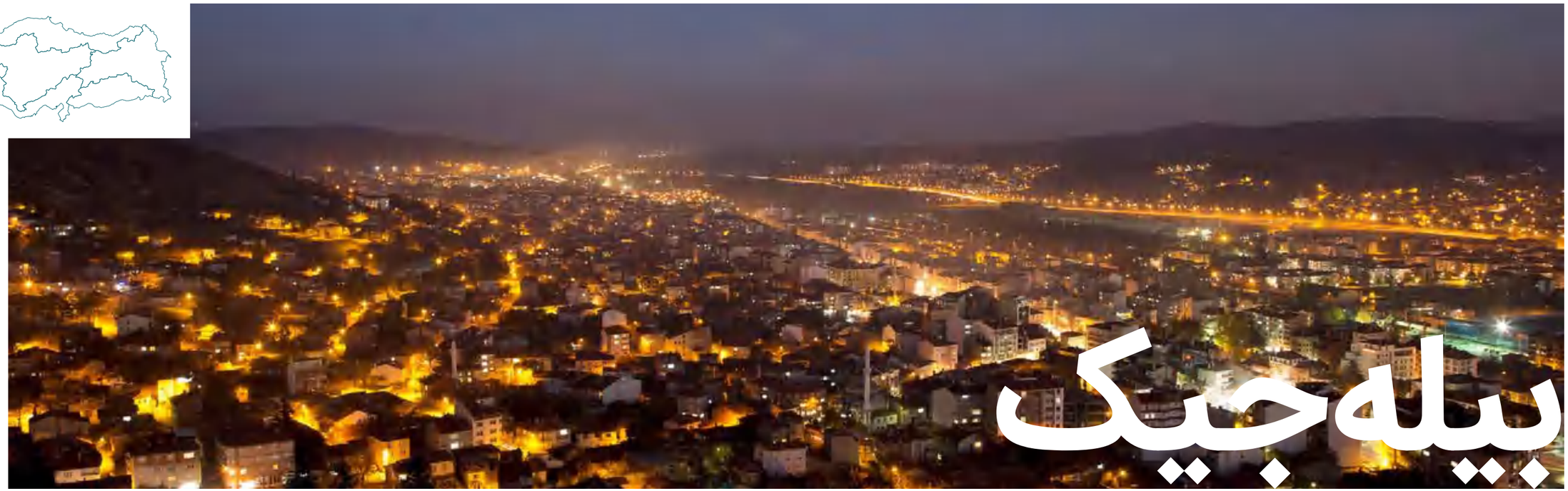
در این استان سوزن‌دوزی چنارجیک به عنوان یک صنعت دستی محلی به ثبت ملی رسیده است. دیگر محصولات مشهور این شهر عبارتند از: محصولات زینتی و زیورآلات ابریشمی، کیوی یالووا، بامیه آک‌کوی و زغال‌اخته شنکوی.

چشمه‌های آبگرم آرموتلو منبع شفابخش ترکیه است.

بیله‌جیک

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۷	۲۲۳۴۴۸	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۶	٪۰/۳۱	۱۱۸۴۹ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

بیله‌جیک تنها استانی در ترکیه است که در چهار منطقه مختلف گسترده شده است. با اینکه این استان از توابع منطقه مرمره است، اما بخش‌هایی از این استان نیز در مناطق اژه، آناتولی مرکزی و دریای سیاه قرار دارند. بیله‌جیک در مرکز جغرافیایی امپراتوری عثمانی و در اطراف رود ساکاریا شکل گرفته است. تنوع محصولات کشاورزی، طبیعت بکر و غنی، ظرفیت گردشگری بالای و طرح ایجاد سه منطقه صنعتی سازمان‌یافته بیله‌جیک را به یک مرکز جذاب برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی تبدیل کرده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BEBKA
سازمان توسعه بورصاسکی‌شهیر و بیله‌جیک
www.bebka.org.tr

کشاورزی

هفتاد درصد جمعیت این استان از کشاورزی امرار معاش می‌کنند. در این استان به کشاورزی، آبیاری، کوددهی و ادوات کشاورزی مدرن اهمیت بسیاری داده می‌شود. بیله‌جیک از نظر منابع آبی بسیار غنی و چهل درصد اراضی آن برای کشت مناسب است. مهم‌ترین محصولات کشاورزی استان عبارتند از: گندم، باقلاییان، جو، ذرت، نخود، لوبیا، چغندر قند، تخم آفتابگردان، پیاز، لوبیا چیتی، پرپهن، هویج، فلفل قلمی، گوجه‌فرنگی، بادمجان، کلم پیچ، خیار و رازک. انگور بیلرجه، انار، زردآلو، به، گیلاس و ازگیل استان معروف است. بیله‌جیک در تولید رازک و کلم پیچ جایگه نخست را در ترکیه دارد.

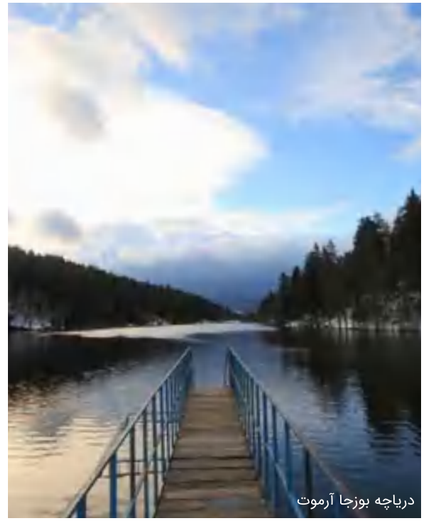

صنعت

مهمترین بخش سهیم در اقتصاد استان تولید سنگ مرمر و سرامیک است. بخش‌های ماشین‌آلات-فلزات و مواد غذایی-نوشیدنی هم در اقتصاد استان سهم قابل توجهی دارند. شرکتهای بیله‌جیک با ۱۲۰ کشور تجارت خارجی دارند و ۱۸ شرکت از شرکتهای استان در بین هزار شرکت برتر ترکیه هستند.
پیش‌بینی می‌شود با گشایش سومین منطقه صنعتی سازمان یافته در مرکز استان و پایان پروژه مرکز ترابری بوزاویوک گوندوزبی ، دویست هزار شغل جدید در استان ایجاد شود.

معدن

استان بیله‌جیک با سنگ بیله‌جیک که سنگ مرمری به رنگ بژ است معروف است. در استان معادن خاک رس نیز وجود دارد. همچنین کائولن و فلدسپات که در صنایع سرامیک و شیشه کاربرد دارند، در معدنهای این استان استخراج می‌شوند.

دریاچه بوزجا آرموت

نهر بوزجا آرموت

گردشگری

بیله‌جیک با تاریخی کهن یک مقصد مهم گردشگری فرهنگی است. جاذبه‌های گردشگری استان به ترتیب اهمیت عبارتند از: مقبره شیخ ادبالی، آرامگاه شهدای اینونو و یادبود متریس‌تپه و مقبره ارطغرل‌غازی در سوغوت.

موقعیت و دسترسی

مسافت بیله‌جیک-استانبول ۲۰۰ کیلومتر، بیله‌جیک-آنکارا ۳۱۷ کیلومتر، بیله‌جیک-بورسا ۱۰۵ کیلومتر و مسافت بیله‌جیک-اسکی‌شهیر ۸۵ کیلومتر است. این شهر تا فرودگاه ینی‌شهیر در بورسا ۵۱ کیلومتر و تا نزدیک‌ترین بندر یعنی بندر گملیک ۹۷ کیلومتر فاصله دارد.

دانشگاه‌ها	یک دانشگاه ۱۶۳۷۷ دانشجو

مسجد تاریخی عثمانی

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

از برترین زمینه‌های سرمایه‌گذاری می‌توان به خودروسازی، گردشگری، انرژی و صنایع غذایی مرتبط با محصولات کشاورزی اشاره کرد.

محصولات مشهور

رازک، راحت‌الحلقوم‌های به و انار، حلوا و بوزای پازاریری

مراسم یادبود بنیان‌گذار عثمانیها ارطغرل‌غازی و جشنهای سوغوت که هر سال در ماه سپتامبر برگزار می‌شود پیشینه‌ای هفتصد ساله دارد.

۲ منطقه آناتولی مرکزی

منطقه آناتولی مرکزی در مرکز ترکیه قرار دارد و بیش از ۲۱ درصد خاکهای این کشور را در بر میگیرد. از نظر مساحت بعد از آناتولی شرقی دومین منطقه وسیع ترکیه به شمار میرود و به جز منطقه آناتولی جنوب شرقی با دیگر منطقه‌های ترکیه همسایه است. این منطقه در ترکیه به «انبار غله» مشهور است. ریخت زمین منطقه ساده است و بیشتر نواحی آن مسطح با ارتفاع حداکثر هزار متر است.

مهمترین آبهای جاری قیزیل ایرماق، رودخانه ساکاریا، رودخانهای دجله و پروسکو هستند. با اینکه در منطقه شهرهای صنعتی مهمی مانند آنکارا، کایسری، اسکی‌شهیر و قونیه وجود دارند بخش کشاورزی در سطح منطقه از اهمیت بیشتری برخوردار است. در آناتولی مرکزی ۱۳ شهر وجود دارد: آنکارا، قونیه، کایسری، اسکی‌شهیر، سیواس، یوزگات، آکساری، نیغده، نوشهیر، کرک‌کاله، کارامان، کرشهیر و چانکری.

آنکارا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۶/۷۱	۵/۵ میلیون	۲۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۴/۵۳	٪۹/۰۳	۱۴۲۵۳ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۱

آنکارا، پایتخت کشور و دومین شهر بزرگ ترکیه می باشد. اولین ساکنان شهر هیتی‌ها بودند که در سالهای ۲۵۰۰ تا ۱۷۰۰ قبل از میلاد در تمام شبه جزیره آناتولی تمدن خود را بنا نهادند. آنکارا در محدوده مرزهای گوردیون که پایتخت پادشاهی فریگ بوده است قرار دارد. این شهر دورانهای لیدی، پارس، روم، سلجوقی و عثمانی را به خود دیده است. آب و هوای غالب آنکارا قاره‌ای است و پوشش گیاهی استپ در منطقه به وفور دیده میشود. امروزه آنکارا با جمعیتی پویا و جوان از شهرهای مهم کشور به شمار می‌رود. مجلس ملی کشور، کاخ ریاست جمهوری، مراکز اداری و مدیریتی دولتی و سازمانهای عمومی در این شهر قرار دارند. آنکارا با پیشرفت اقتصادی، تاریخ و میراث بشری یکی از پایتختهای مهم جهان است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری

ANKARA

سازمان توسعه آنکارا

www.ankaraka.org.tr

کشاورزی

اراضی وسیع این استان برای تولیدات کشاورزی مناسب است. سهم استان از اراضی کشاورزی ترکیه ۵ درصد، از اراضی زیر کشت میوه ۸/۴۶درصد، از سبزیجات ۵/۹۳ درصد و از سطح زیر کشت ۵/۰۱ درصد است. از نظر دامپروری نیز این استان در پرورش طیور، گوسفند و دامهای بزرگ از اهمیت زیادی برخوردار است.
در آنکارا بیشتر مارول، زیره، گلرنگ، پیاز تازه، هویج، پیاز خشک، ترب، اسفناج، کدو تنبل، جو دوسر، خربزه، گندم، نخود، آلبالو و عدس سبز تولید میشوند.

صنعت

بخشهای شاخص صنعت آنکارا فناوری اطلاعات، تجهیزات پزشکی، ماشین ساخت و ساز و صنایع دفاعی هستند. مهمترین بخش صنعتی آنکارا یعنی صنایع دفاعی اهمیتی استراتژیک دارد و شصت درصد شرکتهای دفاعی و هوانوردی ترکیه در این استان قرار دارند. چهار شرکت صنایع دفاعی آنکارا Aselsan, TAI, Roketsan و STM در بین صد شرکت برتر صنایع دفاعی جهان قرار دارند. بیست درصد تولید محصولات با فناوری بالا نیز در آنکارا انجام میشود. در این شهر کارخانه‌های آرد، ژنراتور، دستگاههای تهویه، ماشین آلات گوناگون، محصولات الکترونیکی نظامی و قطعات یدکی هواپیماهای نظامی در کنار واحدهای مهم تحقیق و توسعه وجود دارند. در پارکهای فناوری درون و بیرون دانشگاهها هم محصولات صنعتی و هم محصولات دیجیتال در حال پژوهش و تولید هستند.

بیش از ۶۰٪ شرکتهای صنعتی هوایی و دفاعی در آنکارا واقع گردیده است.

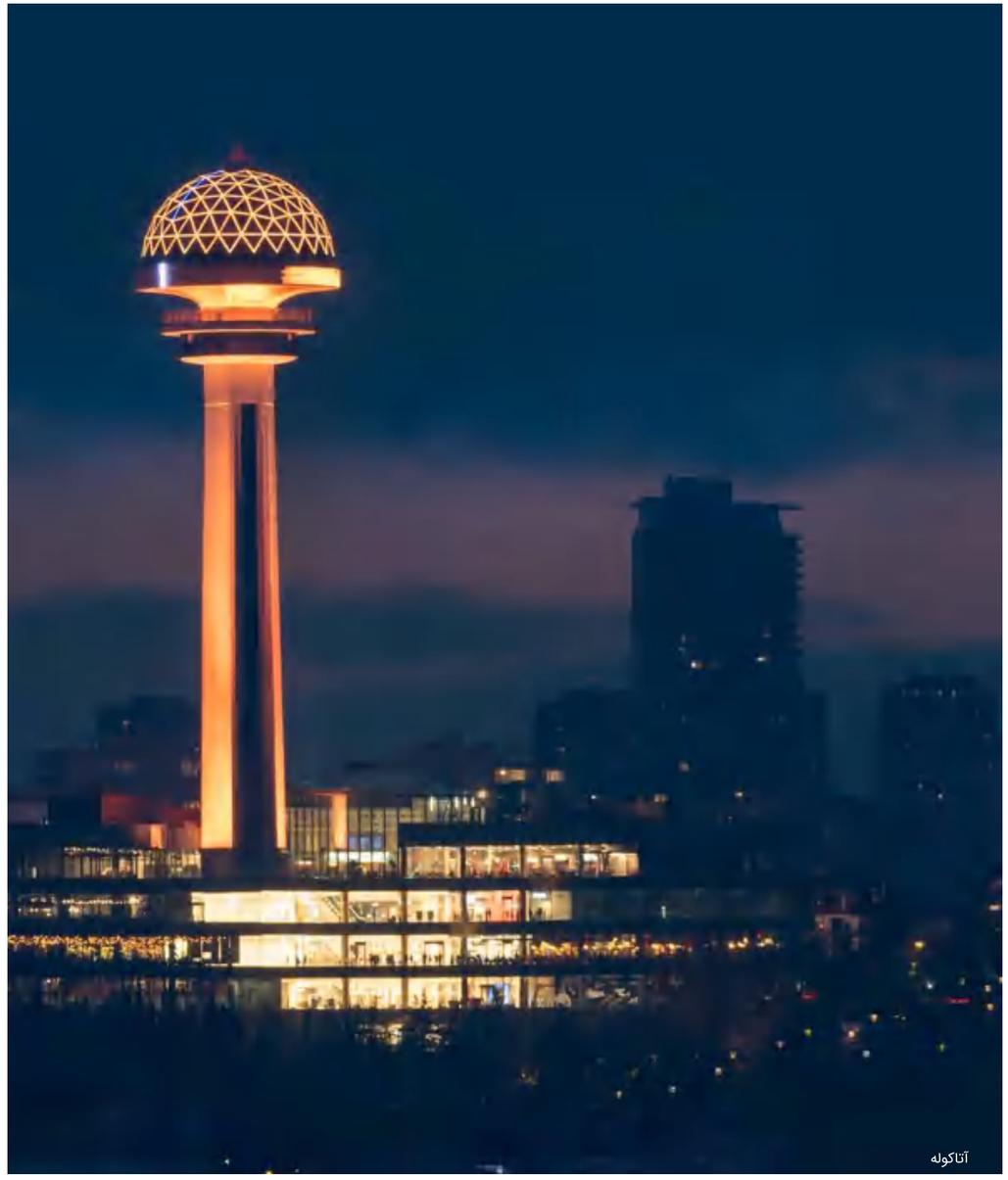
معدن

معادن فلزی مانند طلا، مس، سرب، روی، آهن و منگنز؛ مواد اولیه سیمان، ترون، بنتونیت، گچ، سنگ نمک، سنگ آهک، شن و ماسه، پرلیت، سولفات سدیم، سپئولیت، سنگ مرمر، زغال‌سنگ قهوه‌ای و منابع انرژی زمین گرمایی در آنکارا به وفور یافت میشوند. بسیاری از ماشین آلات معدن میتوانند در کارخانه‌های آنکارا تولید شوند. بسیاری از شرکتهای معدنی دیگر مناطق ترکیه نیز در آنکار دفتر مرکزی دارند.

ساختمان مجلس ملی ترکیه

گردشگری

پایتخت جمهوری ترکیه با مراکز اداری بسیار و موزه‌های فراوانش حافظه ترکیه به شمار می‌رود. در واقع بیشتر مرکزهای گردشگری آنکارا از نوع موزه هستند اما در استان تعدادی دریاچه نیز وجود دارد. در این شهر که تمدنهای بسیاری را به خود دیده است، موزه تمدنهای آناتولی، موزه مجسمه و نقاشی، موزه روباز آلتین کوی، موزه جنگل‌خان رحمی کوچ، موزه گوردیون، دریاچه ایمیر، دریاچه موگان، پردیس زمین‌شناسی چاملی دره قزلجاحمام، پاک ملی سوغوکسو و مرکز اسکی الماداغ از مقصدهای مهم گردشگری این استان هستند.

آتاکوله

موقعیت و دسترسی

فرودگاه بین المللی اسن‌بوغا، از طریق خطوط بین‌المللی و داخلی از امکانات مهم حمل و نقل این استان به شمار میرود. از این فرودگاه به تمام نقاط کشور پرواز مستقیم وجود دارد. قطارهای تندرو آنکارا را به استانبول، ازمیر و قونیه وصل میکنند. یکی دیگر از نقاط مهم حمل و نقل در آنکارا، پایانه اتوبوس بین شهری است که یکی از بزرگترین پایانه‌های اتوبوس اروپا میباشد. ایستگاه راه آهن دولتی جمهوری ترکیه در آنکارا نقطه پیوند شرق و غرب کشور است.

دانشگاه ها	۲۱ دانشگاه ۲۵۸۳۳۴ دانشجو

آنیت‌کابیر (مزار آتاترک)

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

صنایع دفاعی و هوانوردی، گردشگری و فناوری سلامت، فناوری اطلاعات و خبر، ماشین آلات عمرانی و کاری، صنایع با پشتوانه کشاورزی، انرژیهای تجدیدپذیر و خدمات آموزشی از جمله حوزه‌های سرمایه‌گذاری پرمزایا در آنکارا هستند.

محصولات مشهور

تلکاری، سوزن دوزی ابریشم، سنگ آگات، خشکبار بی بازاری، لقمه هویج بی بازاری، عطر کاج قزلجاحمام، گلابی آنکارا، گوجه فرنگی آیاش، هویج بی بازاری، انگور سیاه کاله‌جیک، عسل آنکارا، نمد آنکارا.

موزه تمدنهای آناتولی، با مجموعه‌ای منحصر به فرد در سطح جهانی مشهور است. بنای موزه در دوره عثمانی و قرن پانزدهم ساخته شده است و آثاری از دوران پالئوتیک تا امروز را به نمایش میگذارد.

قونیه

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۲٫۶۹	۲٫۲ میلیون	۳۱

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۱٫۰۶	٪۲٫۱۳	۸۳۴۹ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

قونیه با مساحت ۴۱۰۰۱ کیلومترمربع بزرگترین استان ترکیه است و با داشتن اراضی وسیع و مسطح فرصتهای خوبی برای سرمایه‌گذاران فراهم میسازد. این استان به دلیل قرارگرفتن در مرکز آناتولی از نظر دسترسی نیز دارای امتیازات زیادی است. قونیه، یکی از کم زلزله‌ترین مناطق و از نظر جمعیت هفتمین استان ترکیه است. بیش از ٪۵۶٫۲ جمعیت آن زیر ۳۵ سال سن دارند. قونیه با دارا بودن ۴۵۰۰۰ هزار مرکز کسب و کار کوچک و متوسط به عنوان مرکز صنایع کوچک و متوسط ترکیه (کوبی) شناخته شده است. در قونیه بیش از ۳۰۰ شرکت خارجی از ۴۹ کشور جهان سرمایه گذاری نموده‌اند. تولیدات قونیه به ۱۶۰ کشور جهان صادر می‌شود و سهم صنعت در صادرات این استان ٪۹۴ است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
MEVLANA
سازمان توسعه مولانا
www.mevka.org.tr

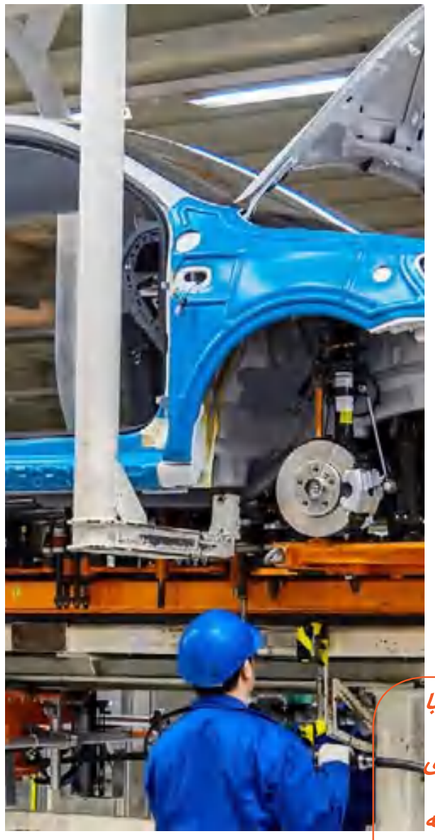

کشاورزی

قونیه بزرگترین مرکز کشاورزی و دامپروری ترکیه به شمار میرود. این استان در تولید شیر، گندم، چغندر قند، جو، گیلاس، هویج، لوبیا، باقلا، ماشک، گشنیز، سیاه دانه، شیر، آرد و نمک رتبه اول کشور را دارد. همچنین در تولید بذر و سایر محصولات کشاورزی نیز مقام نخست را از آن خود کرده است. این استان در پرورش گاو، ماهی کپور و خارماهی از استانهای پیشرو است و در تولید دام کوچک و مرغ تخمگذار جایگاه مهمی دارد. قونیه از جهت تعداد گوسفند و گوسفند مرینوس نیز رتبه خوبی در بین استانهای ترکیه دارد.

صنعت

بخشهای صنعتی مهم استان تولید ماشین آلات، صنایع جانبی خودروسازی، ریخته گری، صنایع غذایی، تجهیزات قابل نصب بر روی وسایل نقلیه مانند بالابر، دستگاههای آسیاب و صیقل‌کاری، بسته بندی پلاستیکی، تولید کفش و ابزارآلات کشاورزی میباشند. انرژی های تجدید پذیر، نرم‌افزار، صنایع دفاعی و تولید دارو نیز در سالهای اخیر توسعه پیدا کرده‌اند. سهم قونیه از بازار کشور در تولید ماشین‌آلات فلزکاری ۴۵٪، در تولید تجهیزات قابل نصب بر روی وسایل نقلیه ۷۰٪ و در ریخته گری ۱۸٪ است. در بخش صنایع جانبی خودرو، قونیه نزدیک به ۷۰٪ قطعات خودرو را تماماً با استفاده از تولیدات داخلی تأمین میکند. این استان در تولید ابزار و تجهیزات کشاورزی در رده نخست قرار دارد و توانایی تولید ۹۰٪ قطعات تراکتور را دارد.

سومین منطقه صنعتی سازمان‌یافته بزرگ ترکیه با مساحت ۳۰ میلیون مترمربع
با ۹ منطقه چهارمین استان از نظر تعداد منطقه‌های صنعتی سازمان یافته
دارای ۲ شهرک فناوری، ۲۳ مرکز تحقیق و توسعه و ۴ مرکز طراحی
دارای اولین منطقه صنعتی تخصصی انرژی ترکیه

معدن

قونیه تنها مرکز تولید آلومینیوم در ترکیه است. این استان دارای بزرگترین ذخایر آلومینیوم (بوکسیت) و منگنز کشور و همچنین معادن زغال سنگ، رس، مواد خام سیمان، روی-سرب، باریت و منابع بزرگ آبهای زیرزمینی است.

گردشگری

قونیه به عنوان شهر مولانا از هر نقطه دنیا مسلمانان و غیرمسلمانان را به خود جلب میکند. سالانه بازدیدکنندگان با اعتقادات و ادیان مختلف در مراسم شب عروس که سالگرد وفات شرکت میکنند. نام این شهر با رقص سماع هم معنا شده وجود موزه مولانا، قونیه را از نظر گردشگری دینی به یکی از شهرهای مهم ترکیه تبدیل کرده است. در میان ارزشهای گردشگری استان میتوان موزه مولانا، چاتال هویوک، مسجد اشرف اوغلو، یادبود افلاطون پینار، منطقه حفاظت‌شده دریاچه نمک، یادبود هیتی ایوریز، شهر باستانی کیلیسترا و مدارس سلجوقی آناتولی را نام برد. این شهر با غذاهای متنوع در حوزه آشپزی و خوراک‌شناسی نیز جایگاه مهمی دارد.

موقعیت و حمل و نقل

پرواز میتوان از قونیه در مدت یک ساعت به استانبول رسید. در فصل تابستان به بعضی شهرهای اروپایی نیز پرواز مستقیم وجود دارد. قطار تندرو قونیه-آنکارا-اسکی شهیر-استانبول نیز این شهر را به شهرهای مهم ترکیه متصل میکند. از قونیه ظرف شش ساعت میتوان به هشتاد درصد جمعیت کشور و تنها در مدت سه ساعت به ده میلیون نفر دسترسی پیدا کرد.

دانشگاه ها	۵ دانشگاه ۱۲۰۰۰۰ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

صنایع جانبی خودرو، ریخته‌گری، کفش، ماشین‌آلات کشاورزی، ماشین آلات آسیاب و صیقل، مواد غذایی، تولیدات کشاورزی، پلاستیک و بسته‌بندی و تجهیزات قابل نصب روی وسایل نقلیه از بخشهای نیرومند اقتصاد قونیه به شمار میروند. خودروسازی، محصولات پلاستیکی و کائوچویی، انرژیهای تجدیدپذیر، کشاورزی ارگانیک، صنایع دارویی و شیمیایی، صنایع دفاعی، تحقیق و توسعه، فناوری اطلاعات و نرم‌افزار از حوزه‌های سرمایه‌گذاری مهم این استان هستند.

محصولات مشهور

پلو عروسی قونیه، نان گوشتی، آب‌نبات مولانا، پنیر خیکی قونیه، خوراک تیریت، گیلاس آکشهیر، راحت‌الحلقوم آکشهیر، باقلوای پنیری آکشهیر، کباب تنوری آکشهیر، پیده تاحینلی کادینخانی، گیلاس سفید ارغیل، هویج سیاه ارغیل، کارامان گویماغی، گندمک کاراپینار

مزار سلطان دلها حضرت مولانا در قونیه قرار دارد. آرامگاه او که به آن «قبه خضرا» میگویند به دست معمار بدرالدین تبریزی بنا شده است. درگاه و مزار مولانا با نام «موزه آثار عتیقه قونیه» به روی بازدیدکنندگان باز است.

کایسری

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۶۹	۱٫۳ میلیون	۱۶

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۱٫۲۴	٪۱٫۴۵	۹۰۵۳ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

کایسری در دامنه کوههای ارجیس بنا شده است و از رشد سریعی در میان شهرهای ترکیه برخوردار است. این شهر گذرگاه راه ابریشم و در طول تاریخ میزبان تمدنهای گوناگون بوده است. بیش از ۴۰٪ جمعیت این استان زیر ۳۰ سال سن دارند. کایسری که بزرگترین صادرکننده محصولات نساجی کشور است در حوزه مبلمان نیز مارکهای معروف و شناخته شده‌ای دارد. این شهر میزبان آثار تمدنهای روم، روم شرقی، سلجوقی و عثمانی است و از نظر گردشگری فرهنگی، تاریخی و طبیعت در سطحی جهانی قرار دارد. کایسری در حوزه مارک و کارآفرینی نیز موفقیتهای زیادی کسب کرده و سهم مهمی در پیشرفت کشور داشته است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ORAN
سازمان توسعه آناتولی مرکزی
www.oran.org.tr

کشاورزی

در تولید مبتنی بر خاک، پس از گندم، سیب مهمترین محصول این استان است. تولید میوه به دلیل شرایط اقلیمی تنها در نواحی خاصی قابل انجام است. این استان سهمی پنج درصدی از اراضی زیر کشت میوه کشور را دارد. در میان میوه‌ها سیب، زردآلو و انگور بیشترین تولید را دارند.

صنعت

براساس داده‌های سال ۲۰۱۷ استان کایسری در مارک‌سازی و نوآوری رتبه چهارم کشور، در ثبت اختراع رتبه پنجم و در رقابتی بودن رتبه دوازدهم کشور را از آن خود کرده است. کایسری برای شهرها و مناطق اطراف خود مرکز تجارت، ترابری و خدمات درمانی است. در رده‌بندی صنایع بزرگ ترکیه کایسری در جایگاه هفتم قرار دارد. این شهر در صادرات نساجی ششمین شهر ترکیه است و همچنین۲۰٪ صادرات مبلمان کشور را نیز بر عهده دارد. در پنج سال اخیر کایسری در ثبت طرحهای صنعتی مقام پنجم کشور را به دست آورده است. از ۵۰۰ واحد صنعتی بزرگ ترکیه ۱۸عدد در این استان قرار دارند. در کایسری دوازده مرکز تحقیق و توسعه، یک مرکز طراحی ، سه منطقه صنعتی سازمان یافته و یک منطقه آزاد وجود دارد.

معدن

معادن فلز، آهن، سرب-روی، کروم، منگنز، پومیس، سنگ آهک، مواد خام سرامیک، کائولن، دیاتومیت، مواد خام صنعتی و انرژی، زغال‌سنگ قهوه‌ای، منابع زمین گرمایی مناسب آبگرم، آبهای معدنی و خروجیهای دی‌اکسید کربن از ذخایر مهم معدنی این شهر به شمار میروند.

گردشگری

کایسری با تاریخی ۶۰۰۰ ساله، از نظر تاریخ، فرهنگ و ورزشهای طبیعی امکانات بسیار مهمی دارد. ارجیس یکی از مراکز ورزشهای زمستانی مشهور دنیا است. سلطان سازلیغی و آبشار کارپوزباشی از مهمترین جاذبه‌های گردشگری طبیعی منطقه به شمار میروند. از دیدنی‌های دیگر منطقه میتوان قلعه بیزانس، کاروانسراهای بجای مانده از سلجوقیان و اولین مدرسه طب دنیا که اکنون موزه سلجوقی گوهر نصیبه است را نام برد. این شهر زادگاه یکی از مشهورترین معماران دنیا، معمار سینان نیز هست و در شهر موزه‌ای به نام او وجود دارد.

موقعیت و دسترسی

فرودگاه در فاصله دو کیلومتری شهر واقع شده است و از طریق استانبول میتوان به ۹۵ نقطه جهان پرواز کرد. روزانه ۱۰ قطار مسافری و ۵۱ قطار باری از کایسری میگذرند. نزدیکی به بنادر سینوپ، سامسون، ترابزون، مرسین و اسکندرون به امکانات دسترسی و ترابری کایسری می‌افزاید. پروژه ریلی منطقه صنعتی سازمان یافته اینجه‌سو در حال اجراست که با پایان آن از منطقه صنعتی میتوان مستقیم به بندر مرسین بارگیری نمود.

دانشگاه ها	۳ دانشگاه ۷۰۰۰۰ دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

کایسری با موقعیت جغرافیایی مرکزی و دارا بودن روحیه‌ای جوان، رقابتی و کارآفرین در همه بخشها از جمله نساجی، گردشگری و ترابری فرصتهای زیادی برای سرمایه‌گذاران فراهم آورده است.

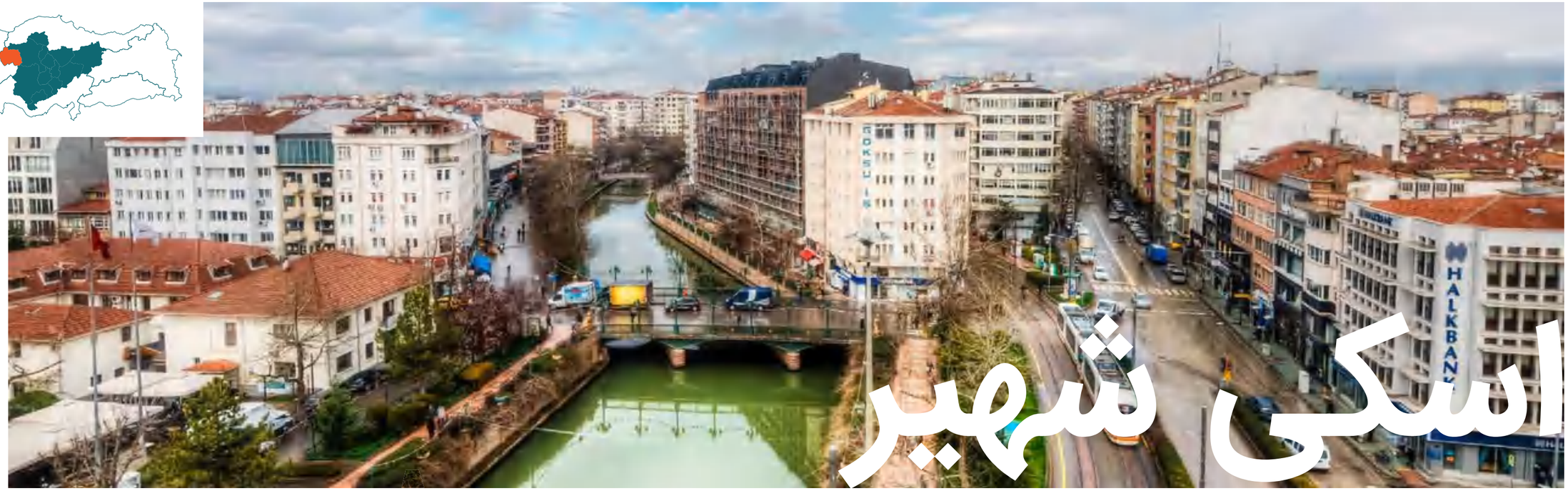
شهر ارجیس در مرکز کایسری واقع گردیده است.

محصولات معروف

ده محصول محلی کایسری به ثبت ملی رسیده‌اند که عبارتند از سوسیس کایسری، مانتی کایسری، ژامبون گوشت کایسری، یاغلاما، جیویکلی دولی، بادمجان یامولا، فرش دستباف یاحیالی، فرش دستباف بنیان، سوغانلی ببغی، تخمه کدوی تومارزا، انگور اینجه‌سو کاراورک.

اسکی شهیر

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۰۶	۸۷۱۱۸۷	۱۴

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۶۳	٪۱٫۱۲	۱۱۱۳۹ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۱

این شهر در قرن چهاردهم پیش از میلاد دولت‌شهر تمدن هیتی‌ها بوده است و مانند بسیاری از شهرهای قدیمی آناتولی میزبان تمدنهای مختلفی همچون روم، سلجوقی و عثمانی بوده است. شرایط اقلیمی قاره‌ای بر این منطقه حاکم است. یک چهارم استان را جنگلها میپوشانند و رودخانه‌ای از میان آن میگذرد. اسکی‌شهیر از شهرهای مدرن ترکیه به شمار می‌رود و صنایع پیشرفته‌ای دارد. از نظر تعداد دانشجویان رتبه بالایی در ترکیه دارد و به عنوان سومین شهر قابل‌زندگی ترکیه شناخته شده است. این شهر با میراث طبیعی و انسانی، شیرینی‌های محلی و هویتی ویژه اهمیت زیادی از نظر گردشگری دارد.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BEBKA
سازمان توسعه بورسا،اسکی‌شهیر و بیله‌جیک
www.bebka.org.tr

کشاورزی

مهمترین فعالیت کشاورزی در این شهر پرورش میوه است. گیلاس بیشترین تولید را دارد و دیگر محصولات مهم کشاورزی استان چغندر قند، گندم، جو و ذرت هستند. در تولید سبزیجات استان مهمترین محصول پیاز است که نیمی از تولید را از آن خود کرده است.

صنعت

در صادرات محصولات با فناوری پیشرفته اسکی‌شهیر سهمی پانزده درصدی دارد. موتور هواپیما، لکوموتیو دیزل و تولید کمپرسور به تمامی در این شهر انجام میشود. نیمی از بوراکس، جک خودرو و یخچال کشور در این استان تولید میشود. صنایع فلزی-ماشینی، هوانوردی و صنایع دفاعی، سیستمهای ریلی، صنایع غذایی، سرامیک، لوازم خانگی بزرگ و معدن از بخشهای اقتصادی نیرومند استان هستند. از میان بخشهای در حال رشد نیز میتوان به گردشگری، انیمیشن و خودروسازی اشاره کرد.

سه منطقه صنعتی سازمان یافته در اسکی شهیر، سیوری حصار و بیلیک اوا مرکز توسعه فناوری با سه پردیس

معدن

بعد از بور و مگنزیت مواد معدنی دیگری مانند سپیولیت، مرمر، کائولن، پرلیت، شن و ماسه و میکا در شهر استخراج میشوند. بور که از آن میتوان به عنوان منبع انرژی در حوزه‌های مختلف استفاده کرد به وفور در اسکی‌شهیر یافت میشود. در استان بسترهای معدنی سپیولیت که به آن طلای سفید یا کف دریا نیز گفته می‌شود قابل استخراج میباشد.

پارک فرهنگی سازوا

پارک فرهنگی سازوا

گردشگری

در استان تعدادی شهر باستانی، یادبود تاریخی، قلعه، خانه تاریخی، موزه و اثر معماری وجود دارد. همچنین پارکهای ملی، مسیرهای پیاده‌روی، مناطق کمپینگ، مسیرهای دوچرخه سواری، محوطه‌های کوهنوردی و بیش از بیست و پنج غار از دیگر جاذبه‌های گردشگری استان هستند. اسکی‌شهیر یکی از استانهای پر آبگرم کشور نیز هست. نواحی ساکارایلیجا و کیزی‌لینلر از مرکزهای گردشگری آبگرم منطقه به شمار میروند.

موقعیت و دسترسی

با قطار تندرو از اسکی‌شهیر میتوان طی یک ساعت و نیم به آنکارا، طی دو ساعت به قونیه و طی دو ساعت و نیم به استانبول رسید. در شهر یک فرودگاه نیز وجود دارد.

دانشگاه ها	۳ دانشگاه ۷۰۰۰۰ دانشجوی تمام وقت یک میلیون دانشجوی پاره وقت

خانه‌های تاریخی ادون‌پازاری

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

حوزه‌های برتر سرمایه‌گذاری در اسکی‌شهیر صنعت خودرو، هوانوردی، سیستمهای ریلی، مواد غذایی، مواد ساختمانی و انیمیشن هستند. در گردشگری نیز منطقه کیزی‌لینلر به عنوان مرکز گردشگری آبگرم منطقه اعلام شده و برای سرمایه‌گذاری آماده است.

محصولات مشهور

سپیولیت، حلوای مت، حلوای نوگا، بوزا، سفال سورکون، تزئینات شیشه‌ای، بورک خام، باقلوای سیوری‌حصار، شوربای بامیه، شوربای کوزو سورپا، سوپ تویگا، کوفته بالابان، گیلاس میخال‌لیچیک

در فهرست موقت میراث جهانی یونسکو دو اثر از اسکی‌شهیر یعنی دره‌های فریگ و خانه‌های ادون‌پازاری وجود دارند. پارک علم و هنر سازاوا با وسایل بازی از جمله کشتی صبا یکی در ساخت تصویر شهر نقش مهمی بازی میکنند.

سیواس

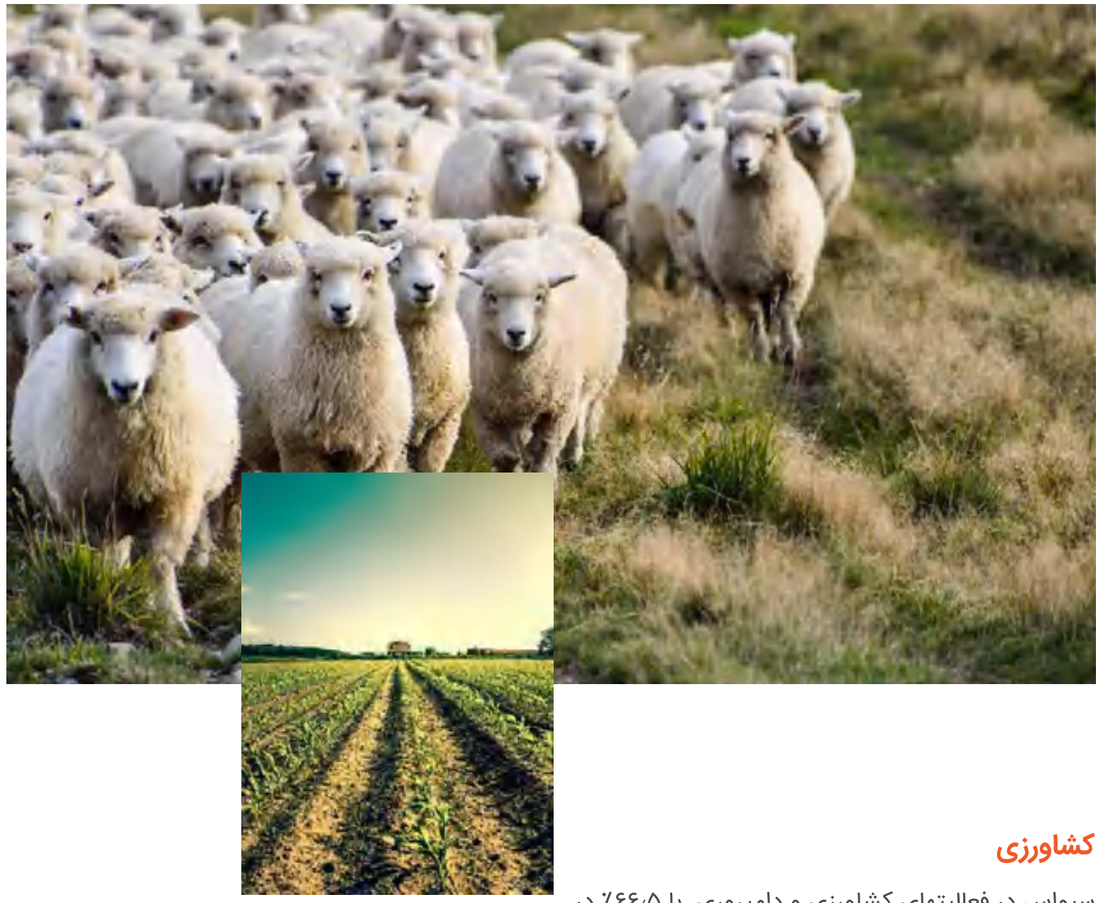
سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۷۹	۶۴۶۶۰۸	۱۶

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۶	٪۰/۵۴	۷۳۶۲ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

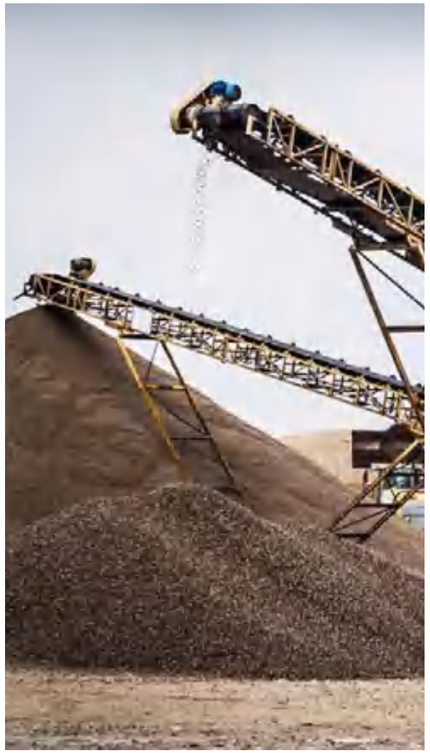
سیواس در شرق آناتولی مرکزی و گذرگاه جاده ابریشم و راه شاهی قرار گرفته است. ارتفاع متوسط شهر ۱۲۸۵ متر است. ده درصد استان از جنگل پوشیده شده و دومین استان بزرگ ترکیه است. سیواس با بیش از ۱۵۰۸ گونه گیاهی ۱۴٪ گیاهان موجود در ترکیه را در خود جای داده است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ORAN
سازمان توسعه آناتولی مرکزی
www.oran.org.tr

کشاورزی

سیواس در فعالیتهای کشاورزی و دامپروری با ۶۶/۵٪ در رده نخست قرار دارد. از کل اراضی منطقه ۴۱٪ زمینهای کشاورزی، ۲۷٪ مراتع،۱۳٪ جنگل و ۱۹٪ را زمینهای غیرکشاورزی تشکیل میدهند. محصولات اصلی کشاورزی گندم، چاودار، لوبیا، عدس، ماشک، چغندر قند و سیب زمینی است. استان سیواس در پرورش زنبور عسل رتبه سوم کشور در حیوان زنده سوم، در تولید دانه جو دو سر اول، در تولید گندم سوم، و در تولید بذر سیب‌زمینی رتبه اول کشور را از آن خود کرده است.

صنعت

تولید محصولات غذایی، معدن، تولید محصولات معدنی، تولید محصولات پلاستیکی و کائوچویی، تولید مبلمان، استخراج سنگهای معدنی و تولید پوشاک از بخشهای مهم و پیشرانه اقتصاد سیواس هستند. قطعات خودرو، دیگهای بخار، ماشین آلات کشاورزی و بسیاری قطعات میانی دیگر از خروجیهای مهم صنعت این استان هستند. در سیواس واگن باری قطار نیز تولید میشود.

معدن

از نظر منابع آب زیرزمینی سیواس یکی از غنی‌ترین استان‌های ترکیه است. منابع آب‌گرم زیرزمینی، آب‌های معدنی و معادن فلزی مانند آهن به اقتصاد شهر جهت بخشیده‌اند. مهم‌ترین ذخایر آهن ترکیه در منطقه دیویرغی بیش از ۳۶٪ ذخایر آهن کشور را در خود جای داده است. سیواس تنها جایی در ترکیه است که در آن سولیستین استخراج می‌شود. از نظر سنگهای طبیعی و تراورتن نیز سهم سیواس از ذخایر کشور ۱۸٪ پیش‌بینی شده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

بازار کاروانسرای

گردشگری

ساخت تأسیسات آبگرم کانگال بالکلی، چرمیک گرم و چرمیک سرد که برای گردشگری آبگرم اهمیت دارند تا حدودی انجام شده است. در محدوده های مختلف با تاسیسات موجود فراهم گردیده است. در گردشگری زمستانی نیز وجود کوه ییلدیز با ارتفاع ۲۵۵۲ متر در فاصله ۵۸ کیلومتری شهر با کیفیت بالای برف در طول سال میتواند برای اسکی امکاناتی در سطح جهانی فراهم آورد. منطقه به دلیل وجود سد ییلدیز پتانسیل ورزشهای آبی را نیز دارد که در کنار زیبایی‌های طبیعی و امکانات گردشگری ییلاقی میتواند نقش بزرگی در پیشرفت گردشگری منطقه داشته باشد. سیواس زادگاه عاشیق ویسل که از بزرگترین هنرمندان مردمی ترکیه به شمار می‌رود نیز هست.

مدرسه کوک

موقعیت و دسترسی

سیواس از نظر دسترسی در وضعیت مناسبی قرار دارد. فرودگاه سیواس با خطوط داخلی و خارجی ظرفیت خدمتگذاری سالانه به سه میلیون نفر را دارد. جاده در حال احداث دریای سیاه به دریای مدیترانه و پروژه قطار تندرو دسترسی به غرب کشور را بسیار آسانتر خواهد کرد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۵۵۱۵۳ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

کوه یلدیز، کوسه داغ، کوه تجر، کوه گورویک، یاماندا‌غ به همراه شهرستانهای یلدیزلی و دوغانشار با تأسیسات موجود بطری‌پرکنی و منابع آب طبیعی برای سرمایه‌گذاری مناسب هستند. گردشگری، معدن و صنایع غذایی از دیگر حوزه‌های قابل سرمایه‌گذاری هستند.

محصولات مشهور

مادیماک، کوفته سیواس، کباب سیواس، پلو دیوریغی، ایچلی کوفته، کته سیواس، سوبورا، هینگیل، کاتمر سیواس، چوربای پسکوتان، ترشی پزیک، مرجیمک بادی، سیروک، گوممه، شیرینی کلله، باویکو.

مدرسه گوک یکی از مهمترین نمونه‌های معماری ترکیه است.

یوزگات

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰٫۵۲	۴۲۴۹۸۱	۱۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۰۱	٪۰٫۳۱	۶۲۷۳ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۵**

یوزگات از قدیمی ترین مراکز زندگی در آناتولی بشمار می‌آید. مرکز هیتیها یعنی شهر هاتوشا در ۴۰ کیلومتری مرکز یوزگات قرار دارد. یوزگات از نظر مساحت پانزدهمین استان کشور است. متوسط ارتفاع یوزگات ۱۳۱۷ متر از سطح دریاست و از غرب به شرق شکل زمین کوهستانی‌تر میشود. دو نهر مهم ترکیه یعنی یشیل ایرماک و قزل ایرماک در این منطقه قرار دارند. یوزگات از استانهای با هوای پاک است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ORAN
سازمان توسعه آناتولی مرکزی
www.oran.org.tr

کشاورزی

این استان در کشاورزی بین استانهای مهم ترکیه قراردارد.
سیواس در تولید عدس سبز و شنبلیله رتبه اول، در تولید چغندر قند رتبه دوم، در تولید گندم الجزایری رتبه پنجم، در تولید نخود رتبه ششم و در تولید دیگر انواع گندم رتبه دوازدهم کشور را داراست. بزرگترین منبع آبیاری ترکیه با ظرفیت ۲۵۰۰۰ تن در یوزگات قرار دارد. منابع زمین گرمایی یوزگات بسیار غنی هستند و انرژی مورد نیاز کشت گلخانه‌ای را تأمین میکنند.

صنعت

بخش صنعتی یوزگات به نسبت توسعه نیافته است. در مقیاس کوچک تولید مواد غذایی، پوشاک، فلزکاری، تولید آجر و تولید بتن آماده در منطقه وجود دارد. واحدهای کوچک و متوسط تولید ابزارآلات کشاورزی نیز در استان جایگاه مهمی دارند. در سیواس دو منطقه صنعتی سازمان یافته وجود دارد که یکی از آن‌ها خصوصی است.

معدن

سنگ آهک، فلدسپات و سنگ نمک از مواد معدنی مهم سیواس با کاربرد صنعتی هستند. همچنین کوارتز، مواد خام آجر و کاشی، فلوریت، بازالت، مواد خام سیمان و گرافیت از جمله دیگر مواد معدنی این استان هستند. همچنین وجود نیمی از ذخایر اورانیوم ترکیه در این استان برآورد شده است.

حمام‌های تاریخی روم

گردشگری

یوزگات از دوران گذشته با با طبیعت بکر، دشتهای بلند، تاریخ، فرهنگ و ارزشهای گردشگری و چشمه‌های آب گرمش یکی از زیباترین شهرهای کشور بوده است. پارک ملی چاملیک که اولین پارک ملی ترکیه است در این استان قرار دارد. حمام رومی باسیلیکا ترما که در فهرست موقت میراث جهانی یونسکو جای گرفته است توسط وزارت فرهنگ و گردشگری به عنوان یک مرکز گردشگری آبگرم شفابخش نیز اعلام شده است.
قلعه بهرام شاه، شهر زیرزمینی چشکا شهر باستانی کرکنز، کلیسای آکداغ‌معدنی، مسجد چپان اوغلو، برج ساعت و پل کارابیک از جمله میراثهای تاریخی مهم استان هستند.

موقعیت و دسترسی

شهر از طریق راه آهن به آنکارا-کایسری و آناتولی شرقی متصل است. قطار تندرو که هنوز در حال ساخت است از مرکز یوزگات خواهد گذشت و فرودگاه شهر نیز در سال ۲۰۲۰ تکمیل خواهد شد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۰۱۳۲ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

از مهمترین مزایای سرمایه‌گذاری در این شهر وجود پشتیبانهای دولتی و آسانی تامین مواد خام است. کشاورزی، تجهیزات کشاورزی، مواد غذایی، شیر و محصولات لبنی، گردشگری آبگرم، بسته‌بندی حبوبات و پرورش مرغ ارگانیک از حوزه‌های سرمایه‌گذاری برتر استان به شمار میروند.

محصولات مشهور

غذاهای محلی شهر، کباب تستی، کباب تنوری، آراباشی، غذای مادیماک، نان روغنی، بازلاما و رشته

از سازه های مهمی که میتوان از آن دیدن نمایید مدرسه گوک با معماری ترک و تزئینات آن میباشد.

آکسارای

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۵۰	۴۱۲۱۷۲	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۷	٪۰/۳۴	۷۲۹۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

این شهر در لوحه‌های هیتی، کوشورا و در دوران باستان گاسورا نامیده شده است. از هزاره اول به بعد نام شهر به آکسارای تغییر پیدا کرده است. در زمان سلجوقیان از این شهر به عنوان پادگانی مهم استفاده میشده است. آکسارای در آناتولی مرکزی و در بخش میانی قزل ایرماک قرار دارد. این استان از شمال به کرشهیر و آنکارا، از شرق به نوشهیر، از جنوب شرقی به نیغده، از جنوب به قونیه و از شمال غربی به دریاچه نمک میرسد. ارتفاع آکسارای از سطح دریا ۹۸۰ متر است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
AHİLER
سازمان توسعه آهیلر
www.ahika.gov.tr

کشاورزی

مساحت استان ۷۹۹۷ کیلومتر مربع و ۵۲/۶ ٪ آن اراضی کشاورزی است. از مجموع اراضی کشاورزی ۹۶/۴٪ برای کشت محصولات زراعی و ۳/۶٪ برای تولید میوه و سبزیجات به کار میرود. کل اراضی آبیاری‌شده در حدود ۳۴ ٪ میباشد. با اینکه در آکسارای جو و گندم در میان محصولات زراعی بیشترین سطح زیر کشت را دارند بیشترین تولید مربوط به چغندرقند و شبدر است. در تولید سبزیجات بالاترین سطح کشت و میزان تولید را کدو و گوجه فرنگی و در تولید میوه بالاترین میزان تولید را سیب و انگور دارند.

صنعت

آکسارای در تولید قطعات خودرو جایگاه مهمی دارد و یک مرکز ترابری نیز به شمار میرود. در شهر، شرکتهای زیادی با سرمایه داخلی و خارجی از جمله مرسدس بنز ترکیه، بریسا پلی‌تک، ساریگوزاوغلو، مگنا، کاراکارایا۸۶، ماشین آلات آیتاچ، گروه ایمر، سایمکس اینترنشنال و شرکتهای مهم قطعات و خودروسازی دیگر وجود دارند. همچنین صنایع مواد غذایی، کشاورزی، چای، شیر، محصولات لبنی و صنایع نساجی در مقیاس وسیع در حال فعالیت هستند. منطقه صنعتی سازمان یافته در بزرگراه E-۹۰آکسارای-آدانا قرار دارد.

معدن

در نتیجه مطالعات انجام شده توسط اداره کل تحقیقات و اکتشاف مواد معدنی در استان و اطراف آن مواد معدنی مختلف از جمله فلدسپات، کائولن، سنگ مرمر، گچ و منابع آجر-سرامیک کشف شده است.

خانه‌های تاریخی گوزل‌یورت

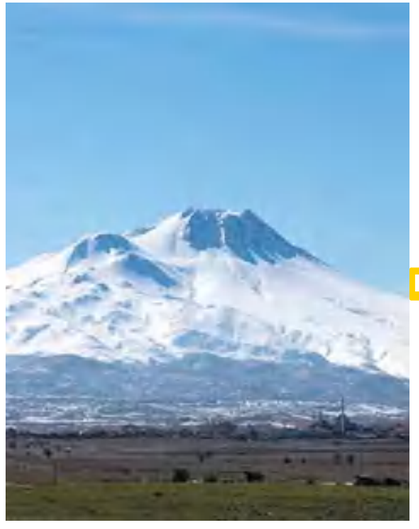
گردشگری

آکسارای، میزبان تمدنهای مختلف بوده است. مکانهای تاریخی و طبیعی، کاروانسراها، مناره کج، مسجد جامع، گوزل یورت، دره اخلارا، شهرهای زیرزمینی و آبهای گرم از مراکز و ارزشهای مهم گردشگری استان هستند. شخصیتهای برگزیده‌ای چون تاپتوک امره و سومونجو بابا نیز در این خاک آرمیده‌اند.
دره اخلارا که در دنیا بی‌نظیر است در بعضی نقاط گاه تا ۱۲۰ متر عمق دارد. مرکز آبگرم زیگا، مرکز گردشگری نارلیگول و ایلسو از مراکز آب درمانی مهم منطقه به شمار می‌آیند.

موقعیت و دسترسی

آکسارای در وسط آناتولی مرکزی شمال را به جنوب و شرق را به غرب وصل میکند و گذرگاه راههای زیادی است. این شهر تا بندر مرسین ۲۵۸ کیلومتر فاصله دارد و همین نزدیکی صادرات شهر را توسعه داده است.
نزدیک ترین فرودگاه به آکساری، فرودگاه نوشهیر کاپادوکیا است که در فاصله ۷۵ کیلومتری قرار دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۳۲۶۱ دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

به منظور رفع نیازهای سرمایه گذاری در حال افزایش، به مساحت موجود منطقه صنعتی سازمان یافته ۴۹۵ هکتار اضافه شده و مجموع مساحت آن به ۱۲۹۸ هکتار رسیده است. صنایع جانبی خودرو، کشاورزی و دامپروری از حوزه‌های سرمایه‌گذاری برتر این استان به شمار میروند.

محصولات مشهور

شیرینی اینجه الک، باقلوای بوزمه اوکلاوا، باقلوای گلی و آرد مشهور آکسارای از خوردنی‌های لذیذ این شهر هستند. فرش تاشپینار و کارگاه تعمیر فرشهای عتیقه سلطان‌خانی در جهان مشهور است.

دره ایخلارا بزرگترین دره مسکونی در جهان ۱۸ کیلومتر درازا و ۱۲۰ متر عمق دارد. در این دره که پیشتر یک مرکز مسیحیان بوده است بیش از ۱۰۰ معبد و کلیسا وجود دارد.

نیغده

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۴	۳۶۴۷۰۷	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۳	٪۰/۲۸	۶۸۵۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

نیغده با تاریخی قدیم در جنوب شرقی منطقه آناتولی مرکزی قرار دارد. امپراتوریهایی همچون هیتی، آسور، فریگ، ماد، پارس، روم، بیزانس و عثمانی در این منطقه حکومت کرده‌اند. این شهر از سه جهت با کوههای توروس احاطه گردیده است. مرسین، آدانا، کایسری، نوشهیر و آکسارای همسایگان آن هستند. از نظر موقعیت در حوزه کاپادوکیا قرار داشته و دروازه آن به شمار میرود. این شهر با آبهای گرم، آثار تاریخی و گردشگری تابستانی و زمستانی از مناطق دیدنی آناتولی است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
AHİLER
سازمان توسعه اهیلر
www.ahika.gov.tr

کشاورزی

کشاورزی مهم ترین بخش اقتصاد نیغده محسوب میگردد. تولید کلم و سیب در این شهر از اهمیت زیادی برخودار است. نیغده از نظر تولیدات کشاورزی با ارزش افزوده بالا نیز جایگاه خوبی دارد. در منطقه باغهای وسیع سیب وجود دارد و با سهم ۱۱٫۸۲٪ رتبه دوم در تولید سیب ترکیه را دارد. سیب میسکت نیغده مشهور است. گلابی، زردآلو، به، آلو، هلو، گیلاس، آلبالو، گردو و انگور از دیگر میوه‌های مهم منطقه هستند.

صنعت

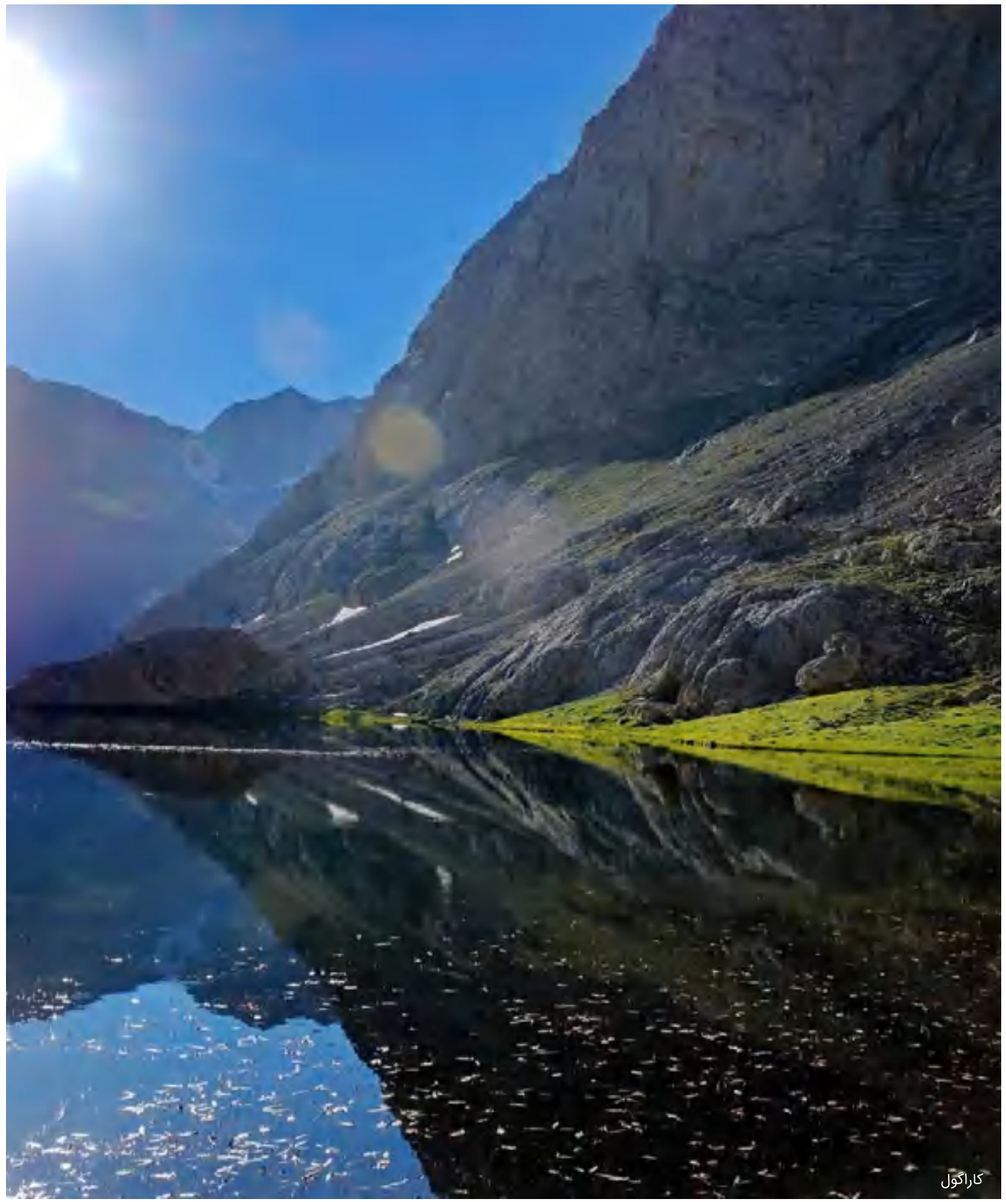
نیغده با ۴۱۱ واحد صنعتی ثبت شده تنها سه درصد از تولیدات صنعتی کشور را انجام میدهد. عمده فعالیتهای این شهر در بخش صنعت تولید آب میوه، کنسانتره میوه، فرش ماشینی، انواع نخهای ریسندگی پنبه‌ای، منسوجات، قطعات یدکی خودرو، قطعات یدکی ماشین آلات، کلسیت و صادرات چرم را در بر میگیرد.

۲ منطقه صنعتی سازمان یافته،
۴ سایت های صنعتی کوچک
فن آوری موجود میباشد

معدن

منابع زیرزمینی شهر به طور عمده در سه گروه مواد خام صنعتی (مواد شیمیایی و زمین گرمایی)، معادن فلزی (طلا، نقره، مس، سرب، روی، نیکل، ولفرامیت و آهن) و مواد خام صنعتی (مصالح ساختمانی مانند دیاتومیت، کلسیت، سنگ مرمر تراورتن، گچ، پرلیت و پومیس) می‌باشد.
این منطقه دارای غنی‌ترین و سفیدترین منابع کلسیت کشور است و در ده سال گذشته، کشف و تولید معادن کلسیت رشد بسیار داشته است. همچنین ذخایر یک میلیارد تنی بور در این استان هفتاد درصد ذخایر بور جهان را تشکیل می‌دهد.

کاراگول

گردشگری

زیبایی‌های طبیعی، داراییهای فرهنگی و منابع آبگرم استان از نظر گردشگری اهمیت زیادی دارند. موزه های مردم شناسی و باستان شناسی آثار دوران باستان، و دوازده هزار اثر مربوط به دوران سلجوقی و عثمانی را به نمایش گذاشته است. آک مدرسه به عنوان موزه بهره‌برداری میشود. از جهت گردشگری طبیعت کوههای بولکار، آلاداغلار و کوه حسن برای پیاده‌روی، اسکی، پرش از ارتفاع و شکار مناسب هستند. آبگرمهای نارلیگول و چیفته‌خان به عنوان منطقه گردشگری آبگرم آناتولی مرکزی اعلام شده اند.

موقعیت و دسترسی

نیغده در فاصله ۵۰ کیلومتری یکی از اصلی ترین راههای ترکیه یعنی جادهE-۵ قرار دارد. پروژه ساخت اتوبان نیغده-آنکارا در حال انجام است. نزدیکترین فرودگاه به شهر با ۸۷کیلومتر فاصله رد نوشهیر واقع شده است. نیغده تا فرودگاه کایسری ۱۳۰ کیلومتر، تا فرودگاه آدانا ۲۰۰ کیلومتر و تا بندر مرسین ۱۹۹ کیلومتر فاصله دارد. این شهر دارای خطوط ارتباطی راه آهن نیز هست.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۵۰۵۰ دانشجو

معید اسکی گوموشلر

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

اقلیم مناسب و زمینهای وسیع کشاورزی نیغده را روز به روز توسعه میدهد و در صنایع مرتبط با کشاورزی فرصتهای خوبی به وجود می‌آورد. نیغده دومین استان تولید کننده محصولات کشاورزی ارگانیک ترکیه است و میوه‌های مانند سیب، گیلاس، نکتار، هلو و زردآلوی ارگانیک را مستقیم صادر میکند. برای سرمایه گذاری در هتل و گلخانه مناطق نارلیگول و چیفته‌خان به دلیل وجود آبهای گرم مناسب هستند. این استان از نظر استفاده از انرژی خورشید در ترکیه بعد از قونیه در رتبه دوم قرار دارد و برای سرمایه‌گذاری در انرژیهای تجدیدپذیر نیز فرصتهای مهمی ایجاد شده است.

دریاچه چینیلی نیغده، در کوههای بولکار از زیباترین دریاچه های یخی به شمار می‌رود که با عمق صدمتری به دریاچه بی‌انتها مشهور است.

محصولات مشهور

تابه نیغده، سیب نیغده، نیغده تاحینلیسی، لوبیای درماسون، سوغورمه و کوفتر

نوشهیر

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۶	۲۹۸۳۳۹	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۳	٪۰/۲۴	۷۱۰۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

این شهر در منطقه قزل ایرماق میانی در آناتولی مرکزی واقع شده است. از شهرهای قدیمی آناتولی است و پس از هیتی‌ها به مدتها یکی از مرکزهای مسیحیت بوده است. این شهر با پارک ملی گورمه، اورگوپ و دیگر زیبایی‌های طبیعی از مقصدهای گردشگری جهانی و زیباترین نقاط ترکیه است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
AHİLER
سازمان توسعه آهیلر
www.ahika.gov.tr

کشاورزی

ویژگی های جغرافیایی این شهر آن را به یک انبار طبیعی تبدیل کرده است. در ۱۱۴۱ حفره‌سنگی آن سیب‌زمینی و لیمو نگهداری میشود. نوشهیر در تولید تخمه کدو نیز مقام اول و در تولید کشمش دانه‌دار مقام چهارم ترکیه را دارد. این شهر یکی از بزرگترین تولیدکنندگان چاودار نیز هست.

صنعت

در نوشهیر به دلیل وجود ذخایر بزرگ پومیس بیش از چهل کارگاه کوچک و متوسط تولید بلوک بتونی در حال فعالیت هستند. مهمترین شرکتهای تولید گوجه فرنگی یخزده و چیبس سیب‌زمینی نیز در این شهر قرار دارند. در استان دو کارخانه بزرگ تولید شراب نیز موجود است.

نکته

۲ منطقه صنعتی سازمان یافته(آجی گول، اصلاح)

۱ پارک فنآوری

معدن

در این شهر ذخایر پومیس و چند ماده معدنی دیگر وجود دارد. سهم نوشهیر از مجموع ذخایر پومیس ترکیه ۱۷٪ است که این ذخایر دارای بالاترین کیفیت هستند.

گردشگری

پارک ملی گورمه و خرابه‌های تاریخی آن در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار دارد و اولین میراث ثبت شده ترکیه در این فهرست است. این خرابه‌های تاریخی از نظر تعداد بازدید در رتبه سوم کشوری قرار دارند. موزه حاج بکتاش ولی که گردشگران داخلی و خارجی را به خود جلب میکند چهارمین موزه پربازدید ترکیه است. نوشهیر در گردشگریر آب درمانی و سلامت نیز از مراکز مهم به شمار میرود.
در میان مراکز مهم گردشگری نوشهیر میتوان به شهر زیرزمینی کایماکلی، دره زلوه، شهر زیرزمینی اوزکوناک، موزه نوشهیر، سفالینه‌های آوانوس، موزه حاجی بکتاش ولی، موزه روباز گورمه، گردش با بالن در کاپادوکیا، تپه تمنی و مزارهای باستانی آن، قلعه نوشهیر، قلعه اوچ حصار و پاشاباغلار اشاره کرد.

موقعیت و دسترسی

فرودگاه کاپادوکیا با ظرفیت هفتصد هزار مسافر در حال فعالیت است. فاصله شهر تا فرودگاه کایسری نیز ۸۰ کیلومتر است.

دانشگاه ها	۲ دانشگاه ۱۹۸۰۴ دانشجو

مزار حاجی بکتاش ولی

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

گردشگری مهمترین بخش اقتصاد شهر است. سالانه میلیونها گردشگر داخلی و خارجی از نوشهیر بازدید میکنند که این فرصت خوبی برای سرمایه‌گذاری در صنعت گردشگری و هتلداری ایجاده کرده است.

محصولات مشهور

تخمه کدو، کشمش، سفال اوانوس

سازه‌های طبیعی کاپادوکیا در لیست ۲۵ شگفتی جهانی در رده پنجم قرار دارد.

کرک کاله

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۵	۲۸۶۶۰۲	۸

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۲۹	۸۷۳۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

کرک‌کاله که تا ۱۹۸۹ یکی از شهرستانهای آنکارا بود از آن سال به مرکزی با صنایع رقابتی، جمعیت جوان و آموزش‌دیده، با سرمایه گذاریهای رو به رشد در بخش خصوصی تبدیل به یکی از شهرهای مهم ترکیه شده است. سازمان صنایع شیمیایی و ماشین سازی که در دهه سی پایه‌گذاری شده است نقش مهمی در توسعه کرک‌کاله و گسترش شهرنشینی در آن داشته است. در ده هشتاد نیز تاسیس شرکت پالایشگاهی تورپاش هویت صنعتی جدیدی به شهر بخشیده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
AHİLER
سازمان توسعه اهیلر
www.ahika.gov.tr

کشاورزی

در کرک‌کاله کشاورزی و دامپروری مهم‌ترین فعالیتهای اقتصادی هستند. مساحت این استان ۴۰۶ هزار هکتار است که ۶۶/۲٪ آن یعنی ۳۰۹۰۲۶ هزار هکتار برای کشاورزی استفاده می‌شود. مهم‌ترین تولیدات کشاورزی استان گندم، جو، چاودار، تخم آفتابگردان و نخود است. تولید میوه به ویژه انگور خوراکی و شرابی در استان رایج است.

صنعت

سازمان صنایع شیمیایی و ماشین آلات، در صنعت استان جایگاه ویژه‌ای دارد و ستون فقرات صنایع دفاعی کشور به شمار میرود. مدیریت ضایعات این سازمان، پنج کارخانه از ده کارخانه آن و یک کارگاه از دو کارگاه آن، همه در کرک‌کاله قرار دارند.
در استان سه منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد. زیرساخت منطقه صنعتی سازمان یافته تولید اسلحه نیز رو به پایان است و تخصیص زمین در آن شروع شده است. در دانشگاه کرک‌کاله یک پارک فناوری نیز وجود دارد. به غیر از صنایع دفاعی در استان تولید مبلمان، ماشین آلات کشاورزی، صنایع غذایی و خوراک حیوانات نیز از بخشهای مهم صنعت هستند.

معدن

به غیر از بنتونیت در کرک‌کاله معادن فلدسپات، آهن، کلسیت و مس-سرب نیز در حال تولید هستند. در استان ذخایر استخراج نشده مولیبدن، مس، سرب، روی، آهن، منگنز و فلوئور نیز یافت شده است. در شهرستان دلیجه ذخایر هشت میلیارد تنی سنگ نمک کشف شده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

گردشگری

آثار بجای مانده تاریخی مربوط به ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد کرک‌کاله را به عنوان یک مرکز زندگی مهم در آناتولی نشان میدهد. مسجد باللی شیخ، مسجد کوچو بابا، مسجد یشیل یازی، مسجد شیخ شامی، مسجد و مزار حسن دده و مسجد و مزار حیدر سلطان پتانسیل بالایی برای گردشگری دینی دارند. همچنین در محدوده شهرستان کاراکچیلی، پل چشنیگیر بجای مانده از قرن ۱۳ از دیگر مقصدهای گردشگری است.

موقعیت و دسترسی

کرک‌کاله در فاصله ۷۰ کیلومتری از آنکارا روی گذرگاه بین المللی و در نقطه تلاقی راه آهن و مسیرهای زمینی قراردارد. فاصله شهر تا فرودگاه اسن بوغای آنکارا ۸۰ کیلومتر و تا بندر سامسون ۳۳۰ کیلومتر است. همچنین خط آهن تندروی استانبول- آنکارا- کرک‌کاله-سیواس که در حال اجراست از مرکز شهر عبور میکند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۸۰۰۰ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

کرک‌کاله در میان استان های پیشرو در صنایع دفاعی است. ساخت اولین منطقه صنعتی سازمان یافته تولید اسلحه رو به پایان است که قطعات مورد نیاز سازمان صنایع شیمیایی و ماشین آلات و دیگر کارخانه‌های صنایع دفاعی را تأمین خواهد نمود.

محصولات مشهور

پیاز کیلیچلار، نمک طبیعی دلیجه، خربزه سولاک‌یورت، انگور دلیجه، آفتابگردان

پلی چشنیگیر در دوران سلجوقی و قرن سیزدهم بین کاراکچیلی و کوپروکوی برروی رودخانه قزل ایرماق ساخته شده است. این پل در سفر سلطان سلیم به مصر دوباره توسط معمار سینان ساخته شده است.

کارامان

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۱	۲۵۱۹۱۳	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۸	٪۰/۲۸	۹۶۸۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

این شهر یک مرکز دینی وابسته به هیتی‌ها و در محدوده حکومت ارزاوا بوده است. کارامان در قرن ششم قبل از میلاد توسط فریگیه و لیدیه و بعد از آن توسط پارسها اداره میشده است. در شهر آثاری از دورانهای روم، بیزانس و عثمانی نیز به جای مانده است. در جنوب منطقه آناتولی مرکزی و در شمال توروس میانی قرار دارد. اکثر سرزمینهای استان را دشتهای وسیع میپوشاند. کوههای توروس از غرب به شرق امتداد یافته است. سهم کارامان از صادرات بیسکویت ترکیه بیش از سی درصد و در صادرات بلغور هشتاد درصد است. در تولید سیب نیز بعد از آماسیا در جایگاه دوم قراردارد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
MEVLANA
سازمان توسعه مولانا
www.ahika.gov.tr

کشاورزی

بیش از ۳۶٪ زمینهای استان برای کشاورزی مناسب است،۲۶٪ زمینها را دشت ،۳۰٪ را مرتع و ۸٪ را زمینهای بایر تشکیل میدهند. با وجود دشتهای وسیع، به دلیل کمبود آبهای جاری نمیتوان از اراضی بهره کامل برد. محصولات اصلی کشاورزی استان عبارتند از گندم، سیب زمینی، زیره، جو، عدس، نخود، آفتابگردان، پیاز و چغندر. در دره‌های ارمنک و گلسو گوجه‌فرنگی، خربزه، هندوانه، کلم و انواع سبزیجات نیز پرورش داده میشود. در استان میوه‌های سیب، انگور، گلابی، به، آلو، هلو، گیلاس، آلبالو، انار، انجیر، زیتون و پسته پرورش داده می‌شود.

صنعت

در حال حاضر یک منطقه صنعتی سازمان یافته در استان وجود دارد. دو منطقه صنعتی سازمان یافته دیگر نیز در حال ساخت میباشند. همچنین یک مرکز توسعه کسب و کار در استان فعال است و در مدت زمانی کوتاه پارک فناوری نیز فعالیت خود را آغاز خواهد کرد. کارامان از نظر تولید مواد غذایی یک شهر مهم است و در تولید محصولات مبتنی بر آرد در رده نخست کشور میباشد.

معدن

آلومینیوم و آهن از گذشته دور در کارامان استخراج شده است. در استان زغال سنگ نیز استخراج می‌شود و در نواحی مختلف آن ذخایر سنگ مرمر نیز کشف شده است.

گردشگری

کاراداغ که یک آتشفشان خاموش است با کلیسای بینبیر بالای آن یکی از جاذبه‌های گردشگری استان است. غارهای مانازان تاشکاله، انبارهای ذخیره غله طبیعی، دره ارمنک و آثار به جا مانده از شهر زیوه از دیگر مقصدهای گردشگری منطقه به شمار می‌روند.

موقعیت و دسترسی

کارامان از نظر جغرافیایی در بین شش استان پر جمعیت ترکیه قرار گرفته است. این استان با قونیه، آنتالیا و مرسین همجوار است. فاصله آن تا آنکارا، کایسری و آدانا سه ساعت است. این شهر هم از طریق خط آهن و هم از راه زمینی در فاصله سه ساعتی بزرگترین بندر ترکیه یعنی بندر مرسین قرار دارد. شهر به خطوط قطار تندرو قونیه-کارامان دسترسی دارد و پروژه ساخت قطار تندرو کارامان-مرسین نیز رو به پایان است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۶۲۶۴ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

بخش مواد غذایی و ماشین آلات کشاورزی و غذایی زمینه های سرمایه گذاری مهم محسوب میگردند.

محصولات معروف

بیسکویت، سیب، پنیر خیک دیوله، دامهای کوچک

غارهای میراسپلوس در کارامان، دارای بزرگترین منابع زیر زمینی آب در جهان هستند.

کرشهیر

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۹	۲۴۱۸۶۸	۶

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۳	٪۰/۲۱	۷۵۳۱ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

از نظر جغرافیایی درست در مرکز ترکیه و بر روی راه ابریشم قرار دارد. تاریخ آن به دوره هیتیها برمیگردد و در طول تاریخ میزبان تمدنهای بسیاری بوده است. این شهر با آنکارا، کایسری، کرک‌کاله، نوشهیر و یوزگات همجوار میباشد. کرشهیر یکی از مراکز مهم فرهنگ ترکی به شمار میرود. این شهر دیار شاعران و متصوفان بزرگی مانند عاشق پاشا نویسنده یکی از اولین آثار زبان ترکی یعنی غریب نامه، جاجا بی بنیانگذار مدرسه نجوم، پیر اخی اوران موسس مرام اخوت، سلیمان ترکمانی، احمد گلشهیر و حاج بکتاش ولی بوده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
AHİLER
سازمان توسعه اهیلر
www.ahilik.gov.tr

کشاورزی

مهمترین بخش اقتصاد شهر کشاورزی و دامداری است. در تولیدات کشاورزی بیشترین تولید را چغندرقند، جو و گندم دارند. این شهر در تولید نخود رتبه نخست کشور را از آن خود کرده است. همچنین گردوی شهرستان کامان از نظر کیفیت و طعم بسیار مشهور استد. در سالهای اخیر بیشترین مقدار سرمایه‌گذاری در دامپروری انجام شده است. دامپروری کارامان بیشتر بر پایه دام بزرگ است اما در کنار آن دام کوچک و پرورش مرغ نیز رواج دارد.

صنعت

بزرگترین مجتمع صنعتی منطقه کارخانه لاستیک پتلاس است که بیشترین استخدام استان را دارد و در صادرات و واردات نیز فعال است. در استان نود و دو واحد صنعتی کوچک و متوسط و دو منطقه صنعتی سازمان یافته کرشهیر و کامان وجود دارد.

معدن

مهمترین مواد معدنی منطقه آهن، فلوریت، مرمر و سنگ نمک است. سنگ نمک از جهت اقتصادی مهمترین ذخیره زیرزمینی کرشهیر است و در شهرستانهای تپه سیدلیک و سکیلی به وفور یافت میشود. در منطقه ذخایر مرمر اونیکس نیز کشف شده است.

گردشگری

آرامگاه اخی اوران ولی که بینانگذار مرام اخوت در دوران عثمانی است در کرشهیر قرار دارد. مدرسه نجوم جاجابی که در سال ۱۲۷۲ بنا شده است یکی از مراکز مهم گردشگری شهر به شمار میرود. یکی دیگر از مقصدهای گردشگری حفاریها و موزه کاله‌هویوک بازمانده از عصر برنز است. در شمار دیگر جاذبه‌های فرهنگی و تاریخی شهر تعدادی مساجد، آبگرم، دریاچه صیفه و بهشت پرندگان وجود دارند.

موقعیت و دسترسی

یکی از راههای ارتباطی مهم شهر جاده آنکارا-کایسری است که دسترسی به کرشهیر را آسان میکند. پروژه راه‌آهن کرشهیر را به سامسون در دریای سیاه و مرسین در منطقه مدیترانه متصل میکند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۰۵۱۶ دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

کرشهیر به دلیل قرار گرفتن در مرکز آناتولی و در میان شهرهای بزرگی همچون آنکارا و کایسری مزایای ترابری بی‌نظیری دارد. منابع آبگرم، گردشگری، هتلداری و انرژی های تجدیدپذیر از فرصتهای سرمایه‌گذاری مهم دیگر میباشند. تولید خوراک حیوانات، دانه‌های آسیاب شده، محصولات گیاهی، تولید بتن آماده ، بسته بندی و فرآوری گوشت نیز در میان حوزه‌های قابل سرمایه‌گذاری هستند.

محصولات مشهور

گردوی کامان، فلفل جمله، کرشهیر چوللاماسی، حلوای خوشمیرم کرشهیر

مدرسه جاجابی که در قرن سیزدهم بنا شده است اولین مرکز ستاره شناسی دنیا به شمار میرود. تشابه ستونهای بیرونی مدرسه به موشکهای امروزی حیرت انگیز و جالب است.

چانکری

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۶	۲۱۶۳۶۲	۱۱

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۱	٪۰/۱۶	۷۴۳۵ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

چانکری از شهرهای قدیمی آناتولی و دارای قدمتی هفت هزار ساله است. این شهر از طرف جهانگردان قدیم به نام چانگیری و چنگیری نیز شناخته شده است. درازترین رودخانه ترکیه یعنی قزل ایرماق در این استان قرار دارد. چانکری با استانهای کاستامونو، چوروم، کرک‌کاله، آنکارا و بولو همجوار است. در شعاع ۱۵۰ کیلومتری چانکری دسترسی به ده میلیون نفر ممکن است. مساجد، مزارها، پارکهای ملی، ییلاقها، غارها و جنگلهای این استان نظر گردشگران داخلی و خارجی را به خود جلب کرده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
KUZKA
سازمان توسعه آناتولی شمالی
www.abika.gov.tr

کشاورزی

اراضی کشاورزی ۳۶٪ مساحت استان را تشکیل میدهند. از مجموع ۲۶۸۵۸۰ هکتار اراضی کشاورزی تنها ۱۶٪ آن آبیاری میشود. دشت قزل ایرماق در این استان سی کیلومتر طول دارد. از دیگر رودخانه‌های استان میتوان دوریز، تاتلی چای و چرکش را نام برد. در شهرستان اورتا نیز دشتهای زیادی وجود دارند. گندم، جو، نخود، چغندر قند، لوبیا، برنج، خربزه، کدو تنبل، سیب، گیلاس و به از محصولات کشاورزی منطقه هستند.

صنعت

در استان شش منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد که چهار واحد آن فعال هستند. یک پارک فناوری نیز در حال احداث است. در منطقه صنعتی یاکن‌کنت که تا فرودگاه اسن بوغای آنکارا، هشتاد کیلومتر فاصله دارد کارخانه ژاپنی لاستیک خودروی سومیتومو و کارخانه تولید باتری آکو (زیر واحد گروه صنعتی پتلاس) وجود دارد. از بخشهای مهم صنعت منطقه میتوان به صنایع جانبی خودرو، پلاستیک و کائوچو اشاره کرد.

معدن

مهمترین ذخایر بنتونیت ترکیه در شهرستان چانکری قرار دارد و مقدار آن دو میلیون تن برآورد شده است. ذخایر نمک استان نیز بسیار غنی و دارای غلظت ۸۸ درصدی کلرید سدیم است. ذخایر پرلیت و زغال‌سنگ قهوه‌ای از دیگر منابع زیرزمینی مهم چانکری به شمار می‌روند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

گردشگری

چانکری با کوههای پر برف سر به فلک کشیده، با جنگل‌هایی که یک سوم مساحت آن را می‌پوشانند، امکانات کمپینگ، سوارکاری، پیاده‌روی، دوچرخه‌سواری، عکاسی و شکار دارای امکانات گردشگری بسیاری است. همچنین وجود چشمه‌ها، آب‌گرم‌ها، ارزشهای فرهنگی، مردمی مهمان نواز و طبیعتی بکر چانکری را به یک مقصد زیبای گردشگری تبدیل کرده است.

موقعیت و دسترسی

اتوبان بین المللی E-۸۰ که از لیسبون پرتغال تا ایران امتداد دارد از چانکری می‌گذرد. همچنین راه آهن آنکارا-زونگولداک نیز از چانکری عبور میکند. فاصله شهر تا فرودگاه اسن بوغای آنکارا ۴۵ دقیقه و تا بندر سامسون ۲۶۰ کیلومتر است.

پارک ملی کوه ایلگاز که در تقاطع چانکری و کاستامونو قرار گرفته است جایی دیدنی با هزار و یک رنگ است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۴۰۰۰ دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

پلاستیک، لاستیک، صنایع دفاعی، صنایع فلزی، نساجی، صنایع جانبی خودرو، صنایع غذایی، تجهیزات پزشکی، گردشگری

محصولات مشهور

خربزه، برنج، نمک، پنیر کوپه‌جیک، زغال‌اخته ، شیرینی تخم مرغی چانکری، گیلاس، چورک الدیوان، سرکه آلیچ، رشته، راحت‌الحلقوم چرکش، عسل، کشکک

سازمان توسعه
آناتولی شرقی
میز ایران

۳ منطقه اژه

منطقه اژه که در سرزمین آناتولی و در سواحل دریای اژه قرار دارد، میزبان تمدنهای بسیار بوده است و با زیبایی‌های طبیعی بی‌نظیر و بنادرش یکی از خاص‌ترین مناطق ترکیه به شمار می‌رود. این منطقه با داشتن شبه‌جزیره‌های فراوان، خاک حاصلخیز و بنادر تجاری یک مرکز جذاب است. طولانی‌ترین خط ساحلی ترکیه در منطقه اژه قرار دارد.
اقلیم حاکم بر این منطقه آب‌وهوای مدیترانه‌ای است. منطقه اژه دارای پوشش گیاهی غنی و زیبایی‌های طبیعی بسیاری است. مهمترین بخشهای اقتصادی منطقه گردشگری، کشاورزی و بازرگانی و پس از آن صنعت و ترابری هستند.

این منطقه از نظر فعالیت‌های صنعتی پس از منطقه مرمره در رتبه دوم کشور قرار دارد. جمعیت منطقه در اثر مهاجرت‌های داخلی و خارجی هر روز در حال افزایش و جوابگوی نیاز نیروی کار منطقه است. در منطقه اژه هشت استان قرار دارد: ازمیر، مانیسا، آیدین، دنیزلی، موغلا، آفیون‌کاراحصار، کوتاهیا و اوشاک.

ازمیر

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۵/۲۷	۴/۳ میلیون	۳۰

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۶/۰۹	٪۶/۱۶	۱۲۳۴۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۱

ازمیر، سومین شهر بزرگ ترکیه، شهری مدرن و پیشرفته و یک مرکز تجارت پررونق است. ازمیر از یونان باستان تا به امروز در هر عصر جایگاه ویژه‌ای داشته است. در کنار اهمیت صنعتی و کشاورزی ازمیر از نظر مشاهیر و افراد برجسته تاریخ جهان نیز از جایگاه خوبی برخوردار است.

همانطور که هرودت اهل ازمیر گفت: «آن‌ها شهرشان را در جایی که زیباترین آسمان و بهترین آب و هوا را داشت، بنا کردند.» ازمیر شهری است که ارسطو در مورد آن به اسکندر بزرگ این گونه می‌گوید: «اگر آن را نبینی، نصف عمرت بر فناست!» ویکتور هوگو بی‌آنکه ازمیر را دیده باشد به نامش شعر سروده و آن را یک شاهزاده خوانده است. ازمیر سومین شهر پرجمعیت ترکیه و مرکز تلاقی مناطق مختلف است. این شهر که مانند مرواریدی در ساحل دریای اژه می‌درخشد، با تاریخ ۸۵۰۰ ساله‌اش ثروت تاریخی و فرهنگی بزرگی در دل دارد.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
İZKA
سازمان توسعه ازمیر
www.izka.org.tr

کشاورزی

در ازمیر بعد از زیتون، انگور، گیلاس، نارنگی، انجیر و هلو مهمترین میوه‌های تولیدی هستند. در محصولات زراعی نیز پس از پنبه، ذرت، سیب‌زمینی، گندم و تنباکو بیشترین تولید را دارند. این شهر از نظر مجموع سطح زیر کشت گیاهان زینتی یکی از شهرهای مهم ترکیه است. در محصولات دامی، تولید شیر و فرآورده‌های لبنی، گوشت سفید و گوشت قرمز رایج و پرورش آبزیان رو به افزایش است.

صنعت

صنعت ازمیر، در حوزه‌های مختلف در سطح بالایی قرار دارد. صنعت در این شهر به طور خاص به قطعات فلزی، محصولات غذایی، پوشاک، مبلمان، چرم، وسایل نقلیه موتوری زمینی، محصولات شیمیایی، پلاستیک، ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی، محصولات چوبی، محصولات کاغذی و توتون وابسته است. در ازمیر ۱۳ منطقه صنعتی سازمان‌یافته، ۲ منطقه آزاد، ۴ منطقه توسعه فناوری، ۷۸ مرکز تحقیق و توسعه، ۲۸ مرکز طراحی و ۱۳۸ واحد دانشگاهی پژوهش و کاربرد وجود دارد.

معدن

در ازمیر و حومه آن، منابع غنی از مواد اولیه صنعتی، معادن فلزات و منابع انرژی زمین‌گرمایی وجود دارد. مهم‌ترین معدن فلز در استان، سنگ معدن طلاست. همچنین سنگ معدن آنتیموان، مس، سرب، و روی هم در منطقه یافت می‌شود. معادن سنگ مرمر و پرلیت از جمله مواد اولیه صنعتی مهم منطقه هستند. بزرگترین نمایشگاه سنگ مرمر ترکیه به نام ماربل سابقه‌ای بیست و پنج ساله دارد و در ازمیر برگزار می‌شود. ازمیر از لحاظ منابع انرژی زمین‌گرمایی نیز منطقه‌ای بسیار غنی است.

جشنواره فرهنگ و هنر زیبک

برج ساعت

گردشگری

آناتولی از دوران یونان باستان تا به امروز میزبان شمار زیادی از تمدن‌ها بوده است. ازمیر، مروارید آناتولی، به خودی خود یک شهر گردشگری مهم است. با آنکه ازمیر دارای منابع درآمد گوناگون، زمینه‌های مختلف تولید و امکانات متنوع حمل و نقل و ترابری است جاذبه‌ها و امکانات گردشگری مناسب آن را به یکی از اولویت‌های سفر و گردشگری برای گردشگران داخلی و خارجی تبدیل کرده است.
آب و هوای معتدل، هتل‌های مناسب، سواحل زیبا و فرهنگ بی‌نظیر مردم شهر، ازمیر را به یکی از باشکوه‌ترین مقاصد گردشگری جهان تبدیل کرده است. شهر باستانی افسوس، شهر باستانی برگاما، شهر باستانی سمیرنا، شهر تاریخی بیرگی و شبه‌جزیره چشمه شهرتی جهانی دارند.

دانشگاه‌ها

در ازمیر ۹ دانشگاه وجود دارد که شامل شش دانشگاه دولتی و سه دانشگاه وقفی است. در این دانشگاهها، هفت هزار عضو هیئت علمی مشغول به فعالیت و نزدیک به سه هزار دانشجوی خارجی از هفتاد و چهار کشور در حال تحصیل هستند.

موقعیت و دسترسی

این استان دارای یک شبکه حمل و نقل گسترده است. فرودگاه عدنان مندرس ازمیر با داشتن پروازهای مستقیم به ۸۶ شهر در ۳۶ کشور جهان و ظرفیت جابه‌جایی ۲۵ میلیون مسافر، امکانات حمل و نقل بسیار نیرومندی را فراهم کرده است.

نمایشگاه بین‌المللی ازمیر

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

ازمیر با داشتن موقعیت مناسب، بخش‌های اقتصادی متنوع و زیرساخت‌های کافی، برای سرمایه‌گذاری‌های مختلف، یک مرکز جذاب به شمار می‌آید. این شهر با داشتن ۱۳ منطقه صنعتی سازمان‌یافته، ۲ منطقه آزاد، ۴ منطقه توسعه فناوری، امکانات پیشرفته تولید، زیرساخت‌های ترابری و نیروی کار ماهر، به ویژه سرمایه‌گذاران حوزه تجهیزات انرژی بادی را به خود جلب کرده است. همچنین سرمایه‌گذاری‌هایی که در زمینه‌های انرژی تجدیدپذیر و فناوری اطلاعات و ارتباطات انجام می‌شود نیز در اولویت هستند. این شهر فرصت‌های جذابی برای سرمایه‌گذاری در زمینه فناوری‌های پیشرفته مانند هوانوردی ، هوافضا و بیوتکنولوژی نیز فراهم کرده است.

محصولات مشهور

ازمیر از نظر جایگاه تاریخی-جغرافیایی و زیبایی‌های طبیعی یکی از مهم‌ترین شهرهای ترکیه است و معروف‌ترین محصولات آن انجیر، کشمش، زیتون و روغن زیتون هستند.

دو اثر از آثار معمار مشهور برج ایفل، گوستاو ایفل، در ازمیر وجود دارد که پیش از برج ایفل ساخته شده‌اند. پایانه باسمانه در سال ۱۸۷۶ و اسکله کوناک در سال ۱۸۹۰ توسط گوستاو ایفل ساخته شده اند و امروزه یکی از مراکز خرید ازمیر به شمار می‌آید.

مانیسا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۷۴	۱٫۴ میلیون	۱۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۱٫۳۲	٪۱٫۶	۹۶۹۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

مانیسا با داشتن صنایع پیشرفته و مناطق صنعتی سازمان‌یافته و دریافت جوایز متعدد به دلیل دارا بودن زیرساخت‌های صنعتی قدرتمند و دوستدار محیط زیست، شهری مناسب سرمایه‌گذاری است. این شهر همچنین با موقعیت استراتژیک، منابع طبیعی غنی، امکانات ترابری پرسرعت، نیروی کار پربازده و بازار گسترده، یک مرکز جذاب برای سرمایه‌گذاری به شمار می‌رود.

این شهر از شرق با استان اوشاک و کوتاهیا، از غرب با ازمیر، از شمال با بالکسیر، از جنوب با آیدین و از جنوب‌شرقی با استان دنیزلی همسایه است. مساحت این استان ۱۳۸۱۰ کیلومتر مربع و ارتفاع آن از سطح دریا، بین ۵۰ تا ۸۵۰ متر متغیر است. از مرکز استان به سمت شرق بر ارتفاع اراضی افزوده می‌شود.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ZAFER
سازمان توسعه ظفر
www.zafer.gov.tr

کشاورزی

مانیسا از نظر تنوع محصولات و تمایل به دادوستد با بازارهای خارجی، یکی از شهرهای پیشرو در کشاورزی است. در مانیسا به جز چای، موز و فندق، می‌توان هر نوع میوه و گیاه دیگری را کشت کرد. مانیسا با تولید سالیانه بیش از ۳/۱ میلیارد لیره محصولات گیاهی، سهمی معادل ۲/۶٪ از کل تولید این محصولات در ترکیه را دارد. در مانیسا ۳۹/۹٪ از کل سطح زیر کشت، به تولید محصولات با ارزش افزوده بالا مانند میوه، ادویه‌جات و گیاهانی که در نوشیدنی‌ها به کار می‌روند، اختصاص یافته است. مانیسا برای تولید محصولات ارگانیک نیز داری ظرفیت‌های مناسب است. نود درصد نیاز کل جهان به کشمش سلطانیه از مانیسا تأمین می‌شود.

مانیسا در زمینه تولید زیتون و روغن زیتون نیز جهشی بزرگ را تجربه می‌کند. خربزه‌ی کرک‌آغاچ، که به ثبت ملی نیز رسیده است، در این استان تولید می‌شود. مانیسا در راه تبدیل شدن به پایتخت کشاورزی و صنایع وابسته به آن، در حال پیشروی است. باغ‌های بزرگ گردو که در گوردس احداث شده‌اند، توجه سرمایه‌گذاران خارجی را به خود جلب کرده است. در شهرستان دمیرجی پسته کشت می‌شود که دارای ارزش افزوده بسیار بالایی است.

گزینه‌های سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی در مانیسا عبارتند از: باغبانی و تکثیر گیاهان، پرورش گردو، تولید قارچ خوراکی دکمه‌ای، پرورش درختان میوه و کشت سبزیجات، کشت علوفه و خوراک دام، کشت گیاهان معطر و دارویی، پرورش زنبور عسل، دامپروی و تولید شیر، پرورش مرغ گوشتی و پرورش مرغ تخم‌گذار.

صنعت

با نگاه به توزیع اشتغال بخش تولیدی بر اساس سطح فناوری می‌توان گفت که ۸/۹٪ صنعت در مانیسا را فعالیت‌هایی با فناوری بالا، ۲۳/۳٪ از آن را فعالیت‌هایی با فناوری متوسط به بالا، ۳۹/۲٪ از آن را فعالیت‌هایی با فناوری متوسط به پایین و ۲۸/۶٪ از آن را فعالیت‌هایی با سطح فناوری پایین تشکیل میدهند.

حوزه‌ی الکترونیک که ارزش افزوده بالایی دارد نیز در حال پیشرفت است. در این حوزه، تلویزیون و کامپیوتر و نرم‌افزارهای مربوط به آن‌ها تولید می‌شوند. علاوه بر این، صنایع وابسته به این بخش نیز در سطح پیشرفته‌ای قرار دارند. پس از صنعت الکترونیک، رتبه‌ی دوم به صنعت لوازم خانگی اختصاص دارد. در مانیسا یک منطقه‌ی صنعتی پیشرفته تأمین قطعات خودرو نیز وجود دارد.

در این استان، در مجموع هفت منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد که پنج واحد آن فعال هستند. همچنین، یک دفتر ارتباط با صنعت نیز در دانشگاه جلال بایار مانیسا وجود دارد.

منطقه صنعتی سازمان‌یافته مانیسا در سال ۲۰۰۸ به عنوان بهترین منطقه دوستدار محیط زیست در بین مناطق صنعتی انتخاب شده است. تأسیسات تصفیه فاضلاب موجود در منطقه صنعتی سازمان‌یافته مانیسا، در سال‌های ۲۰۰۴، ۲۰۰۵ و ۲۰۰۸ از طرف استانداری مانیسا جایزه بهترین دوست‌دار محیط زیست را در بین واحدهای صنعتی دریافت کرده است. منطقه صنعتی سازمان‌یافته مانیسا اولین منطقه صنعتی ترکیه است که در سال ۲۰۱۷ نشان نقره جایزه بین‌المللی کسب‌وکار استیوی اروپا در بخش مسئولیت اجتماعی را از آن خود کرده است.

بخش‌های صنعتی رشدیافته در مانیسا تولید محصولات غذایی، تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی، تولید سایر محصولات معدنی غیرفلزی، ساخت قطعات پیش‌ساخته فلزی ، تولید محصولات کامپیوتری، الکترونیکی و نوری، تولید تجهیزات الکتریکی و تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی هستند.

معدن

مانیسا از نظر تنوع و حجم ذخایر معدنی در سطح بالایی قرار دارد. ذخایر فراوانی از معادن طلا، مس، سرب، روی، مرمر و نیکل در مانیسا وجود دارد. در کوپروباشی اورانیوم استخراج می‌شود. در مانیسا معادنی از ماسه، خاک رس و سنگ نیز وجود دارند که از لحاظ تجارت خارجی از جایگاهی استراتژیک برخوردار هستند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

در مانیسا جشنواره معجون مسیر نزدیک به ۴۰۰ سال است که همراه با برنامه‌های مختلف فرهنگی و سنتی در هفته نوروز برگزار می‌گردد. این جشنواره از مهم‌ترین رویدادهای شهر به شمار می‌آید.

گردشگری

در استان مانیسا تعداد زیادی شهر باستانی وجود دارد. شهرهای باستانی آیگای، تیاتریا، فیلادلفیا، ساردیس و بین‌تپه‌لر (قبرهای شاهان) از جمله این شهرها هستند.

کوه اسپیل که در ورودی شهر به پیشواز مهمانان می‌آید، به خودی‌خود یک جاذبه طبیعی است. رد پاهای فسیل‌شده (در روستای سیندل از توابع شهرستان صالیحلی)، کیبله، نیوب (صخره گریان) پارک ملی کوه اسپیل، دره آدالا، دودکش جن کولا و خانه‌های کولا هم بسیار مورد توجه گردشگران داخلی و خارجی می‌باشد.

معبد آرتمیس

دانشگاه‌ها

دانشگاه جلال بایار یکی از دانشگاه‌های قدیمی ترکیه است، که طبق آمار سال ۲۰۱۹-۲۰۱۸، ۴۸۰۹۵ دانشجو در آن مشغول به تحصیل هستند. دانشگاه جلال بایار با دانشکده‌ها، کالج‌های علوم کاربردی و تعداد زیادی مجتمع دانشگاهی، مانیسا را به شهری آموزشی-پرورشی تبدیل کرده است که هر ساله هزاران دانشجوی با استعداد در آن آموزش می‌بینند.

موقعیت و دسترسی

مانیسا در فاصله‌ای نزدیک به استان‌های پیشرفته‌ای مانند استانبول، ازمیر، آنکارا، آنتالیا و بورسا و مراکز دارای ارتباط بین‌المللی قرار دارد. مانیسا به دلیل راه‌های ارتباطی مناسب، که از طریق راه‌آهن، جاده‌های دوبانده و آزادراه با بنادر السانجاک و چاندارلی و فرودگاه بین‌المللی عدنان مندرس ازمیر در ارتباط هستند، امکانات بسیار خوبی برای تجارت فراهم آورده است. مانیسا در فاصله سی کیلومتری بندر السنجاک قرار دارد که ۳۰ ٪ از کل صادرات کشور را انجام میدهد.

فاصله مانیسا تا بندر چاندارلی که یکی از ده بندر بزرگ جهان است، ۹۵ کیلومتر و با فرودگاه بین‌المللی عدنان مندرس ازمیر که پروازهای مستقیم به ۳۶ کشور جهان دارد، ۵۰ کیلومتر است. پروژه‌های آزادراه استانبول-ازمیر که مدت‌زمان سفر زمینی تا استانبول را به سه و نیم ساعت کاهش داده و قطار تندروی آنکارا-ازمیر، برای سرمایه‌گذارانی که قصد سرمایه‌گذاری در مانیسا دارند، فرصت‌های بزرگی در بازارهای داخلی و خارجی فراهم کرده است. به وسیله پروژه بالو (پروژه ترابری آناتولی غربی) که تا شهرهای اروپایی ادامه خواهد داشت، هزینه و زمان حمل‌ونقل به میزان قابل توجهی کاهش خواهد یافت.

جشنواره معجون مسیر

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

تولید چوب، محصولات چوبی و محصولات قارچی و تولید نوشیدنی از جمله بخش‌های در حال پیشرفت هستند. تولید مواد غذایی، لاستیکی و پلاستیکی، محصولات معدنی، تجهیزات کامپیوتری و الکترونیکی، ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی از بخش‌های رشدیافته منطقه هستند.
در مسابقه‌ای که در مجله بین‌المللی فایننشال تایمز با عنوان شهرهای آینده اروپا انجام شده بود، مانیسا با پشت سر گذاشتن دویست شهر اروپایی، در مقام اول قرار گرفت. در این ارزیابی که در هفت بخش انجام شده بود، مانیسا از نظر هزینه سرمایه‌گذاری، به عنوان مناسب‌ترین شهر برای سرمایه‌گذاری خارجی انتخاب شد.
عواملی مانند زیرساخت‌های صنعتی، داشتن یکی از بهترین مناطق صنعتی سازمان‌یافته، نزدیکی به بندر ازمیر، عدم وجود مشکل انرژی در منطقه صنعتی، وجود لوله‌کشی گاز طبیعی در منطقه صنعتی، ارائه خدمات در سطح استانداردهای جهانی و حضور شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذاری خارجی در این منطقه، نقش مهمی در انتخاب مانیسا به عنوان بهترین شهر برای سرمایه‌گذاری داشته‌اند.

محصولات مشهور

مانیسا شهر شاهزاده‌های عثمانی بوده است و در تاریخ امپراتوری عثمانی جایگاه ویژه‌ای داشته است. این شهر خاستگاه اصلی معجون مسیر است که تاریخش به صدها سال پیش باز می‌گردد و در سطح ملی و جهانی مشهور است.
کشمش سلطانیه، زیتون و روغن زیتون آکحصار، خربزه کرک‌آغاچ، گیلاس صالحلی، توت‌فرنگی کوپروباشی، عناب دمیرجی، نخودچی کولا، کباب مانیسا، کوفته زغالی صالحلی و کوفته آکحصار، از محصولات مشهور این استان هستند.

کوه اسپیل در ورودی شهر زیبایی و هیبتی بی‌همتا دارد. مردم مانیسا توجه زیادی به نگهداری از محیط زیست و زیباسازی آن دارند. یکی از نشانه‌های این توجه، تارزان مانیساست که نامش را در تاریخ شهر نوشته است. این شخصیت که نام اصلیش احمدین جارلاک است خود را وقف طبیعت و زیباسازی شهر کرده است.

آیدین

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۳۴	۱ میلیون	۱۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۴۳	٪۰٫۹۷	۷۴۳۵ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

جمعیت شهر آیدین که بیستمین شهر پرجمعیت ترکیه به شمار می‌رود، ۱۰۸۰۸۳۹ نفر می‌باشد. آیدین ۸۱۱۶ کیلومترمربع وسعت دارد و با ارتفاع ۹۲ متر، یکی از خاص‌ترین شهرهای منطقه اژه است. آیدین به دلیل وجود دیدیم و کوش‌آداسی ظرفیت گردشگری بالایی دارد. آیدین اولین شهر ترکیه است که در آن راه‌آهن احداث شد. در آیدین تعداد زیادی اثر تاریخی وجود دارد. سومین تونل طولانی ترکیه و دومین تونل طولانی ساخته‌شده بر آزادراه‌های ترکیه در این استان قرار دارد. آیدین از لحاظ جمعیت سومین استان بزرگ منطقه اژه است و ۱۷ شهرستان دارد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
GEKA
سازمان توسعه اژه جنوبی
www.zafer.gov.tr

کشاورزی

در شمال شهر آیدین، مانیسا و ازمیر، در شرق آن دنیزلی و موغلا و در غرب آن دریای اژه قرار دارد. ساختار زمین‌شناسی آن برای پوشش گیاهی خاربیشه مناسب است. در اراضی به مساحت ۳۹۵۴۹۴ هکتار، کشت آبی انجام می‌شود. در اراضی زیر کشت، زیتون و درختان میوه سهم قابل‌توجهی دارند. آیدین در تولید زیتون، انجیر و شاه‌بلوط جایگاه اول و در تولید پنبه جایگاه سوم را در ترکیه دارد. پرباران‌ترین فصل سال در آیدین زمستان است. در تابستان مقدار بارش بسیار ناچیز است. بارش برف به ندرت در این استان دیده می‌شود. در استان آیدین شش سد (سد کِمِر، سد توپچام در چینه، سد یایلاکاواک، سد ایکیزدره، سد عدنان مندرس در چینه و سد کاراجاسو) وجود دارد.

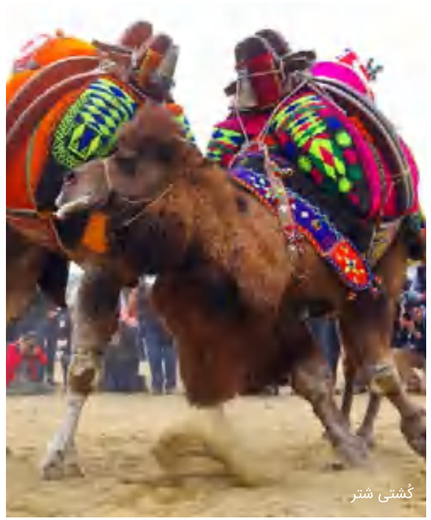

صنعت

در آیدین هفت منطقه صنعتی سازمان‌یافته و یک شهرک فناوری وجود دارد. منطقه صنعتی سازمان‌یافته آیدین در سال ۱۹۷۶ تأسیس شده است. این منطقه صنعتی یکی از بزرگترین مناطق صنعتی سازمان‌یافته ترکیه است،که با مساحت ۱۱۰ هکتار، میزبان شرکت‌های مهم صنعتی می‌باشد.

معدن

آیدین از نظر منابع زیرزمینی شهری غنی است. از میان این منابع زیرزمینی، می‌توان به فلدسپات، کوارتز، دیومیت، باریت و گرافیت اشاره کرد. علاوه بر این، از نظر معادن فلزی، در آیدین ترکیباتی از طلا، مس، سرب، روی، جیوه و آهن یافت می‌شود. در چینه، ینی‌کوی و اوزان‌بلنین، معدنی از باریت با خلوص پایین وجود دارد. کوارتز که یکی از مواد اولیه سرامیک است، در محدوده مناطق بوزدوغان، سوکه، و چینه وجود دارد. از لحاظ ذخایر سنگ مرمر، شهرستان کاراجاسو دارای ظرفیت‌های قابل توجهی است. از نظر تولید آلبیت، ترکیه در جهان اول است و تقریباً کل تولید آلبیت کشور در شهرستانهای چینه و میلاس انجام می‌شود.

کُشتی شتر

معبد آپولون

گردشگری

دو شهر باستانی در آیدین در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار گرفته‌اند. پارک‌های ملی حفاظت‌شده، سی پلاژ دارای نشان پرچم آبی، در کنار کوش‌آداسی و دیدیم، مهمترین جاذبه‌های گردشگری آیدین هستند.

دانشگاه‌ها

دانشگاه عدنان مندرس دارای ۵۵ هزار دانشجو و ۱۸۶۶ عضو هیئت علمی است. در این دانشگاه، ۱۸ دانشکده، ۳ پژوهشکده، ۱ کنسرواتوار دولتی، ۵ کالج علوم کاربردی، ۱۸ آموزشکده فنی و حرفه‌ای، ۲۶ مرکز کاربرد و پژوهش و در مجموع ۷۱ واحد دانشگاهی وجود دارد.

موقعیت و دسترسی

آیدین اولین شهر دارای راه‌آهن در ترکیه بوده است. فاصله بین آیدین تا فرودگاه عدنان مندرس و بندر السنجاک در ازمیر صد کیلومتر است.

زیبک

جشنواره خام گیاه‌خواری

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

آیدین دارای ۱۵۰ کیلومتر خط ساحلی است. این شهر با داشتن خاکی حاصلخیز و آب و هوایی معتدل برای کشاورزی و فعالیت‌های صنعتی وابسته به آن مناسب است. زمینه‌های مهم سرمایه‌گذاری در این شهر، تولید انرژی، معدن و فعالیت‌های گردشگری می‌باشند.

محصولات مشهور

آیدین در زمینه کشاورزی ارگانیک در ترکیه مقام اول را داراست. معروف‌ترین محصولات این شهر زیتون، انجیر و شاه‌بلوط هستند.

این شهر باستانی نامش را از خدابانوی زیبایی آفرودیته گرفته است و در استان آیدین قرار دارد. ساخت معبد آفرودیته که هنوز نیز پابرجاست بیش از ۱۵۰ سال طول کشیده است. تئاتر باستانی آفرودیسیاس نیز که شهرتی جهانی دارد در این شهر باستانی جای گرفته است.

دنیزلی

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۲۵	۱ میلیون	۱۹

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۱٫۸۵	٪۱٫۱۶	۹۷۹۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۲**

دنیزلی رتبه نهم را در صادرات و رتبه دهم را در توسعه‌یافتگی اجتماعی-اقتصادی دارد. این شهر از نظر موقعیت جغرافیایی، در نقطه تلاقی سه منطقه قرار دارد. ویژگی‌های آب و هوایی، زمین‌های کشاورزی حاصلخیز و تنوع زیستی آن حائز اهمیت هستند. دنیزلی، از نظر قدمت تاریخی و میراث کهن فرهنگی، شهر مهمی است. بیست و سه شرکت از هزار شرکت بزرگ ترکیه در دنیزلی قرار دارند. این شهر ظرفیت تولید انرژی زمین‌گرمایی و خورشیدی بالایی دارد. قزل‌دره یکی از مهم‌ترین مناطق انرژی زمین‌گرمایی ترکیه در دنیزلی قرار دارد. دنیزلی دارای نوزده شهر باستانی است که از نظر گردشگری فرهنگی و دینی حائز اهمیت هستند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
GEKA
سازمان توسعه اژه جنوبی
www.geka.gov.tr

کشاورزی

در دنیزلی ۱۲۵ نوع محصول کشاورزی کشت می‌شود. از دنیزلی به ۷۴ کشور جهان ۹۶ محصول کشاورزی صادر می‌شود که از میان آن‌ها میتوان آویشن، انار، تخم آفتابگردان، انگور، سیب، گیلاس هوناز، به، خربزه، هندوانه، مریم‌گلی، نخودچی و ماهی قزل‌آلای دودی را نام برد. دنیزلی ۸۶ ٪ آویشن، ۱۹ ٪ تخمه آفتابگردان و ۸۰ ٪ نخودچی ترکیه را تأمین می‌کند. دنیزلی در تولید آویشن، تخمه آفتابگردان، تنباکو، مریم‌گلی و انگور مخصوص شراب مقام اول ترکیه را دارد. در تولید سایر انگورها نیز جایگاه دوم و در تولید خشخاش جایگاه سوم ترکیه از آن دنیزلی است. همچنین این شهر در تولید شیر جایگاه چهارم را در منطقه اژه و جایگاه یازدهم را در ترکیه دارد.

صنعت

از بخش‌های صنعتی پیشرو در دنیزلی می‌توان به محصولات نساجی، صنعت فلزات اساسی (به‌ویژه تولید سیم و کابل مسی)، پوشاک، ماشین‌آلات و دستگاه‌های الکتریکی، سایر محصولات معدنی غیرفلزی (به‌خصوص شیشه، سیمان، بتن آماده، برش و شکل‌دهی سنگ مرمر)، صنعت قطعات فلزی، مواد غذایی و نوشیدنی، استخراج سنگ و سایر فعالیتهای معدنی، تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی اشاره کرد.
بر اساس آمار اتاق صنایع استانبول، ۲۳ شرکت از دنیزلی در بین ۱۰۰۰ شرکت برتر ترکیه قرار دارد و طبق آمار انجمن صادرکنندگان ترکیه، دنیزلی با ۲۸ شرکت صادرکننده در بین ۱۰۰۰ شرکت اول صادرکننده قرار دارد.
در استان منطقه آزاد دنیزلی، منطقه صنعتی سازمان‌یافته دنیزلی، منطقه صنعتی سازمان‌یافته چرمسازی، منطقه صنعتی سازمان‌یافته چارداک و منطقه صنعتی سازمان‌یافته ویژه صنایع وابسته به کشاورزی در سارای‌کوی وجود دارند.

معدن

پژوهشها وجود ذخایر مواد اولیه مهم صنعتی و معادن فلزی در استان دنیزلی و حومه آن را نشان میدهند. مهمترین این ذخایر عبارتند از: سنگ مرمر (تراورتن)، شن و ماسه، کوارتزیت، منگنز و کروم. پس از بالکیسیر، دومین ذخایر بزرگ سنگ مرمر و تراورتن ترکیه در استان دنیزلی واقع شده است. در موقعیت‌های کوجاباش و کاکلیک ذخایر عظیمی از تراورتن وجود دارد. صنعت سنگ مرمر، که در سال ۱۹۷۹ با تأسیس اولین مجموعه شروع به فعالیت کرد، پیشرفت خود را در سال‌های پس از آن هم ادامه داد. علاوه بر مرمر، شهرستان مرکز از لحاظ مواد اولیه صنعتی مانند کوارتز و شن و ماسه هم از ظرفیت بالایی برخوردار است. وجود ذخایر بالقوه‌ای از شن و ماسه (به ظرفیت کلی ۷۷۲۵۰۰ متر مکعب) در شهرستان‌های مرکز و بولدان و ذخایری از کوارتزیت (به ظرفیت کلی ۸۲.۵ میلیون تن) در منطقه شیرین‌کوی در شهرستان مرکز اثبات شده است. علاوه بر این، در معدن کاکلیک واقع در شهرستان چال ۲۹.۵ میلیون تن سنگ آهک (که به عنوان ماده اولیه در تولید سیمان کاربرد دارد) و همچنین ذخایری از خاک رس و مارن به ظرفیت ۱۳ میلیون تن کشف شده است. در این منطقه یک کارخانه سیمان نیز در حال فعالیت است.

خروس دینزلی

شهر تاریخی هیراپولیس

گردشگری

استان دنیزلی علاوه بر داشتن تراورتن‌هایی با شهرت جهانی، دارای شهرهای باستانی، آبشارها و کوه‌های زیادی است. دنیزلی یکی از مقاصد مهم گردشگری در ترکیه است. از جاذبه‌های مهم این استان می‌توان به شهر باستانی هیراپولیس در پاموک‌کاله اشاره کرد، که در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار دارد. شهرهای باستانی لائودیکیا و تریپولیس نیز از دیگر جاذبه‌های مهم دنیزلی هستند. دنیزلی برای بسیاری از برندهای مشهور جهان محصولات نساجی تولید می‌کند. برای برخی از باشگاه‌های مشهور فوتبال جهان و رقابت‌های بین‌المللی ورزشی، حوله‌های دستی و تن‌پوش در دنیزلی دوخته شده و از اینجا صادر می‌شوند.

دانشگاه‌ها

در استان دنیزلی دانشگاه پاموک‌کاله با ۳ پژوهشگاه، ۱۶ دانشکده و ۱۷ آموزشکده فنی و حرفه‌ای به‌همراه ۳۹ مرکز کاربرد و پژوهش در رشته‌های مختلف و شهرک فناوری پاموک‌کاله مشغول فعالیت هستند.

موقعیت و دسترسی

دنیزلی دارای سیستم‌های حمل و نقل زمینی، ریلی و هوایی است. راه زمینی دنیزلی-آیدین-ازمیر و خط آهنی که در همین مسیر احداث شده است، ارتباط این شهر را با ازمیر بزرگترین شهر بندری منطقه اژه برقرار می‌کند. دنیزلی به وسیله راه‌آهن به بزرگترین مرکز تجارت ترکیه یعنی استانبول نیز متصل است.

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

دنیزلی به واسطه شرایط مناسب جغرافیایی و اقلیمی خود، برای بسیاری از زمینه‌های سرمایه‌گذاری مناسب است. دنیزلی برای سرمایه‌گذاری در زمینه‌هایی همچون تولید ماشین‌آلات، گردشگری جایگزین (گردشگری آب‌درمانی، سلامت و زمستانی)، تولید منسوجات فنی، غذا، نوشیدنی و پرورش آبزیان از موقعیت خوبی برخوردار است.

محصولات مشهور

دنیزلی با دارا بودن آب و هوای مناسب کشاورزی و خاک حاصلخیز، از لحاظ تولیدات وابسته به کشاورزی جایگاه مهمی در اقتصاد ترکیه دارد. زیتون، چغندر قند، خشخاش و تخم آفتابگردان از معروف‌ترین محصولات استان دنیزلی می‌باشد.

قدیمی‌ترین فسیل انسان با قدمت ۵۰۰ هزار سال در یک معدن مرمر در دنیزلی کشف شده است.
خروس دنیزلی در دنیا مشهور است.
لباس شاهان عثمانی در شهرستان بولدان دوخته می‌شده است.
لباس بازیگران فیلم تروا در منطقه کزلجابولوک آماده شده است.
در منطقه بی‌آغاچ درختهای باستانی ۱۳۰۰ ساله وجود دارند.
هنر شیشه‌سازی دنیزلی تاریخی ۵ هزار ساله دارد.

موغلا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۱۸	۹۶۷۴۸۷	۱۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۳	٪۱٫۱۲	۱۰۲۶۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۱

موغلا شهری توریستی است که بخش بزرگی از آن در منطقه اژه و بخش کوچکی از آن نیز در منطقه دریای مدیترانه واقع است و در هر دو دریای اژه و مدیترانه خط ساحلی دارد. موغلا که در گوشه جنوب‌غربی ترکیه واقع است از شمال با آیدین، از شمال‌شرق با دنیزلی و بوردور و از شرق با آنتالیا همسایه است. این شهر از جنوب با دریای مدیترانه و از غرب با دریای اژه احاطه شده است.

موغلا هرساله میزبان سه میلیون گردشگر خارجی و پنج میلیون گردشگر داخلی است. ارزش تولیدات گیاهی در موغلا به دو میلیون و هفتصد هزار لیره و تولیدات حیوانی به ۶۳۱ میلیون لیره می‌رسد. ارزش کالاهای صادراتی موغلا به ۴۲۹ میلیون دلار رسیده است. موغلا در بخش تولیدات کشاورزی، تولید آبزیان، گردشگری دریایی-ساحلی (مبتنی بر استفاده از دریا، سواحل شنی و آفتاب)، معدن و تولید کشتی‌های تفریحی از قدرت رقابت‌پذیری بالایی برخوردار است.

موغلا در مجموع با داشتن تقریباً ۱۵۰۰کیلومتر خط ساحلی، بیشترین ساحل را در بین استان‌های ترکیه داراست.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
GEKA
سازمان توسعه اژه جنوبی
www.geka.gov.tr

کشاورزی

نود درصد از عسل کاج»جهان در ترکیه تولید می‌شود و موغلا سهمی۷۵ تا ۸۰ درصدی از این تولید را دارد.
خاک حاصلخیز برای کشاورزی، منابع فراوان آب و اقلیم مدیترانه‌ای حاکم بر این منطقه باعث شده است تا در موغلا امکان تولید انواع مختلفی از محصولات گیاهی فراهم شود.
در موغلا محصولات درآمدزای مهمی مانند زیتون ممجیک، بادام نورلوی داتچا، محصولات گلخانه‌ای و مرکبات، کشت و صادر می‌شود. این استان که تحت تأثیرات منفی صنعتی‌شدن قرار نگرفته است، با خاک حاصلخیز و پرآبش، ظرفیت تبدیل شد به یک مرکز تولید محصولات کشاورزی ارگانیک را دارد.

صنعت

بودروم و بزبورون در بخش تولید کشتی‌های تفریحی شهرتی جهانی کسب کرده‌اند. تولیدکنندگان با ساخت این کشتی‌های چوبی و فلزیِ میلیون دلاری، به راحتی با بزرگان جهان در این عرصه رقابت می‌کنند.
اولد سالت نام شناور تفریحی موتوری سوپرلوکسی است که با بدنه فلزی به طول ۳۴ متر توسط مهندسان، صنعتگران و کارگران ترکیه‌ای ساخته شده است. این کشتی تفریحی در سال ۲۰۱۶ در مراسم جایزه بهترین کشتی تفریحی جهان که یکی از معتبرترین رویدادهای این صنعت است، در بین ۳۶۵ رقیب، مقام اول را کسب کرد.
در موغلا پروژه پارک فناوری نیز وجود دارد که اکنون در مرحله مناقصه است.

معدن

سدیم فلدسپات (ماده اولیه صنایع شیشه و سرامیک)، به همراه کروم، سنگ مرمر و زغال‌سنگ قهوه‌ای از جمله مواد معدنی هستند که در موغلا به مقدار زیاد استخراج می‌شوند. موغلا از استان‌هایی است که باکیفیت‌ترین مرمر ترکیه در آن یافت می‌شود. موغلا دارای گونه‌های مختلف سنگ مرمر از جمله میلاس لِیلاک، صدف، نیویورک، لیمون، کاواکلی‌دره، پنبه، اِگه بوردو و موغلا بیاضی می‌باشد. مجموع کل ذخایر سنگ مرمر در موغلا ۴۰۰ میلیون تن و حجم ذخایر قابل‌برداشت آن ۱۸۱ میلیون مترمکعب می‌باشد.

www.geka.gov.tr

گردشگری

موغلا با داشتن ۱۴۸۴ کیلومتر خط ساحلی و خلیج‌های کوچکی که در طول این سواحل منتظر کشف‌شدن هستند، به میعادگاهی برای گردشگران داخلی و خارجی تبدیل شده است. موغلا ۱۹۵ شهر باستانی دارد که گنجینه‌ای تاریخی به شمار می‌آیند و در انتظار کشف‌شدن هستند. موغلا که با ۲۱ خرابه تاریخی‌اش، شکوهمندترین آثار دنیای باستان را در دل خود جای داده است، همچون موزه‌ای روباز است. شهرهای باستانی زانث و لتون در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار دارند. این شهرهای باستانی هرساله میزبان میلیون‌ها بازدیدکننده هستند. آرامگاه هالیکارناسوس، که یکی از عجایب هفتگانه دنیای باستان است و نقاشی‌هایی که بر روی صخره‌های غارها در کوه‌های بش‌پارماک (لاتموس) واقع در شهر تاریخی هراکلیا کشیده شده‌اند، آثار تاریخی بی‌نظیری هستند که هرکس باید در عمر خود آن‌ها را ببیند.
آبگرم باستانی سلطانیه که حاوی میزان بالایی املاح معدنی است، علاوه بر اینکه در درمان روماتیسم و درد سیاتیک موثر است، برای بهبود بیماری‌های پوستی و بیماری‌های زنان نیز مفید بوده و در زمینه گردشگری سلامت برای بسیاری از مردم، حکم یک منبع شفابخش را دارد.
باباداغ که میزبان ورزش‌های هوایی بین‌المللی و دارای مهم‌ترین نقاط پرش با پاراگلایدر است، یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری طبیعی و تاریخی استان به شمار می‌آید.
موغلا میزبان زیبایی‌های تاریخی و طبیعی بسیاری مانند منطقه کایت‌بورد گوک‌اُوا، دره ساکلی‌کنت، منطقه رفتینگ در رود دالامان، دره پروانه‌ها، خلیج گوجک، جزیره کلئوپاترا و راه باستانی کاریا و لیکیا می‌باشد.

دانشگاه‌ها

در دانشگاه صدقی کوچمان موغلا»۴۴۷۳۲ دانشجو تحصیل می‌کنند. دانشجویان مشغول به تحصیل در این شهر، به‌همراه اعضای هیئت علمی که در کنار هم نقش مؤثری در فعالیت‌های آموزشی دارند، جامعه دانشگاهی بزرگی را در موغلا شکل داده‌اند که شمار آن به ۵۰ هزار نفر می‌رسد.

موقعیت و دسترسی

موغلا به دلیل داشتن موقعیت جغرافیایی مناسب و جاذبه‌های گردشگری، شهری است که سرعت و راحتی حمل و نقل را با هم دارد. از امکانات مهم حمل و نقل در این منطقه می‌توان به بندر گوللوک در میلاس، ۲ فرودگاه داخلی و بین المللی، ۹ دروازه گمرکی دریایی و ۲۴ بندر مخصوص کشتی‌های تفریحی اشاره کرد.

جشنواره‌ها و رویدادهایی که در موغلا به شکل یک سنت درآمده‌اند، به اقلیم فرهنگی این شهر ارزش بسیاری بخشیده‌اند.
جشن ترکمن‌های عشایر موغلا
جشنواره رقابت‌های کشتی روغنی در منطقه منتشه بش‌پینار
مسابقه‌ی قایق‌های بادبانی بودروم کاپ

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

همانطور که موغلا با تاریخ و فرهنگ خود در منطقه اژه و در تمام ترکیه دارای جایگاه مهمی است، با زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری و امکاناتش نیز یک مرکز جذاب برای سرمایه‌گذارای می‌باشد. از بخش‌های اقتصادی رشدیافته در استان می‌توان به گردشگری پزشکی، انرژی تجدیدپذیر، کشاورزی ارگانیک، صنایع وابسته به کشاورزی، طبیعت‌گردی و تولید و فرآوری گیاهان دارویی و معطر اشاره کرد که پیشرفت آنها در میان‌مدت قابل پیش‌بینی است.
به دلیل بالا بودن سطح استانداردهای زندگی و کیفیت آموزش در موغلا، بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات (با محوریت نرم‌افزار) از بخش‌های استراتژیکی با پیش‌بینی پیشرفت بلندمدت است.
به لطف دسترسی آسان به مواد اولیه و زیرساخت‌های پیشرفته تحقیق و توسعه موجود در مرکز تحقیقات لوازم آرایشی وابسته به دانشگاه صدقی کوچمان موغلا، بخش لوازم آرایشی در موغلا از بخش‌های اقتصادی استراتژیک با ارزش افزوده بالا به شمار می‌آید.

محصولات مشهور

موغلا با فرهنگ غنی و بافت بی‌نظیرش دارای محصولات زیادی مانند نارنگی بودروم، فرش میلاس، روغن زیتون میلاس، عسل کاج موغلا و شیرینی سارایلی موغلا است که به ثبت ملی نیز رسیده‌اند. همچنین بادام نورلو متعلق به منطقه داتچا، پرتقال کوی‌جغیز، کشتی‌های بادی گولت بودروم، صندل‌های بودروم، مرمر سفید موغلا، خانه‌های آک‌یاکا، دودکش‌های مخصوص موغلا و محصولات مسی کاواکلی‌دره با نام این شهر عجین شده‌اند و در سطح ملی و جهانی شناخته شده‌اند.

دریای مرده
دریای مرده در فتحیه در دوران لیکیه به نام دیار خورشید و نور و در قرون وسطی به نام دیار دوردست شناخته میشده است. ساحل شنی این دریا در سال ۲۰۰۶ به عنوان زیباترین ساحل شنی دنیا انتخاب شده است. دریا در این منطقه آرام استو حتی شدیدترین طوفانها نیز اثری بر موجها نمیگذارد.

دره پروانه‌ها
این یک سایت طبیعی دست‌نخورده است که در بهار تعداد زیاد پروانه‌ها آن را رنگارنگ میکنند.

آفیون کاراحصار

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۸۸	۷۲۵۵۶۸	۱۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۲	٪۰/۵۹	۷/۰۵۱ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

استان آفیون‌کاراحصار که در غرب ترکیه واقع شده است، با ارتفاع ۱۰۲۱ متر از سطح دریا دارای اقلیم استپ معمولی است. این منطقه تابستان‌هایی گرم و خشک، زمستان‌هایی سرد و برفی و بهاری معتدل و بارانی دارد. پنجاه و نه درصد جمعیت استان در شهر و مرکز شهرستان‌ها و ۴۱ ٪ جمعیتش در روستاها و حومه شهرها زندگی می‌کنند. بر اساس آخرین داده‌های مرکز آمار ترکیه در بین شادترین استان‌های ترکیه، استان آفیون‌کاراحصار جایگاه دوم را داراست.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ZAFER
سازمان توسعه ظفر
www.zafer.gov.tr

کشاورزی

استان آفیون‌کاراحصار در تولیدات گیاهی سهم ۱.۴ ٪ و جایگاه بیست و چهارم را در ترکیه دارد. با این وجود بخش دامداری استان بسیار پیشرفت کرده است. این استان از لحاظ پرورش دام و طیور زنده در جایگاه هفتم ترکیه و از نظر تولید محصولات حیوانی در جایگاه دوازدهم قرار گرفته است. این وضعیت، زمینه توسعه قابل‌توجه بخش مواد غذایی را در استان فراهم کرده است.
استان آفیون‌کاراحصار همچنین با داشتن منابع انرژی زمین‌گرمایی، شرایط آب و هوایی مناسب، زیرساخت‌های توسعه‌یافته کشاورزی و آزمایشگاه‌های تحلیل خاک و آب، زمینه مناسبی را برای سرمایه‌گذاران بخش گلخانه‌های هوشمند فراهم کرده است. کشت گلخانه‌ای در آفیون‌کاراحصار بیشتر به تولید سبزیجات اختصاص دارد. بخش بزرگی از کل تولید این منطقه، مربوط به گوجه‌فرنگی است. با بررسی سرمایه‌گذاری‌هایی که در چهارچوب طرح تشویق سرمایه‌گذاری انجام شده‌اند و یا در حال انجام هستند، درمی‌یابیم که شهرستان صاندیکلی بسیار مورد توجه سرمایه‌گذاران بوده است.

صنعت

بخش‌های اقتصادی پیشرو در آفیون‌کاراحصار را می‌توان در دو گروه عمده جای داد:
۱- تولید محصولات معدنی غیرفلزی (به ویژه فرآوری سنگ مرمر)
۲- تولید محصولات غذایی
علاوه بر این، بخش تولید ماشین‌آلات و سرمایه‌گذاری در تولید دستگاه‌های مخصوص سنگ مرمر و ماشین‌آلات کشاورزی بسیار مورد توجه بوده است.
در استان نه منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد، که از میان این مناطق، هفت منطقه در هفت شهرستان به مرحله تولید رسیده‌اند. همچنین تلاش‌ها برای تأسیس منطقه صنعتی چندمنظوره در سینان‌پاشا و منطقه صنعتی ویژه دوخت‌ودوز در دازکیری ادامه دارد. تلاش‌ها و اقدامات برای توسعه منطقه صنعتی سازمان‌یافته شهر آفیون‌کاراحصار و منطقه صنعتی ایسجه‌حصار (ویژه سنگ مرمر) ادامه دارد.

با همکاری استان اوشاک، یک مرکز توسعه فناوری نیز در آفیون‌کارحصار تأسیس شده است. همچنین در پارک علم و فناوری ظفر که در دانشگاه آفیون کوجاتپه واقع است، شرکت‌هایی در زمینه‌های نرم‌افزار، توسعه محصول، انرژی و سلامت فعالیت می‌کنند.

معدن

استان آفیون‌کاراحصار از نظر تنوع و حجم ذخایر معدنی استانی غنی است. از معادن مهم در استان می‌توان به سنگ مرمر، آنتیموان، آهن، منگنز، کوارتزیت، سنگ آهک، شن و ماسه، آجر و سفال، دیاتومیت، کلسیت و گرافیت اشاره کرد. همچنین در شهرستان مرکزی ذخایری با خلوص پایین از اورانیوم و در حومه شهرستان صاندیکلی ذخایر قابل‌توجهی از مس کشف شده است.
در اقتصاد این استان، استخراج منابع موجود زیرزمینی و به‌ویژه مواد اولیه‌ای مانند سنگ مرمر و سیمان از بخش‌های اقتصادی بسیار جذاب به شمار می‌روند. برخی از ارزیابی‌های اداره کل تحقیقات و اکتشاف معادن در خصوص استان آفیون‌کاراحصاربه شرح زیر است:
- ذخایر سنگ معدن در ایسجه‌حصار در حال کاهش است.
- ذخایر باکیفیت دیاتومیت باید با در نظر گرفتن تکنولوژی در حال پیشرفت و تعادل عرضه و تقاضا ارزیابی شود.
- ذخایر مس کشف‌شده در حومه شهرستان صاندیکلی از ظرفیت بالایی برخوردار است.

گردشگری

استان آفیون‌کاراحصار استان مهمی است که با دارا بودن منابع طبیعی، قدمت تاریخی، امکانات حمل و نقل و مکان‌های اقامتی مدرن، تنوع گردشگری بالایی دارد. شهر آفیون‌کاراحصاراز نظر گردشگری آب‌درمانی در جهان از شهرهای پیشرو به شمار می‌آید. این منطقه در زمینه آب‌درمانی در رده‌های اول اروپا قرار دارد و نیروی پیشرانه ترکیه در این زمینه است.
آفیون‌کاراحصار با منابع زمین‌گرمایی‌اش گردشگری آبدرمانی و سلامت، با دره فریگیه، خانه‌های صخره‌ای، مناطق حفاظت شده شهری، قلعه، آرامگاه‌های شهدا و بناهای یادبودش گردشگری فرهنگی و تاریخی، با مساجد تاریخی، زیارتگاه‌ها و مولوی‌خانه‌اش گردشگری مذهبی و با تکمیل سرمایه‌گذاری‌هایی که برای زیرساخت‌ها و تأسیسات ورزشی در چند سال اخیر صورت گرفته است، گردشگری ورزشی را در دل خود جای داده است.
آفیون‌کاراحصار که با قونیه همسایه است، از شهرهایی است که آموزه‌های مولانا در آن جاری است. استان آفیون‌کاراحصار پس از قونیه دومین استانی است که بیشترین گرایش را به طریقت مولویه دارد و دومین مرکز مولویه به حساب می‌آید.
از صنایع دستی سنتی آفیون‌کاراحصارمی‌توان به نمدمالی، سفالگری، قالی‌بافی و گلیم‌بافی، زین‌سازی، کالسکه‌سازی، آهنگری و مسگری، چاروق‌دوزی و گوهرتراشی اشاره کرد.

قلعه باستانی

دانشگاه‌ها

در آفیون‌کاراحصار دو دانشگاه آفیون کوجاتپه و دانشگاه علوم پزشکی آفیون‌کاراحصار وجود دارد. در دانشگاه آفیون کوجاتپه، ۱۴ آموزشکده فنی و حرفه‌ای و مرکز تحقیقاتی و در دانشگاه علوم پزشکی آفیون‌کاراحیصار، ۴ دانشکده و ۳ آموزشکده فنی و حرفه‌ای وجود دارد.

موقعیت و دسترسی

موقعیت آفیون‌کاراحصار به گونه‌ای است که از آن دسترسی به شهرهای بزرگ مانند اسکی‌شهیر، آنکارا، استانبول، ازمیر و آنتالیا به آسانی صورت می‌گیرد. پس از بهره‌برداری از پروژه‌های قطار تندرو و آزادراه‌های استانبول-آنتالیا و آنکارا-استانبول، آفیون‌کاراحصار برتری موقعیت جغرافیایی خود را در زمینه حمل و نقل تقویت خواهد کرد.
فاصله آفیون‌کاراحصار تا اولین فرودگاه منطقه‌ای ترکیه، یعنی فرودگاه بین المللی-منطقه‌ای ظفر، که به استان‌های کوتاهیا، آفیون‌کاراحصارو اوشاک خدمت‌رسانی می‌کند، نزدیک به شصت کیلومتر است.

جشنواره فرهنگی،هنری و موسیقی مارسیاس در دینار یکی از رویدادهای محبوب شهر است.

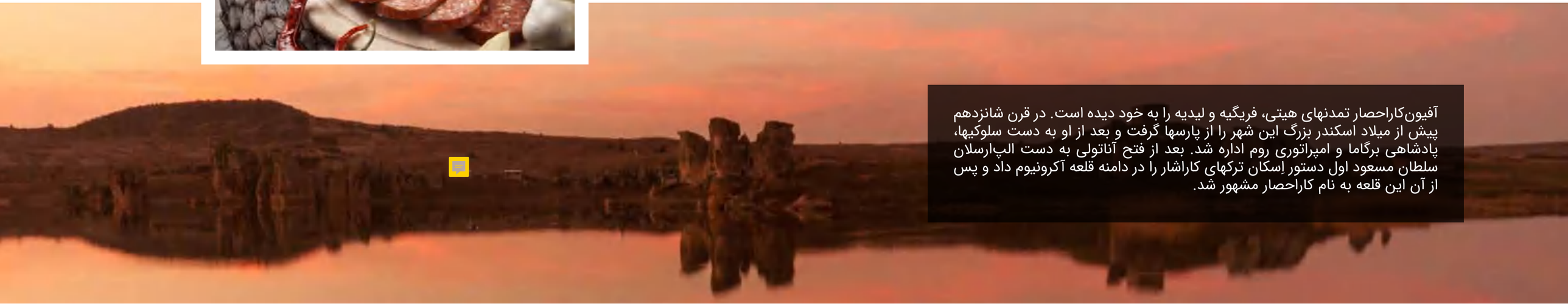
زمینه های برتر سرمایه‌گذاری

برترین زمینه‌های سرمایه‌گذاری در این شهر، سرمایه‌گذاری در زمینه‌های اقامتگاه‌های گردشگری برای گردشگری آب‌درمانی و سلامت، تأسیسات تولید انرژی‌های تجدیدپذیر (خورشیدی، بادی و زیست‌توده)، مراکز ترابری، تولید مواد غذایی (گوشت و محصولات گوشت، شیر و فرآورده‌های لبنی)، تولید ماشین‌آلات و دستگاه‌های سنگ مرمر و ماشین‌آلات کشاورزی می‌باشد.

محصولات مشهور

محصولات مشهور منطقه خامه آفیون، راحت‌الحلقوم، سوجوک، نان سیب‌زمینی، کاتمر، بوکمه، کشکک، تاندیر و کادایف هستند.

آفیون‌کاراحصار تمدنهای هیتی، فریگیه و لیدیه را به خود دیده است. در قرن شانزدهم پیش از میلاد اسکندر بزرگ این شهر را از پارسها گرفت و بعد از او به دست سلوکیها، پادشاهی برگاما و امپراتوری روم اداره شد. بعد از فتح آناتولی به دست الپ‌ارسلان سلطان مسعود اول دستور اِسکان ترکهای کاراشار را در دامنه قلعه آکرونیوم داد و پس از آن این قلعه به نام کاراحصار مشهور شد.

کوتاهیا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۷	۵۷۷۹۴۱	۱۲

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۳	٪۰/۵۳	۷۸۰۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

استان کوتاهیا که در منطقه اژه شمالی واقع شده است، از طریق جاده زمینی، فاصله‌ای تقریباً سه ساعته با بسیاری از کلانشهرهای ترکیه دارد. از فرودگاه بین‌المللی ظفر پروازهای مستقیم به اروپا امکان‌پذیر است. کوتاهیا همچنین دارای منابع غنی زمینی و زیرزمینی است. این شهر با دارا بودن هشت مرکز گردشگری آب‌درمانی و یک مرکز گردشگری طبیعی، در بین هشتاد مرکز گردشگری مهم ترکیه قرار دارند. استان کوتاهیا در منطقه اژه پس از استان موغلا بیشترین مناطق جنگلی را دارد. کوتاهیا صاحب برندهایی با شهرت جهانی در صنعت سرامیک است و پایتخت کاشی به شمار می‌آید.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ZAFER
سازمان توسعه ظفر
www.zafer.gov.tr

کشاورزی

به دلیل پایین بودن متوسط حجم کار کشاورزی در کوتاهیا، بسیاری از صاحبان مشاغل کشاورزی اقدام به تولید محصولات گیاهی و حیوانی به طور همزمان می‌کنند. در این استان، از لحاظ حجم تولیدات گیاهی، به ترتیب گندم، چغندر قند، جو و نخود در صدر قرار دارند.
با این وجود در این استان مجموعاً در ۵۶۷ دکار زمین، کشت گلخانه‌ای انجام می‌شود. در شهرستان سیماو، در بیش از ۲۵۰ دکار از زمین‌ها، کشت گلخانه‌ای زمین‌گرمایی انجام می‌شود. به طور عمده در این گلخانه‌ها گوجه‌فرنگی کشت می‌شود. این استان در زمینه کشت گلخانه‌ای زمین‌گرمایی با تکنولوژی بالا از ظرفیت سرمایه‌گذاری بالایی برخوردار است.

صنعت

صنایع کوتاهیا بصورت وابسته به منابع زمینی و زیرزمینی در استان شکل گرفته‌اند. بر همین اساس، ساختار صنعتی استان را بطور کلی، بخش‌های سرامیک، چینی، معدن، محصولات جنگلی و تأسیسات صنعتی وابسته به پرورش دام و طیور شکل می‌دهند. در کوتاهیا بخش صنعتی که بیشترین نیروی کار را استخدام کرده و ۷۷.۴ ٪ از صادرات را به خود اختصاص داده است، تولید محصولات وابسته به خاک مانند سرامیک و شیشه می‌باشد. پس از این بخش، که چهل درصد از اشتغال صنعت استان را به خود اختصاص داده است، صنعت تأمین قطعات خودرو، مواد غذایی، نساجی، تجهیزات الکتریکی و محصولات شیمیایی قرار می‌گیرند، که از نظر اشتغال‌زایی در جایگاه بالایی بوده‌اند. در کوتاهیا پنج منطقه صنعتی سازمان‌یافته، یک شهرک فناوری و یک مرکز انتقال فناوری وجود دارد. از بین پنج منطقه صنعتی سازمان‌یافته، منطقه تازه تاسیس آلتینتاش ظفر در کوتاهیا دارای مساحتی نزدیک به شش میلیون مترمربع می‌باشد.

معدن

در این استان ۳۴ نوع ماده معدنی مختلف استخراج می‌شود که مهمترین آنها بور است. چهل درصد ذخایر بور جهان در این استان قرار دارد. موسسه اتی‌بور در شهرستان امت مشغول فعالیت است. در این استان که دارای ذخایری غنی زغال‌سنگ قهوه‌ای نیز هست، سه نیروگاه حرارتی وجود دارد که ظرفیت تولید آن‌ها بیش از ۱۰۰۰ مگاوات است. مواد معدنی عمده در این استان بور، نقره، کروم، کائولن، آنتیموان و منیزیت هستند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

کشتی روغنی پهلوانی دومانیچ

معبد زئوس

گردشگری

در این استان که دارای منابع غنی زمین‌گرمایی است، هشت مرکز گردشگری آب‌درمانی و یک مرکز گردشگری طبیعی وجود دارد. همچنین به دلیل اینکه ۵۶ ٪ از اراضی استان با جنگل پوشیده شده است، ظرفیت قابل‌توجهی برای گردشگری ورزشی و طبیعی وجود دارد. علاوه بر این، کوتاهیا دارای جاذبه‌های فرهنگی و تاریخی متعدد و گسترده‌ای است. از این جاذبه‌ها می‌توان به شهر باستانی آیزانوی، دره فریگ، کوچه گرمیان، عمارت‌های تاریخی، آرامگاه شهدای دوملوپینار در ظفرتپه و مقبره هایمه‌آنا اشاره کرد.

دانشگاه‌ها

در استان کوتاهیا دو دانشگاه دوملوپینار کوتاهیا و دانشگاه علوم پزشکی کوتاهیا وجود دارد که با پنجاه هزار دانشجو به فعالیت‌های آموزشی خود ادامه می‌دهند.

موقعیت و دسترسی

کوتاهیا که در منطقه اژه واقع است، در نقطه اتصال پروژه‌های بزرگ حمل و نقل، که راه‌های زمینی و ریلی مناطق آناتولی مرکزی، مرمره و مدیترانه را به هم متصل می‌کند، قرار دارد. کوتاهیا با مسافتی که از کلان‌شهرهای بزرگ و بنادر دارد، از لحاظ حمل و نقل و ترابری در نقطه مهمی واقع شده است. این شهر از لحاظ موقعیتی، در محدوده سازمان بزرگ ترابری آناتولی نیز قرار دارد که هدف آن جابه‌جایی ارزان کالاهایی است که از مناطق شرقی و مرکزی ترکیه فرستاده شده، در مراکز ترابری جمع‌آوری می‌شوند و سپس از طریق باندیرما به اروپا ارسال می‌گردند.
مسافت کوتاهیا تا استانبول ۳۶۰ کیلومتر، تا آنکارا ۳۱۰ کیلومتر و تا ازمیر ۳۳۴ کیلومتر است و به همین دلیل این استان از لحاظ دسترسی حمل و نقل، دارای امکانات زیادی است. فاصله بین کوتاهیا و اسکی‌شهیر تقریباً ۷۸ کیلومتر و مدت‌زمان سفر با خودرو نزدیک به یک ساعت است. فاصله بین کوتاهیا و آفیون تقریباً ۹۶ کیلومتر و مدت‌زمان سفر با خودرو نزدیک به یک ساعت و ۱۵ دقیقه است. فاصله بین بورسا و کوتاهیا تقریباً ۱۸۲ کیلومتر و مدت‌زمان سفر با خودرو نزدیک به دو ساعت و ۲۰ دقیقه می‌باشد.
فرودگاه بین‌المللی ظفر که به استان‌های کوتاهیا، آفیون‌کاراحصار و اوشاک خدمت‌رسانی می‌کند و اولین فرودگاه منطقه‌ای ترکیه به شمار می‌رود، در کوتاهیا قرار دارد.

جشنواره گوج و یادبود هایمه آنا

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

کوتاهیا برای سرمایه‌گذاری در زمینه فعالیت‌های مختلف اقتصادی از جمله انرژی خورشیدی، انرژی زیست‌توده، انرژی زمین‌گرمایی و تأسیسات جمع‌آوری زباله جامد، بسیار مناسب است.

کوتاهیا دوران نوسنگی، مس‌سنگی، برنز، هیتی، فریگیه، هلنی، روم، بیزانس، سلجوقی، گرمیان، عثمانی و جمهوری ترکیه را به خود دیده است و میراث آن‌ها را در خود جای داده است.
ازوپ داستانسرای یونان باستان در کوتاهیا که در آن دوران کوتیائون نامیده می‌شده است متولد شده است.

محصولات مشهور

محصولاتی که در سطح جهانی شهرت پیدا کرده‌اند عبارتند از: نخودچی، قرابیه‌ی نخودچی، ترخینه حلوا، ترخینه زغال‌اخته، خامه گاومیش، بستنی تهیه شده از شیر گاومیش، آلبالوی کوتاهیا، جیمجیک، نان اِمِت، پیده و راحت‌الحلقوم خشخاش، سیر اوچباش، گوجه‌فرنگی سیماو، خیار سیماو، شیره انگور سیماو، سوپ سکیجیک، گیلاس کوتاهیا، شاه‌بلوط سیماو، لوبیا چیتی دریاچه سیماو و گوجه‌فرنگی گدیز.

اوشاک

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۵	۳۶۷۵۱۴	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۵	٪۰/۳۷	۸۶۳۰ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

اوشاک به دلیل پیشرو بودن در بسیاری از زمینه‌ها، به شهر اولین‌ها معروف است. اوشاک شهری است پرتحرک که اولین کارخانه قند خصوصی و اولین کارخانه شایاک (پارچه‌ای بافتنی معمولاً از جنس پنبه) در آن ساخته شده و اولین سالن تئاتر کودکان نیز در آن شروع به کار کرده است. در سال ۱۸۶۷ راه‌آهن در آن ایجاد شده و در اوایل سال‌های ۱۹۰۰ به شبکه برق متصل گردیده است. اوشاک در قرن شانزدهم به عنوان هسته مرکزی هنر فرش‌بافی ترکی شناخته می‌شد و فرشهای آن به کشورهایی مانند انگلستان و فرانسه صادر شده و شالوده صنعت فرش و گلیم را تشکیل داده‌اند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ZAFER
سازمان توسعه ظفر
www.zafer.gov.tr

کشاورزی

ساختار کلی اقتصادی این استان، به کشاورزی، صنعت و تجارت وابسته است. پنجاه و پنج درصد از مردم اوشاک ساکن شهر بوده و به تجارت و صنعت مشغولند و بقیه در روستاها زندگی می‌کنند و مشغول کشاورزی و دامداری هستند.

مساحت زمین‌های قابل کشت با احتساب شهرستان‌ها ۲۴۲۱۱۴ هکتار است. اما مساحت زمین‌های قابل آبیاری ۱۴۲۷ هکتار است. به همین دلیل در کشاورزی استان پیشرفت چندان بزرگی مشاهده نشده است. زمین‌های استان اوشاک را می‌توان به زمین کشاورزی دارای آب، زمین کشاورزی خشک، چراگاه، جنگل و بوته‌زار تقسیم کرد. در این استان محصولاتی مانند گندم، جو، جو دوسر، باقلا، نخود، لوبیا، عدس، لوبیا چشم بلبلی، ماشک، گاودانه، خلر، تنباکو، چغندر قند، پنبه، کنجد، کلم، اسفناج، تره‌فرنگی، فلفل و گوجه‌فرنگی کشت می‌شوند.

صنعت

اوشاک، یک شهر صنعتی مولد و در حال رشد با سه منطقه صنعتی سازمان‌یافته است، که در آنها حدود ۱۷ هزار نفر مشغول به کار هستند. در این استان، با بازیافت ضایعات ایجادشده در دوخت و دوز پوشاک، نخ بازسازی‌شده تولید می‌شود. این حجم ضایعات، با میزان تقریبی ۱۷ درصد از تولید پنبه در ترکیه برابری می‌کند. با این کار، ۵۱۴ هزار تن ضایعات نساجی به چرخه اقتصاد باز می‌گردد.

معدن

مهمترین منابع زیرزمینی شهر اوشاک طلا، آزبست، آهن، جیوه، سنگ آهک، منگنز، سنگ مرمر و سنگ سنباده می‌باشند. علاوه بر سرمایه‌گذاران داخلی، یک شرکت هلندی که سال‌هاست در شهر اوشاک فعالیت می‌کند، بهره‌برداری از معدن طلا را بر عهده دارد.

ورزش جیریت

گردشگری

منطقه اژه به مثابه میراثی جهانی است، که هر کدام از شهرهایش با زیبایی‌های تاریخی منحصر به فردی آراسته شده‌اند. همانند استان‌های دیگر این منطقه، در استان اوشاک نیز تعداد زیادی شهر باستانی وجود دارد. اوشاک علاوه بر ارزش‌های تاریخی، محلی است که هرساله گردشگران داخلی و خارجی از آن دیدن می‌کنند. از نظر مقاصد گردشگری، اوشاک نیز یکی از پرجاذبه‌ترین شهرهای منطقه اژه به شمار می‌آید. دومین دره طولانی جهان در اوشاک واقع شده است. از جمله مقاصد گردشگری اوشاک می‌توان به گنجینه‌های قارون، ژرف‌دره‌های اولوبی، پل کلاندیراس، دره تاشیاران، شهر باستانی بلاندوس، شهر باستانی پیوزا و شهر باستانی سباسته اشاره کرد.

بقایای شهر باستانی بلاندوس

دانشگاه‌ها

در اوشاک یک دانشگاه وجود دارد. شمار دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه اوشاک ۸۳۵۹ نفر در مقطع کاردانی، ۲۱۶۵۹ نفر در مقطع کارشناسی، ۳۰۴۲ نفر در مقطع کارشناسی ارشد و ۱۹۲ نفر در مقطع دکترا و در مجموع ۳۳۲۵۹ نفر می‌باشد.

موقعیت و دسترسی

اوشاک در مسیر راه زمینی آنکارا-ازمیر قرار دارد. تمام طول این راه دوبانده است. در راه زمینی اوشاک-دنیزلی فعالیت‌های بهسازی راه در حال انجام است. خط آهن تندروی ازمیر-آنکارا که ساخت آن در سال ۲۰۱۲ آغاز شده است و قرار است تا سال ۲۰۲۰ به پایان برسد، از استان اوشاک عبور می‌کند. هنگامی که این پروژه به بهره‌برداری برسد، مدت زمان سفر در مسیر اوشاک-آنکارا به دو ساعت و در مسیر اوشاک-ازمیر به یک ساعت و نیم کاهش خواهد یافت. خط‌آهن قراردادی آفیون-اوشاک-ازمیر نیز از مرکز استان می‌گذرد.

جشنواره دره اولوبی

جشنواره گلیم اشمه

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

به دلیل وجود منابع غنی آب‌های زیرزمینی، گردشگری آب‌درمانی در اوشاک پررونق است. اوشاک در زمینه‌هایی مانند کشت گلخانه‌ای، سردخانه‌داری، فرآوری میوه و سبزیجات و انرژی خورشیدی توجه سرمایه‌گذاران را به خود جلب کرده است.

محصولات مشهور

اوشاک علاوه بر فعالیت‌های کشاورزی، با محصولات خاصی که مردمش تولید می‌کنند نیز توجه‌ها را به خود جلب می‌کند. نخ، پتو، پوشاک چرم، گلیم اشمه، فرش اوشاک و سرامیک از مهمترین محصولات این شهر هستند.

گنج قارون که در اوشاک نگهداری می‌شود مجموعه‌ای متشکل از ۴۵۰ قطعه است که بیشتر آن به دوره کرویسوس (قارون) پادشاه لیدیه در سالهای ۵۶۰ تا ۵۴۶ قبل از میلاد برمی‌گردد.

سازمان توسعه
آناتولی شرقی
میز ایران

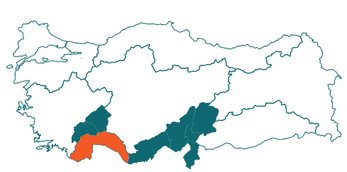
منطقه مدیترانه

۴

منطقه دریای مدیترانه، در جنوب آناتولی و در امتداد سواحل دریای مدیترانه ادامه پیدا می‌کند. از جنوب شرقی با کشور سوریه همسایه است. حدود۱۴٪ از مجموع کل مساحت ترکیه را پوشش می‌دهد و طول ساحل در محور شرق-غرب آن ۱۱۵۴۲ کیلومتر است. در منطقه، آب و هوای مدیترانه‌ای غالب است. اقتصاد منطقه بر پایه کشاورزی و گردشگری است و کشاورزی بیشترین درآمدزایی را دارد. صنعت در شرق منطقه در آدانا، مرسین و اسکندرون متمرکز شده است.

جاذبه‌های گردشگری در بخش‌های ساحلی به ویژه اطراف آنتالیا و بلک از مراکز مهم گردشگری دنیا هستند.در منطقه هشت استان وجود دارد: آنتالیا، آدانا، مرسین، قهرمان مرعش، هاتای، اسپارتا، عثمانیه و بوردور.

آنتالیا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۲٫۹۶	۲٫۳ میلیون	۱۹

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۸	٪۲٫۹	۱۰۵۲۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۱**

آنتالیا که در هر دوره تاریخی، از مکان‌های چشمگیر تمدن‌ها بوده است، در دوره سلجوقیان به عنوان پایتخت زمستانی دولت استفاده می‌شده است. این شهر در قرن چهاردهم به خاک‌های عثمانی اضافه شده است.امروزه آنتالیا پنجمین شهر پرجمعیت ترکیه و پایتخت گردشگری آن است. این استان در طول تاریخ خود میزبان بیش از صد شهر باستانی بوده است و شهر فرهنگ و تجارت به شمار میرود. از مجموع ۴۵۹ ساحل دارای نشان پرچم آبی ترکیه، ۲۰۰ ساحل پرچم آبی در آنتالیا قرار دارند.این منطقه نوار ساحلی ۶۴۰ کیلومتری دارد. آب و هوای مدیترانه‌ای بر آن حاکم است. در تولیدات کشاورزی از شهرهای پیشروی ترکیه است.منطقه، با پوشش گیاهی جنگلی که از سطح دریا شروع می‌شود، پوشیده شده است. آنتالیا با میراث طبیعی، تاریخی و فرهنگی خود، از مهم ترین مقاصد گردشگری دنیا است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BAKA
سازمان توسعه مدیترانه غربی
www.baka.gov.tr

کشاورزی

آنتالیا از نظر ارزش تولیدات کشاورزی در رتبه دوم کشور و از نظر ارزش تولیدات گیاهی در رتبه نخست است. ترکیه در تولید سبزیجات تازه رتبه چهارم دنیا را دارد و یازده درصد میوه و سبزی تازه ترکیه در آنتالیا تولید میشود. تامین می‌شود. در تولیدات گلخانه‌ای، آنتالیا با سهم پنجاه و یک درصدی رتبه اول کشور را دارد. سهم ۳۵٪ از صادرات سبزی تازه ترکیه و۹۳٪ از صادرات گل‌های شاخه‌ای ترکیه از آنتالیا انجام میشود. مشخصه‌ی بارز این شهر، شناخته‌شدن آن به عنوان پایتخت مرکبات است.

صنعت

گردشگری، تجارت و کشاورزی مهم‌ترین بخش‌های اقتصاد شهر آنتالیا را تشکیل می‌دهند. صنعت شهر از لحاظ فرآوری محصولات کشاورزی و تولید کشتی تفریحی دارای مراکز مهمی می‌باشد. منطقه صنعتی سازمان‌یافته آنتالیا که برنده جایزه بهترین منطقه صنعتی سازمان یافته دوستدار محیط زیست ترکیه شده است، دارای ۲۶۷ شرکت فعال است که به ویژه به گردشگری منطقه در زمینه‌های کشاورزی، مواد غذایی، فرآوری خوراکی‌ها، مبلمان، ماشین آلات و محصولات فلزی خدمات ارائه می‌دهد. در منطقه آزاد آنتالیا که از جمله مهمترین مراکز تولید کشتی‌های تفریحی سوپر لوکس دنیا است، ۹۵ شرکت وجود دارند که در زمینه‌های کشتی تفریحی، پزشکی، الکترونیک، ساختمان، کشاورزی، نساجی و خدمات فعالیت نشان می‌دهند.در منطقه آزاد آنتالیا ۵۶ شرکت تولید کشتی تفریحی در حال فعالیت هستند.

ا منطقه صنعتی سازمان یافته
ا منطقه آزاد

معدن

مواد اولیه صنعتی و بسترهای معدنی فلزی که در آنتالیا پدید آمده است، شامل آلومینیوم، باریت، کوارتز، ماسه،و شن منگنز، سرب-روی و کروم است. مقادیر زیادی از ذخایر بوکسیت نیز در منطقه یافت شده است. مواد معدنی بیشتر در شهرستان‌های آلانیا، گون دوغموش، کاش، ایبرادی و آکسکی یافت می‌شوند. در شهرستان‌های آلانیا و غازی پاشا مهم ترین ذخایر باریت ترکیه قرار دارند.

جشنواره بین‌المللی فیلم آنتالیا از مهم‌ترین رویدادهای فرهنگی شهر است.

گردشگری

آنتالیا با زیبایی‌های طبیعی و میراث تاریخی خود، یکی از مهم ترین مقاصد گردشگری ترکیه است. هر سال حدود ۱۳ میلیون توریست خارجی از آنتالیا بازدید می‌کنند. آنتالیا میزبان بسیاری از جاذبه‌های گردشگری مشهور است. در فهرست میراث جهانی یونسکو غار کارائین، آلانیا، کلیسای نیکولاس مقدس، کوه گوللوک - پارک ملی ترمسوس، ککووا، شهرهای باستانی تمدن‌های لیکیه، شهر باستانی پرگه، تئاتر شهر باستانی آسپندوس و مجموعه قنات‌ها به ثبت رسیده است.
آنتالیا با داشتن آبشار دودن، آبشار ماناوگات، دره گوک بوک، آبشار فینیکه کورشونلو، دره گوی نوک، دره کمر کوپرولو با امکانات رفتینگ، ساحل کاپوتاش، مسیرهای صخره نوردی گئیک بائیری، ساحل کونیا آلتی، ساحل المپیوس و چیرالی یک بهشت گردشگری به شمار میرود.

موقعیت و دسترسی

در این منطقه ۲ فرودگاه وجود دارد. از فرودگاه‌های آنتالیا و غازی پاشا، با چهار ساعت پرواز میتوان به دو میلیارد نفر دسترسی داشت. این فرودگاهها دارای ظرفیت سالانه بیش از ۲۷ میلیون مسافر هستند. در آنتالیا یک بندر تجاری و هفت بندر تفریحی با ظرفیت ۲۱۷۰ مسافر وجود دارد. در شهر ۱۳۱ شرکت هواپیمایی بین المللی وجود دارد، که به ۵۴ کشور و ۳۲۷ مقصد پرواز دارند.

دانشگاه ها	۵ دانشگاه ۸۶۶۷۷ دانشجو

معبد آپولون

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

صنایع گردشگری و کشاورزی که ستون فقرات اقتصاد آنتالیا را تشکیل می‌دهد، به عنوان مهم ترین حوزه‌های جذب سرمایه‌گذار شناخته می‌شوند. در همه زمینه‌های گردشگری از جمله گردشگری سلامت، گردشگری همایش، گردشگری عروسی، بومگردی، گردشگری ورزشی و گردشگری گلف، فرصت‌ها و مزایای سرمایه گذاری بزرگی وجود دارد.

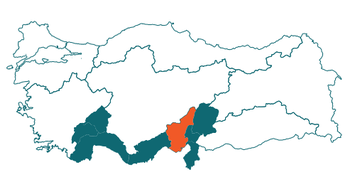
محصولات مشهور

فرش دستباف، پرتقال فینیکه، غذای پیاز آنتالیا، گلابی کورکو تلی کاریاغدی، دنیای جدید آلانیا، زیتون قلب خرگوشی

مسیر تاریخی لیکیه، که به عنوان یکی از زیباترین مسیرهای پیاده‌روی دنیا شناخته می‌شود، با طول ۵۵۵کیلومتر بین موغلا و آنتالیا قرار دارد و میلیون‌ها ماجراجو از آن دیدن میکنند.

آدانا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۲٫۷۱	۲٫۲ میلیون	۱۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۱٫۱۹	٪۲٫۰۱	۷۷۳۵ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

این منطقه، از زمان‌های قدیم بر روی مسیرهای ارتباطی مهمی که اروپا را به آسیا متصل می‌کنند، در جنوب کوه‌های توروس در منطقه چوکوروا و در حاشیه‌ی رود سیهان بنا نهاده شده است.آدانا دارای خط ساحلی ۱۶۰ کیلومتری در ساحل دریای مدیترانه است. این منطقه آب و هوای مدیترانه‌ای دارد. زمستان‌هایش معتدل به همراه بارش و تابستان‌هایش گرم و خشک است. منطقه چوکوراوا که از مرسین و آدانا تشکیل شده است پس از آنکارا، ازمیر و استانبول بزرگترین منطقه پرجمعیت ترکیه است. این منطقه، به دلیل موقعیت جغرافیایی و نزدیکی فرهنگی خود، پل وصل کننده اروپا به خاورمیانه و مرکزی جذاب در منطقه دریای مدیترانه شرقی به شمار میرود.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ÇUKUROVA
سازمان توسعه
www.cka.org.tr

کشاورزی

آدانا در مرکز چوکوراوا که بزرگترین دلتای حاصل‌خیز ترکیه و یکی از سه دلتای حاصل‌خیز دنیا است قرار دارد. این شهر دارای منابع آبی غنی مانند سیهان و جیهان،۵ میلیون دکار اراضی کشاورزی و ۱۴۰ هزار دکار اراضی گلخانه‌ای است. ارزش تولیدات کشاورزی منطقه، معادل ۷۷ میلیارد لیره است. آدانا در تولید مرکبات، ذرت، هندوانه، سویا، بادام زمینی در ترکیه رتبه اول و در تولید عسل رتبه سوم ترکیه را دارد.

صنعت

آدانا اولین شهری است که در سال‌های ۱۹۵۰ به همراه استانبول در ترکیه صنعتی شده است. صنعت شهر بر پایه کشاورزی گسترش یافته است. صنایع نساجی و روغن گیاهی از بخشهای مهم صنعت آدانا هستند. از دلایل قرار گرفتن آدانا در رتبه‌های اول در تولید صنعتی، می‌توان به مناسب بودن جو سرمایه‌گذاری، وجود داشتن مواد اولیه و منابع بکر و وجود امکانات و زیر ساخت‌های مختلف برای سرمایه گذاری و صادرات اشاره کرد. در رتبه‌بندی استان‌های موجود در منطقه دریای مدیترانه بر اساس تعداد کسب‌وکارها، استان آدانا با سهم ۲۶/۱٪ رتبه اول را دارد. این استان در صنایع نساجی، شیمیایی، مواد غذایی، پلاستیک، فلزات و خودرو جایگاه خوبی دارد.

معدن

از جمله مهمترین معادن منطقه می‌توان به معادن آهن و پس از آن به آلومینیوم، مس-سرب-روی، منگنز، کوارتز، کوارتزیت و فسفات اشاره کرد که در فعالیتهای معدنی آدانا را به یک صادرکننده تبدیل کرده‌اند. در منطقه فکه-منصورلو ذخایر آهن، در آلاداغ کروم، و در کوزان و طوفان‌بِیلی مس-سرب-روی یافت میشود.

قلعه ییلان

گردشگری

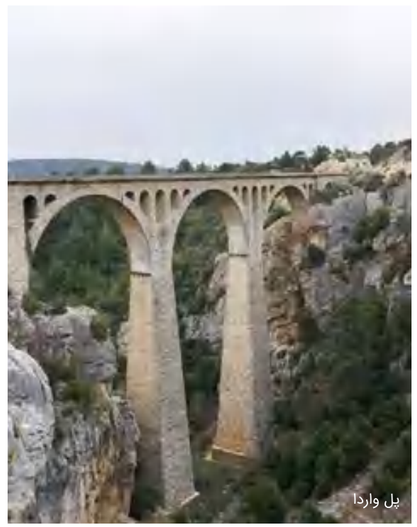
آدانا، در زمینه‌ی گردشگری غذایی و گردشگری فرهنگی و سلامت، دارای ارزش‌های جهانی ست. پل سنگی، ساعت بزرگ، دریاچه سد سیهان، پل واردا، دره‌ی کاپی کایا و شهر باستانی آناوارزا از نقاط گردشگری طبیعی و تاریخی این منطقه هستند. آدانا شهر جشنواره‌ها نیز هست. جشنواره فیلم آداناکه برای اولین بار در سال ۱۹۶۹ برگزار شد، کارناوال بین‌المللی بهارنارنج که اولین کارناوال ترکیه است، جشنواره تئاتر سابانجی که بیستمین دوره خود را برگزار کرده است و جشنواره طعم آدانا که در آن نمونه‌هایی از خوراکیهای آدانا معرفی می‌شوند در کنار دهها جشنواره و رویداد دیگر آدانا را به شهری پرجنب‌وجوش و رنگین در سراسر سال تبدیل کرده است.

مسجد سابانجی مرکز

موقعیت و دسترسی

از فرودگاه شهر، به داخل و خارج از کشور، پرواز مستقیم وجود دارد. بزرگراه E-۹۰ که آناتولی مرکزی را به خاورمیانه وصل می‌کند، جاده D-۴۰۰ و خط راه‌آهن از آدانا میگذرند. این شهر درفاصله ۸۰ کیلومتری از بندر مرسین و ۱۳۰ کیلومتری از بندر اسکندرون قرار دارد. خطوط نفتی عراق-ترکیه، باکو-تفلیس-جیحان و جیحان-کرک‌کاله از این استان عبور میکنند.

دانشگاه ها	۲ دانشگاه ۶۰۰۰۰ دانشجو

پل واردا

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

صنایع کشاورزی، انرژی، شیمیایی، مواد غذایی، پلاستیک و صنایع فلزی از جمله زمینه‌های مهم سرمایه‌گذاری هستند.

محصولات مشهور

سوپ یوکسوک، کاباک چنتمه، آب شلغم، دسر کاراکوش، بیجی بیجی، کارسامباچ و سوپ ماهلوتا

کباب آدانا که به ثبت ملی نیز رسیده است در دنیا مشهور است و برای تولید و فروش آن باید از اتاق بازرگانی آدانا مجوز گرفته شود.

مرسین

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۲٫۲۱	۱٫۸ میلیون	۱۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۱٫۰۲	٪۱٫۷۹	۸۵۳۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

مرسین یک شهر مهم کشاورزی، بازرگانی و صنعتی مهم در ساحل دریای مدیترانه است. این شهر از سمت شمال در امتداد بلندترین قله‌های کوه‌های توروس تعدادی دشت را در بر گرفته و در امتداد دریای مدیترانه شرقی به سمت جنوب غربی کشیده شده است. پوشش گیاهی آن بیشتر با آب و هوای مدیترانه‌ای هماهنگ و شامل خارزار، برگ بو، زیتون وحشی، شاخ بز، خرزهره، تمشک و گل گاو زبان می‌باشد. مرسین دارای دومین منطقه آزاد بزرگ ترکیه با حجم تجارت سه میلیارد دلاری است و یکی از بزرگترین بنادر دریای مدیترانه و ۱۳۷۹ شرکت با سرمایه‌گذاری بین‌المللی را در خود جای داده است.

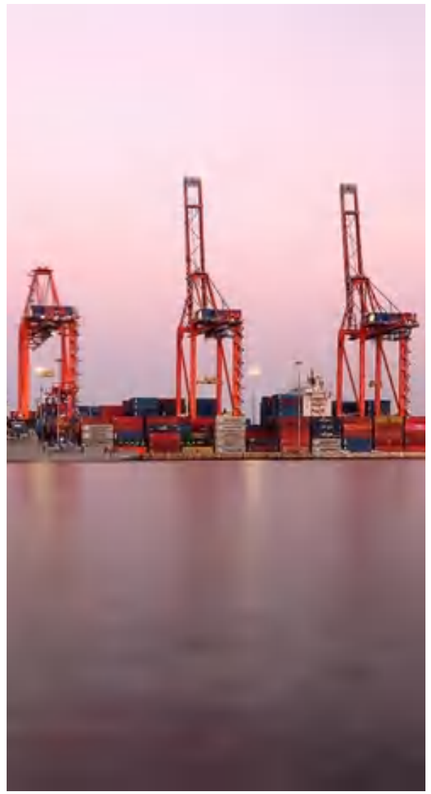
سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
ÇUKUROVA
سازمان توسعه
www.cka.org.tr

کشاورزی

بیش از نیمی از زمین‌های قابل استفاده استان را پوشش جنگلی تشکیل می‌دهد. بخش عمده‌ای از قسمت‌های باقیمانده نیز به فعالیت‌های زراعی اختصاص شده‌اند. مرسین یکی از مهم ترین مراکز کشاورزی ترکیه است و در تولیدات کشاورزی بعد از آنتالیا و قونیه در رتبه سوم کشور قرار دارد. این استان۱۳/۴٪ از میوه تازه، ۷۲٪ از موز، ۴۰٪ از توت فرنگی، و ۷۰٪ از لیموی ترکیه را تولید میکند.

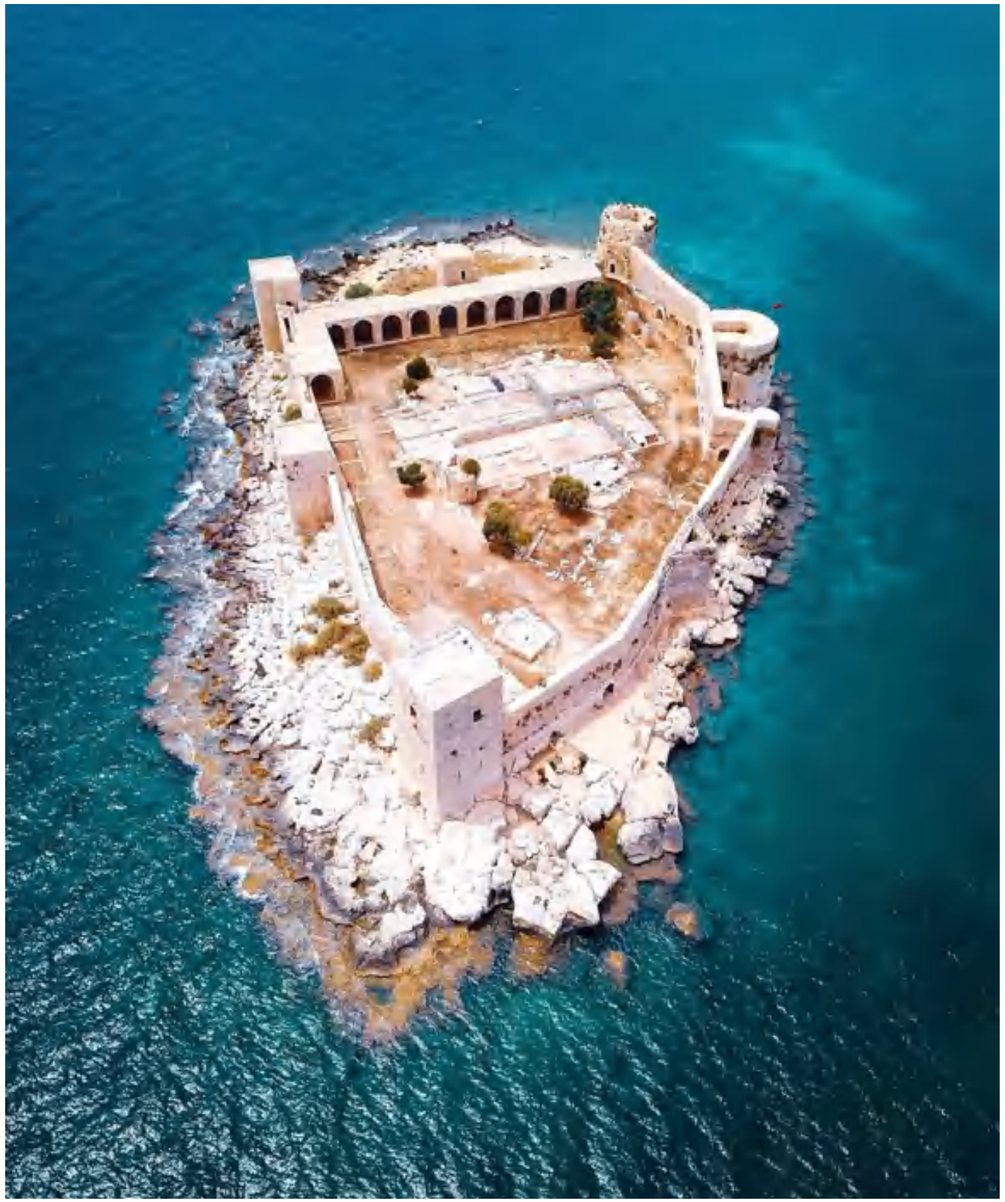
صنعت

مرسین دارای دومین بندر بزرگ ترکیه است و در بخشهای کشاورزی، ترابری، صنعت و تجارت نیز یک مرکز اقتصادی نیرومند به شمار میرود. این شهر با داشتن منطقه صنعتی سازمان یافته، بندرها، مناطق آزاد، منطقه ترابری، مزارع سوخت، خط ساحلی ۳۲۱ کیلومتری، تنگه‌های سارتاوول و گولک و راههای ارتباطی با آناتولی، قرار داشتن در محل تلاقی راه‌های زمینی، هوایی، دریایی و راه آهن، ارتباطات بزرگراه‌های شمالی و جنوبی و زمین‌های پشت ساحلی یکی از مراکز مهم ترابری ترکیه است. با افزایش امکانات خوشه‌بندی و ترابری در منطقه، مرسین برای بسیاری از صنعتگران تبدیل به اولویت اول شده است.

معدن

مرسین یکی از استان‌هایی است که بیشترین میزان استخراج باریت و کروم را دارد. در استان بوکسیت، آزبست، آهن، سنگ آهک، منیزیت، مرمر، فسفات و ماسه کوارتز نیز استخراج می‌شوند. از میان مواد معدنی فلزی مهم میتوان به کروم، آهن و مس –سرب-روی اشاره کرد. از مواد اولیه صنعتی نیز دولومیت، باریت، بسترهای مواد اولیه سیمانی، فسفات، سنگ آهک و منیزیت اهمیت زیادی دارند. مرسین از نظر مواد اولیه صنعتی دولومیت دارای پتانسیل مهمی است.

دروازه یادبود شهر

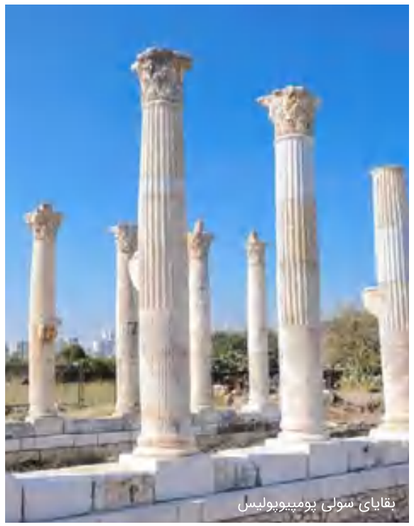
گردشگری

مرسین با سواحل و خلیج‌هایی که در خط ساحلی ۳۲۱ کیلومتری آن قرار دارند و زیبایی‌های طبیعی و میراث تاریخی فرهنگی متعلق به دین‌های مختلف یک شهر فرهنگی و گردشگری تمام‌عیار است. در هشت منطقه نگهداری و توسعه فرهنگی و گردشگری هتلهایی با ظرفیت ۶۵ هزار تخت ایجاد شده است و سرمایه‌گذاری در منطقه ادامه دارد.

موقعیت و دسترسی

مرسین با داشتن منطقه صنعتی سازمان یافته، منطقه آزاد، منطقه ترابری، مزارع سوخت، خط ساحلی ۳۲۱ کیلومتری، گلوگاه‌های سارتاوول و گولک و راههای ارتباطی آناتولی، محل تلاقی راه‌های زمینی، هوایی، دریایی و راه آهن، ارتباطات بزرگراه‌های شمالی و جنوبی و زمین‌های پشت ساحلی یکی از مراکز مهم ترابری ترکیه است.

دانشگاه ها	۴ دانشگاه ۴۰۹۰۹ دانشجو

بقایای سولی پومپیوپولیس

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

مرسین، در زمینه‌های انرژی خورشیدی، کشاورزی، گردشگری و ترابری فرصت‌های مهمی برای سرمایه‌گذاری ارائه می‌کند.

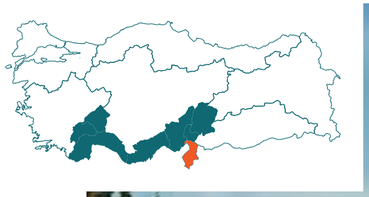
محصولات مشهور

گلیم، انواع جوال، سومات، سجاده، خورجین، گلیم بافته شده از الیاف موز، عبا، نمد، سوزن‌کاری

غار اصحاب کهف که در شهرستان تارسوس مرسیس قرار دارد، یک مکان زیارتی مهم برای مسلمانان و مسیحیان است.

هاتای

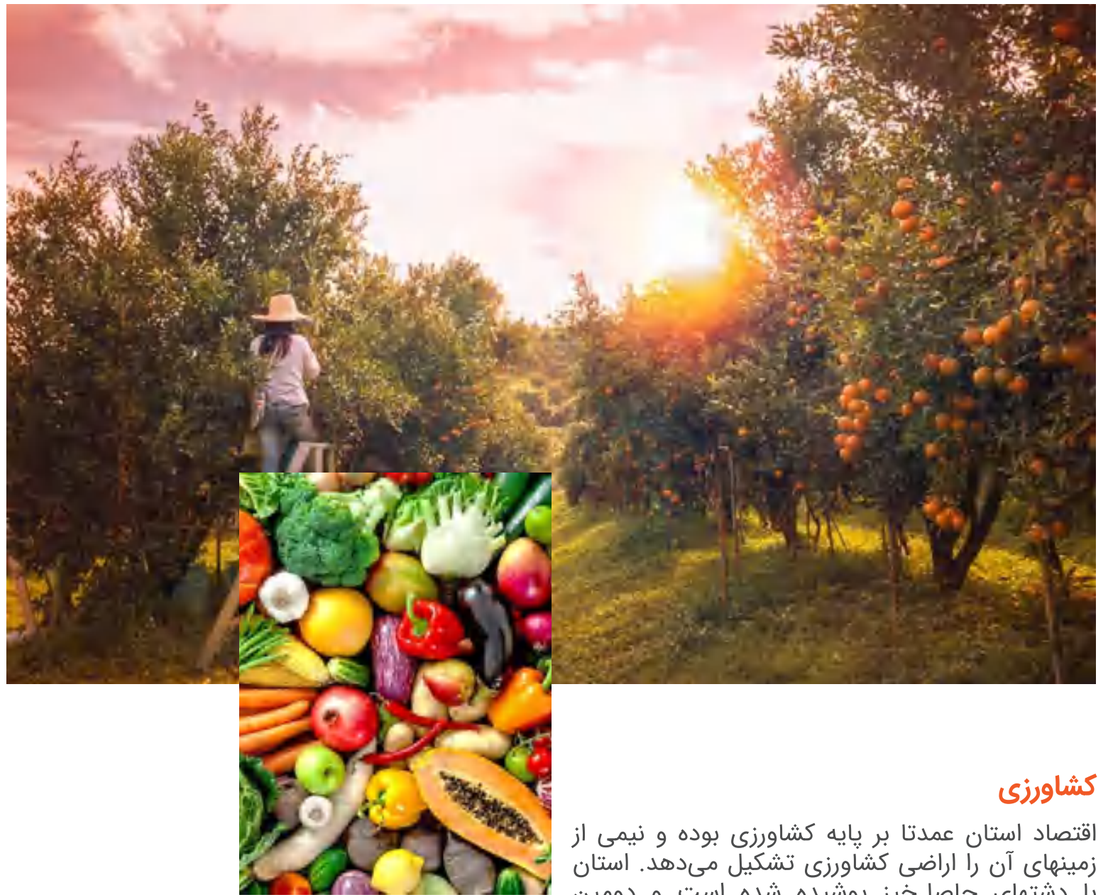
سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۹۶	۱٫۶ میلیون	۱۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۱٫۷۰	٪۱٫۳۰	۷۰۸۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

هاتای از اولین سکونت‌گاه‌های انسان بر روی زمین بوده است. این شهر از گذشته تا به امروز میزبان فرهنگ‌های مختلف با اعتقادات متفاوتی بوده است و شهر صلح، برادری و خوش برخوردی است. قدمت شهر به صد هزار سال قبل از میلاد بازمی‌گردد. هاتای در جنوب ترکیه و در سواحل شرقی خلیج اسکندرون قرار دارد. از غرب با دریای مدیترانه و از جنوب و شرق با سوریه همجوار است.

نقطه تجارت
و سرمایه گذاری
DOĞAKA
سازمان توسعه مدیترانه شرقی
www.dogaka.gov.tr

کشاورزی

اقتصاد استان عمدتا بر پایه کشاورزی بوده و نیمی از زمینهای آن را اراضی کشاورزی تشکیل می‌دهد. استان با دشتهای حاصل‌خیز پوشیده شده است و دومین دشت بزرگ ترکیه را در خود جای داده است. هاتای در تولیدمحصولات گیاهی یکی از استانهای پیشرو است و از نظر وجود انواع گیاهان بومی و گیاهان معطر طبی نیز منطقه‌ای غنی است. بیست درصد از صادرات میوه و سبزی تازه ترکیه از هاتای انجام می‌شود. این استان با دارا بودن امکانات باربری یخچال‌دار و واحدهای بسته‌بندی زیرساخت مناسب صادرات را فراهم آورده است. صنعت کشاورزی منطقه با سرعتی فزاینده درحال پیشرفت است. شرایط آب و هوایی استان برای کشاورزی و دامپروری مناسب است. ارزش تولیدات کشاورزی در سال‌های اخیر نزدیک به سه برابر افزایش داشته است.

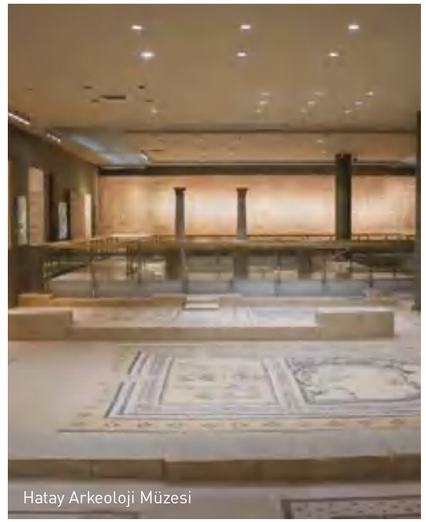

صنعت

با بررسی ساختار کلی صنایع تولیدی استان مشاهده می‌شود که به جز اسکندرون و دورت یول در سایر شهرستان‌ها مجتمع‌های صنعتی متکی بر کشاورزی رو به افزایش هستند. صنعت آهن-فولاد چه از نظر حجم اشتغال‌زایی و چه از نظر ارزش افزوده نیروی پیشرانه تولید است. زیر ساخت‌های ترابری استان توسعه یافته است. هاتای در شاخص فرعی دسترسی دارای رتبه پنجم و در شاخص فرعی مهارت تجارت و پتانسیل تولید دارای رتبه ششم کشور است. این شهر دروازه ترکیه به خاورمیانه و پیوند پایگاه‌های تولید و مصرف دنیا است. در سال ۲۰۱۴ در لیست ۵۰۰ موسسه صنعتی بزرگ ترکیه، ۹ شرکت از هاتای قرار داشته است. واحدهای صنعتی آهن-فولاد، تولید و بسته‌بندی میوه و سبزی تازه، مواد غذایی (زیتون، روغن زیتون، رب، پنیر، رب انار، شیرینی کونفه، ادویه و غیره)، تولید فیلتر، تولید مبلمان، تولید کفش و تولید پنبه در این شهر وجود دارد.

معدن

آزبست، مس-سرب-روی، جیوه، مواد اولیه سیمان، آهن، دولومیت، فسفات، سنگ آهک، کروم، منیزیت و مرمر از ذخایر معدنی مهم این استان هستند.

Hatay Arkeoloji Müzesi

غار بشیکلی، روستای واکیفلی، تونل صخره‌ای تیتوس، کاروان سرای سوگوللو، معبد شمعون مقدس، کلیسای پیر مقدس، محوطه دفنه

گردشگری

هاتای یکی از پانزده استانی است که در پروژه برند شهری وزارت فرهنگ و گردشگری جای گرفته است. در هاتای که دارای پتانسیل بالای گردشگری دینی، فرهنگی، غذایی و طبیعت است، فرهنگ آشپزی محلی پیشرفت چشمگیری داشته است. این استان دارای یک نوار ساحلی طولانی است و یک استان مرزی ترکیه با خاورمیانه است. در استان یک فرودگاه بین المللی وجود دارد. در هاتای فضای مناسبی برای گردشگری کشتزارهای اکولوژیک و ایجاد روستاهای گردشگری وجود دارد.

موقعیت و دسترسی

هاتای که دروازه ترکیه به خاورمیانه و آفریقا است، با کشور سوریه همجوار است. در استان دو گذرگاه مرزی وجود دارد. هاتای ده بندر دارد که مهم‌ترین آن‌ها بندر اسکندرون است. با شروع ساخت تونل هاسا در سال ۲۰۱۹ فاصله منطقه آناتولی جنوب شرقی با بندر اسکندرون کم خواهد شد و این بندر به نقطه خروج منطقه تبدیل خواهد شد. اسکندرون به شبکه راه آهن کشوری متصل است. این منطقه از طریق بزرگراه ملی که از هاتای می‌گذرد به مهم ترین شهرهای تجاری ترکیه متصل می‌شود. هاتای بعد از استانبول دارای دومین ناوگان بزرگ کامیون است.

دانشگاه ها	۲ دانشگاه ۳۶۲۳۲ دانشجو

مزار و یادبود غار بشیکلی

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

هاتای برای کسانی که مایل به سرمایه‌گذاری در خاورمیانه هستند مقصدی امن است. خلیج اسکندرون در صنعت آهن-فولاد یکی از مهم ترین پایگاه‌های تولیدی است. دو منطقه صنعتی سازمان‌یافته که به زودی تاسیس خواهند شد برای صنایعی از قبیل خودرو و لوازم خانگی که محصولات آهن-فولاد را به صورت نیمه ساخته استفاده می‌کنند، زمینه‌های سرمایه‌گذاری جذابی هستند. در استان منابع زمین‌گرمایی با کیفیت و پتانسیل انرژی‌های تجدید پذیر (انرژی بادی و خورشیدی) وجود دارد. این استان دومین پتانسیل بزرگ انرژی بادی در کشور است.

محصولات مشهور

پرورش کرم ابریشم، ابریشم بافی، حصیر بافی، صنعت موزائیک، ساخت نی، مجسمه تراشی، شیشه‌گری، ساخت سکه و دیگر هنرهای دستی سنتی

ساحل هاتای اسکندرون دومین ساحل طولانی دنیا با تمیزی و شنهایی طلایی‌اش خیره کننده است.

قهرمان مرعش

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۴۰	۱٫۱ میلیون	۱۱

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۵۹	٪۰٫۸۳	۶۲۹۵ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۵**

این استان در شرق منطقه دریای مدیترانه قرار گرفته است. از نظر مساحت یازدهمین و از نظر جمعیت هجدهمین استان ترکیه است. شمال و جنوب آن توسط رشته کوه‌های توروس جنوب شرقی از هم جدا شده است. در هر دو طرف این کوه‌ها دشت‌های وسیعی قرار دارند. پتانسیل مناسب منطقه برای فعالیت‌های صنعتی، کشاورزی و گردشگری آن را از لحاظ اقتصادی به یک مرکز جذاب تبدیل کرده است. مرعش با بستنی مشهور، شهرهای باستانی و میراث تاریخی و فرهنگی خود از شهرهای مهم ترکیه به شمار میرود.

سازمان توسعه آناتولی شرقی میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DOĞAKA
سازمان توسعه مدیترانه شرقی
www.dogaka.gov.tr

فلفل مرعش

کشاورزی

هفتاد و چهار درصد از زمین‌های کشاورزی را کشتزارها و باقی آن را زمین‌های میوه، سبزی و زمین‌های آیش شده تشکیل می‌دهند. ذرت، گندم، فلفل قرمز، چغندر قند، سیب، آفتابگردان، انگور، گردو و گیلاس از محصولات مهم این استان هستند. قهرمان مرعش در تولید گردو و انگور دانه‌دار کشمشی در ترکیه رتبه اول را دارد و در هفده محصول دیگر نیز در رده پنج شهر اول ترکیه است. فلفل مرعش، ترخینه مرعش، گزنه آندیرین و گرودی چاغلایان جریت از جمله محصولاتی هستند که به ثبت ملی رسیده‌اند.

صنعت

صنایعی که به اقتصاد شهر جهت می‌دهند عبارتند از: نساجی، وسایل آشپزخانه فلزی، مواد غذایی، صنایع کاغذ و جواهر فروشی. در فهرست هزار شرکت صنعتی بزرگ ترکیه، بیست و دو شرکت از قهرمان مرعش وجود دارد و در فهرست پانصد شرکت صنعتی نیز، نه شرکت از قهرمان مرعش قرار دارد. این استان هشت درصد از تولید برق ترکیه را تامین می‌کند. دوره تابش سالانه خورشید در مرعش بیش از متوسط ترکیه است و برای تولید برق از انرژی خورشیدی سرمایه‌گذاری‌هایی شده است.

۲ منطقه صنعتی سازمان یافته

معدن

غنی ترین بسترهای زغال‌سنگ قهوه‌ای ترکیه در شهرستان‌های آفشین و البستان قهرمان مرعش قرار دارند. بسترهای زغال‌سنگ قهوه ای منطقه با ذخایری معادل ۳/۵ میلیارد تن نیروگاه‌های حرارتی تاسیس شده با توان ۲۸۰۰ مگاوات را تغذیه می‌کنند.در کنار زغال‌سنگ ذخیره۴/۸ میلیارد تنی لئوناردیت که در کشاورزی به عنوان تنظیم کننده خاک ارگانیک قابل استفاده است و گیدیا که می‌توان آن را به جای آهک استفاده کرد، وجود دارد. منطقه در زمینه کود آلی دارای پتانسیل سرمایه‌گذاری است.

پل تاریخی جیحان

گردشگری

بازار سرپوشیده، بازار سراجها، مسگرها، نمدکارها، ابریشم کارها، آهنگران و بسیاری دکان و کارگاههای دیگر که در زمینه صنایع دستی سنتی کار میکنند، مرعش را به یک مرکز صنایع دستی تبدیل کرده است. بازارهای تاریخی شهر همچنان دایر هستند و گردشگری از مهم ترین بخشهای پیشرانه اقتصاد شهر است.

موقعیت و دسترسی

اتوبان تارسوس- آدانا- غازی آنتپ از ۵۰ کیلومتری جنوب استان می‌گذرد.مرکز استان از آدانا ۱۸۷ کیلومتر، از بندر اسکندرون ۱۸۳ کیلومتر، از غازی آنتپ ۸۰ کیلومتر، از کایسری ۱۸۶ کیلومتر، و از مالاتیا ۲۲۳ کیلومتر فاصله دارد. در شهر یک فرودگاه وجود دارد که از آن به استانبول هر روز و به آنکارا چهار روز درهفته پروازهای منظم انجام میشود.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۷۰۰۰ دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

تولید بسته‌بندی برای مواد غذایی، ظروف، درپوش، لوازم آشپزخانه فلزی و تولید مواد اولیه باکالیتی پتانسیل سرمایه‌گذاری دارند. ذخایر لئوناردیت و زغال‌سنگ قهوه‌ای که در منطقه آفشین و البیستان وجود دارند، فرصت سرمایه گذاری مهمی مانند تولید کود آلی و هیومیک اسید را عرضه میکنند. بعضی از مهم ترین آب‌های جاری ترکیه از این استان میگذرند و در سدهایی که بر روی این آب‌های جاری ساخته می‌شوند، ایجاد تأسیسات پرورش ماهی، مجتمع‌های فرآوری، تولید خوراک ماهی و محل تخم ریزی ماهی‌ها نیز از دیگر فرصت‌های مهم سرمایه‌گذاری هستند.

محصولات مشهور

بستنی مرعش، ترخینه مرعش، پارچه سیم سیرما، محصولات چوبی، فلفل مرعش، گردوی چاغلایان جریت، محصولات شیره‌ای مرعش

بستنی مرعش با طعم ویژه خود در دنیا معروف است و از شیر بزهایی که با آویشن و گیاهان طبیعی تغذیه شده‌اند، ساخته می‌شود.

عثمانیه

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۶۵	۵۳۴۴۱۵	۶

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۶	٪۰/۴۰	۶۵۱۳ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۵**

استان عثمانیه، در منطقه دریای مدیترانه شرقی، در شرق چوکوراووا و در خاک‌های حاصل‌خیز شرق رود جیحان قرار دارد. این استان از شرق با غازی آنتپ، از جنوب با هاتای، از غرب با آدانا و از شمال با استان قهرمان مرعش همسایه است. عثمانیه در سه هزار سال قبل از میلاد، تاریخ خود را با قومی به نام للگلر شروع کرده و میزبان تمدن هیتی، آشوری، رم، بیزانس، سلجوقی و عثمانی بوده است.این منطقه دارای میراث تاریخی و فرهنگی غنی است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DOĞAKA
سازمان توسعه مدیترانه شرقی
www.dogaka.gov.tr

کشاورزی

این استان، به دلیل موقعیت جغرافیایی و مناسب بودن آب و هوای آن برای کشاورزی، از لحاظ کشاورزی و صنایع کشاورزی استان مهمی است. هفتاده و هشت درصداز تولید تربچه سال ۲۰۱۷ ترکیه در عثمانیه صورت گرفته است. شهر، در تولید تربچه رتبه اول و در تولید نارنگی و بادام زمینی رتبه دوم ترکیه را دارد. سی درصد از تولید بادام زمینی و نود درصد از حجم تجارت بادام زمینی ترکیه مربوط به عثمانیه است. این شهر در تولید محصولات کشاورزی گوناگون در بین ده استان برتر ترکیه قرار دارد.

صنعت

صنایع جهت دهنده به اقتصاد عثمانیه عبارتند از صنایع مواد غذایی متکی بر کشاورزی، صنایع متکی بر آهن-فولاد و سنگ و خاک. در عثمانیه دو منطقه صنعتی سازمان یافته به نام‌های توپراک کاله و کادیرلی وجود دارد. عثمانیه به ویژه در زمینه‌ی فرآوری فولاد- آهن و بادام زمینی یکی از استان‌های پیشروی کشور است. این استان به کمک زمینهای بارور و منابع آبی غنی و با اقتصادی که برپایه کشاورزی و دامپروری رشد یافته است به لطفا سرمایه گذاری‌هایی که در سال‌های اخیر در منطقه صنعتی سازمان یافته آن انجام شده است گامهای بلندی در مسیر صنعتی شدن برداشته است.

۲ منطقه صنعتی سازمان یافته

معدن

بسترهای آهن موجود در استان در شهرستان مرکز بخش یارپوز بوجاغی قرار دارد. نرخ فلز خالص موجود در معدن آهن یارپوز آغولوک در دو بخش به صورت بالا و پایین بررسی شده است. در این معدن، ذخیره قابل مشاهده فلز با خلوص ۵۰٪ به میزان ۱۷۰۰۰ تن و ذخیره قابل مشاهده فلز با خلوص ۲۵٪ نیز ۲۴۶۲۵ تن تخمین زده شده است. در استان ذخایز گوگرد و منیزیت نیز شناسایی شده‌اند.

دامنه‌های کایپاک

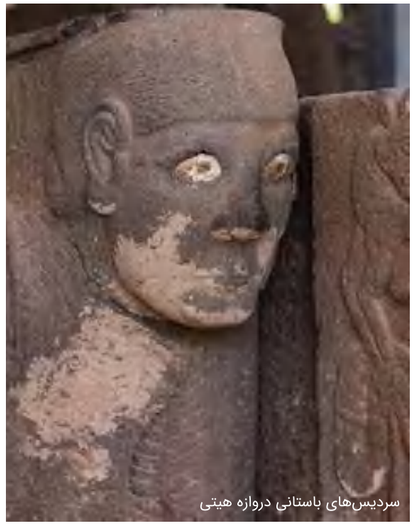
گردشگری

این شهر میزبان تمدنهای مختلفی بوده است و آثار این تمدنها را در خود جای داده است. پتانسیل گردشگری فرهنگی و طبیعی، کشتزارها، غنی بودن از نظر گونه‌های گل و فرهنگ آشپزی محلی عثمانیه را به یک مرکز مهم گردشگری ترکیه تبدیل کرده است.

موقعیت و دسترسی

عثمانیه از لحاظ حمل و نقل دارای مزایای بسیاری است. بزرگراه D–۴۰۰ که عثمانیه را به آدانا و شهرهای غربی کشور وصل می‌کند دارای دو باند است. بزرگراه TEM که پوزانتی-مرسین-تارسوس-آدانا-غازی آنتپ-اسکندرون را به یکدیگر وصل می‌کند از عثمانیه می‌گذرد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۲۶۳۶ دانشجو

سردیس‌های باستانی دروازه هیتی

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

صنایع غذایی، صنایع فلزات اصلی، تولید قطعات فلزی پیش‌ساخته، صنایع شیمیایی، صنایع نساجی، معدن و تولید ماشین آلات- تجهیزات و پردازش حبوبات از حوزه‌های سرمایه‌گذاری مهم استان هستند.

محصولات مشهور

پسته و محصولات آن، تربچه کادیرلی، گلیم‌های کاراتپه، کنده‌کاری چوب و ساخت چاقو

پارک ملی کاراتپه- آسلانتاش یکی از مهم ترین پارک‌های ملی ترکیه است.

اسپارتا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۵۴	۴۴۱۴۱۲	۱۲

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۶	٪۰/۴۱	۸۱۶۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

اسپارتا که به عنوان شهر گل‌های رز شناخته می‌شود، درست در قلب منطقه‌ای پر از دریاچه در شمال منطقه دریای مدیترانه واقع شده است. این استان با استان‌های آنتالیا، بوردور، قونیه و آفیون‌کاراحصار همجوار است و با قرارگیری در تقاطع ارتباطی دریای مدیترانه، آناتولی مرکزی و منطقه اژه، دارای ثروت‌های طبیعی، تاریخی و فرهنگی منحصر بفردی می‌باشد. ساختار اقتصادی استان اغلب متکی بر کشاورزی و صنایع مبتنی بر کشاورزی است. این شهر در ترکیه با باغ‌های گل سرخ خود معروف است.

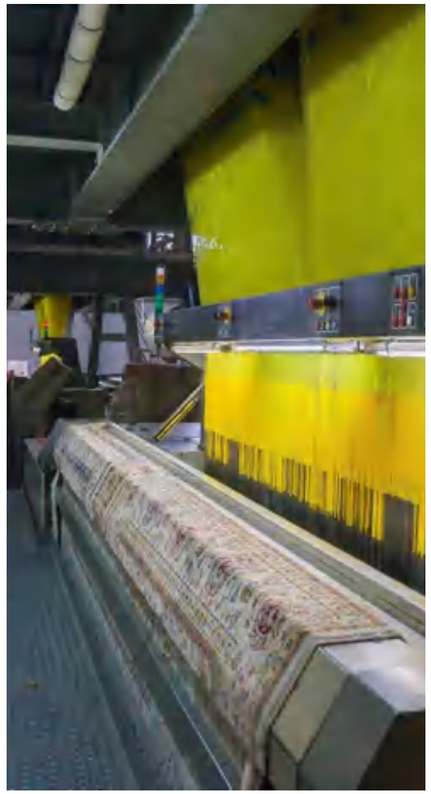
سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BAKA
سازمان توسعه مدیترانه غربی
www.baka.gov.tr

کشاورزی

در راس فعالیت‌های زراعی که نماد استان اسپارتا هستند، پرورش میوه قرار دارد. پرورش سیب، گیلاس، زردآلو، آلبالو و انگور بین محصولات میوه‌ای دارای جایگاه مهمی هستند. در کنار تولید گل سرخ، حبوبات، باقلا و گیاهان صنعتی نیز در کشاورزی اسپارتا جایگاه مهمی دارند. در سال‌های اخیر گیاهان طبی و معطر به ویژه اسطوخودوس نیز به تولید رسیده‌اند. استان اسپارتا که دریاچه‌ها زیادی دارد، یکی از مراکز مهم پرورش دام بزرگ و کوچک، مرغداری و ماهیگیری آب شیرین است.

صنعت

در اسپارتا از گذشته صنایع نساجی، قالی بافی، گل سرخ، تولید روغن گل سرخ و چرم در حال پیشرفت بوده است. در سال‌های اخیر تولید سیمان، فیبر چوبی، باریت، مرمر و الوار چوبی نیز اهمیت پیدا کرده و دامنه‌ی تولیدی استان وسیع‌تر شده است. ماهی سوف که از دریاچه‌ی اغیردیر صید می‌شود و ماهی‌ها و نوعی خرچنگ که از سایر مناطق صید می‌شوند، پس از پردازش در مجتمع‌های استان صادر میشوند. اسپارتا در زمینه تولید آب‌میوه و آرد هم توسعه یافته است. بر اساس داده‌های سال ۲۰۱۷ اتاق صنعت و تجارت اسپارتا، در این استان مجموعا ۴۸۱۴ کسب و کار ثبت شده وجود دارد.

معدن

در استان اسپارتا و اطراف آن طبق فعالیت‌هایی که توسط سازمان اکتشافات معدن انجام شده، وجود مواد اولیه صنعتی، مواد اولیه معدنی فلزی و انرژی پدیدار شده است. اسپارتا دارای ثروت‌هایی مانند معادن زغال‌سنگ قهوه‌ای، مس، روی، منیزیت، پومیس و مرمر است. تنها بستر معدنی گوگرد طبیعی قابل بهره برداری ترکیه در اسپارتا- کچی بورلو قرار دارد. معدن پومیس در روستای گولجوک مرکز استان اسپارتا، با افتادن مواد مذاب آتشفشان گولجوک بر روی سطح خیس و سرد شدن ناگهانی آن‌ها ایجاد شده است. معادن پومیس شهر گولجوک در فضای وسیعی معادل چندین کیلومترمربع پخش شده‌اند.

چشمه ساگلاسوس آنتونینوس

گردشگری

استان اسپارتا با زیبایی‌های طبیعی، ارزشهای تاریخی، آسانی حمل و نقل، باغ‌های گل سرخ و گیلاس، دریاچه‌ها، ماهی و حیوانات شکاری و فرش‌های معروف خود از مهم‌ترین شهرهای گردشگری ترکیه است. این منطقه با گردشگری کشتزاری، گردشگری سافاری، کمپ‌ها، گردشگری شکار و گردشگری دریاچه تجارب خاصی را به بازدیدکنندگان ارائه می‌کند.

موقعیت و دسترسی

فرودگاه سلیمان دمیرل دارای فضایی به وسعت ۵۴۰۰مترمربع و ظرفیت یک میلیون و پانصد هزار مسافر در سال می‌باشد. از این فرودگاه هر روزه به استانبول پرواز مستقیم هست.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۴۶۱۵۱ دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

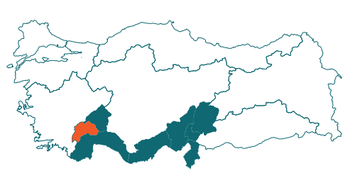
احداث سردخانه‌ها، مجتمع‌های پرورش ماهی قزل آلا و خرچنگ، تولید محصولات جنگلی و مبلمان، نیروگاه‌های خورشیدی، زیست توده و برق‌آبی، صنعت مرمر، پرورش دام بزرگ و کوچک، تولید ماشین آلات کشاورزی

محصولات مشهور

گل سرخ و محصولات گل سرخ

شصت و پنج درصد از تولید گل سرخ دنیا در اسپارتا انجام می‌شود.برای به دست آوردن یک کیلو روغن گل سرخ، باید یک میلیون و چهار صد هزار جوانه گل سرخ فرآوری شود.

بوردور

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۳	۲۶۹۹۲۶	۱۰

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۲	٪۰/۲۷	۸۶۸۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۳**

این استانها در منطقه‌ای که با نام منطقه دریاچه‌ها مشهور است قرار دارد. در کنار دریاچه‌های بوردور، سالدا، کاراتاش، یاریشلی، گول حصار و یازیر که از شهرت خاصی برخوردارند تعدادی دریاچه کوچک و بزرگ دیگر نیز در استان وجود دارند که بر روی حیات‌وحش و زندگی انسان‌ها تأثیرگذار هستند. بوردور یکی از استانهای دارای بیشترین دریاچه و بر همین اساس یکی از زیباترین استانهای کشور است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BAKA
سازمان توسعه مدیترانه غربی
www.baka.gov.tr

کشاورزی

چهل درصد از اقتصاد بوردور بر فعالیتهای دامپروری متکی بر تولید شیر و تولیدات گیاهی مرتبط با دامپروری بنا شده است. این شهر با دامهای بزرگ که ۹۸٪ آن نژاد پرورشی هستند توانایی تولید روزانه بیش از یک تن شیر خام را دارد و یک مرکز مهم کشاورزی و دامپروری ترکیه به شمار میرود. حداقل دو سوم جمعیت بوردور در صنعت کشاورزی و دامپروری مشغول به کار هستند.

صنعت

شاخه‌های صنعتی اصلی در استان بوردور عبارتند از: فرآوری گوشت و شیر، صنایع غذایی متکی بر کشاورزی، معدن (صنعت مرمر و کروم)، بافندگی و برخی صنایع دستی سنتی دیگر. در شهر دو منطقه صنعتی سازمان یافته وجود دارد. شهرک فناوری MAKÜ-BAKA که در سال ۲۰۱۴ ساخته شده در محوطه دانشگاهی قرار دارد. در شهرک فناوری شرکت‌های گوناگون در زمینه‌های دامپروری، معدن و انرژی فعالیت می‌کنند.

معدن

صنعت سنگ طبیعی در بوردور یکی از شاخه‌های در حال گسترش معدن است. ذخایر مرمر و تراورتن موجود در استان، با تکنولوژی در حال پیشرفت و اندوخته دانش بیشتر تقویت شده و به ویژه در پنج سال اخیر به صادرات قابل توجهی دست پیدا کرده است. در این منطقه سالانه چهار میلیون متر مربع مرمر تولید می‌شود. صنعت مرمر و سنگ طبیعی با ۱۴۵ معدن مرمر و ۱۲۱ کارخانه و کارگاه مرمر در حال فعالیت است و یک سوم از استخدام منطقه را تأمین میکند

گردشگری

تاریخ منقطه بوردور، به زمان هیتی‌ها برمی‌گردد. استان بوردور با چهارده دریاچه به عنوان بهشت دریاچه‌ها شناخته می‌شود. شهرهای باستانی ساگالاسوس، کیبریا، کرمنا، سیا، میلیاس، بوبون، بولبورا و غار این سویو، خان سوسوز و کاروانسرای انجیر از مکان‌های گردشگری مهم استان هستند.

موقعیت و دسترسی

نزدیکترین دسترسی هوایی در ۲۵ کیلومتری شهر قرار دارد.فاصله شهر از فرودگاه دنیزلی ۱۲۱ کیلومتر و از فرودگاه آنتالیا ۱۳۲ کیلومتر است. بوردور در نقطه تلاقی راههای زمینی مرتبط کننده منطقه دریای مدیترانه و آناتولی مرکزی قرار دارد. در استان امکان استفاده از خط آهن برای حمل بار وجود دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۸۰۰۰ دانشجو

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

شیر و محصولات لبنی، دامپروری، مرمر و پردازش سنگ مرمر، بومگردی

محصولات مشهور

پارچه ابریشمی، دستار (ایبجیک بزی)، فرش و گلیم، مسگری

بوردور با دهها دریاچه کوچک و بزرگ دارای مناظری بی‌نظیر و نفس گیر است.

سازمان توسعه
آناتولی شرقی
میز ایران

منطقه ۵
دریای سیاه

نامش را از دریای سیاه که در شمال آن قرار دارد گرفته است. مرز جنوبی آن از خط مرزی کوه‌های موجود در بخش جنوبی کوه‌های آناتولی شمالی می‌گذرد. مرز شرقی آن با مرز دولت گرجستان تقاطع دارد، مرز غربی‌اش تا دشت آداپازاری در نزدیک‌های استانبول، ادامه دارد.این منطقه با بارندگی فراوان و پوشیده از جنگل‌های سرسبز می‌باشد. در رشته‌کوه‌هایی که تا ساحل امتداد دارند، هزاران قله وجود دارد و امکان طبیعت‌گردی مناسبی را در دسترس قرار می‌دهد. کل تولید چای وفندق ترکیه و ۷۵٪ از صید ماهی هامسی در این منطقه صورت می‌پذیرد.

منطقه دریای سیاه ۱۲/۵٪ از جمعیت ترکیه را در خود گنجانده است و از لحاظ تراکم و رشد جمعیت، پایین تر از میانگین کل ترکیه است. نحوه‌ی توزیع جمعیت در منطقه، بطور عمده به آب‌وهوا و ناهمواری‌های زمین بستگی دارد. مناطقی که بیشترین تراکم جمعیت را دارند، منطقه ساحلی دریای سیاه و دشت‌های بخش‌های داخلی هستند.
هجده استانی که داخل مرزهای منطقه قرار دارند به ترتیب عبارتند از: سامسون، ترابزون، اردو، توکات، زونگولداک، چوروم، گیرسون، دوزجه، کاستامونو، ریزه، آماسیا، بولو، کارابوک، سینوپ، بارتین، گوموش‌خانه، آرتوین و بایبورت.

سامسون

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۶۳	۱٫۳ میلیون	۱۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۳۸	٪۱٫۱۵	۷۴۷۵ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۳**

سامسون که بزرگترین شهر منطقه دریای سیاه است، با خاک‌های حاصلخیز، سواحل گردشگری، زیرساخت‌های حمل‌ونقلی و صنعتی و بنادر پیشرفته، دروازه ای است که آناتولی را از طریق دریای سیاه به دنیا متصل می‌کند. این شهر در بخش میانی نوار ساحلی دریای سیاه و در حدفاصل دلتاهای تشکیل‌یافته از رودهای یشیل‌ایرماک و کیزیل ایرماک (که به دریای سیاه می‌ریزند) قرار دارد.
از لحاظ اشکال زمین، سه گونه‌ی مختلف در منطقه قابل مشاهده است: ۱) بخش کوهستانی جنوبی ۲)کشتزارهایی که بین بخش کوهستانی و نوار ساحلی قرار دارند و۳)دشت‌های ساحلی که بین کشتزارها و دریای سیاه قرار دارند. در سواحلی که در فضای دلتایی آب‌های جاری کیزیل ایرماک و یشیل ایرماک ایجاد شده، جلگه‌های بافرا و چهارشنبه که از مرتفع‌ترین جلگه‌های ترکیه در تولید کشاورزی است، قرار دارد. در این شهر،یک منطقه آزاد، مرکز ترابری و ۷ منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران
نقطه تجارت و سرمایه گذاری
OKA
سازمان توسعه دریای سیاه مرکزی
www.oka.org.tr

کشاورزی

سامسون به دلیل اینکه از نظر منابع طبیعی مانند آب و هوا، خاک، تجربه و توپوگرافی طبیعی برای تولید مناسب اسب، برای پیشرفت پرورش سبزی و میوه، گیاهان کشتزاری، محصولات آبی و صنایع فرعی دامپروری مرکز جذابی است.
جلگه‌های بافرا، چهارشنبه و وزیر کوپرو از مراکز مهم تولید کشاورزی هستند و در تولید فندق، کیوی، هلو، شلتوک، سویا، تنباکو، فلفل، کلم، کاهو، لوبیا چیتی، لوبیا سبز، چغندر قرمز، تربچه، بادمجان، تره فرنگی در رتبه‌های اول قرار دارد. سامسون در ترکیه از نظر تعداد گاو میش رتبه اول و از لحاظ وجود حیوانات بزرگ در رتبه نهم قرار دارد. مجموعا ۱۰٪ از تولید محصولات آبی ترکیه از سامسون تامین می‌شود.

صنعت

در سامسون، ابزار و تجهیزات پزشکی، محصولات غذایی، صنایع فرعی خودرو، صنایع فلزی اصلی، مبلمان، تجهیزات برقی، پلاستیک و کائوچو پیشرفت کرده است. سامسون در تولید ابزار پزشکی مرکز مهمی به شمار می‌آید و بعد از شهرهای توتلینگن آلمان و سایلکوت پاکستان، به عنوان یکی از مراکز اصلی خوشه‌بندی و تولید ارزیابی می‌شود. در این شهر ۷ منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد. ۳ مورد از آن‌ها، منطقه صنعتی سازمان‌یافته اختصاصی هستند (منطقه صنعتی سازمان‌یافته غذایی، منطقه صنعتی سازمان‌یافته پزشکی و منطقه صنعتی سازمان‌یافته گلخانه‌ای)

معدن

منابع مواد اولیه معدنی فلزی و صنعتی کشف‌شده در سامسون، مواد اولیه روی و منگنز و آجر-کاشی و سیمان هستند. معادن سرب-روی در شهرستان‌های حوضه و ترمه؛ معادن منگنز درشهرستان‌های کاواک، لادیک و وزیر کوپرو قرار دارند. مهم ترین منبع مواد اولیه صنعتی موجود در استان ،مواد اولیه سیمان موجود در شهرستان لادیک است.

دره شاهین کایا

گردشگری

سامسون، با آثار تاریخی، زیبایی‌های طبیعی، آب گرم‌ها و آب‌های آشامیدنی، دریا، ساحل و دریاچه‌هایش، با پوشش گیاهی سرسبز خود و آب وهوای معتدلش، یکی از شهرهای استثنایی کشور ترکیه است. اما به دلیل ناکافی‌بودن اقامتگاه‌های گردشگری، مجتمع‌های زیرساختی و سازماندهی، صنعت گردشگری در این منطقه پیشرفت نکرده است. دلتای کیزیل ایرماک، بهشت پرنده، تنگه‌ی وزیرکوپرو شاهین‌کایا، موزه گازی، اسکله تنباکو، تپه آمیسوس از دارایی‌های فرهنگی مهم این منطقه هستند.

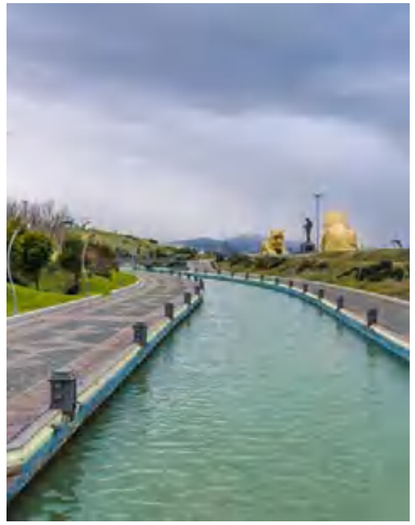

موزه کشتی بخار باندیرما

موقعیت و دسترسی

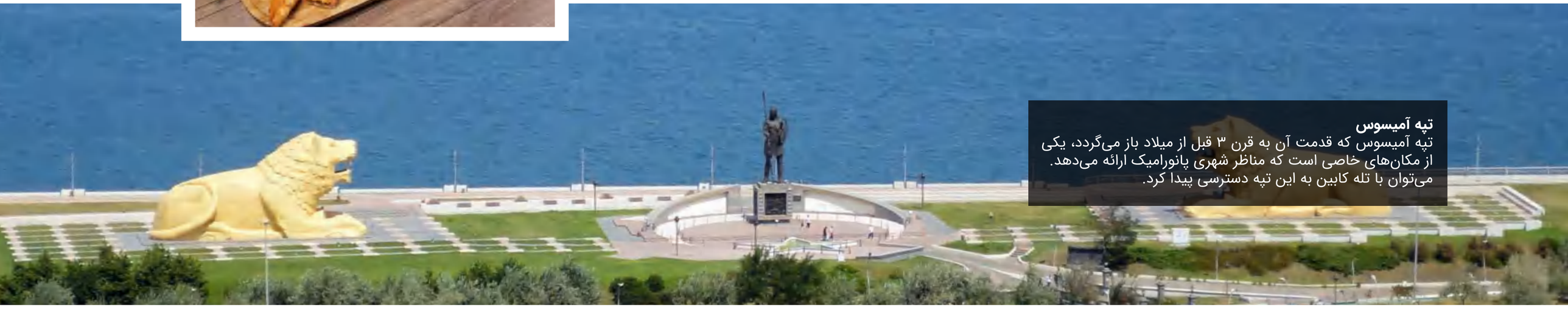
به دلیل موقعیت جغرافیایی و ژئوپلیتیک ترکیه، دریای سیاه دروازه شمالی ترکیه به، اروپای شرقی، روسیه، قفقاز و کشورهای آسیای میانه است. سامسون که در محدوده دریای سیاه دارای موقعیت جغرافیایی مهمی‌است، یکی از استان‌های نادری است که تمامی جلوه‌های حمل و نقل دریایی، زمینی، هوایی و راه آهن را دارا می‌باشد. در استان، ۳ بندر بزرگ وجود دارد. مرکز ترابری سامسون از سال ۲۰۱۸ شروع به فعالیت کرده است.

دانشگاه ها	۲ دانشگاه ۵۳۸۵۰ دانشگاه

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

این منطقه در زمینه‌ی پرورش سبزی و میوه ، تجارت دام، تولید محصولات غذایی، ترابری، پزشکی و گردشگری، فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی ارائه می‌دهد.

تپه آمیسوس
تپه آمیسوس که قدمت آن به قرن ۳ قبل از میلاد باز می‌گردد، یکی از مکان‌های خاصی است که مناظر شهری پانورامیک ارائه می‌دهد. می‌توان با تله کابین به این تپه دسترسی پیدا کرد.

محصولات مشهور

پیده بافرا، زنبیل بافرا و سماور وزیر کوپرو.

ترابزون

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۹۹	۸۰۷۹۰۳	۱۸

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۵۷	٪۰/۷۸	۸۴۳۹ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

ترابزون بین ساحل دریای سیاه و کوه‌های زیگانا قرار دارد. از لحاظ مساحت، فضای کوچکی را در بر می‌گیرد. ترابزون که در ساحل دریای سیاه و یک منطقه کوهستانی و جنگلی قرار دارد، مرکز گردشگری کشتزاری ترکیه است.
علاوه بر مساجد تاریخی که در مرکز شهر قرار دارند، صومعه‌های ساخته‌شده در دشت‌های سرسبز در دامنه‌ی کوه‌ها نیز بسیار معروفند. با شکوه‌ترین آن‌ها، صومعه سوملا است. اوزون گول که بین کوه‌های سبز قرار دارد، با دارا بودن ماهی‌های مختلف، جنگل‌های کاج، خانه‌های چوبی بونگالو و با هوایی پاکیزه، منطقه‌ای آرامش‌بخش برای تعطیلات است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DOKA
سازمان توسعه دریای سیاه شرقی
www.doka.org.tr

کشاورزی

از مجموع فضای استان، ۲۲٪ آن را فضاهای کشاورزی، ۲۶٪ را مراتع، ۴۴٪ را فضاهای جنگلی و ۸٪ آن را زمین‌های بایر تشکیل می‌دهند.
تعداد بنگاه‌های فعال در حوزه کسب و کار کشاورزی ۷۲۶۱۲ عدد است. ترابزون در بین استان‌های دریای سیاه شرقی، در تولید ذرت، سیب زمینی و چغندر و علوفه در رتبه اول قرار دارد. همچنین این استان یکی از استان‌هایی است که به ویژه در تولید سبزیجاتی نظیر کلم سیاه، برگ چغندر، کدو و لوبیای سبز بهترین عملکرد را دارد. فندق برای شهر و منطقه از لحاظ استراتژیکی میوه مهمی است. ۱۵٪ از تولید فندق ترکیه در ترابزون محقق می‌شود.
تولید چای نیز از منابع درآمدی مهم منطقه است. ۲۹٪ از تولید چای ترکیه در این استان صورت می‌گیرد.
در حال حاضر، در منطقه فعالیت‌های کشاورزیِ ارگانیکی از قبیل تولید چای، عسل، فندق و کیوی در جریان است.

صنعت

ترابزون دارای زیر ساخت صنعتی است که به سرمایه‌گذاران فرصت‌های مختلف ملی و بین المللی بسیاری ارائه می‌دهد. صنایع مطرح در استان عبارتنداز: تولید مواد غذایی و نوشیدنی‌ها، صنایع فلزی اصلی و جواهر فروشی. در ترابزون، حدود ۷۷۵ شرکت دارای مدرک ثبت صنعتی وجود دارد. بسیاری از این شرکت‌ها در زمینه تولید فندق، چای و محصولات آبی و صنایع وابسته فعالیت دارند. بخش‌های غذا و نوشیدنی، محصولات ساختمانی و ساختمان به دنبال شرکت‌های تولیدی هستند.

معدن

ترابزون، از لحاظ مواد اولیه معدنی فلزی و صنعتی دارای ذخایر بسیار متنوعی است. در استان ۷۴ معدن فلزی شناسایی شده است. مهم ترین مواد معدنی فلزی مس، سرب، روی، مولیبدنوم، و منگنز هستند.

اوزون‌گل

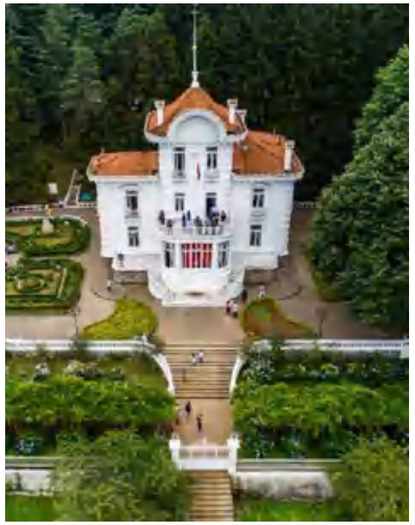
گردشگری

ترابزون، با زیبایی‌های طبیعی و پوشش گیاهی منحصربفرد خود، بعنوان سرسبزترین منطقه‌ی ترکیه، هر سال میزبان هزاران گردشگر داخلی و خارجی است. تمدن‌های مختلفی در تاریخ هزار ساله شهر سکونت داشته‌اند و هرکدام با برجای گذاشتن آثاری از خود، ترابزون را به زیبایی امروزش رسانده‌اند. پارک طبیعت اوزون گول و صومعه سومِلا در دنیا معروفند. این منطقه همچنین دارای زیبایی‌های طبیعی و میراث تاریخی بسیاری از قبیل غار چال و مسجد ایاصوفیه می‌باشد.

موقعیت و دسترسی

در ترابزون ۱ فرودگاه بین المللی و ۱ بندر وجود دارد. فاصله‌ی ترابزون تا شهر بازرگان در ایران، از طریق مسیر زمینی بین‌المللی ساحلی دریای سیاه، ۸ ساعت (۶۰۰ کیلومتر) است.

دانشگاه ها	۳ دانشگاه ۶۴۱۸۸ دانشجو

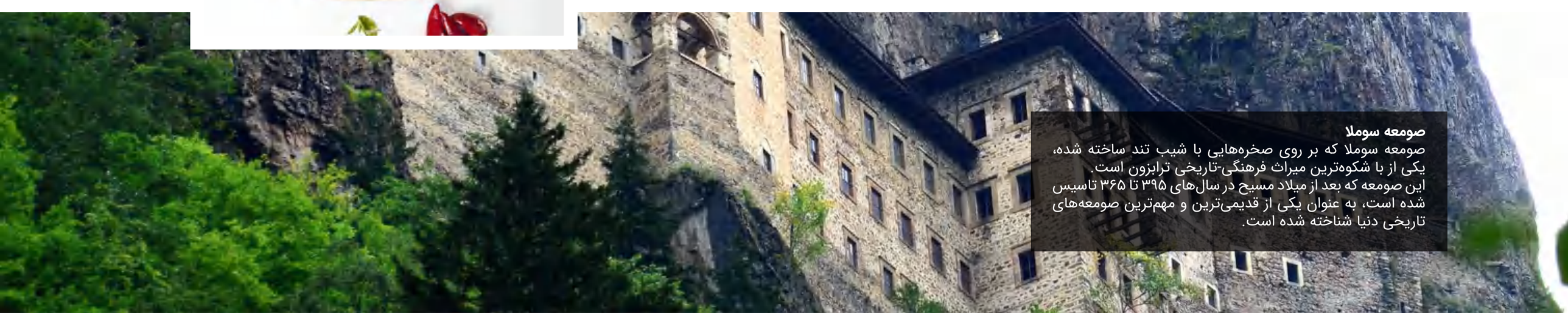
زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در صنایع گردشگری، صنایع مواد غذایی، تولید اسلحه سبک و قطعات آن، پردازش محصولات آبی و جواهر فروشی فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی‌ارائه می‌کند.

محصولات مشهور

کوفته آکچابات، نان وقف کبیر، کره تونیا، سوتلاچ هامسی‌کوی، چاقوی سورمنه، حصیر ترابزون و ملیله کاری، کشانِ چارشی‌باشی (نوعی روسری).

صومعه سوملا
صومعه سوملا که بر روی صخره‌هایی با شیب تند ساخته شده، یکی از با شکوه‌ترین میراث فرهنگی-تاریخی ترابزون است.
این صومعه که بعد از میلاد مسیح در سال‌های ۳۹۵ تا ۳۶۵ تاسیس شده است، به عنوان یکی از قدیمی‌ترین و مهم‌ترین صومعه‌های تاریخی دنیا شناخته شده است.

اردو

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۹۴	۷۷۱۹۳۲	۱۹

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۲	٪۰/۵۳	۵۹۹۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

شهر اردو که در ساحل دریای سیاه قرار دارد به عنوان سرزمین فندق شناخته می‌شود. اردو یکی از شهرهای مهم دریای سیاه است که به سرسبزی، اکسیژن فراوان و سواحل شنی‌اش معروف است. در اقتصاد منطقه، کشاورزی، صنایع غذایی به ویژه محصولات برگرفته از فندق، نقش بسیار مهمی دارند. همچنین صنعت گردشگری نیز در این منطقه فعال است. پوشیده بودن منطقه به‌وسیله‌ی کوه‌ها و جنگل‌ها، گل و گیاه غنی و آرامش آن، از نظر بازدیدکنندگان، ویژگی جذابی بر شمرده می‌شود. ساختار اجتماعی و فرهنگی اردو نیز برای پیشرفت گردشگری بسیار مناسب است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DOKA
سازمان توسعه دریای سیاه شرقی
www.doka.org.tr

کشاورزی

ترکیه در حدود ۶۰٪ تا ۷۵٪ از فندق دنیا و شهر اردو نیز در حدود ۲۰٪ الی ۳۰٪ از فندق ترکیه را تامین می‌کند. یکی دیگر از محصولاتی که اردو در تولید آن در ترکیه پیشرو است، عسل می‌باشد. در این استان، که بیشتر عسل و سایر محصولات زنبور عسل تولید می‌شود، مجتمع آنالیز عسل و بسته بندی نیز وجود دارد. استان در تولید کیوی نیز در ترکیه رتبه دوم را دارد.

صنعت

سرمایه گذاری بخش خصوصی با توجه به محصولات کشاورزی به صنایع غذایی وابسته است.ابه همین دلیل صنعت تولید فندق و مشتقات فندق و تولید ماشین آلات مواد غذایی، قوی‌ترین زمینه‌های صنعتی استان هستند. به جز تولید مواد غذایی، تولید پوشاک آماده و محصولات مبلمان و محصولات جنگلی نیز از سایر شاخه‌های صنعتی مهم استان است. در اردو ۲ منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد. به دلیل پر بودن ظرفیت مناطق صنعتی سازمان‌یافته فعالیت‌های عمومی‌سازی برای ۳ فضای منطقه صنعتی سازمان‌یافته مختلف، شروع شده است.

معدن

از ۸۴ معدن تولیدی فعال در منطقه، ۱۱ ماده‌ی معدنی مختلف استخراج می‌شود. ۸٪ از بازالت و ۵۰٪ از بنتونیت ترکیه در اردو تولید می‌شود. در استان ۳ شرکت سوئیسی، هلندی و ایتالیایی الاصل وجود دارند که دارای مجتمع‌های فراوری بنتونیت هستند. این منطقه همچنین دارای ذخایر مس، سرب، روی، طلا، نقره و منگنز می‌باشد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

کلیسای تاش‌باشی

گردشگری

اردو با طبیعت آرامش بخش و بکر و مراکز اسکی و کشتزار چامباشی، بخشی از میراث جهانی ست که عملیات ثبتش در فهرست میراث جهانی در جریان است.
این شهر دارای آثار تاریخی و طبیعی بسیاری از قبیل کشتزار پنجشنبه؛ شهرستان پنج شنبه که با پلاژهای بی نظیرش دارای عنوان «شهر آرام»، پارک طبیعت اولوگول، آبشار اوهتامیش، قلعه اونیه، مسجد لاله‌لی و کلیسای تاش‌باشی، می‌باشد.

دامنه‌های چام‌باشی

موقعیت و دسترسی

موقعیت استراتژیکی، نزدیکی به بازارهای شرق میانه و قفقاز و زیر ساخت پیشرفته، برای پیشرفت ترابری استان فرصت‌های مهمی‌ارائه می‌کند. این استان بر روی مسیر ساحلی دریای سیاه قرار دارد.
با تکمیل مسیر دریای سیاه–دریای مدیترانه، مشکلات موجود در حمل و نقل زمینی تا اندازه مهمی رفع خواهند شد. با تکمیل فرودگاه اردو-گیرسون، سرمایه‌گذاری‌های مسیر زمینی و بندر کانتینر موجود در مرزهای استان، از لحاظ ترابری به موقعیتی قوی ارتقا پیدا خواهد کرد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۱۰۰۹ دانشجو

کلیسای چیسون

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

گردشگری، هتل‌داری، فراوری بنتونیت، صنایع تولیدی، پوشاک آماده و نیروگاه‌های انرژی بادی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی را ارائه می‌کنند.

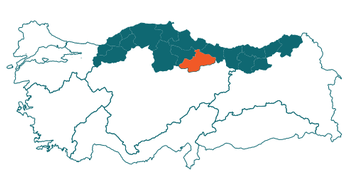
محصولات مشهور

فندق، عسل، پیده‌ی کارادنیز

آبشار اوهتامیش
آبشار اوهتامیش، بزرگترین آبشار دریای سیاه است و از ارتفاع ۳۰ متری و باشیب ۹۰ درجه جاری است.

توکات

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۷۵	۶۱۲۶۴۶	۱۱

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۳۹	۵۵۲۹ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

توکات، به دلیل ذخایر منابع طبیعی و موقعیت ژئو استراتژیک خود، در طول تاریخ آناتولی که مرکز تمدن‌های مختلفی بوده است، همواره شهر مهمی به حساب می آمده. با حرکت از کوه‌های دریای سیاه میانه به سمت جنوب، با آب‌های جاری داخل کشتزارها، دشت‌ها، باغ و باغچه‌های مناطق داخلی آناتولی مواجه خواهیم شد، که آثار تاریخی را همچنان زنده نگه داشته‌اند.

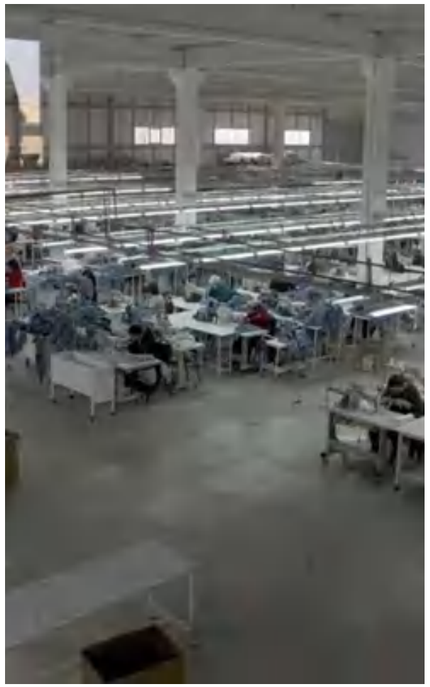
این استان با خاک‌های پر برکت، فرهنگ رنگارنگ، کوچه‌های تاریخی، سازه‌های معماری خود، استان متفاوتی است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
OKA
سازمان توسعه دریای سیاه مرکزی
www.oka.org.tr

کشاورزی

ساختار طبیعی استان، دشت‌های حاصلخیز آبیاری شده توسط رود یشیل ایرماک، و تغییر ارتفاع و مناسب بون آب و هوا جهت پرورش محصولات متنوع، باعث شده است که کشاورزی در اقتصاد استان حاکم باشد. محصولات اصلی که در این استان رشد می‌کنند، گندم، جو، ذرت، حبوبات، تنباکو، چغندر قند و گل آفتابگردان هستند.
در توکات دامپروری، بلافاصله بعد از تولیدات گیاهی در رتبه‌ی دوم قرار دارد.۳۰ ٪ از فضاهای کشاورزی را زمین‌های کشاورزی آبی تشکیل می‌دهند و ۷ دشت بزرگ موجود در استان، ۵ ویژگی کشاورزی-اکولوژیکی متفاوت در مقیاس بزرگ ارائه می‌دهند.

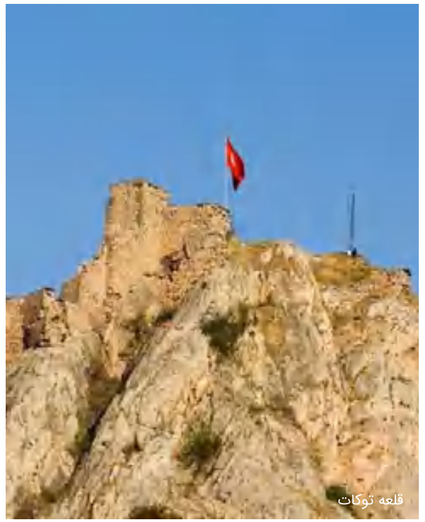

صنعت

در توکات، مجتمع‌های تاسیس شده توسط دولت و بخش خصوصی، و صنایع متکی بر کشاورزی پیشرفت کرده است. بر اساس مدارک ثبت صنعتی، به ترتیب صنایع، پوشاک آماده، سنگ و صنایع متکی بر خاک و صنایع غذایی، با ۴۸٪، بیشترین نرخ استخدام را دارند. علاوه بر این، محصولات آب میوه و صنایع غذایی نیز به سطحی رسیده‌اند که قابل رقابت در بازارهای داخلی و خارجی هستند.
در کسب و کارهای حوزه تولید، تولید محصولات غذایی و نوشیدنی، نساجی و پوشاک آماده، محصولات متکی بر سنگ و خاک، محصولات چوبی و مبلمان، محصولات پلاستیکی، لوازم فلزی و ماشین آلات، پیشرفت کرده است. در ۱۸۰ کسب و کاری که در منطقه صنعتی سازمان‌یافته فعالیت دارند، ۱۰ هزار نفر استخدام شده‌اند.

معدن

در توکات، مواد اولیه معدنی فلزی و صنعتی استخراج می‌شوند. از جمله مواد معدنی فلزی موجود در استان می‌توان به آنتیموان، مس، آهن، کروم، منگنز و نیکل، و از جمله مواد معدنی صنعتی استخراج شده در استان نیز می‌توان به آزبست، بنتونیت، کائولن، خاک رس، سنگ آهک و مرمر اشاره کرد. از میان این مواد، مرمر، بنتونیت، آنتیموان و ذغال سنگ مطرح‌ترین آن‌ها هستند. این استان با دارا بودن ۱ میلیارد و ۲۰۰ میلیون متر مکعب ذخیره سنگ مرمر، در رتبه ۵ ترکیه قرار دارد.

قلعه توکات

گردشگری

این شهر ، با ارائه‌ی زیبایی‌های تاریخی و طبیعی بصورت یکجا، دارای جذابیت برای گردشگری جایگزین است.
با میراث‌های ژئولوژیک، غارهای تاریخی و پارک‌های طبیعی، یکی از مقاصد گردشگری در انتظار کشف شدن برای توریست‌های داخلی و خارجی است. شهر باستانی سباستوپلیس، پارک طبیعت دریاچه زیناو، قلعه توکات، قلعه نیکسار، قلعه زیله از جمله با شکوه‌ترین دارایی‌های این منطقه هستند.

موقعیت و دسترسی

توکات با بزرگراه E-۸۰ از طریق مسیر زمینی می‌تواند به کل مناطق ترکیه دسترسی داشته باشد. این شهر از این طریق به شبکه جاده‌ای بین المللی اروپا-قفقاز و خاورمیانه متصل می‌شود. کلیه راه‌های ارتباطی زمینی با استان‌های اطراف با مسیرهای جداگانه مهیا می‌شود. محورهای شمال-جنوب در گذرگاه این مسیر هستند. فرودگاه، امکان تحقق پروازهای خطوط داخلی و خارجی را فراهم می‌کند. ارتباطات ریلی این استان که در حمل و نقل بار داخل کشور و خارج از کشور در مقیاس بزرگ استفاده می‌شوند، از بندر سامسون به دریای سیاه، و از بندر مرسین به دریای مدیترانه دسترسی دارند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۴۷۴۷ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

پوشاک آماده و تولیدی پوشاک، گلخانه ژئوترمال، مرمر و کسب
و کار سنگ طبیعی از عناوین مهم سرمایه‌گذاری هستند.

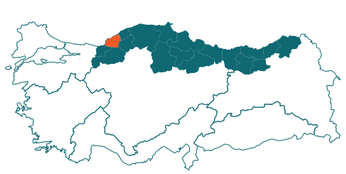

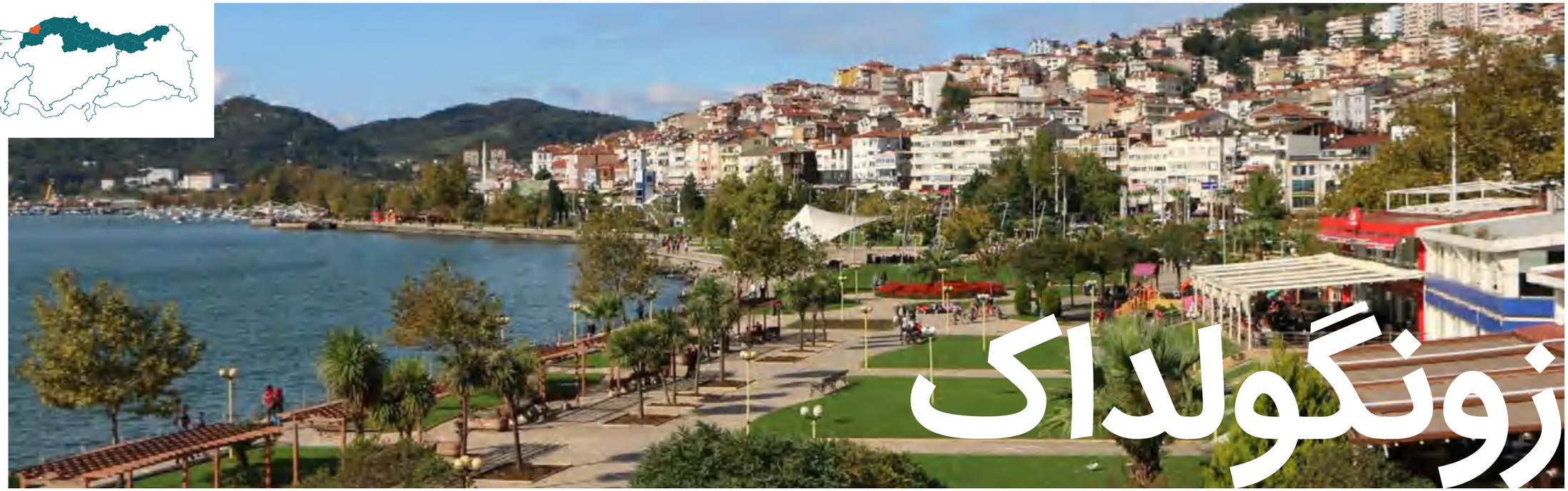
ونی ویدی ویجی
زیله محلی است که سزار، بعد از جنگ زِلا، یکی از تاریخی‌ترین سخنان خود: «ونی ویدی ویجی» (به معنی رفتم، دیدم، گرفتم) را در آن‌جا بیان کرده است.

محصولات مشهور

یازمای توکات، سینی توکاوت‌هانچا، فانوس‌های باغچه مختص به توکات، گوشواره پرپرلی، دستبند توکات، برگ مو اربا نارینجه، کومه‌ی تورهال یوعورتماجی و شیره‌ی زیله.

زونگولداک

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۷۳	۵۹۹۶۹۸	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۳۰	٪۰/۵۳	۷۵۸۲ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

زونگولداک شهری در منطقه دریای سیاه غربی است که در نزدیکی کلان شهرهای استانبول، آنکارا و بورسا واقع شده است. ساختار زمین این شهر بسیار ناهموار است. ۵۶٪ از فضای استان با کوه‌ها، ۳۱٪ آن با فلات‌ها و ۱۳٪ آن با دشت‌ها پوشیده شده است. خاک‌های استان که با دره‌های آب‌های جاری در نقاط مختلف از یکدیگر جدا شده‌اند، از فضاهای کوهستانی با ارتفاع متوسط تشکیل می‌شوند. ۴ بندر فعال با نام‌های ارعلی، اردمیر، زونگولداک و ارن در منطقه وجود دارد. در صنعت معدن ، آهن و فولاد یکی از استان‌های مطرح ترکیه است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BAKKA
سازمان توسعه دریای سیاه غربی
www.bakka.gov.tr

کشاورزی

فعالیت‌های کشاورزی، بیشتر بر روی تولیدات گیاهی، غلات، پرورش میوه و در سال‌های اخیر ،بر پرورش سبزی متمرکز شده‌اند. از میان این محصولات، ذرت دارای بیشترین فضای کاشت است و پس از آن، گندم در رتبه دوم قرار دارد. یونجه پربازده‌ترین محصول این منطقه به‌حساب می‌آید. مطرح‌ترین محصول در زمینه‌ی تولید میوه، فندق است. به ویژه شهرستان آلاپلی سهم بزرگی در تولید فندق دارد. از میان محصولات دارای پتانسیل کشاورزی ارگانیک، فندق، سیب، گردو، بلوط، کیوی و در شاخه تولید حیوانی نیز پرورش زنبور، در اولویت قرار دارند.
علاوه بر محصولاتی که ذکر شد، ویژگی‌های آب وهوا و خاک‌های شهرستان‌های ارعلی و آلاپلی، برای پرورش قارچ تروف (ترافِل) با امکان فروش با قیمت‌های بالا در بازارهای خارجی مناسب است.

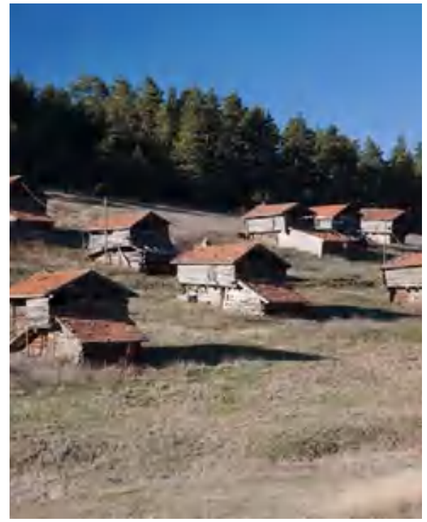

صنعت

فعالیت‌های صنعتی موجود در منطقه متکی بر صنایع معدن و آهن و فولاد می‌باشند. سهم آهن و فولاد و محصولات صنعتی فرعی وابسته به آن، در اقتصاد منطقه بسیار بالاست.
صنایعی که در صادرات زونگولداک مطرحند عبارتند از: فولاد، سیمان، سرامیک شیشه‌ای، محصولات خاکی و مواد و فراورده‌های شیمیایی. در زونگولداک؛ موسسات صنعتی مهمی‌مانند موسسه اردمیر، ارن انرژی، السان الکتریک، ذغال سنگ ترکیه، تات متال و لوله اوزدمیر وجود دارند. علاوه بر صنایع آهن و فولاد، صنایع محصولات مبلمان و جنگلی نیز جز صنایعی هستند که در منطقه دارای پتانسیل بالایی می‌باشند.

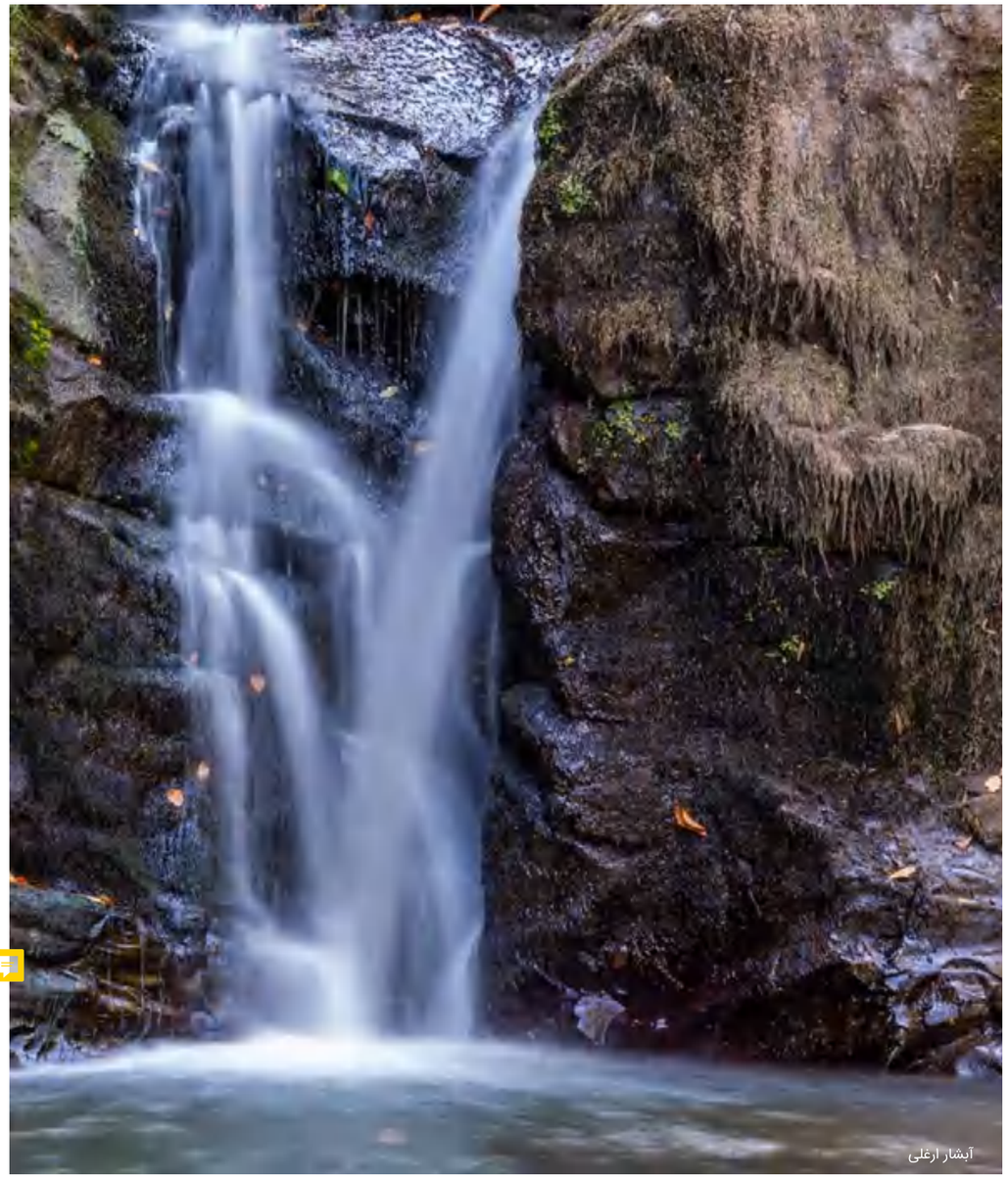
معدن

از لحاظ منابع زیر زمینی غنی است. ذغال سنگ، بوکسیت، منگنز، باریت، دولومیت، فسفات، کوارتزیت، ماسه کوارتزوشیفرتون از مواد معدنی مهم هستند. استان از لحاظ کوارتزیت و کوارتز نیز دارای پتانسیل‌های مهمی است. از میان مواد معدنی فلزی، مهم‌ترین ماده استان، بوکسیت است. ذخایر و معادن بوکسیت به ویژه در شهرستان مرکزی متمرکز شده‌اند همچنین ذخایر ماسه کوارتز قابل توجهی در این منطقه وجود دارند.

گردشگری

فضاهای جنگلی که بخش مهمی از جغرافیای استان را تشکیل می‌دهند، و کشتزارها، غارها و زیبایی‌های طبیعی که ترکیب زیبایی‌های آبی و سرسبز هستند، زونگولداک را از دید دوستداران طبیعت به یک نقطه جذاب توریستی تبدیل کرده‌اند.
زونگولداک دارای زیبایی‌های طبیعی و تاریخی بسیاری است، یکی از ارزشمندترین آن‌ها، درختی به نام پورسوک است که ۴۱۱۴سال سن دارد و پنجمین درخت پیر دنیا و اولین درخت پیر ترکیه بحساب می‌آید. موزه معدن که در ترکیه اولین و تنها موزه معدن است، تاریخ ذغال را برای گردشگران خارجی بازگو می‌کند. همچنین شهر باستانی تیوس و موزائیک‌های کادی‌اوغلو نیز از لحاظ گردشگری از نقاط مهم قابل بازدید می‌باشند.

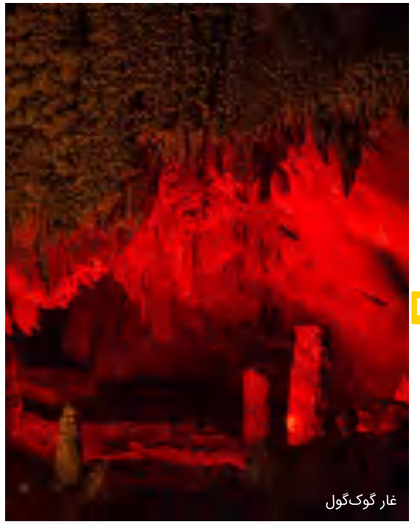

آبشار ارغلی

موقعیت و دسترسی

زونگولداک که در نقطه‌ای نزدیک به شهرهای بزرگی مانند استانبول وآنکارا قرار دارد، با احتساب شعاع ۳۰۰ کیلومتری خود، حدوداً ۳۰ میلیون نفر جمعیت دارد. این شهر از بزرگراه استانبول-آنکارا ۱۱۱کیلومتر فاصله دارد. از استانبول ۳۳۱ و از آنکارا ۲۶۸ کیلومتر فاصله دارد. راه‌آهن کارابوک- زونگولداک نیز مختص حمل مسافر است. فرودگاه موجود در چای‌جوما در فاصله ۵۵ کیلومتری شهر قرار دارد و در حال حاضر پروازهای خارجی را انجام می‌دهد اما انجام پروازهای داخلی نیز برای آن برنامه‌ریزی شده است،

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۲۵۹۸ دانشجو

غار گوک‌گول

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

این استان با دارا بودن بندر، منطقه صنعتی و منطقه آزاد، امکانات ویژه‌ای در زمینه حمل و نقل دریایی، ترابری، خودروسازی، و تجهیزات برقی ارائه می‌دهد.

محصولات مشهور

توت فرنگی عثمانی، ماست گاومیش چایجوما، عصای دِورِک

درخت پورسوک که در مرزهای استان قرار دارد، با ۴۱۱۴ سال سن، پنجمین درخت پیر دنیا است.

چوروم

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۶۵	۵۳۶۴۸۳	۱۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۴۴	٪۰/۴۲	۶۸۲۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۴**

قدمت این استان به ۴۰۰۰ سال پیش از میلاد مسیح بازمی‌گردد و پایتخت تمدن هیتیت‌ها بوده است. چوروم،در شمال آناتولی داخلی و در بخش‌های داخلی دریای سیاه مرکزی قرار گرفته است. گذرگاه‌های طبیعی ایجادشده توسط کوه‌ها در بخش‌های داخلی، ارتباط با آناتولی را تسهیل کرده‌اند. شهر که سنت فرهنگ و هنر آناتولی را ادامه می‌دهد، میراث بسیاری از تمدن‌ها را حفظ کرده است. با نخودچی که با نام چوروم شناخته می‌شود معروف است. این شهر به تنهایی ٪۵ از تولید تخم مرغ ، ۱۸٪ از تولید برنج، ۴۰٪ تولید کاشی، ۱۰٪از تولید آجر ترکیه را تامین می‌کند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
OKA
سازمان توسعه دریای سیاه مرکزی
www.oka.org.tr

کشاورزی

چهل و سه درصد از خاک‌های چوروم را زمین‌های کشاورزی، ۳۵٪ آن را جنگل‌ها و خلنگزارها، ۵٪ آن را علفزار و مراتع و۱۷٪ آن را نیز سایر بخش‌ها تشکیل می‌دهند. غلات، محصولات گیاهی، پرورش صیفی‌جات گلخانه‌ای و تولید میوه پیشرفت کرده است. گردوی اوعولار، گردوی ایسکیلیپ، برنج ایسکیلیپ، برنج عثمانجیک، برنج کارگی، بامیه کارگی، گندم آلاجا و پیاز آلاجا در میان محصولات برتر هستند. در چوروم سالانه ۲۵۰۰ تن نخودچی، ۵۰۰ هزار تن آرد و روزانه ۱٫۵ میلیون تخم‌مرغ در حال تولید است.

صنعت

چوروم از لحاظ ماشین آلات، صنایع متکی بر خاک و تولید مواد غذایی در سطح کشور شهر مهمی است و با تولید کامل تجهیزات کارخانه‌های کاشی-آجر و آرد شناخته شده است. امروزه صنایع چوروم در زمینه‌های بسیاری از قبیل غذای دام، مواد غذایی، رادیاتور ماشین، صنایع کاغذ، مقوای شیاردار، سرنگ استریل، ریخته گری فولادی، سرامیک، ماشین آلات، قطعات کامپیوتر، میخ و مبلمان در حال پیشرفت است.

معدن

در فعالیت‌هایی که توسط ریاست اداره کل تحقیق و جستجوی معدن انجام شده، ذخایر و معادن فلزی و صنعتی، مشخص شده است. از مهم‌ترین آن‌ها ذخایر مواد اولیه آنتیموان، مس، آهن، منگنز، بنتونیت، گرافیت، خاک رس، سنگ آهک و آجر-کاشی می‌باشند. همچنین می توان به وجود ذغال لیگنیت و منابع انرژی ژئوترمال هم اشاره کرد.

قلعه هاتوشا

گردشگری

در چوروم که پایتخت تمدن هیتیت‌ها بوده است، مکان‌های مناسبی برای بازدیدهای تاریخی از مناطق تاریخی بوغازکوی-هاتوشا، آلاجاهویوک و اورتاکوی-شاپینووا و گردشگری کشتزاری، گردشگری شکار، تورهای کوه پیمایی و دوچرخه سواری وجود دارد. علاوه بر ثروت‌های باستان شناسی نمونه‌های متعلق به دوره‌های سلجوقی و عثمانی از قبیل مسجد، پل، قلعه و معماری داخلی از دارایی‌های مهم گردشگری هستند.
هاتوشا (چوروم، بوغازکوی)، در سال ۱۹۸۶ وارد لیست میراث جهانی یونسکو شده است.

موقعیت و دسترسی

چوروم، بر روی گذرگاه پرترددی که آناتولی داخلی را به دریای سیاه و آناتولی شرقی را به غرب متصل می‌کند قرار دارد. در گذرگاه عبوری مسیرهای آنکارا-سامسون و مسیرهای دریای سیاه-استانبول و مسیر زمینی کشورهای اروپایی قرار دارد. این وضعیت برای چوروم از لحاظ ترابری مزیت مهمی فراهم کرده است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۹۰۰۰ دانشجو

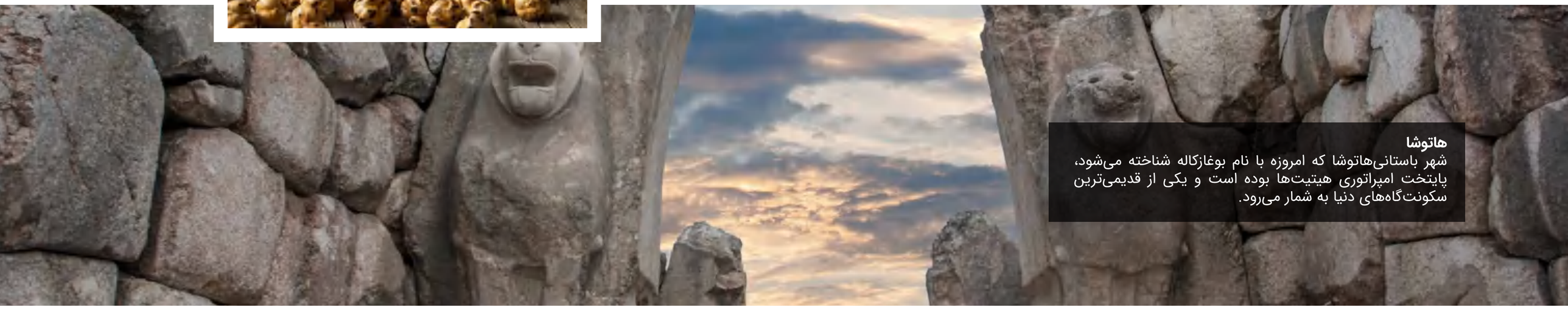
زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در زمینه تاسیس مجتمع‌های تولیدی، صنعت ماشین آلات، آهن فولاد و سرامیک فرصت‌های سرمایه‌گذاری ارائه می‌کند.

محصولات مشهور

نخودچی چوروم، باقلوای چوروم

هاتوشا
شهر باستانی‌هاتوشا که امروزه با نام بوغازکاله شناخته می‌شود، پایتخت امپراتوری هیتیت‌ها بوده است و یکی از قدیمی‌ترین سکونت‌گاه‌های دنیا به شمار می‌رود.

گیرسون

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۵۵	۴۵۳۹۱۲	۱۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۹	٪۰/۳۲	۶۰۹۵ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

شهری سرسبز که در ساحل دریای سیاه و بر روی یک شبه جزیره که تا دریا امتداد دارد واقع شده و از لحاظ پوشش گیاهی بسیار غنی است. بعد از ریزه، منطقه ساحلی گیرسون پر بارش‌ترین منطقه ترکیه است. گیرسون به عنوان سرزمین گیلاس شناخته می‌شود. گفته می‌شود که گیلاس از گیرسون به دنیا توزیع شده است. این استان، یکی از استان‌هایی است که بیشترین میزان تولید فندق را دارد. با دارا بودن خط تاریخی که از دوره‌های میلتوس، رومی‌ها، بیرانس، سلجوقی، عثمانی تا دوره جمهوریت می‌گذرد، منطقه‌ای است که تنوعی از تمدن‌ها را ارائه می‌دهد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DOKA
سازمان توسعه دریای سیاه شرقی
www.doka.org.tr

کشاورزی

شصت و چهار درصد از زمین‌های کشاورزی را باغ‌های فندق، ۳۲٪ آن را فضای کشاورزی؛ ۴٪ آن را کشتزارهای چای، سبزی و میوه تشکیل می‌دهند. در استان به جز تولید فندق، تولیدات گیاهی، غلات و میوه نیز انجام می‌شود.
تولیدات حیوانی را گوشت، شیر، تخم مرغ، عسل و محصولات دریایی تشکیل می‌دهند.
محصولات اصلی فندق، چای، کلم (برگ سیاه یا کلم کالی) و کیوی هستند.

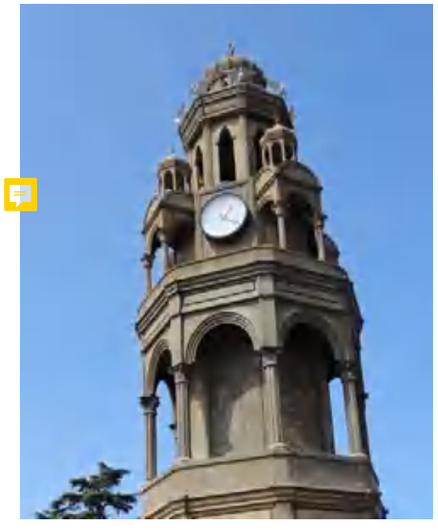

صنعت

بخش‌های صنعتی مطرح در گیرسون، صنایع مواد غذایی(بیشتر مبتنی بر فندق)، پوشاک آماده، محصولات جنگلی، مبلمان، سیستم‌های آسانسور، فلزات و تجهیزات فلزی ، نوشیدنی‌های طبیعی و گازدار و صنایع اسلحه هستند. در استان، ۲ منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد. یکی از این مناطق در حال فعالیت بوده و دیگری هم هنوز تکمیل نشده و در مرحله تخصیص است.

معدن

دارای ذخایر معدنی فلزی مهمی است. استان به خصوص از لحاظ ذخایر مس، سرب و روی غنی بوده و از مواد اولیه صنعتی مانند بنتونیت، باریت و کائولن، مرمر و آلونیت برخوردار است

دامنه‌های یازداغ

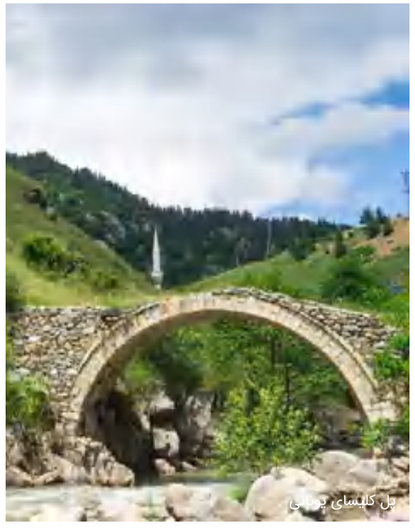
گردشگری

گیرسون با آثار تاریخی، باغ‌های فندق، مسیرهای تفرجگاهی داخل جنگل، جنگل‌های انبوه، غارهای طبیعی، سواحل سرسبز و زیبا و آب و هوای معتدل، شهری مناسب برای گردشگری است. قلعه گیرسون، کشتزار کولاک کایا، آبشار کوزالان، جزیره گیرسون، قلعه بدراما، از جمله زیبایی‌های تاریخی و طبیعی گیرسون هستند.
یکی از جذاب ترین مقاصد گیرسون، روستای کوش‌کوی واقع در شهرستان گورله است. افرادی که در این منطقه زندگی می‌کنند به دلیل دور بودن فاصله خانه‌هایشان، با زبان سوت مختص به خود، با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند. این سنت امروزه همچنین ادامه دارد.

موقعیت و دسترسی

به گیرسون امکان دسترسی زمینی، هوایی و دریایی وجود دارد. بندر گیرسون خدماتی از قبیل بارگیری، تخلیه، خلبانی، حمل کشتی، خدمات ترمینال و انبارداری را ارائه می‌دهد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۹۶۲۰ دانشجو

پل کلیسای پورتی

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

تولید مواد غذایی، پوشاک آماده، ماشین آلات نقاله، سیستم‌های آسانسور، تولید محصولات جنگلی، نوشیدنی‌های طبیعی و گازدار، از زمینه‌های سرمایه‌گذاری دارای مزیت است.

کشتزار کولاک کایا
این کشتزار که دارای زیبایی‌های فوق العاده‌ای است، با ارتفاع ۱۷۰۰متری، محل رویش گل‌های رز جنگلی نادر و گل‌های وحشی ست.

محصولات مشهور

فندق گیرسون، چای تیره بولو، تافلان گیرسون، گردوی شبین، چای عینه سیل، چاقوی گیرسون، بافت تامزارا، کادائیف گیرسون، کمانچه گورله، تفنگ گیرسون، ماهی تابه گیرسون، سیب پیرعزیز

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

دوزجه

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۷	۳۸۷۸۴۴	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۶	٪۰/۴۱	۹۲۸۰ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

دوزجه که در گذرگاهی بین استانبول و آنکارا قرار دارد شهری جنگلی است که در ساحل دریای سیاه قرار دارد. خاک‌های دوزجه، به جز قسمت‌های ساحلی از دشت‌هایی تشکیل شده است که در میان گودال و اطرافش با کوه‌ها احاطه شده است. در شمال آن کوه‌های آگچاکوجا، در شرق کوهای بولو، در جنوب شرقی و جنوب امتداد غربی کوه‌های آبانت قرار دارد. با آب‌های جاری و دریاچه‌ها، منابع آب سرد، کشتزارها، پلاژهای ماسه ای بی نظیرش، استانی ایده آل برای گردشگری و مسافرت است. در دوزجه که شهر سرسبزی و فندق است، گردشگری هم به مرور به یک صنعت مهم تبدیل شده است. در مناطق وابسته به مرکز، کشتزار، آبشار و پارک‌های پیاده روی وجود دارد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
MARKA
سازمان توسعه مرمره شرقی
www.marka.org.tr

کشاورزی

نزدیک به نیمی از مجموع زمین‌ها را فضای جنگلی تشکیل می‌دهد و در بخش‌های باقیمانده فندق، ذرت، چغندر قند، سیب زمینی، جو دوسر، شلتوک و گندم تولید می‌شود. حدود ۱۱٪ از تولید فندق ترکیه، از دوزجه تامین می‌شود. بعد از فندق محصولی که دارای بیشترین ارزش افزوده است، ذرت سیلو می‌باشد. فعالیت اصلی دامپروری، پرورش گاو و مرغداری است. در سطح استان ۵۴ هزار دام بزرگ و ۱۴ هزار دام کوچک وجود دارد. سالیانه ۱۰۰ هزار تن گوشت مرغ و ۹۵میلیون تخم مرغ به دست می‌آید. در استان ۱۸ مزرعه ماهی قزل آلا و ۳۵ هزار کندو وجود دارد.

صنعت

فعالیت‌های صنعتی اصلی مطرح در دوزجه عبارتند از محصولات جنگلی، نساجی، پوشاک آماده، چرم، لوازم ساختمان، فلز و خودرو. در استان،۴ منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد. همچنین در شهرستان آکچاکوجا، فعالیت‌های ساخت و ساز منطقه صنعتی سازمان‌یافته مخصوص به صنایع آهن و فولاد، ادامه دارد.

معدن

از لحاظ منابع زیر زمینی دارای تنوع و پتانسیل زیادی نیست. اما سنگ مرمر و تراورتن از معادن مرتبط استخراج می‌شوند. تراورتن خاصی به نام بژ دوزجه در این منطقه یافت می‌شود. منابع مواد اولیه صنعتی (خاک رس و آجر و کاشی)، از مواد معدنی فلزی (مس و منگنز) و از مواد اولیه انرژی هم منابع ژئوترمال شناسایی شده‌اند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

گردشگری

دوزجه، هم برای گردشگری تابستانی و هم برای گردشگری زمستانی مناسب است؛ از رفتینگ، سافاری عکاسی، کوه پیمایی گرفته تا دوچرخه سواری، غواصی و قایقرانی بادبانی، فعالیت‌های ورزشی بسیاری قابل انجام هستند.
بازدید از مساجد تاریخی چانتی، آرامگاه‌های مهم، موزه‌ها، شهر باستانی و تئاتر، گردشگری مذهبی ، و گردشگری کشتزار نیز از فعالیت‌های قابل انجام در این منطقه است. موزه کونورآلپ، شهر باستانی پروسیاس آدهیپیوم و تئاتر باستانی، دریاچه افتنی، آبشار گوزل دره، کشتزار پورنلی، قلعه جنویز، آبشار آکتاش و غار فاکیلی از جمله میراث‌های تاریخی و فرهنگی مهم هستند.

موقعیت و دسترسی

دوزجه بین آنکارا و استانبول قرار دارد و به طور میانگین با ۳ ساعت مسیر زمینی به این شهرها امکان دسترسی وجود دارد. با نزدیک ترین بندر، که بندر کاراسو است، ۴۰ دقیقه، و با نزدیک ترین فرودگاه، که فرودگاه چنگیز توپل است، ۱ ساعت فاصله دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۷۲۴۷ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در زمینه‌های گردشگری و گردشگری زمستانی، خودرو و صنایع فرعی آن، صنایع آهن و فولاد و فلزات دیگر، دارای پتانسیل سرمایه‌گذاری می‌باشد.

محصولات مشهور

فندق و مشتقات آن، کدو تنبل، کوفته دوزجه، دسر ملان گوجعی، عسل ییعیلجا

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

دوزجه با دهها آبشار کوچک و بزرگ زیبایی سحرانگیزی دارد.

کاستامونو

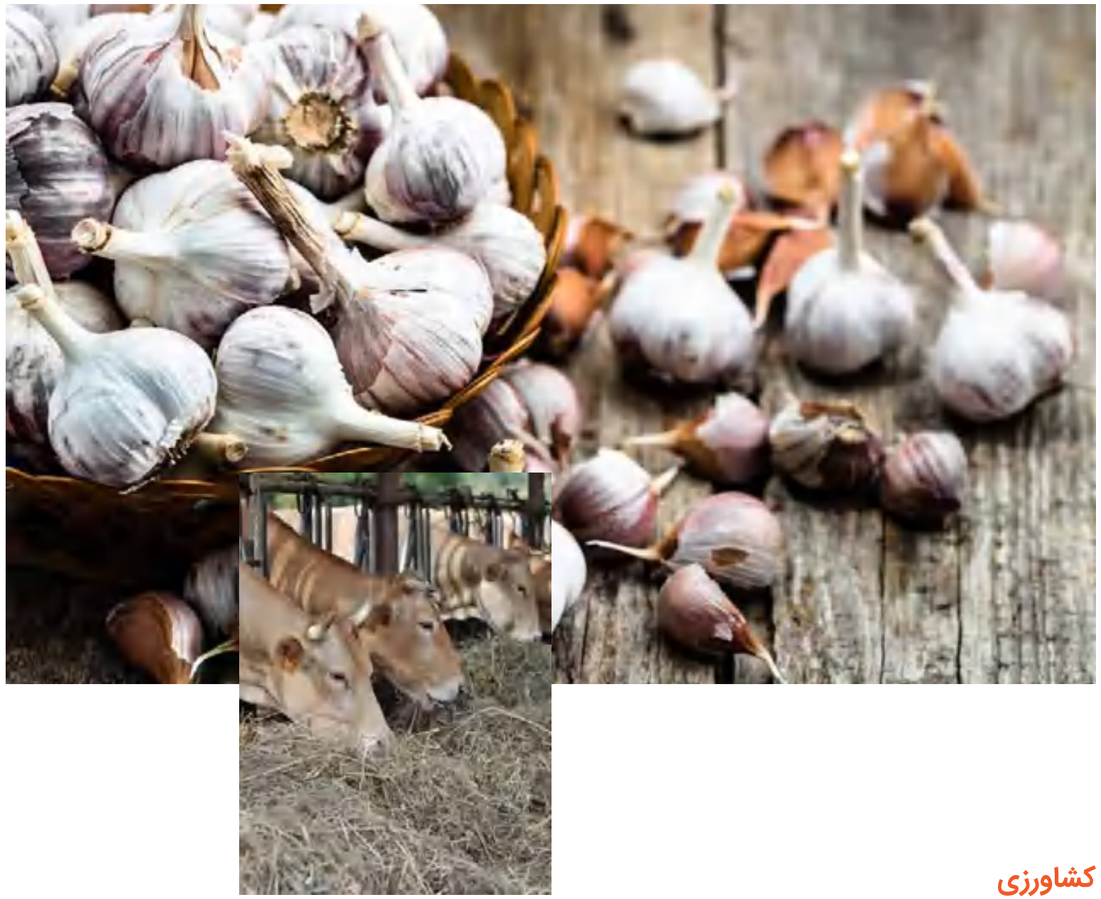
سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۷	۳۸۳۳۷۳	۱۹

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۸	٪۰/۳۴	۷۷۲۶ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

با نوار ساحلی به طول ۱۷۰ کیلومتر، در استان دارای بلندترین خط ساحلی در دریای سیاه می‌باشد. غالبا از زمین‌های ناهموار تشکیل شده است. در شمال استان، کوه‌های دریای سیاه غربی وجود دارد. این منطقه که از قدیمی ترین مکان‌های مسکونی می‌باشد، در قرن ۱۸ قبل از میلاد سرزمین گاس‌ها بوده و در طول زمان تحت کنترل هیتیت‌ها، فریگی‌ها، کیمرها، لیدیایی‌ها، پارس‌ها، پونتوسلوها، رومی‌ها و بیزانسی‌ها قرار گرفته است. با میراث طبیعی و تاریخی و بشری، جنگل‌ها و کشتزارها در طبیعت، دریا، زمستان و گردشگری صاحب سخن است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
MARKA
سازمان توسعه مرمره شرقی
www.marka.org.tr

کشاورزی

به دلیل اینکه ۶۵٪ از زمین‌های استان را جنگل و خلنگ‌زار تشکیل می‌دهند و زمستان‌ها نیز طولانی و سخت هستند، تنوع تولید گیاهی در این منطقه کاهش یافته است. سیر از جمله محصولات مهم این منطقه است، و حدود یک چهارم تولید ترکیه در این استان انجام می‌شود. وضعیت دامپروری هم در این منطقه بسیار مناسب است و گاو، گاومیش، گوسفند، بز کوهی ، بز مویی پرورش داده می‌شود. پرورش زنبور پیشرفت کرده است. کاستامونو درمورد بز کوهی بعد از آنکارا و قونیه نامدار است. انگور، سیب، آلو، زیتون، فندق، گندم، جو، ذرت، برنج، نخود، چغندر قند، سیب زمینی، شاهدانه و سیر از محصولات مهم آن هستند. کاستامونو از لحاظ جنگل غنی است. با کوه‌های اسفندیار و ایلگاز در کشتزارها دارایی جنگلی وسیعی وجود دارد.

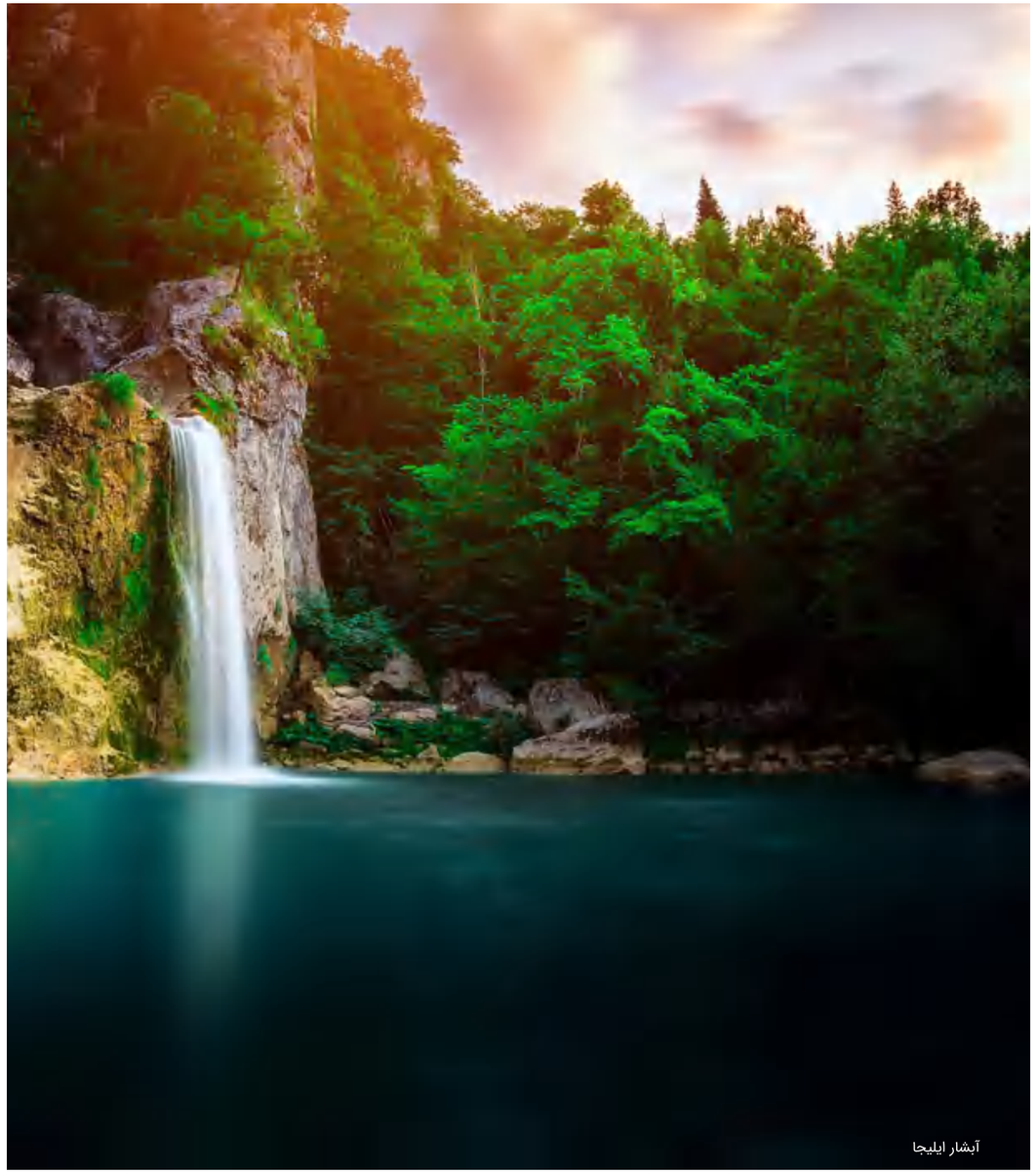
صنعت

محصولات اصلی منطقه صنعتی سازمان‌یافته که در مرکز استان کاستامونو فعالیت دارند، تولید محصولات جنگلی، موتور، فلز، لوازم سازه‌ای و فراورده‌های غذایی است. استان کاستامونو در زمینه صنعت جنگل و معدن میزبان سرمایه‌گذاری‌های مهمی بوده است. مجتمع‌های یکپارچه کاستامونو، محصولات جنگلی یکپارچه SFC و Eti Bakır نمونه‌هایی از این سرمایه‌گذاری‌ها هستند.

معدن

در این منطقه، ۲۵ میلیون تن ذخائر معدنی مازاد مس کشف شده است. همچنین ذخیره ای معادل ۲۳ میلیون تن بصورت تایید شده وجود دارد. حداقل ۵۰ میلیون تن ذخیره مس وجود دارد. مرمر از مهم ترین صنایع است. به جز این موارد، ذخایر جیوه، آهن، منگنز، بوکسیت، ذغال سنگ، لیگنیت، کروم، کوارتز، گرافیت و فلداسپات نیز وجود دارند.

آبشار ایلیجا

گردشگری

کاستامونو با زیبایی‌های طبیعی و آثار تاریخی‌اش توجه علاقمندان را به خود جلب می‌کند. با طبیعت بی نظیر، کشتزارها، دره‌ها و کوه‌های مرتفع خود، جشنی طبیعی را ارائه می‌کند. موزه باستان شناسی، موزه تاریخی شهر کاستامونو، پارک ملی کوه‌های کوره، مزارهای اِوکایا، ساختمان اطراف مسجد حضرت پیر شیخ شعبان ولی، آبشار ایلیجا، شهر باستانی پومپئی پولیس، خلیج گیدروس از مقاصد مهم شهر هستند.

موقعیت و دسترسی

استان دارای فرودگاه و همچنین شبکه حمل‌ونقل زمینی پیشرفته‌ای است. همچنین بندر اینه‌بولو در حمل و نقل بار به صورت فعال مورد استفاده قرار می‌گیرد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۶۹۱۱ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در صنایع چوب، معدن، گردشگری، نساجی دارای پتانسیل‌های سرمایه‌گذاری مهمی است.

تفرجگاه گیدروس
تفرجگاهی که در شهرستان جیده، استان کاستامونو قرار دارد، زیبایی‌های طبیعی بسیاری را نمایان می‌سازد.

محصولات مشهور

انواع حلواها، باندوما، دستمال یازما جیده ساری، چاقوی اورنیه، قاشق شیمشیر

ریزه

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۳	۳۴۸۶۰۸	۱۱

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۹	٪۰/۳۴	۸۸۱۲ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

ریزه استانی در شمال شرقی ترکیه است و دارای خط ساحلی در دریای سیاه است.این استان، پر بارش‌ترین استان ترکیه است. این شهر که ۷۳٪ از تولید چای ترکیه را بر عهده دارد، به عنوان «پایتخت چای» شناخته می‌شود. با کشتزارهایی که پشت به رشته کوه‌های کاچکار هستند، آب‌های جاری و دریاچه‌های یخی از لحاظ گردشگری طبیعی، مراکز مهم بسیاری مانند آیدمیر را در خود جای داده است. قله ۳۹۳۲ متری رشته کوه‌های کاچکار در داخل مرزهای ریزه هستند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DOKA
سازمان توسعه دریای سیاه شرقی

کشاورزی

موقعیت کلی ریزه، ساختار آلوده نشده، ویژگی‌های آب و هوایی، کم بودن استفاده از کود و سموم گیاهی، گیاهان علفزار و مراتع که به ویژه بدون مداخله انسان و به صورت طبیعی رشد کرده‌اند، پتانسیل کشاورزی ارگانیک مهمی ایجاد می‌کند. در ریزه، کشاورزی ارگانیک و اول از همه تولید چای، فندق، کیوی و عسل صورت می‌گیرد.

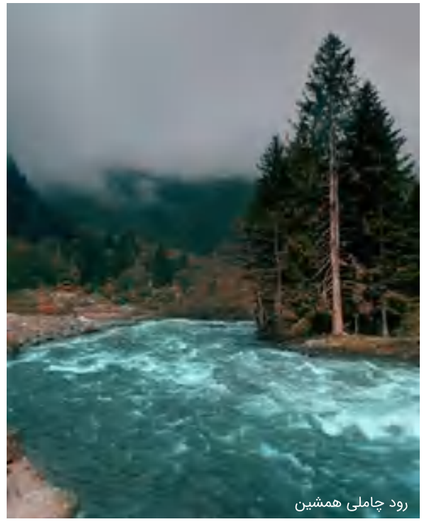

صنعت

صنایع استان ریزه، با محوریت صنایع چای و صنایع وابسته پیشرفت کرده‌اند. ۷۵٪ از کسب و کارهای صنایع وابسته به چای را سازمان چایکور و کارخانه‌های چای متعلق به بخش خصوصی تشکیل داده‌اند. همزمان با پیشرفت تولید چای خشک ، تولید عملیات پهن کردن چای، باعث پیشرفت برخی صنایع مانند بسته بندی چای نیز شده است. تولید دستمال سنتی ریزه و تولید اسلحه‌های گرم از صنایع مهم دیگر آن است.

معدن

از لحاظ پتانسیل ذخایر معدنی، یکی از مهم ترین استان‌های منطقه دریای سیاه شرقی است. بسترها و معادن بسیاری وجود دارد. در منطقه فعالیت‌های تحقیق و جستجو توسط دولت ادامه دارند. در ریزه، پتانسیل بالای شناسایی شده در منابع طبیعی از قبیل مس-سرب-روی -فلداسپات، ژئوترمال، کائولن، منگنز وجود دارد؛ در مورد مرمر و آهن نیز با وجود کم بودن ذخائر، پتانسیل بالایی وجود دارد.

رود چاملی همشین

گردشگری

دارای زیبایی و ثروت‌های طبیعی فوق العاده‌ای است. در کلیه عنوان‌های گردشگری طبیعی دارایی‌های باشکوهی دارد. چاملی همشین، مرکز گردشگری آب گرم آیدر، کشتزار آیدر و دره طوفان بعضی از این مقاصد خاص هستند.
مجموعا ۱۱۶ عدد دارایی فرهنگی غیرمنقول دارد که ۴ عدد از آن‌ها نظامی، ۴ عدد دینی-فرهنگی، ۸۵ عدد از آن‌ها نمونه معماری داخلی و ۳ عدد بنای تاریخی هستند؛ ۳ فضای باستان شناسی و ۲ فضای محافظت شده نیز در منطقه وجود دارد.
هنچنین ۴ مرکز گردشگری و ۳ موزه وجود دارد. در ریزه دو منطقه محافظت شده و توسعه فرهنگی و گردشگری یکی در منطقه‌ی آیدر و دیگری در منطقه‌ی آنزر وجود دارند.

قلعه زیل

موقعیت و دسترسی

ریزه بر روی نوار ساحلی دریای سیاه شرقی قرار دارد، و حمل و نقل آن از طریق مسیر زمینی و دریایی انجام می‌شود. در حال حاضر، حمل و نقل از طریق مسیر هوایی توسط فرودگاه ترابزون که در ۷۵ کیلومتری ریزه قرار دارد، انجام شده و فعالیت‌های ساخت فرودگاه ریزه-آرتوین هم ادامه دارداز اینجا، امکان دسترسی آسان به هر نقطه کشور در سال وجود دارد، برای گردشگرانی که از کشورهای آسیای میانه و مشترک المنافع به ریزه آمده‌اند، سرویس های اتوبوسرانی ،سفرهای ریزه-باتوم و ریزه-تیفلیس را انجام می‌دهند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۹۴۷۸ دانشجو

پل سنگی عثمانی

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

صنایع متکی بر کشاورزی، پرورش محصولات آبی و پرورش ماهی، تولید ماشین آلات و اجزا آن، در صنایع محصولات چوبی و مبلمان، دارای پتانسیل‌های مهم سرمایه‌گذاری است.

محصولات مشهور

چای ریزه، عسل آنزر، موهلاما، پنیر کولِت

چاملی همشین
کشتزار چاملی همشین، از پرشکوه‌ترین نقاط دنیا در زمینه‌ی گردشگری طبیعی است.

آماسیا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۱	۳۳۷۵۰۸	۶

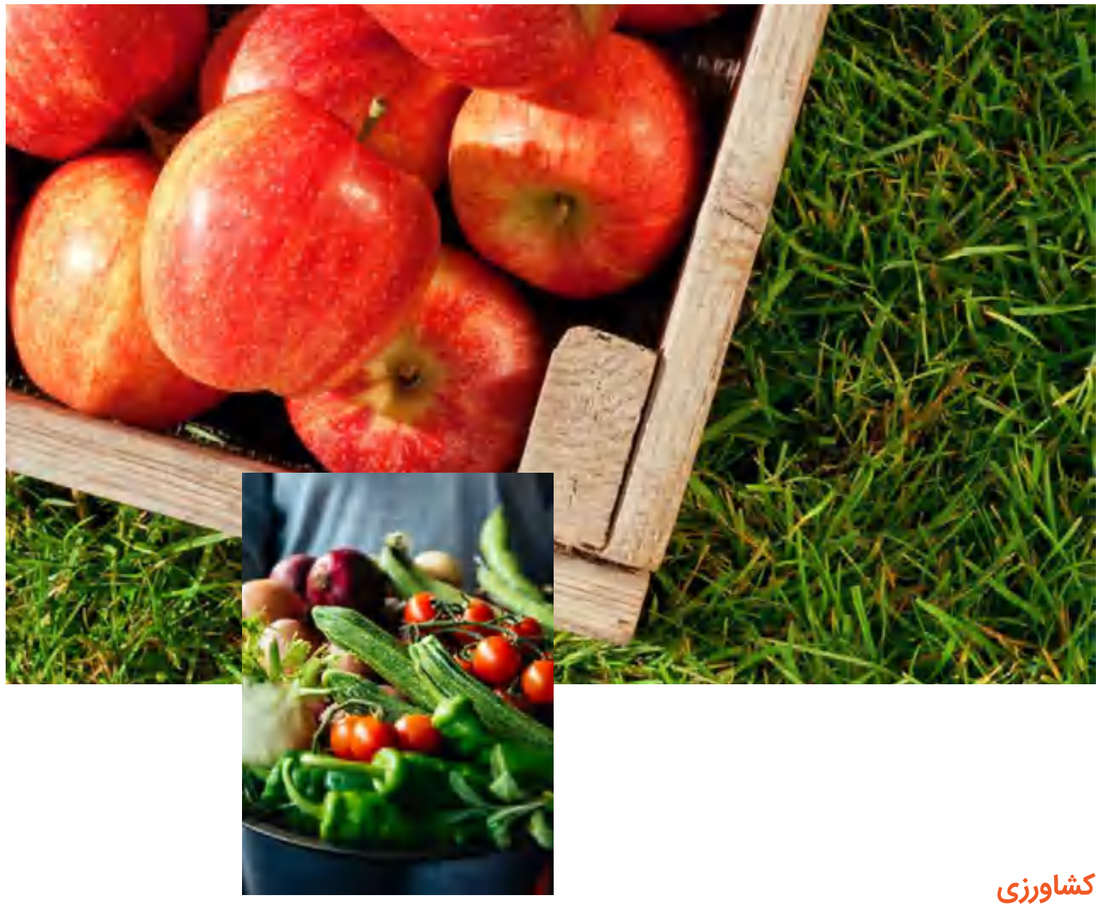
سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۷	٪۰/۲۹	۷۶۲۳ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

آماسیا در دشت یشیل ایرماک در دامنه‌های کوه هارشنا واقع شده و تاریخی ۸ هزار ساله دارد. در دوران باستان، پایتخت برخی از تمدن‌ها بوده و در طول تاریخ دانشمندان، نویسندگان، شاعرین و خطاطان بسیاری پرورش داده است. در دوره‌های عثمانی یکی از مهم ترین ناوگانی است که شاه زاده‌ها در آن آموزش دیده‌اند. علاوه بر ثروت‌های تاریخی و فرهنگی، خانه‌های ویلایی ساخته‌شده در طول نوار ساحل یشیل ایرماک، شاعرانه هستند.
آماسیا یکی از شهرهایی است که بهترین سیب گلاب ، گیلاس، هلو و بامیه در آن تولید می‌شود و تاریخ و طبیعت را بصورت توأم می‌توان در آن تجربه کرد. سیب، بامیه، قصه‌ی شیرین و فرهاد و سنگ مرمر آن معروف است و در بخش داخلی منطقه‌ی دریای سیاه مرکزی قرار دارد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
OKA
سازمان توسعه دریای سیاه مرکزی
www.oka.org.tr

کشاورزی

آماسیا در تولیدات حیوانی در موقعیت خوبی قرار دارد. منطقه صنعتی سازمان‌یافته متکی بر کشاورزی موجود در شهرستان سولوا، یکی از مناطق اولیه موجود در این زمینه در ترکیه است. یکی از بزرگترین کشتارگاه‌های ترکیه و بزرگترین کارخانه آرد در استان فعالیت دارد. علاوه بر این، در منطقه صنعتی سازمان‌یافته ۲، نیروگاه انرژی بیوگاز متعلق به بخش خصوصی و ظرفیت دامی ۱۰،۰۰۰ دام بزرگ وجود دارد هم چنین در تولید تخم مرغ، میوه و سبزی، غذای حیوانات، گیلاس، پیاز، بامیه، خیار و هلو در ترکیه صاحب نام است. در تولید سبزیجاتی از قبیل کاهو، جعفری، تره، روکا در سه ردیف اول قرار دارد. ۷٪ از گیلاس، ۱۴٪ از پیاز و ۷/۵٪ از بامیه‌ی ترکیه در آماسیا تولید می‌شود.

صنعت

در آماسیا ۳ منطقه صنعتی سازمان‌یافته و ۸ مجتمع صنعتی کوچک وجود دارد. بزرگترین و پیشرفته‌ترین منطقه صنعتی سازمان‌یافته استان در شهرستان مرزیفون قرار دارد؛ یکی از مهم ترین مراکز تولید محصولات توکار و هود ترکیه و اروپا است. صنایع ماشین آلات برقی، فلزی، سیستم‌های دیگ بخار، پلاستیک، مواد غذایی، نساجی، مرمر و مبلمان از جمله صنایع مطرح آن هستند. اولین و تنها کارخانه مونیتور ال ای دی ترکیه در این شهر قرار دارد.
دو شرکت از میان ۵۰۰ شرکت برتر ترکیه، در آماسیا فعالیت دارند. در استان ۱ سرمایه گذار خارجی فرانسوی، ۱ سرمایه گذار خارجی ژاپنی، ۱ سرمایه گذار خارجی انگلیسی و ۱ سرمایه گذار خارجی از کشور مالت وجود دارد.

معدن

معادن اصلی در آماسیا مرمر و لیگنیت هستند. مرمر بژ آماسیا، به عنوان مرمر دارای علامت جغرافیایی به ۴۵ کشور (اول از همه به چین) صادر می‌شود. ۱۸٪ از ذخائر مرمر شناخته شده ترکیه در آماسیا است. ذخایر چلتک لیگنیت موجود در شهرستان سولوا هم توسط بخش خصوصی و دولت مدیریت می‌شوند.

گردشگری

آماسیا دارای میراث تاریخی و فرهنگی غنی‌ای می‌باشد. دارایی‌های گردشگری مهمی باقیمانده از دوره‌های هیتیت‌ها، آمازونی‌ها، رومی‌ها، پونتوس، بیزانس، سلجوقی و عثمانی در آماسیا وجود دارند. با زیبایی‌های طبیعی و امکانات گردشگری گرمایی تبدیل به مرکز جاذبه مهمی شده است. کوه هارشنا و مزارهای پونتوس کرال‌کایا که در لیست موقتی میراث جهانی یونسکو قرار دارند، اماکن گردشگری بسیاری از جمله قلعه آماسیا، اقامتگاه‌های تاریخی عثمانی، ارسن بایزید دوم، پل‌های تاریخی که بر روی یشیل ایرماک هستند، کانال آب فرهاد، ۱۲ موزه و سایت تاریخی، دریاچه بورابوی که با زیبایی‌های طبیعی انسان‌ها را مسحور می‌کند، و مومیایی‌ها، آب‌های گرم آرکوت‌بی و ترزی‌کوی، بیمارهانه از دیگر مکان های قابل ذکر در منطقه می‌باشند.

موقعیت و دسترسی

آماسیا که دقیقاً در وسط آناتولی شمالی قرار دارد، در نقطه تلاقی مسیرهای زمینی ایران-اروپا و ازمیر-آنکارا-سامسون-ترابزون قرار گرفته است. استان دارای راه آهن و فرودگاه بوده، و همه روزه از آن ،پروازی برای استانبول وجود دارد. از آنکارا ۳۳۳، و از استانبول ۶۷۱ کیلومتر فاصله دارد. نزدیک ترین بندر به آن، بندر سامسون بوده که در فاصله ۱۳۰ کیلومتری این شهر قرار دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۸۰۰۰ دانشجو

خانه‌های تاریخی آماسیا

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

شهر، دارای پتانسیل‌های سرمایه‌گذاری مهمی در گردشگری آب گرم، دامپروری، انرژی بادی، گلخانه، مرمر و تولید محصولات فلزی است.

رود یشیل ایرماک که از داخل شهر و کنار دامنه‌های کوه هارشنا عبور می‌کند، دارای زیبایی مسحورکننده‌ای است.

محصولات مشهور

سیب میسکت، بامیه گل، کباب شینگیر، سوپ هله، چولامای بادمجان، کشکک، غذای بات، گاله به، دسر حاسودا، چورک آماسیا

بولو

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۸	۳۱۱۸۱۰	۸

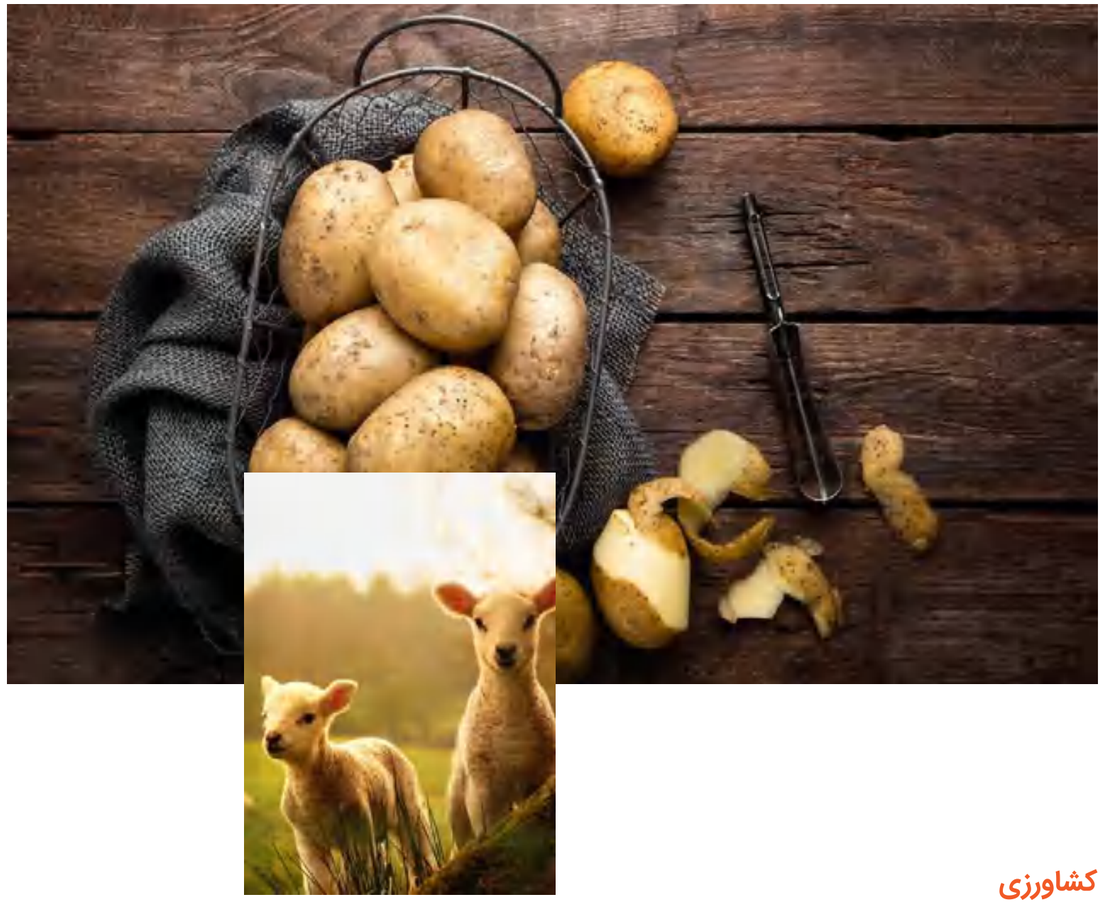
سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۹	٪۰/۳۹	۱۱۰۱۹ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۲

دوره‌های هیتیتی‌ها، فریگی‌ها، لیدیایی‌ها، پارس‌ها، پادشاهی بیتینیا، رومی‌ها و عثمانی‌ها را دیده است. یکی از مهم ترین مراکز دریای سیاه غربی است. در منطقه، شاهکارهای طبیعی و آثار تاریخی بسیاری وجود دارد. بولو که ۶۴٪ از فضای آن جنگلی است، با دارا بودن ۱۴ دریاچه و ۱۴۷ تالاب (مانند دریاچه آبانت، دریاچه سنت)، ۳۸۳ کشتزار، پارک ملی یدی گوللر(هفت دریاچه)، ۹ پارک طبیعی، ۳ منطقه محافظت شده طبیعی، ۳ محدوده گسترش حیات‌وحش، ۳ محدوده شکار نمونه، ۱۵ شکارگاه دولتی و تراورتن‌های آک کایا، به معنای واقعی کلمه از جاذبه‌های گردشگری طبیعی است. بولو که در میان کلان شهرهای بزرگی از قبیل آنکارا، استانبول و کوجاالی قرار دارد، حدودا ۲۸ میلیون نفر را در حوزه‌ی نفوذ خود جای می‌دهد. به دلیل موقعیت ژئواستراتژیک خود، دارای پتانسیل بالایی برای پیشرفت صنایع گردشگری، صنعت و خدمات است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
MARKA
سازمان توسعه مرمره شرقی
www.marka.org.tr

کشاورزی

اقتصاد شهر به طورکلی وابسته به کشاورزی است. در بولو، دریاچه‌ها و جنگل‌هایی وجود دارند که زمینه ساز تشکیل زیبایی‌های طبیعی بسیاری هستند. بخش بزرگی از فضاهای کاشت گیاهان کشاورزی را غلات تشکیل می‌دهند. در راس غلاتی که پرورش داده می‌شود گندم وجود دارد. بعد از گندم به ترتیب، جو، جو دو سر، شلتوک و ذرت قرار دارند. از حبوبات، نخود، لوبیا و ماش، از گیاهان صنعتی چغندر قند و بذر چغندر قند پرورش داده می‌شوند. سیب زمینی دارای ارزش اقتصادی مهمی‌است. شهر برای دامپروری هم مناسب است. بز، گوسفند و گاو پرورش داده می‌شود. همچنین در بولو، زیاد بودن تعداد دریاچه‌ها امکان انجام فعالیت‌های ماهیگیری را نیز فراهم ساخته است.

صنعت

با قرارگیری بولو در چارچوب استان‌های دارای اولویت در سال‌های قبل از رشد ۱۹۷۰، اقدامات جدی در زمینه صنایع و تجارت شروع شده است. شاخه‌های صنعتی مهمی‌که در بولو در حال فعالیت هستند و از کسب وکارهای در مقیاس‌های بزرگ و کوچک و متوسط صنعتی تشکیل شده اند عبارتند از: مواد غذایی، محصولات جنگلی و مبلمان، صنایع لوازم معدنی و فلزی، صنایع شیشه گرمایشی و دوجداره، تولید لوازم برقی، لوازم بافت-پوشاک و صنعت چرم. در بولو کسب و کارهایی در زمینه صنعت چرم وجود دارد. حدود ۱۳۰ کارخانه چرم وجود داشته، این کارخانه‌ها حدود ۴۰٪ از نیاز چرم خام ترکیه را تامین می‌کنند. در استان، محصولات جنگلی مانند تخته، مواد غذایی(غلات، ارده، حلوا)، غذای حیوانات و مجتمع‌های پرورش مرغ وجود دارد.

معدن

معدن در اقتصاد استان جایگاه مهمی‌دارد. کسب و کارهایی که در زمینه معدن در مقیاس کوچک فعالیت دارند عبارتند از استخراج معادن لیگنیت، ماسه، خاک رس و معدن سنگ. ذغال لیگنیت در شهرستان‌های منگن و گوینوک، ذخایر مرمر موجود در شهرستان سبن، از جمله ذخایر معدنی بولو هستند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

گردشگری

با پوشش گیاهی غنی، دریاچه‌های طبیعی و مصنوعی، مجتمع‌های مناسب برای ورزش‌های تابستانی و زمستانی، بولو برای گردشگران داخلی و خارجی استان جذابی است. بولو در زمینه‌های گردشگری زمستانی، شکار، سلامتی، ورزشی، گردشگری کشتزار و گردشگری‌های جلسه و سمینار دارای پتانسیل است. در کنار زیبایی‌های طبیعی، باستان شناسی و تاریخی استان، مجتمع‌های کارتال کایا و مجتمع‌های اسکی گرده آرکوت، در پیشرفت اقتصاد شهر دارای جایگاه مهمی هستند و باعث شده‌اند تا از آن به عنوان شهر گردشگری زمستانی یاد شود. همچنین هر یک از شهرستان‌های بولو، دارای ارزش‌های گردشگری مختص به خود می‌باشد؛ به عنوان مثال منگن، با سرآشپزهای معروفش یک مرکز خوراک‌شناسی معروف در دنیاست. در دورت دیوان، خانه نظارت آک بابا و قصر کوراوغلو وجود دارد. گوینوک و مودورنو، با عمارت‌های عثمانی از شهرهای cittaslow (شهر آرام) که بر روی جاده ابریشم قرار دارد می‌باشند. معبد آک شمس الدین در گوینوک قرار دارد؛ مودورنو نیز مرکزی است که فرهنگ آهیلیک در آنجا زنده شده است.

برج الباباس/مودورنو

موقعیت و دسترسی

در استان بولو که بر روی شبکه مسیر زمینی اصلی ترکیه قرار دارد(E-۱۰۰-D,۸۰)، حمل و نقل از طریق مسیر زمینی انجام می‌شود؛ در این شهر شبکه راه آهن نیز وجود دارد. می‌توان گفت به دلیل قرارگیری بولو در میان دو کلان شهر بزرگ (آنکارا و استانبول)، به ویژه از لحاظ تولید محصولات آماده برای فروش خرده فروشی، در موقعیت مناسبی قرار دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۰۲۴۱ دانشجو

آبشار یدی گوللر

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

دارای پتانسیل سرمایه‌گذاری مهمی در صنایع گردشگری، پردازش بر روی چرم، دامپروری پرندگان، جنگلداری و مواد غذایی است.

محصولات مشهور

بولچی، عسل تلخ، برنج کیبریسجیک، فندق کوروجوک، گلیم کیزیک، سوزن گلدوزی، سیب سبن، پنیر منگن

پارک طبیعت دریاچه آبانت
دریاچه آبانت و اطراف آن، پوشش گیاهی غنی را با رنگ آبی همراهی می‌کند، و شور و شوق تمامی رنگ‌ها را یکجا ارائه می‌دهد.

کارابوک

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۰	۲۴۸۰۱۴	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۲۲	٪۰/۲۴	۸۴۰۳ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

کارابوک که در غرب دریای سیاه واقع شده است، در حالی که در موقعیت یک ایستگاه کوچک بر روی راه آهن آنکارا-زونگولداک است، با تاسیس اولین کارخانه آهن-فولاد ترکیه شروع به رشد کرده و مرکز صنایع شده است. استان همچنان یکی از مراکز آهن و فولاد ترکیه است. در اطراف کارابوک، یک حوضچه احاطه شده با کوه‌های بلند و تپه‌ها قابل مشاهده است. دره‌های ثانویه که از فضای کوهستانی در شمال آن به وجود آمده‌اند، با موادی که به سمت شهر حمل می‌کند یک بافت آبرفتی تشکیل داده‌اند.
کارابوک در ترکیه، در زمینه‌ی فضای جنگلی با فضای ٪۶۸/۸ درصدی جنگلی در رتبه اول قرار دارد. شهرستان سافران بولو که وابسته به استان است، با بافت تاریخی خود شهرت جهانی دارد.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BAKKA
سازمان توسعه دریای سیاه غربی
www.bakka.gov.tr

کشاورزی

ناهموار و تکه تکه بودن زمین‌ها برای کشاورزی ماشینی، مانع ایجاد می‌کند. اول از همه حبوبات، غلات، گیاهان علوفه‌ای برای حیوانات، کشاورزی سبزی و میوه ساختار کلی محصولات را تشکیل می‌دهند. در درجه‌ی اول گردو و انگور و سپس پرورش سیب، گلابی، گیلاس، هلو و آلبالو انجام می‌شود.

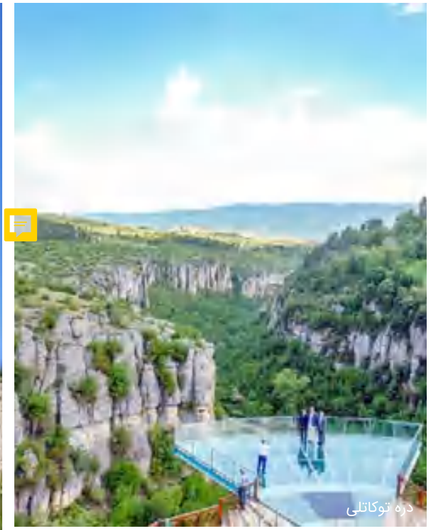

صنعت

کارابوک سال‌ها در صنایع ترکیه پیشرو بوده است؛ کسب و کارهای آهن و فولاد موجود در استان، پایه صنعت این استان را تشکیل می‌دهند. علاوه بر این، صنایع اسکلت فولادی، صنایع ریخته‌گری، تولید ماشین‌آلات، محصولات جنگل، نساجی و تولیدی پوشاک و صنایع معدن نیز از دیگر شاخه‌های صنعتی دارای ارزش افزوده بوده و اشتغال زایی ایجاد می‌کنند و دارای پتانسیل پیشرفت هستند. در کارابوک، ۳۸ آهنگری که در زمینه صنایع آهن و فولاد فعالیت نشان می‌دهند وجود دارد. همچنین ریخته‌گری، تولیدی‌های ماشین‌آلات ، اساس صنایع موجود در استان را تشکیل می‌دهند. تنها شرکت تولیدکننده ریل در ترکیه در کارابوک قرار دارد همچنین در سال‌های اخیر در صنعت نساجی پیشرفت بزرگی نشان داده است. در کارابوک ۲ منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد.

معدن

در منطقه کارابوک، ذخائر مرمر (تراورتن) شناسایی شده‌اند و بهره‌برداری از آن‌ها نیز آغاز شده است.

دره توکاتلی

گردشگری

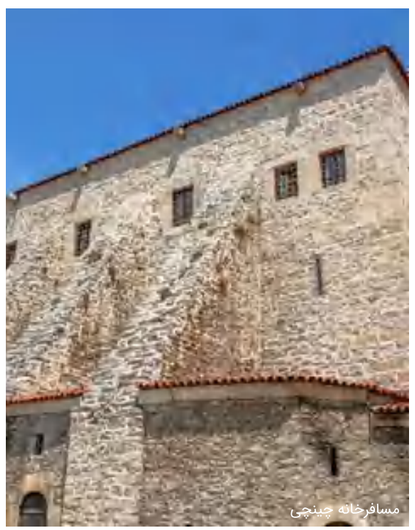
این استان با تنگه‌های عمیق، خانه‌های تحت محافظت سافران بولو، غارها و جنگل‌ها و شهرهای باستانی یک بهشت گردشگری است. شهر یکی از نقاط بازدید گردشگران خارجی است. خانه‌های تاریخی سافران بولو، شهر باستانی اسکی‌پازار هادریانا پولیس، جنگل‌های ینیجه، تنگه ینیجه شکر، تراس ینیجه ایهلامور، غار بولاک از جمله میراث طبیعی و تاریخی مهم استان هستند. شهرستان سافران بولو در سال ۱۹۹۴ توسط یونسکو وارد لیست میراث جهانی شده است، و به عنوان شهرستانی که میراث فرهنگی تاریخ عثمانی و فرهنگ آن را منعکس می‌کند شناخته می‌شود.

پل اینجه‌گایا

موقعیت و دسترسی

حمل و نقل از طریق مسیر زمینی و راه آهن انجام می‌شود. فرودگاه چایجوما که در شهرستان چایجوما به فاصله ۷۶ کیلومتری از مرکز استان کارابوک قرار دارد و فرودگاه کاستامونو که در کاستامونو در فاصله ۱۲۰ کیلومتری قرار دارد نیاز آن را به مسیرهای هوایی و دسترسی به فرودگاه مرتفع می‌کند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۵۵۰۰۰ دانشجو

مسافرخانه جینچی

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

محصولات آهن و فولاد، مبلمان و محصولات جنگلی و صنعت گردشگری

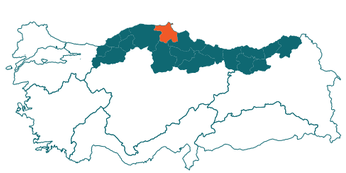

خانه‌های سافران بولو
شهر سافران‌بولو با خانه‌های سافران بولو معروف است و یکی از مهم ترین مراکز موجود در لیست میراث جهانی است.

محصولات مشهور

راحت الحلقوم سافران بولو، گیاه زعفران، انگور چاووش و گوجه فرنگی مانیه

سینوپ

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۷	۲۱۹۷۳۳	۸

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۲	٪۰/۱۶	۶۴۷۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

سینوپ بر روی دماغه‌ای که از شمالی‌ترین نقطه ترکیه به دریا کشیده شده است، قرار دارد و نامش را از ملکه افسانه‌ای جنگجویان زن آمازون گرفته است. با قدمت تاریخی شش هزار ساله و میزبانی تمدن‌های بسیار از لحاظ میراث فرهنگی و طبیعت تمیزش، استانی با پتانسیل گردشگری بالا است. سینوپ با طبیعت دست نخورده، تفرجگاه‌ها، دریاچه‌ها، آبشارها، کشتزارها، دریا و سواحل بی نظیرش، میزبان شاهکارهای طبیعی بسیاری است. دیوژن فیلسوف معروف عصر باستان در سال ۴۱۲ قبل از میلاد در سینوپ متولد شده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
KUZKA
سازمان توسعه آناتولی شمالی
www.kuzka.gov.tr

کشاورزی

در زمین‌های کشاورزی موجود در سینوپ، اغلب تولیدات گیاهی وجود دارد و به شکل پرورش گیاهان کشاورزی است، گندم، ذرت، جو و شلتوک از محصولات مطرح این منطقه هستند. پرورش میوه و سبزی و کشت گلخانه‌ای از مهم‌ترین منابع درآمد کشاورزی استان هستند.

صنعت

در سینوپ، کسب و کارهای حوزه‌ی تولید مواد غذایی، محصولات چوبی و مبلمان مطرح می‌باشند. تا پایان سال ۲۰۱۷ در سینوپ، تعداد ۱۱۰ عدد کسب و کار دارای ثبت صنعتی در صنعت غذایی، ۶۸ عدد درتولید محصولات چوبی و ۴۹ عدد در تولید مبلمان وجود داشتند. صنعت نساجی در سینوپ در زمینه اشتغال‌زایی در رتبه اول قرار دارد. از سایر صنایع اشتغال زا به ترتیب می‌توان به تولید آجر و مواد غذایی اشاره کرد.

معدن

از مواد معدنی صنعتی، بسترهای ماسه کوارتز و آجر-کاشی و منگنز وجود دارد. یکی از منابع مواد اولیه صنعتی مهم منبع آجر- کاشی است.

گردشگری

سینوپ که یکی از مهم ترین شهرهای دریای سیاه است به دلیل قرارگیری در شمالی‌ترین نقطه ترکیه در موقعیت خاصی قرار دارد. رنگ سبز که بر دریای سیاه حاکم است، در سینوپ به وفور مشاهده می‌شود.
سینوپ با کشتزارها و فضاهای جنگلی، یک شاهکار طبیعی است. اینجه بورون شمالی‌ترین نقطه ترکیه است و فانوس دریایی موجود در این منطقه در راس مکان‌هایی هستند که گردشگران از آن بازدید می‌کنند. با عناصر تاریخی و طبیعی از قبیل آک‌گول، کلیسای بالات‌ها، صخره‌های بازالت، قلعه بویابات، پارک طبیعت همسیلوس، غار اینالتی، اینجه بورون، پلاژ کاراکوم، آبشارهای سورکون، منطقه محافظت شده طبیعی ساری کوم، قلعه سینوپ، آبشارهای تاتلیجا، تنگه ترکلی چاتاک، یلکن تپه توجه گردشگران را به خود جلب کرده است.
مراسم کُشتی‌های سنتی هر سال به طور منظم برگزار می‌شود و مراسم دریانوردی هلاسا نیز برای سال‌های متمادی در این منطقه در حال برگزاری است.

قلعه سینوپ

موقعیت و دسترسی

به سینوپ که در شمالی ترین نقطه ترکیه قرار دارد، از طریق مسیر زمینی، دریایی و هوایی امکان دسترسی وجود دارد. از طریق مسیر زمینی، سینوپ- سامسون، در یک ساعت و نیم امکان دسترسی وجود دارد.
در خصوص گردشگری دریایی بندر سینوپ که بین استان‌های دریای سیاه مطرح است، به گردشگری شهر کمک می‌کند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۰۶۰۰ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در صنایع نساجی، تولید مواد غذایی، صنعت فلزی، گردشگری، فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی ارائه می‌کند.

محصولات مشهور

مانتی سینوپ، بلوط ارفلک، نقل سینوپ، عسل بلوط، کباب سیریک، شیره دون، کشکک، حلوای دویون، گوجه فرنگی گازی دره

تفرجگاه هامسیلوس
تفرجگاه هامسیلوس که در شمالی ترین نقطه ترکیه قرار دارد، تنها تفرجگاه موجود بر روی کره‌ی زمین است که در اثر فرسایش یخبندان و بصورت خود به خودی به وجود آمده است.

بارتین

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۴	۱۹۸۹۹۹	۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۲	٪۰/۱۵	۶۶۳۰ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

با میراث تاریخی و فرهنگی، پلاژها، و در درجه‌ی اول با پارک ملی کوره و زیبایی‌های طبیعی‌اش شهر مطرحی است. از شرق، غرب و شمال با کوه‌هایی که ارتفاع آن‌ها بیش از ۲۰۰۰ متر نیست، احاطه شده است.

پنجاه و نه درصد استان با جنگل‌ها پوشیده شده است. مهم ترین آب جاری شهر، جویبار بارتین است که در سال‌های قبل از میلاد مسیح با نام پارتنیوس شناخته می‌شد و نام شهر نیز از این رود برگرفته شده است. مهم ترین مرکز گردشگری استان، شهرستان آماسرا است. بارتین با بازارهای محلی، طعم‌ها و غذاهای منحصربفرد خود یک مقصد گردشگری مهم است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
BAKKA
سازمان توسعه دریای سیاه غربی
www.bakka.gov.tr

کشاورزی

عناصر تولیدی اصلی در زمینه تولیدات گیاهی عبارت‌اند از فندق، توت فرنگی، گیاهان غذای حیوانات، حبوبات، سبزی و میوه؛ فضای کشت این محصولات در مجموع ۶۷۲۵۰۷ هکتار است. از جمله محصولات ویژه اصلی بارتین می‌توان به ذرت سیلو، یونجه، ماش پراکنده، نهال میوه، فندق، توت فرنگی، کیوی، ذغال‌اخته، تمشک، تولید سبزیجات تابستانی-زمستانی بصورت گلخانه‌ای و در فضای باز اشاره کرد.

صنعت

اغلب بخش‌های صنعتی موجود در استان، خاک، پلاستیک، مبلمان، ماشین آلات، تولید پوشاک، مواد غذایی(کنسرو، شیر و محصولات لبنی، حلوا، آب معدنی طبیعی، برگ بو و بادام زمینی)، معدن و نساجی-تولیدی پوشاک می‌باشند. در بارتین یک منطقه صنعتی سازمان‌یافته وجود دارد و در منطقه صنعتی سازمان‌یافته مرکزی ۳۰ بخش صنعتی در ابعاد مختلف وجود دارد. صنایعی که در صادرات بارتین مطرح هستند عبارتند از: آهن، مواد معدنی، سیمان و تجهیزات ساختمانی.

معدن

بعضی بسترها و تشکیلات مواد اولیه صنعتی ذغال سنگ شناسایی شده است. مهم‌ترین فعالیت‌های معدن، توسط موسسه کسب و کار ذغال سنگ آماسرا در حال انجام است. در حوضه آماسرا حدودا ۶۲۲ میلیون تن ذخایر ذغال سنگ وجود دارد.

گردشگری

فضاهای جنگلی بخش مهمی از جغرافیای استان را تشکیل داده‌اند؛ کشتزارها، غارها و زیبایی‌های طبیعی که ترکیب زیبایی‌های آبی و سرسبز هستند، شهر را به مرکز جاذبه گردشگری تبدیل کرده‌اند. شهر «آماسرا» در این منطقه قرار دارد که در سطح ترکیه و جهان یک برند شناخته شده و کاندید یونسکو می‌باشد. منطقه همچنین دارای زیبایی‌های تاریخی و طبیعی بی شمار از قبیل پلاژهای کیزیل کوم، موگادا، گوزلجه حصار، بوزکوی، تکه اونو، کشتزارهای زونی، غارها، پارک ملی کوه‌های کوره بارتین-کاستامونو، موزه آماسرا، قلعه آماسرا، معبد ابو دردا، تاشهان، استراحتگاه درویش اوغلو، بدستن(بازار)، تئاتر باستانی، آکروپول، نکروپول، مقبره چشتپه می‌باشد.

بندر آماسرا

موقعیت و دسترسی

شهر، دارای شبکه‌های زمینی مهمی است که به دریای سیاه مرکزی و شرقی و آناتولی داخلی باز می‌شوند.
بندر بارتین در زمینه‌ی رفت‌وآمد بین المللی، برای کشتی‌های حامل بارهای خاص، باز است.

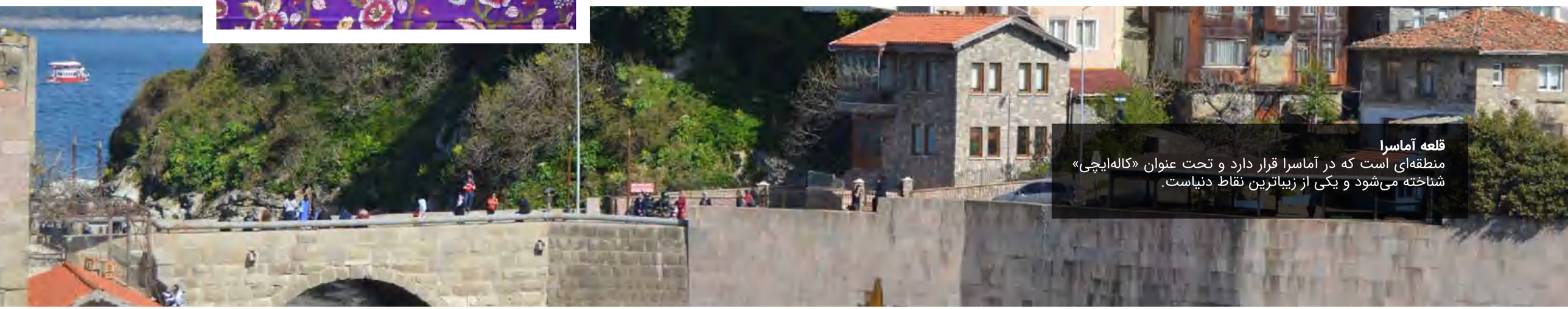
دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۴۲۳۹ دانشجو

آبشار اولوکایا

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در صنایع تولیدی نساجی، ذغال، پلاستیک، لوازم فلزی، مواد غذایی، محصولات چوبی و مبلمان فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی ارائه می‌کند.

قلعه آماسرا
منطقه‌ای است که در آماسرا قرار دارد و تحت عنوان «کاله‌ایچی» شناخته می‌شود و یکی از زیباترین نقاط دنیاست.

محصولات مشهور

عسل شاه‌بلوط، دستمال یازما بارتین، بوزای بارتین

گوموش‌خانه

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۰	۱۶۲۷۴۸	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۲	٪۰/۱۲	۵۷۳۵ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

نام شهر، از کلمه‌ی «گوموش» به معنی نقره و کلمه‌ی فارسی «خانه» تشکیل شده است. این استان به دارا بودن معادن غنی نقره مشهور است. سیاح معروف اِولیا چلبی از آن به عنوان شهر نقره یاد کرده است. دارای فلات‌ها و دشت‌های وسیع است و به دلیل موقعیت جغرافیایی موجود، گذرگاه نقطه اتصال منطقه دریای سیاه شرقی به جنوب و بخش‌های داخلی است و با جنگل‌های کوهستانی و انبوه احاطه شده است.

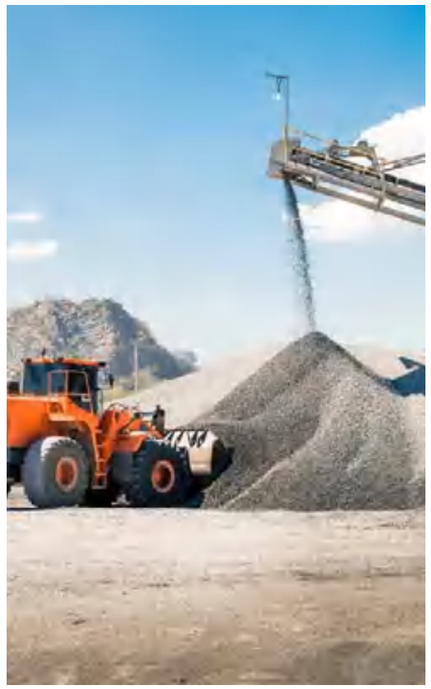
سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DOKA
سازمان توسعه دریای سیاه شرقی
www.doka.org.tr

کشاورزی

در استان به طور کلی تولید حبوبات، گیاهان غذایی، گیاهان معطر، آلبالو، سیب، گلابی، توت و گردو انجام می‌شود.
از لحاظ فعالیت‌های تولیدی حیوانی، دامپروری دام‌های بزرگ متداول‌تر است. در شهر که از لحاظ موجودی گاومیش غنی است، درخصوص دامپروری حیوانات کوچک نیز پتانسیل مهمی وجود دارد.

صنعت

بر اساس توزیع بخش‌های کسب‌وکارهای صنعتی، کسب‌وکارهای مرمر و معادن سنگ و تولید پستیل و کومهو، صنایع غذایی با سهم مجموع ۵۰٪ در استان در زمینه صنعت در حال پیشرفت هستند. سه شهرستان موجود در حوزه کلکیت اغلب دارای فعالیت‌های کشاورزی بوده و برای صنایع متکی بر تولیدات گیاهی و حیوانی دارای پتانسیل‌های زیادی هستند. شاخه‌های اصلی صنایع این استان عبارتنداز: تولید محصولات غذایی، معدن و معادن سنگ، معادن فلزی، تولید سایر محصولات معدنی غیر فلزی، چوب و محصولات چوبی (به جز مبلمان)، تولید مبلمان.

معدن

دارای بسترهای معدنی غنی است. کسب و کارهای مواد معدنی مانند طلا، نقره، روی، سرب فعالیت نشان می‌دهند، در این زمینه پتانسیل‌های مهمی وجود داردکه انجام سرمایه‌گذاری‌های جدید را جذاب‌تر می‌کند.
در قسمت‌هایی از مناطق جنوبی استان، صخره‌های اوفیولیت مشاهده می‌شود.

آبشار تومارا

گردشگری

گوموش‌خانه شهر مهمی است که مکان‌های تاریخی و زیبایی‌های طبیعی مختلفی دارد. تاریخ هزاران ساله این شهر تمدن‌های آشوری، اورارتو، پارس، روم و عثمانی را به خود دیده است. ۳۹۱ میراث غیرمنقول و ۲۰ منطقه‌ی محافظت شده در این استان وجود دارد. شهر باستانی ساتالا، دریاچه لیمنی، کشتزار بویون یورت، خرابه‌های سانتا، دره کروم، پل توهوم اوغلو، قلعه کوو، غار کاراجا، صومعه ایمرا، سد کورتون برخی از این دارایی‌های مهم هستند. در گوموش‌خانه از لحاظ ساختار ژئولوژیک، غارهای بسیاری وجود دارد. غار کاراجا که نماد گوموش‌خانه و بزرگترین نماد گردشگری آن است، سالانه توسط ۱۰۰۰۰۰ گردشگر مورد بازدید قرار می‌گیرد. همچنین غارهای مختلف دیگری نیز وجود دارند که جهت گردشگری افتتاح خواهند شد؛ تنگه‌ها و فضاهایی مناسب برای ورزش‌های طبیعی و فضاهای پیاده‌روی و صخره نوردی وجود دارد.

قلعه کچی

موقعیت و دسترسی

گوموش‌خانه، در منطقه دریای سیاه در بخش داخلی دریای سیاه شرقی قرار گرفته و بر روی گذرگاهی که از دریای سیاه به آناتولی داخلی می‌رود، واقع شده است. در استان، حمل و نقل زمینی انجام می‌شود.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۸۲۸۵ دانشجو

معبد ایمرا

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

گوموش‌خانه از جمله استان‌هایی است که در چارچوب برنامه مراکز جاذبه قرار دارند. در سرمایه‌گذاری‌های تولید و مراکز تماس دارای عناصر تشویقی جذابی است. کشاورزی، صنعت متکی بر کشاورزی، پالایش محصولات معدنی، گردشگری، محصولات چوبی و تولید مبلمان، صنایع انرژی از زمینه‌های سرمایه‌گذاری اولویت‌دار هستند.

محصولات مشهور

پستیل-کومه، سیرون، نان گوموش‌خانه

خرابه‌های سانتا
سانتا که یک فضای باستان شناسی و طبیعی محافظت شده است، مانند سرزمین قصه‌ها مناظر مسحورکننده ای عرضه می‌کند.

آرتوین

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۱	۱۷۴۰۱۰	۸

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۳	٪۰/۱۷	۸۹۰۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	
منطقه ۴	

آرتوین در گوشه شمال شرقی ترکیه و در نزدیکی مرز گرجستان قرار دارد. بخش بزرگی از شبکه حمل و نقل زمینی استان، به دلیل پروژه‌های سد اجرا شده در حوزه چوروح، در حال شکل گیری است. سد درینر موجود در استان با ارتفاع بدنه ۲۴۹ متری بلندترین سد بلند ترکیه و ششمین سد بلند در دنیاست. بیش از ۹۰٪ از زمین‌های استان ناهموار و نامنظم است. شهرستان شاوشات آرتوین با فضای آرامش‌بخش خود به عنوان شهر آرام (Cittaslow) شناخته شده است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران
نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DOKA
سازمان توسعه دریای سیاه شرقی
www.doka.org.tr

کشاورزی

این استان با فضاهای حاصلخیز علفزار-مراتع، دارای فضاهای جنگلی بالاتر از میانگین ترکیه است. دامپروری، پتانسیل بالایی ایجاد کرده است. بر خلاف اینکه تولیدات گیاهی بیشتر در زمین‌های کشاورزی موجود در زمین دره‌های ایجاد شده در رود چوروح و شاخه‌های آن انجام می‌شود، تولیدات حیوانی بیشتر در بخش‌های مرتفع انجام می‌شود. کم بودن کاربرد کود و داروی کشاورزی، پتانسیل استان را از لحاظ کشاورزی ارگانیک بالا برده است. در استان محصولات متنوع کشاورزی بسیاری از قبیل چای، گردو، گیلاس، گلابی، آلو، نارنگی، توت فرنگی، خرمای ترابزون، سیب زمینی شیرین، کیوی و زیتون پرورش می‌یابد.

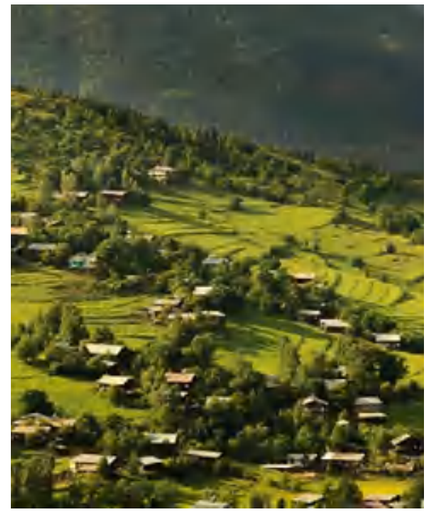

صنعت

آرتوین با توجه به موقعیت جغرافیایی، دور بودن از بازارهای مواد اولیه و بازاهای مصرفی، ضعیف بودن زیر ساخت‌های صنعتی و از همه مهم تر کمبود زمین کافی برای صنایع در استان، از نظر صنعتی پیشرفت چندانی نکرده است. در این منطقه سرمایه‌گذاری دولتی در حال انجام است که دولت جهت ارزیابی منابع مواد اولیه مانند محصولات چوبی، مواد معدنی مس و چای در حال اجرای آن‌هاست.

معدن

آرتوین که یکی از مهم ترین بسترهای معدنی متالوژنیک ترکیه را تشکیل می‌دهد و در منطقه دریای سیاه شرقی قرار دارد، از لحاظ معادن مس-سرب-طلا-نقره (که به عنوان بسترهای معدنی فلزی شناخته می‌شوند) بسیار غنی است. معادن و بسترهای سنگ آهک و گرانیت-مرمر به عنوان مواد اولیه سیمان و آهک ذخایر مهمی را تشکیل می‌دهند.

دامنه‌های ساوسات

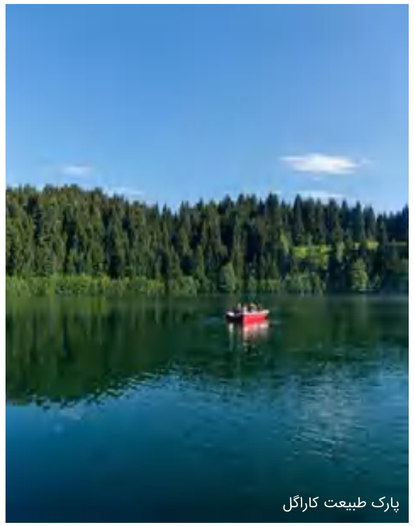
گردشگری

یکی از شهرهای ترکیه است که بیشترین تعداد گردشگر را جذب می‌کند. آرتوین که به دلیل شرایط فیزیکی‌اش برای ورزش‌های طبیعی مناسب است؛ مقصد خاصی برای گردشگران داخلی و خارجی بسیاری در زمینه گردشگری ورزشی است. علاوه بر این، با زیبایی‌های طبیعی، آب‌های جاری و کشتزارهایش، در لیست شهرهای مهم در زمینه گردشگری طبیعت در جایگاه‌های نخست قرار دارد. در زمینه سافاری، گردشگری گیاهی، پرنده نگری، کمپ، کاراوان، کوهنوردی-پیاده روی در طبیعت، گردشگری سلامتی(آب گرم) دارای مقاصد بسیار مهمی است.

موقعیت و دسترسی

آرتوین دارای دو گذرگاه زمینی مهم است. دروازه مرزی سارپ که گذرگاه ترکیه به گرجستان است، در مرزهای آرتوین قرار دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۹۳۰۷ دانشجو

پارک طبیعت کاراگل

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

از لحاظ بوم‌گردی، محصولات جنگلی غیر هیزمی، محصولات جنگلی، زراعت جنگلی، صنعت تولید مواد غذایی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی ارائه می‌کند.

پارک ملی بورچکا کاراگول
پارک ملی بورچکا کاراگول، با آبشارها، تنگه‌ها و طبیعت سرسبزش زمردی بی‌همتا در ترکیه است.

محصولات مشهور

پلوی هامسیلی، قرمه ترشی، پازی و به ویژه عسل انزر در دنیا مشهور است

بایبورت

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۱۰	۸۲۲۷۴	۲

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰	٪۰/۰۶	۵۸۲۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

بایبورت یکی از ایستگاه‌های جاده ابریشم و ادویه (مسیر تجاری بسیار قدیمی ترانزیت بین ترابزون-ایران) است. در شمال شرق آناتولی و در کنار رود چوروح واقع شده است. صنعتی که در فعالیت‌های اقتصادی استان نقش مهمی ایفا می‌کند، دامپروری و کشاورزی گیاهی است. در مرحله پیشرفت تجارت و صنعت است. شهر، با طبیعت دست نخورده و بکر خود، میراث تاریخی و فرهنگی درگردشگری، دارای میراث مهمی است. از لحاظ جمعیتی نیز کوچکترین استان ترکیه به شمار می‌رود.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
KUDAKA
سازمان توسعه آناتولی شمال شرقی
www.kudaka.org.tr

کشاورزی

اقتصاد بایبورت بر دامپروری و کشاورزی گیاهی متکی است. کشاورزی ارگانیک به سرعت در حال رشد است. از میان محصولاتی که بدون هر گونه ماده افزودنی پرورش داده می‌شوند می‌توان به ترشی سیب ترش، ترشی اهلات، حلوای تل، رشته سبزی‌دار و ساده، آرد گندم، مربای چغندر قند، مربای ریشه گل رز، مربای سرخک، شاهدانه، راحت الحلقوم چغندر، کومه چغندر، لواشک چغندر و چای‌های سیب و گلابی و محصولات بسیار دیگری اشاره کرد.

صنعت

در بایبورت، بخش صنعت در حال پیشرفت است. اقتصاد استان متکی بر کشاورزی و دامپروری است. در استان محصولات مواد غذایی در مقیاس کوچک، محصولات کائوچویی و پلاستیکی، محصولات معدنی، کارگاه‌های راه اندازی و تعمیر وجود دارد.

معدن

دارای ذخائر سنگ طبیعی قابل مشاهده به ارزش اقتصادی ۱۸۰ میلیون متر مربع است. به همراه ذخایر غیر قابل مشاهده، پیش بینی می‌شود ذخایری بالغ بر ۵۰۰ میلیون مترمربع داشته باشد. دارای بسترهای تراورتن، اونیکس، مرمر بژ و توف است.

گردشگری

ارزش‌های گردشگری بایبورت با توجه به زیبایی‌های طبیعی و ارزش‌های تاریخی مهم آن در حال پیشرفت است. گنبد دده قورقود، موزه باکسی، شهر زیر زمینی آیدین تپه، قلعه بایبورت، پل کورگان، آبشار ساری کایالار، کوه‌های سوغانلی، غار چیمائیل از جمله مکان‌های گردشگری این استان هستند.

موقعیت و دسترسی

با ارزروم ۱۲۵ کیلومتر و با ترابزون ۱۸۰ کیلومتر فاصله دارد. با نزدیک‌ترین ایستگاه راه آهن استان ۷۵ کیلومتر فاصله دارد. برای حمل‌ونقل هوایی نیز از فرودگاه‌های ارزروم، ارزینجان و ترابزون استفاده می‌شود.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۲۰۰۰ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در زمینه تولید انرژی الکتریکی، ترابری، گردشگری، کشاورزی ارگانیک، گلخانه، پرورش مرغ، پرورش ماهی، شیر گاو، کشاورزی و محصولات آردی وابسته به کشاورزی دارای فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی است.

محصولات مشهور

سنگ بایبورت، احرام بایبورت، دلمه‌ی لُر، سوپ شیرین، عسل بایبورت، کته بایبورت

کوه‌های سوغانلی
کوه‌های سوغانلی که داخل مرزهای استان قرار دارند، دارای ارتفاع ۲۳۳۰ متری هستند.
این کوه‌ها یک شاهکار طبیعی هستند که با آب‌های جاری خروشان، صخره‌های دارای شیب تند و جنگل‌های انبوه پوشیده شده‌اند.

سازمان توسعه
آناتولی شرقی
میز ایران

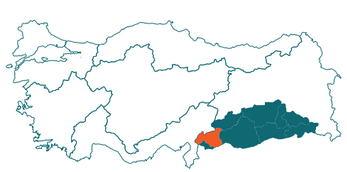
منطقه آناتولی جنوب‌شرقی

منطقه، در شمال در طول فلات توروس جنوب شرقی به شکل کمان گسترده شده و در جنوب تا مرز سوریه و عراق ادامه دارد. دشتها و فلاتها بیشتر سطح آن را میپوشانند. سد آتاترک که بزرگترین سد ترکیه است درچارچوب پروژه آناتولی جنوب شرقی در این منطقه احداث شده است. به واسطه پروژه آناتولی جنوب شرقی، پتانسیل کشاورزی و درآمد منطقه به میزان زیادی افزایش یافته است. بخش های مرکزی آن بیشتر کوهستانی و بخشهای شرقی آن هموار هستند. ماههای تابستان بسیار گرم و خشک و زمستانها سرد و بارانی هستند.

در بخشهای کوهستانی اقلیم قاره‌ای و در بخشهای غربی اقلیم مدیترانه‌ای متعادل حاکم است. کشاورزی ،استخراج معدن، دامپروری، صنعت و گردشگری از فعالیتهای اصلی اقتصادی منطقه محسوب میگردند. منطقه با سبک زندگی مختص به خود، غذاها، تاریخ و میراث طبیعی و فرهنگی ویژه امکانات وسیعی را ادر بخش گردشگری ارائه میکند. در منطقه نه استان وجود دارد: غازی‌آنتپ، میلیس، آدیامان، شانلی اورفا، دیاربکر، ماردین، باتمان، سیرت و شرناخ.

غازی آنتپ

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۲٫۴۷	۲ میلیون	۹

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۴٫۰۹	٪۱٫۷۹	۷۶۵۶ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۳

غازی‌آنتپ که از زمانهای دور تاکنون مرکز تجاری و دروازه ترکیه به خاورمیانه بوده استد. این استان با صنایع پیشرفته خود به ۱۹۳ کشور صادرات انجام می دهد و در رتبه‌بندی صادرات استانها مقام پنجم را دارد. غازی‌آنتپ دارای بزرگترین منطقه صنعتی سازمان یافته ترکیه است. منطقه نظر امکانات، ترابری و موقعیت جغرافیایی یکی از ده شهر برتر اروپا دارای بهترین استراتژی سرمایه‌گذاری خارجی است. بیشترین فرش ماشینی در دنیا در این شهر تولید می‌شود. غازی‌آنتپ بعد از استانبول بیشترین تعداد موزه را دارد. در زمینه خوراکی نیز این شهر یکی از دو شهر ترکیه در شبکه شهرهای خلاق یونسکو است و با فرهنگ غذایی ویژه و باقلواهایش در ترکیه معروف است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
İKA
سازمان توسعه راه ابریشم
www.ika.org.tr

کشاورزی

خاک های غازی‌آنتپ برای رشد هر گونه محصول کشاورزی مساعد است. بیشتر پسته ترکیه در این استان تولید می‌شود و در تولید فلفل قرمز و انگور نیز سرآمد است. زیتون بیشتر در مرکز استان و کیلیس، انگور در مرکز استان، اغوزالی، نیزیپ، کیلیس و اصلاحیه و پسته در آرابان، نیزیپ و یاووزالی تولید میشود. در استان کشت برنج، پنبه، کنجد، تنباکو، انواع میوه و سبزیجات نیز رایج است. گفته می‌شود پسته از این منطقه در کل دنیا پخش شده است. این استان به تنهایی بین ۵۰ تا ۷۰ درصد پسته ترکیه را تولید میکند. در باغهای ۸۰ هزار هکتاری استان بیست نوع انگور پرورش می یابد. در منطقه پنج میلیون درخت زیتون نیز وجود دارد که مقدار زیادی زیتون به دست میدهند.
تولید سبزی استان نزدیک به ۲۵۰ هزار تن و بیشتر آن گوجه فرنگی می باشد. بادمجان، خیار، کدو، فلفل سبز، تربچه و سایر سبزیجات نیز در منطقه پرورش می‌یابند. در محصولات زراعی گندم، جو، نخود، عدس، پنبه، کنجدو پیاز و در محصولات باغی آلو، انار، انجیر، گردو و زردآلو بیشترین تولید را دارند.

صنعت

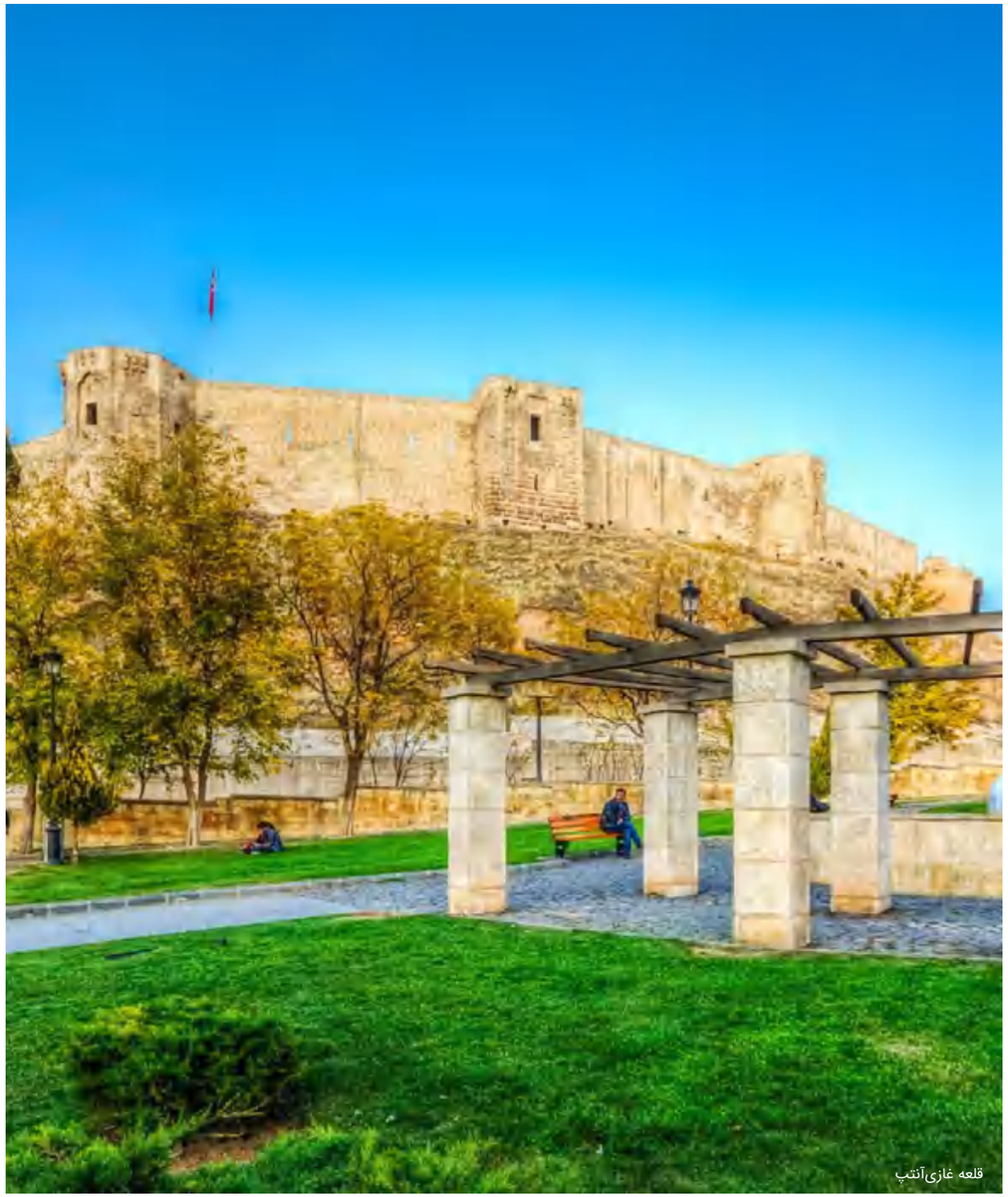
این استان از نظر صنعتی پیشرفته است و محصولات مختلفی در آن تولید میشود. پانصد کسب و کار صنعتی کوچک و بزرگ در آن بیشتر به بافندگی، تولید نخ، آرد، صابون، پودر لباسشویی، چرم، پلاستیک، سیمان، رب، بیسکویت و روغن میپردازند. منطقه صنعتی سازمان یافته، با استفاده از خدمات زیر ساختی مشترک با کسب و کارهای متوسط و کوچک، تولید آسان و ارزان کالاها را امکان‌پذیر ساخته است. در غازی‌آنتپ شش منطقه صنعتی سازمان‌یافته با مساحت کل دوازده میلیون متر مربع وجود دارد.

۶ منطقه صنعتی سازمان یافته،
۱ پارک فناوری،
۶ مجتمع صنایع کوچک،
۱ منطقه آزاد

معدن

مواد معدنی فلزی اصلی غازی‌آنتپ، منگنز، آهن،کروم و آلومینیوم است. در حالیکه استخراج معدن منگنز و آهن معمولا در شهرستان شاهین‌بی قرار دارد، استخراج معدن کروم در شهرستان های اصلاحیه و نورداغی مشاهده می شود. تعداد معادن کروم در این مناطق زیاد است اما ذخایر آن‌ها محدود و تنها چندهزار تن است.

پسته آنتپ، فلفل قرمز، عدس قرمز، انگور، انار، گندم

قلعه غازی‌آنتپ

گردشگری

غازی‌آنتپ که در ترکیه بعد از استانبول دارای بیشترین تعداد موزه است، شهر غذا و یکی از دو شهر ترکیه در شبکه شهرهای خلاق یونسکو است. غازی‌آنتپ با هنر آشپزی غنی خود هر ساله میزبان میلیونها گردشگر داخلی و خارجی و یکی از مهم‌ترین مقاصد گردشگری ترکیه است. مهمترین جاذبه‌های گردشگری استان قلعه غازی‌آنتپ، قلعه روم، شهر باستانی زئوگما، مزارهای پادشاه دولیچه، موزه روباز یسمک، کاروانسرای زیتون، کاروانسرای گمرک، کاروانسرای پرصفا، کاروانسرای سفید و کاروانسرای توتون میباشند.

موقعیت و دسترسی

غازی‌آنتپ بر روی بزرگراه متصل‌کننده مناطق شرقی ترکیه به دریای مدیترانه است. در استان یک فرودگاه بین المللی وجود دارد که از آن در کنار پروازهای مستقیم به شهرهای مهم ترکیه، پروازهای خارجی به آلمان و قبرس نیز انجام میشود. مسیرهای ارتباطی زمینی ترکیه با سوریه و عراق از غازی‌آنتپ می‌گذرد.

دانشگاه ها	۳ دانشگاه ۴۹۶۳۲ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

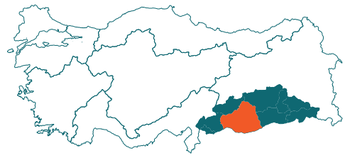
در انرژی خورشیدی، فرش، نساجی، مواد غذایی، صنایع شیمیایی، کفش-چرم، ماشین آلات، مبلمان و صنعت پزشکی فرصتهای سرمایه‌گذاری خوبی در استان وجود دارد.

محصولات مشهور

باقلوای آنتپ، روغن زیتون، صنایع دستی صدفکاری، صنایع دستی مسی، بیرانی آنتپ، یووالامای آنتپ، پارچه کوتنو، دیگر صنایع دستی آنتپ

موزه زئوگما با موزائیک هزار و هفتصد متر مربعی دومین موزه بزرگ موزائیک دنیا است.

شانلی اورفا

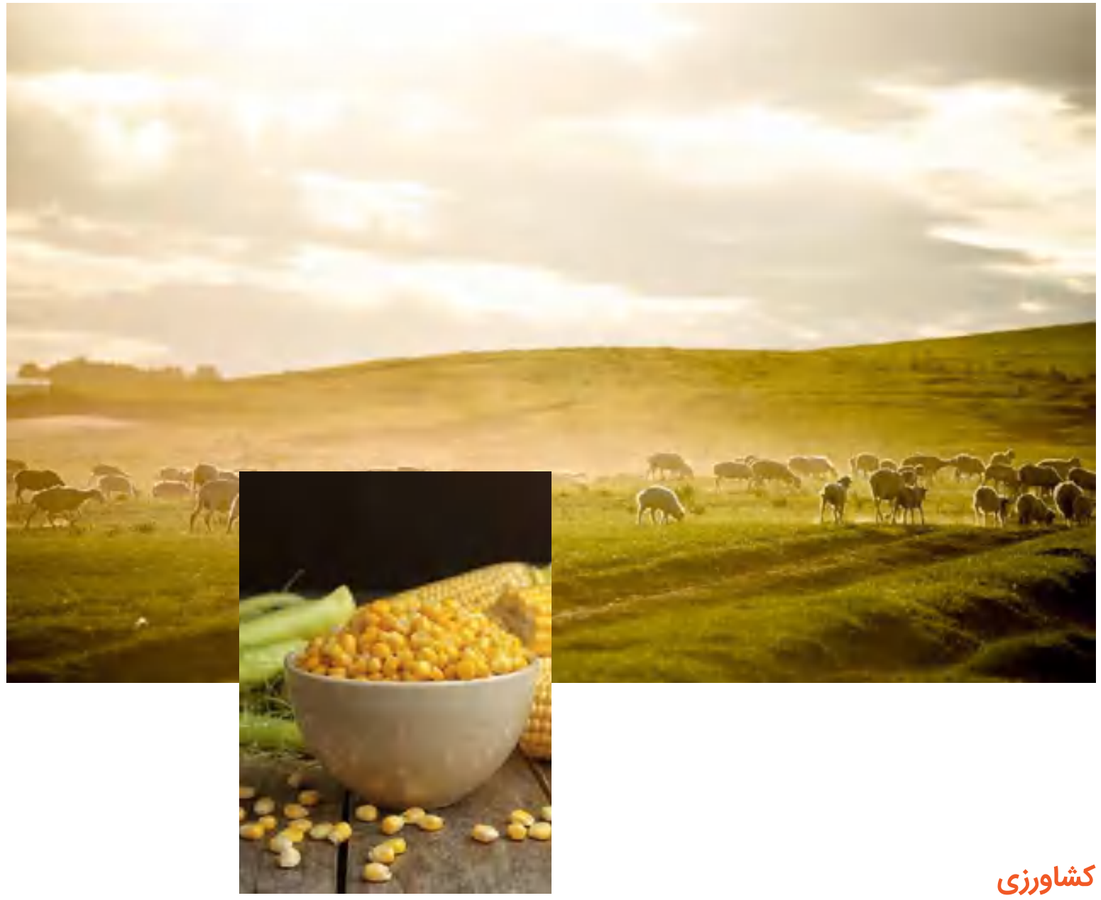
سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۲/۴۸	۲ میلیون	۱۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۹	٪۰/۹۰	۳۸۸۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه۶

شانلی اورفا یکی از قدیمی ترین مراکز مسکونی بین‌النهرین به شمار می‌رود که به دلیل نزدیکی به منابع آبی و قرار گرفتن بر روی مسیرهای تجارت در طول تاریخ همیشه اهمیت داشته است. این شهر دارای تاریخی ۱۲-۱۱ هزار ساله است. اطلاعاتی که از حفاری‌های تپه گوبکلی به دست آمده است از نظر تاریخی بسیار مهم است. گفته می‌شود حضرت ابراهیم که پیغمبر یهودیان، مسیحیان و مسلمانان است در شانلی اورفا متولد شده است. به همین دلیل شانلی اورفا با نام شهر پیغمبران شناخته می‌شود.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
KARACADAĞ
سازمان توسعه کاراجاداغ
www.karacadag.gov.tr

کشاورزی

در اقتصاد شانلی اورفا که اغلب متکی بر کشاورزی است، انرژی، گردشگری و دامپروری نیز جایگاه مهمی دارند. شانلی اورفا به تنهایی دارای بخش مهمی از اراضی پر بازده قابل آبیاری ترکیه است. مجتمع‌های کشاورزی جیلان پینار که بزرگترین مزرعه ترکیه و یکی از مزارع بزرگ در دنیاست، در محدوده استان قرار دارد. سهم بزرگی از پرورش دام کوچک ترکیه در استان شانلی اورفا انجام میشود. فعالیتهای ماهیگیری که در سد آتاترک انجام می‌شود هم در اقتصاد استان مؤثر است. شانلی اورفا که در تولید پنبه و عدس پیشرو است در تولید پسته و ذرت رتبه دوم و در تولید بذر روغنی و غلات رتبه اول ترکیه را دارد. این استان یک مرکز جذاب سرمایه‌گذاری در پرورش میوه، سبزی و تولیدات گلخانه‌ای است.

صنعت

صنایع این منطقه بیشتر بر پایه کشاورزی پیشرفت کرده است. صنایع نساجی و مواد غذایی با هم در مجموع ۶۴٪ کل صنایع استان را تشکیل میدهند. شانلی اورفا که یکی از مهمترین شهرهای کشاورزی ترکیه است، با تحقق پروژه آناتولی جنوب شرقی به پیشرفتهای بزرگی در این زمینه دست پیدا کرده است. روند صنعتی شدن این استان با تاسیس منطقه صنعتی سازمان یافته در دهه نود شروع شده است.
در سالهای اخیر و به ویژه به دلیل برنامه‌های تشویقی دولتی فرصتهای زیادی برای سرمایه‌گذاری در شانلی‌اورفا ایجاد شده است و جذب سرمایه خارجی سرعت پیدا کرده است.

معدن

استان از لحاظ منابع زیرزمینی تنوع و پتانسیل محدودی دارد. در شهرستان مرکز مواد اولیه آجر-کاشی و سیمان و در شهرستان بوزووا هم بسترهای فسفات کشف شده است.

خرابه‌های شهر باستانی

گردشگری

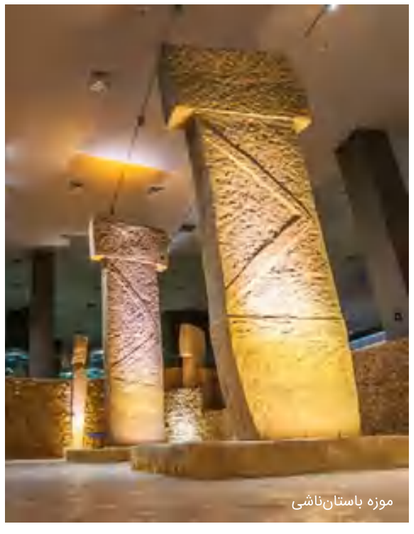
شانلی اورفا از قدیم یکی از فعال‌ترین و مهمترین نقاط تقاطع شرق و غرب بوده است. این شهر هسته مرکزی بسیاری از تمدنهای کهن بوده است و بر روی راههای ارتباطی مهمی قرار داشته است. تمدنهای سومر، بابل، هیتی، آشور، پارس، مقدونیه، روم و بیزانس بر این منطقه حکم رانده‌اند و میراث خود را به جای گذاشته‌اند. شانلی‌اورفا با۲۴۵۱ اثر تاریخی و فرهنگی ثبت شده، یکی از استانهای پرپتانسیل جنوب شرق ترکیه در زمینه گردشگری است. در این شهر قدیمی که تاریخش به ۱۱۵۰۰ سال قبل بر می گردد، دریاچه بالیکلی، خانه‌های گنبدی حران، مرکز دینی باستانی گوبکلی تپه، موزائیکهای هالپلی باغچه، شهرهای باستانی سوغماتار و شعیب توجه گردشگران را به خود جلب میکند.
شانلی اورفا دارای یک فرهنگ آشپزی غنی نیز هست و گزینه‌های بسیاری مانند غذاهای مشهور کوفته خام، کباب بادمجان، لحم‌معجون و دیگر خوراکیهای محلی مانند میرا و شللیک را به گردشگران عرضه میکند.

هالفتی

موقعیت و دسترسی

شانلی اورفا دروازه خاورمیانه است. فرودگاه بین‌المللی شانلی‌اورفا تا مرکز شهر سی دقیقه فاصله دارد. این فرودگاه ظرفیت پارک هشت هواپیما را دارد و وسعت ساختمان پایانه آن دوازده هزار مترمربع است. از شانلی‌اورفا به استانبول هر روز سه پرواز و به آنکارا هر روز دو پرواز انجام می‌شود. دسترسی به بنادر از طریق اتوبان ممکن است.
از شانلی اورفا با دو ساعت پرواز می‌توان به استانبول و با یک ساعت و بیست دقیقه پرواز به آنکارا رسید. فاصله زمینی این شهر تا بندر اسکندرون چهار ساعت، تا بندر مرسین شش ساعت، از طریق دروازه مرزی آکچاکاله به شهر رقه سوریه سه ساعت، به حلب پنج ساعت و از طریق دروازه مرزی هابور تا عراق پنج ساعت فاصله است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۲۷۸۳ دانشجو

موزه باستان‌ناشی

زمینه‌های برتر سرمایه‌گذاری

صنایع وابسته به کشاورزی، نساجی، مواد غذایی، ترابری، تجهیزات ساختمانی، مواد شیمیایی، انرژیهای تجدید پذیر، گردشگری

محصولات مشهور

کوفته خام، کباب جگر، بورانی چغندر، غذای ایسوت چوملک، فرنک چوملک، پلوی اوزلملی، لبنی، غذای کدو تنبل، شله زرد و کلوچه

محلی که در آن حضرت ابراهیم (ع) توسط نمرود به آتش انداخته شد، تبدیل به دریاچه شده است و امروزه به آن دریاچه بالیکلی گفته می‌شود و یک مرکز زیارتی مهم است.

دیاربکر

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۲٫۱۱	۱٫۷ میلیون	۱۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۱۳	٪۰٫۹۹	۵۰۰۳ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

دیاربکر یکی از قدیمی‌ترین شهرهای دنیاست که در منطقه آناتولی جنوب شرقی قرار گرفته و یکی از پر جمعیت‌ترین کلان شهرهای موجود در شرق کشور محسوب می‌گردد. این شهر، در بخش میانی منطقه آناتولی جنوب شرقی و در شمال بین النهرین واقع شده است. دیاربکر که در دشتی وسیع که با کوه ها احاطه شده، واقع شده است، با صنایع در حال پیشرفت، خاکهای حاصلخیز، میراث تاریخی و فرهنگی، یکی از مهم‌ترین شهرهای کشور ترکیه می‌باشد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
KARACADAĞ
سازمان توسعه کارجادداغ
www.karacadag.gov.tr

کشاورزی

وسعت ۵۸۹ هزار هکتاری زمین‌های کشاورزی دیاربکر آن را به هفتمین شهر کشاورزی ترکیه تبدیل کرده است. این شهر در تولید عدس قرمز و در پرورش کرم ابریشم رتبه اول ،از لحاظ تعداد گاومیش رتبه دوم و در تولید گندم ،رتبه سوم ترکیه را داراست. درتولید پنبه غوزه در ترکیه جز چهار شهر اول است. در دامپروری دام کوچک یکی از شهرهای غالب کشور است. سد سیلوان که در سال ۲۰۲۰ به اتمام خواهد رسید،پروژه ای است که در ارائه خدمات آب رسانی زمین های کشاورزی منطقه نقش بسیار مهمی ایفا خواهد کرد.

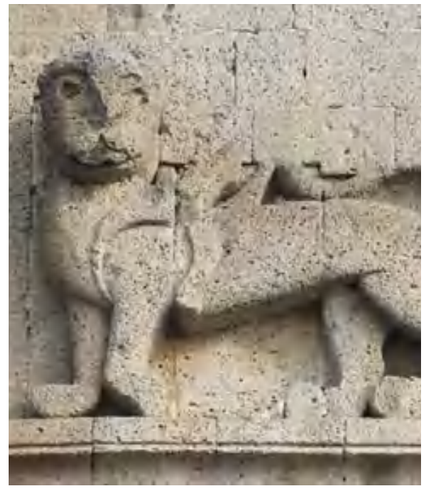
صنعت

در سال های اخیر بیشترین حجم پیشرفت، در صنعت ساختمان اتفاق است. صنایع کوچک،بافندگی،مسگری،آهنگری و زرگری هم پیشرفت کرده و صنعت پوشاک آماده در حال توسعه است.
بافندگی پنبه ای،کسب و کارهای بافندگی فرش و پشمی،کارخانه غذای دامی،تاسیس صنعت شیر،کارخانه توربین های بخار و آب،کارخانه توربین آبی کوچک و پمپ،کارخانه بیمه غلات و کارخانه سیمان ارگانی از بخش های مهم صنایع هستند.

منطقه صنعتی سازمان یافته دیاربکر
منطقه صنعتی سازمان یافته اختصاصی نساجی
منطقه صنعتی سازمان یافته متکی بر کشاورزی
منطقه صنعتی سازمان یافته مختلط دوم

معدن

غنی‌ترین بسترهای نفتی در حال حاضر در دیاربکر- سیرت واقع شده است. اولین چاه نفت در دیاربکر در سال ۱۹۶۱ گشایش یافت. شرکت سهامی خاص نفت‌های ترکیه هم از سال ۱۹۷۳ در حال فعالیت است. نیمی از ۲/۵میلیون تن نفت خام که سالانه در کشور استخراج می‌شود از دیاربکر تامین می‌شود. در شهرستان هازرو هم، لینیت استخراج می‌شود. همچنین در ارگانی معدن مس وجود دارد.

مسجد جامع

گردشگری

دیاربکر،شهری با قدمت ۱۲ هزار ساله و با میراث فرهنگی غنی، قرن ها میزبان تمدن‌های مختلف بوده است. باغ‌های هوسل که توسط رود دجله تغذیه می‌شوند، در لیست میراث فرهنگی جهانی یونسکو قرار گرفته است. حصارهای دیاربکر که طولانی‌ترین و بلندترین قلعه دنیاست در لیست میراث فرهنگی جهانی یونسکو قرار دارد. مسجد جامع که عبادتگاه سه دین الهی بوده است و کلیسای سورپ گیراگوس که بزرگترین کلیسای ارمنی خاورمیانه است، در دیاربکر واقع شده. پل مالابادی، معبد میتراس، قلعه زرزوان، محل چایونو و غارهای بیرکلین ازسایر دارایی‌های گردشگری مهم شهر است.

موقعیت و دسترسی

فرودگاه دیاربکر با ظرفیت ۵ میلیون مسافر و ۲/۱ میلیون مسافر در حال انتقال، دوازدهمین فرودگاه بزرگ ترکیه است. از این فرودگاه در طول سال، به مقصد شهرهایی همچون دوسلدورف، هانوور، فرانکفورت، اربیل و قبرس پروازهای منظم انجام می‌پذیرد. دیاربکر با راه آهن خود یکی از نقاطی است که به بنادر و به سایر استان‌ها انتقال مسافرین و حمل بار را امکان‌پذیر می سازد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۲۰۰۰ دانشجو

قلعه دیاربکر

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

تولید مواد غذایی، تولید مرمر، تولید محصولات نساجی، تولید ماشین آلات کشاورزی، تولید سیستم‌ها و تجهیزات آبیاری، انرژی تجدید پذیر، تولید لوازم سازه و مواد شیمیایی

محصولات مشهور

پنیر اورگو، کاداییف بورما، جگر و تابه دیاربکر

پل مالابادی که یک شاهکار مهندسی و معماری است در قرن دوازدهم و در دوره سلجوقی ساخته شده و با دهانه ۴۰٫۸۶ متری خود، بزرگترین پل سنگی از این نوع در جهان به شمار می‌رود.

ماردین

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۰۱	۸۲۹۱۹۵	۱۰

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۵۲	٪۰٫۵۱	۵۴۱۶ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

استان ماردین، با معماری، مردم شناسی، باستان شناسی، ارزش‌های تاریخی و بصری زیاد، یکی از شهرهای شعرگونه جنوب شرقی است. این شهر در گذرگاه جاده ابریشم قرار داشته است، در استان، پنج تیمچه و یک کاروانسرا بر روی خط مرسین- هابور که بزرگترین خط ترابری واقع در جاده ابریشم است وجود دارد.ماردین، همجوار و هم مرز با کشور سوریه می‌باشد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DİKA
سازمان توسعه دجله
www.dika.org.tr

کشاورزی

ماردین یک حوضه کشاورزی بزرگ است و از آب و هوای مناسبی برای این کار برخوردار است و اقتصاد متکی بر کشاورزی آن ، با اتکا به نیروی کار کافی و امکانات آبیاری فزاینده، پیشرفت چشمگیری دارد. در ماردین اهمیت فعالیت‌های زراعی روز به روز در حال افزایش است.علاوه بر فعالیت‌های زراعی،تنوع بیولوژیک هم یکی از ثروت‌های شهر بشمار می‌آید.
به‌کارگیری تکنیک‌های پیشرفته کشاورزی ،درکنار افزایش کمی فعالیت‌های زراعی، کیفیت آن را هم بهبود بخشیده است. همانطور که وجود ساختار مناسب زمین با کشاورزی ارگانیک، اهمیت بالایی دارد، از لحاظ پرورش گیاهان صنعتی هم وجود زمین‌های کشاورزی پر بازده دارای اهمیت است. به همراه شروع به فعالیت کانال‌های آبیاری برنامه‌ریزی شده در چارچوب برنامه‌های اجرایی در غازی‌آنتپ، ماردین هم انتظار افزایش تنوع و بازدهی محصولات در کشاورزی آبی را دارد.

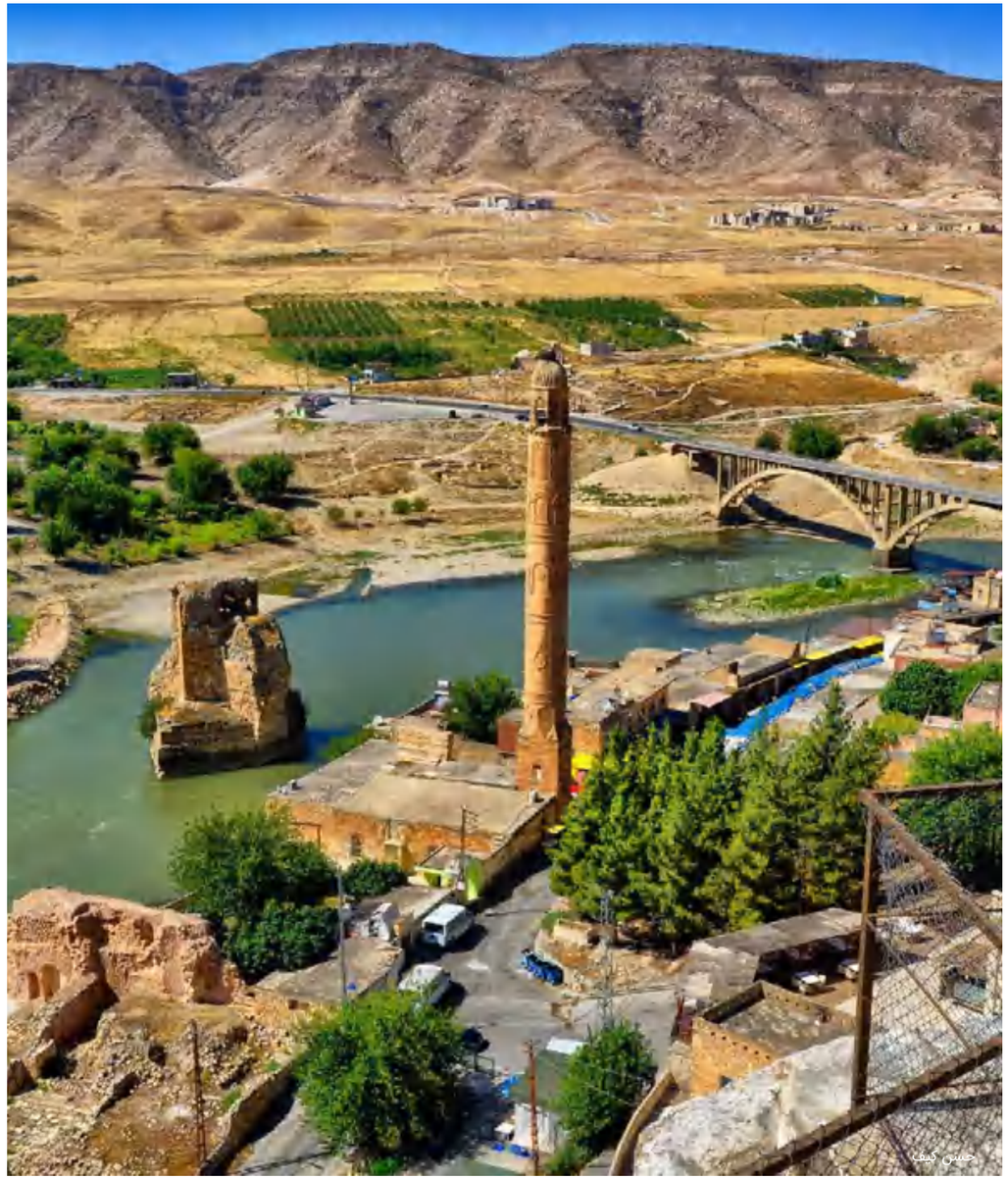
صنعت

در راس فعالیت‌های صنعتی ماردین، تولید محصولات غذایی با حجم ۳۴٪ می‌باشد و نساجی با حجمی معادل ۱۸٪ و تولید محصولات معدنی غیر فلزی هم با حجم ۱۷٪ قرار دارند. ماردین با اتکا به امکانات ترابری‌اش، فعالیت‌های صنعتی خود را روز به روز افزایش می‌دهد.

معدن

استان ماردین از لحاظ تنوع و پتانسیل معدنی غنی نیست. در استان منابع مواد اولیه صنعتی وجود دارد که از مهم‌ترین آن‌ها میتوان به فسفات اشاره نمود. همچنین مواد اولیه سیمان، مرمر و ماسه کوارتز از دیگر نمونه‌ها می‌باشند.

معبد سریانی مور گابریل

حسن کیف

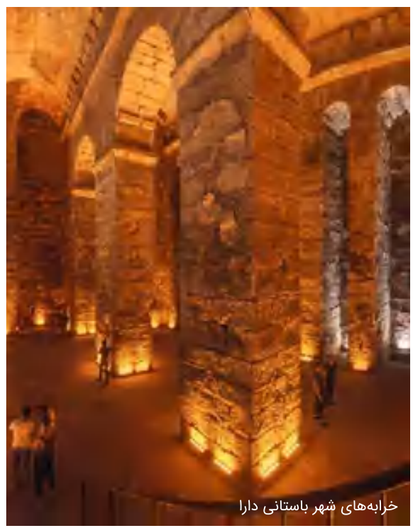
گردشگری

ماردین یکی از شهرهای پاک دنیاست که تمام زیبایی‌های خاور میانه، تنوع و ارزش‌های تاریخی را یک‌جا در خود جمع نموده است. با معماری، مردم شناسی،طبیعت و ساختار فرهنگی متنوع خود، یکی از شهرهای بی نظیر دنیاست. این ویژگی اسرار آمیز و منحصر به فرد ماردین، فعالیت‌های گردشگری شهر را در جهت مثبت تحت تاثیر قرار می‌دهد. ماردین هر ساله میزبان میلیون‌ها توریست داخلی و خارجی است.

موقعیت و دسترسی

استان بر روی بزرگترین خط ترابری کشور یعنی هاربور-مرسین واقع شده است. فرودگاه ماردین که از سال ۱۹۹۹ فعالیت می‌کند. خط آهن شانلی اورفا-جیلان پینار در امتداد مرز به عراق و سوریه می‌رسد. فاصله این خط که از قصبه شن‌یورت می‌گذرد تا ماردین ۳۰ کیلومتر است. از خط آهن فقط برای حمل بار استفاده می‌شود.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۰۰۰ دانشجو

خرابه‌های شهر باستانی دارا

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

وجود سیستم تشویقی جدید در منطقه ۶ که توسط وزارت صنعت و فن آوری در حال اجرا است،مزایای مهمی را برای سرمایه گذاران ایجاد کرده است. با نزدیکی به بازار خاورمیانه، خط پیشرفت متمرکز بر صنعت و تولید در موقعیتی است که برای سرمایه گذاران دارای جذابیت بیشتری است. در سرمایه‌های انرژی خورشیدی، سرمایه‌های انرژی بادی، سرمایه‌های منبع انرژی ژئوترمال، فسفات، ماسه کوارتز و مجتمع پردازش سنگ ماردین، مجتمع پردازش محصولات نفتی، نقره کاری‌های مدرنیزه شده فرصت‌های سرمایه‌گذاری ارائه می‌دهد.

محصولات مشهور

ملیله کاری، صنایع دستی سنگی؛مسگری، کنده کاری چوبی، ساخت زین، تولید صابون گیاهی، ساخت شراب خانگی مطرح است.

صنعت ملیله‌کاری که به ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد باز می‌گردد با ماردین شناسانده شده است. زیباترین نمونه‌های ملیله کاری به عنوان یک سنت ریشه دار در شهر ادامه دارد.

آدی یامان

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۷۶	۶۲۴۵۱۳	۸

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۵	٪۰/۳۷	۵۱۲۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۵**

آدیامان با قدمتی بسیار طولانی در تاریخ، با میراث فرهنگی،ارزش های گردشگری و خاک های پر برکت اش توجه همگان را جلب می‌کند.در قله کوه نمرود،یادبود آرامگاهی به جای مانده از دوره هلنیسم به عنوان یکی از با ارزش‌ترین دارایی‌های فرهنگی روی زمین پذیرفته شده است.آدیامان با داشتن خاک‌هایی حاصلخیز جهت کشاورزی بسیار مناسب می‌باشد و یکی از مهم‌ترین شهرهای نفتی ترکیه محسوب می‌گردد.
کوه نمرود و یادبودهای کماگنه شهر که در لیست میراث جهانی یونسکو قرارداد از مراکز گردشگری معروف دنیا است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
İKA
سازمان توسعه راه ابریشم
www.ika.org.tr

کشاورزی

آدیامان با داشتن آب و هوایی مناسب برای زراعت، با خاک‌های بارور و منابع آبی کافی، از لحاظ تولید کشاورزی دارای پتانسیل بی نهایت بالایی می‌باشد. در تولیدات کشاورزی، شهرستان در تولید محصولات گیاهی و پوشش سطحی جایگاه ویژه ای را بخود اختصاص داده است. تولید دامی که در استان انجام می شود در مقایسه با سایر مناطق،به نسبت تولیدات کشاورزی و تولید گیاهان پوششی، فاقد پتانسیل لازم می باشد. در ۷۵/۸۴٪ زمین های کشاورزی، حبوبات و سایرمحصولات گیاهی به عمل می آید. بیشترین تولید دامی که در آدیامان انجام می‌شود، متکی بر دامپروری دام کوچک است.

صنعت

در استان آدیامان، اقتصاد بیشتر متکی بر کشاورزی است. در اقتصاد استان،بخش صنعت بعد از بخش کشاورزی در رتبه دوم قرار دارد. صنایع به شکل کسب و کارهای با مقیاس بزرگ، متوسط و کوچک توسعه یافته است. بین سرمایه‌گذاری‌های صنعتی، صنعت نساجی در رتبه اول قرار دارد. بیشتر امور تجاری متکی بر صنایع، فلزات اصلی، فرآوری پنبه، نفت و مبلمان، نساجی، صنایع غذایی، سنگ و خاک می‌باشد.

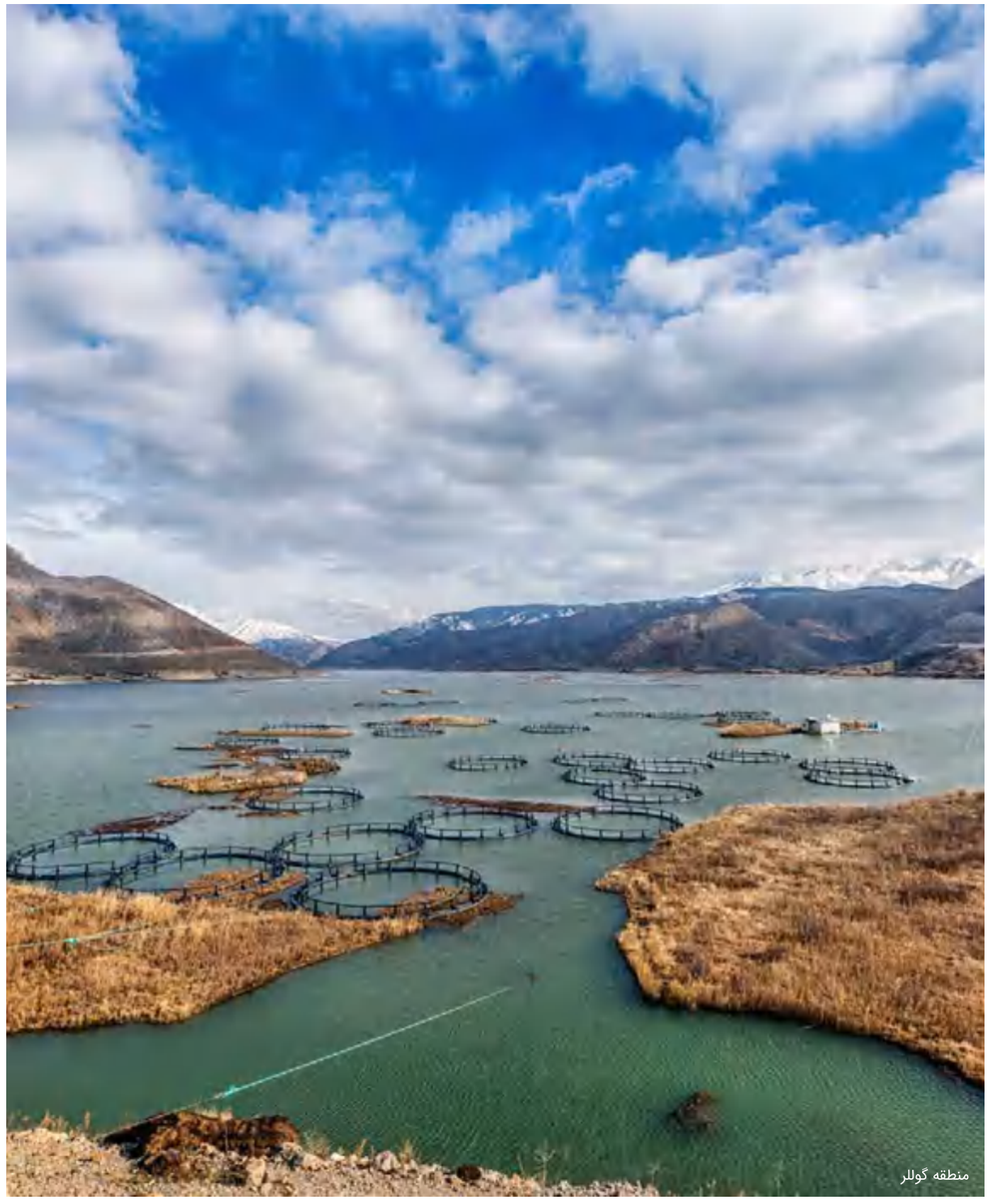
معدن

در آدیامان، ۲۰۹ چاه نفتی وجود دارد که دارای ظرفیت تولیدی روزانه ۸۱۷۳ بشکه می باشند. این ظرفیت تولید، ۲۰٪ از تولید نفت خام ترکیه را شامل می‌شود. ذخایر مرمر آدیامان، دیگر منبع زیر زمینی مهم قابل اشاره آن می باشد. آدیامان که دارای مجموعا ۱۵٪ از ذخایر مرمر در ترکیه است (۲ میلیارد تن) حدود۹۰٪ از مرمر تولیدی خود را به چین،هندوستان و تایلند صادر می کند.

گردشگری

استان آدیامان، با ارزش‌های تاریخی، فرهنگی و توریستی خود، گل و گیاه و جانداران غنی خود، یکی از قدیمی‌ترین مناطق مسکونی می باشد."جزایر شناور" در حوزه چلیک‌هان با زیبایی‌های طبیعی، دریاچه گولباشی که در منطقه گولباشی قرار دارد، "بهشت پرنده" که از پرنده‌هایی که در ساحل دریاچه‌های اینکلی و آزاپلی ایجاد شده است، چلیک‌هان که به بیماران شفا می دهد، منابع آب طبیعی بسنی و کوتور از دارایی‌های طبیعی مهم محسوب میگردد. کتیبه مال پینار هیروگلیف باز مانده از دوره های هیتی‌ها، چشمه رم که در شهر باستانی پره باز مانده از دوره‌های رومیان، پل جندرهاز دوره پادشاهی کوماگنه، شاهکار دوره اسلام پل آلتینلی، غارهای زی که مکان عبادت مسیحیان محسوب می‌گردیده، غارهای گوموش‌کایا، مزارهای توروش‌کایا، مزارهای حیدران‌کایا، قلعه حسن منصور و با صدها میراث دیگر، دارای فرهنگ عظیم، پتانسیل گردشگری مذهبی و سلامتی می‌باشد.

از پیامبران حضرت عزیر و حضرت صفوان‌ابن معطل که یکی از دو اصحاب مهم در ترکیه محسوب می‌شوند و آرامگاه‌های متعلق به فقهای بسیار، مساجدی که از دوره‌های اموی، عباسی، سلجوقی و عثمانی، معابدی نظیر کلیسای سنت پتروس و سنت پالوس، میراث تاریخی غنی استان را منعکس می‌کند.

منطقه گوللر

موقعیت و دسترسی

آدیامان که در منطقه آناتولی جنوب شرقی قرار دارد، دارای شبکه ارتباطی زمینی پیشرفته‌ای می‌باشد علیرغم امکان دسترسی از طریق خطوط راه آهن و هوایی در استان، دسترسی از طریق جاده‌ای در اولویت قرار دارد. پل نیسیبی که در سال ۲۰۱۵ به عرصه خدمات رسانی وارد شده است با داشتن ویژگی پل معلق در منطقه، آدیامان را از روی سیورک به دیاربکر متصل می کند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۰۶۸۲ دانشجو

پل جن‌دره

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

مجتمع‌های فرآوری مرمر، گردشگری، صنعت متکی بر کشاورزی (بادام،انار)، تولید انرژی خورشیدی، تولید محصولات نساجی از عناوین مهم سرمایه‌گذاری هستند.

دامنه‌های کوه نمرود، "تخت آسمانی خدایان"، مجسمه‌های یادبود متعلق به پادشاهی کوماگنه یکی از بازمانده‌های پرشکوه دوره هلنیستی را در خود جای داده است.

محصولات مشهور

فرش‌های پیشینیک و آلیکان که در استان بافته شده و با طرح‌ها و نقش‌های مختص به خود شناخته می‌شوند و بازار اتوراکچی که همچنان با محصولات صنایع دستی متنوع، بافت منحصربفرد خود را حفظ کرده است از مکان‌های نادیده‌ای در شهر هستند که ارزش بازدید را دارند. در میان غذاها چیغ کوفته، حلوای پنیر و جمیله معروف می‌باشند.

باتمان

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۷۳	۵۹۹۱۰۳	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۲	٪۰/۳۲	۴۶۴۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

باتمان که قبل از کشف نفت شهر مسکونی کوچکی بود، در سال ۱۹۴۸ با کشف نفت در کوه رامان به سرعت توسعه یافت و در سال ۱۹۹۰ تبدیل به شهرستان گردید.باتمان، مهم‌ترین شهر نفتی کشور محسوب می‌گردد. ویژگی های آب و هوایی باتمان متاثر از آب و هوای دریای مدیترانه می‌باشد. میزان بارندگی سالیانه در حدود ۱۰۰۰-۷۵۰ میلی متر است. زمستان‌ها بعضی اوقات سخت و سرد سپری می شود. در ماه های بهار دشت‌های بشیری و باتمان، با مراتع وسیع خود محل پرورش دام‌های کوچک و بزرگی می‌شوند که از آناتولی مرکزی و آناتولی شرقی بطور فصلی به آن جا کوچ می‌کنند.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DİKA
سازمان توسعه دجله
www.dika.org.tr

کشاورزی

باتمان در محل اجرای پروژه آناتولی جنوب شرقی که یکی از بزرگترین پروژه‌های توسعه کوهستانی ادغام شده دنیاست قرار دارد و دارای زمین کشاورزی به وسعت ۱/۶ میلیون هکتار است، با پل ایلیسو و پروژه‌های ساحلی سول‌باتمان در صنعت کشاورزی که مهم‌ترین خط توسعه منطقه بشمار می‌آید،از نظر مقدار تولید، بازدهی و تنوع محصول، روند رو به افزایشی را داراست.فعالیت‌های کشاورزی متداول؛گندم، حبوبات، انگور، جو، تنباکو، غلات، پنبه است. در استان، دامپروری دام کوچک متداول می‌باشد

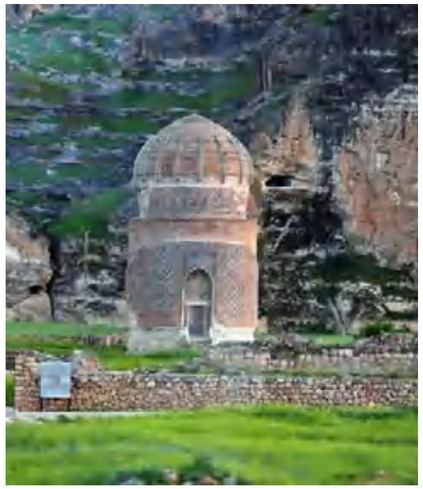

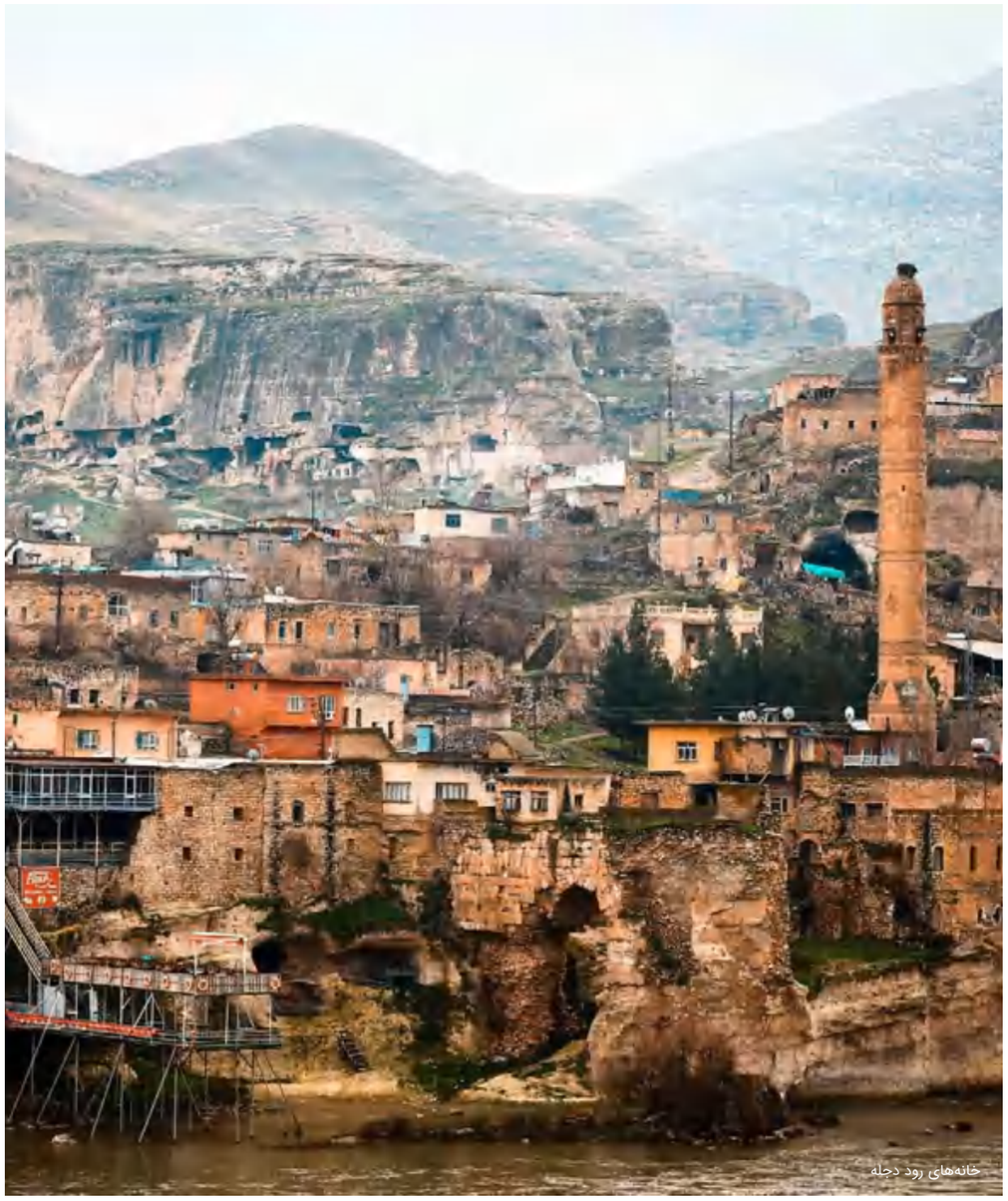
صنعت

نفت که در باتمان به پیشرفت شهر و صنعتی شدن آن کمک بزرگی کرده است حدود ۲۰٪ از نیاز نفتی کشور را تامین می‌کند. پیشرانه اصلی اشتغال، پالایشگاه‌های نفت می‌باشند. در سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری در زمینه نساجی و پوشاک آماده، به سرعت در حال افزایش است و این صنعت به سرعت در حال توسعه می‌باشد.
بودن در ششمین منطقه سیستم تشویقی جدید، باتمان را به محل جذابی برای سرمایه‌گذاران تبدیل کرده است. در باتمان، طی ۱۰ سال اخیر مجموعا ۳۳۶۱ کسب و کار جدید تاسیس شده است. تعداد شرکت‌هایی که در باتمان فعالیت داشته و صادرات انجام می‌دهند بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۸ به میزان ۲/۵ برابر افزایش داشته و از ۱۶ به ۵۵ رسیده است. ۶۰ ٪ از صادرات باتمان به کشور عراق انجام می‌گیرد.

معدن

باتمان با ثروت‌های زیر زمینی، دارای پتانسیل بزرگی است. با قرار داشتن نفت در درجه نخست، دارای ذخایر غنی زیاد گاز هم می‌باشد.در باتمان، بیش از ۲ میلیون و ۵۸۱ هزار بشکه نفت تولید می‌گردد. باتمان و اطراف آن از لحاظ آهن، مس، سرب، روی و سایر کانی‌های فلزی، دارای ذخایر غنی می‌باشد.

خانه‌های رود دجله

گردشگری

آثار بسیاری از تمدن‌ها که در منطقه بین‌النهرین حیات یافته‌اند، در باتمان قابل مشاهده است. شهر باستانی حسن کیف که شاهد بیش از چندین فرهنگ بوده و تاریخ غنی خود را در خاک‌هایی که رود دجله از آن عبور کرده حفظ نموده است، از لحاظ گردشگری بزرگترین ارزش استان باتمان است. شهر باستانی حسن کیف، پل مالابادی، معبد مور، معبد آهو بنفش و قلعه کوزلوک از دارایی‌های مهم استان هستند.

موقعیت و دسترسی

استان باتمان دارای سیستم حمل و نقل زمینی،هوایی و راه آهن منظمی می‌باشد.باتمان، از طریق راه آهن و مسیر جاده‌ای به بنادر مرسین و اسکندرون که در تجارت خارجی ترکیه دارای اهمیت استراتژیکی هستند، متصل می شود. فرودگاه باتمان از مرکز شهر ۷ کیلومتر فاصله داشته و مجموع ظرفیت مسافر سالیانه‌اش ۵۰۰ هزار نفر است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۲۷۹۲ دانشجو

بقایای مسجد تاریخی

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

باتمان با نزدیکی به عراق و سوریه و امکانات حمل و نقل جایگزین، به سرمایه‌گذاران فرصت‌های جذابی را ارائه می‌دهد. به ویژه سرمایه‌گذارانی که می‌خواهند در بازار عراق دارای جایگاهی شده و ورود به بازارشان آسان شود، باتمان در انتخاب محل سرمایه‌گذاری یکی از اولین گزینه‌ها به‌شمار می‌آید. فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی در زمینه استخراج معدن، صنعت پتروشیمی، نساجی و پوشاک آماده وجود دارد.

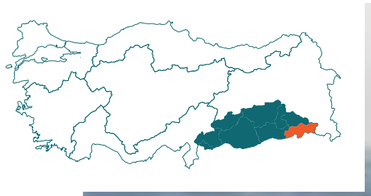
محصولات مشهور

توت فرنگی ساسون، انگور مزرون، دلمه بومبار، نان تنوری.

در حسن کیف و اطراف آن که حاوی اولین آثار ثبت شده از انسان، در ۱۰ هزار سال قبل از تاریخ می‌باشند، حدود ۶ هزار غار وجود دارد.

شرناخ

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۶۴	۵۲۴۱۹۰	۶

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۲۱	٪۰/۳۰	۵۱۷۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

شرناخ از شهرهای قدیمی آناتولی و در محل تلاقی مرز سه کشور ترکیه-عراق و سوریه قرار گرفته است.
شرناخ در موقعیت بسیار استراتژیکی واقع گردیده و دارای آب وهوای قاره‌ای سخت می‌باشد. ٪۷۵ از خاک‌های آن در آناتولی جنوب شرقی و ٪۲۵ آن در منطقه آناتولی شرقی قرار دارد و با استان های ماردین، سیرت، حکاری همسایه است. درجنوب با عراق و سوریه هم مرز می‌باشد. شرناخ، میزبان کوه‌های مرتفع و پر شیب، دره‌های عمیق، آب‌های جاری پر فشار و کشتزارهایی با زیبایی‌های بی‌نظیر است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DİKA
سازمان توسعه دجله
www.dika.org.tr

کشاورزی

منبع درآمد اصلی در بخش های کوهستانی استان، کشاورزی و دامپروری است. با دارا بودن دام‌های کوچک بسیار، در دامپروری به سطح خوبی رسیده است. از طریق روشهای دامداری ییلاقی، دامهای کوچک تغذیه می‌شوند. کره، پنیر، پشم، مو و موهر، محصولات دامی اصلی تولید شده در استان هستند. محصولات اصلی کشاورزی، گندم، عدس، جو، انگور و پنبه است. شرناخ استانی غنی از لحاظ گل و گیاه و جانداران است. گیاه بومی، لاله واژگون و لاله کوهی در ترکیه فقط بین کوه‌های اولودره-حکاری رشد می‌کند و گیاهی تحت محافظت است. عسل آن به طبیعی بودن و طعمش معروف است.

صنعت

اقتصاد شرناخ متکی بر کشاورزی و تجارت است.در استان، صنعت استخراج معدن، در حال پیشرفت است و به میزان زیاد زغال سنگ استخراج می شود. همچنین دروازه مرزی هابور که در شرناخ قرار دارد،به دلیل اینکه تنها دروازه مرزی باز جهت ترانزیت از ترکیه به عراق است، منبع درآمد مهمی در استان است.
در شهر دو نیروگاه حرارتی فعال وجود دارد.
در تولید عسل و محصولات کشاورزی از پتانسیل زیادی برخورد است. همچنین به دلیل موقعیت ویژه ،شرناخ به عنوان استانی که هزینه‌های ترابری پایین و دسترسی آسانی دارد، مطرح می‌باشد.

معدن

در شرناخ، برخی مواد اولیه صنعتی و انرژی شناسایی شده است. از این موارد می‌توان به فسفات، مواد اولیه سیمان و آسفالت اشاره کرد. شرناخ دارای پتانسیل خاک رس و سنگ آهک که مناسب برای استفاده به عنوان ماده اولیه سیمان است، می‌باشد. در استان ۳ معدن فعال و ۲ معدن نیمه فعال ذغال سنگ، دارای مجوز وجود دارد. در تولید برق ترکیه، سهم تولید ذغال محلی ۱۳٪ است که نیمی از این نسبت را شرناخ به تنهایی تولید می کند.

کوه جودی

مدرسه قرمز

گردشگری

شرناخ، در شمال کوه جودی با نام شهر نوح ساخته شده، در ابتدا نام شرنه و بعدها نام شرناخ را گرفته است.
کوه جودی، گلوگاه کاسریک، قلعه فینیک و قلعه جیزره، خرابه تاریخی فینیک، آرامگاه های مم وزین، آرامگاه حضرت نوح، مدرسه ابدالیه، کلیسای مریم مقدس، از مکان‌های مهم زیارتی و مذهبی این شهر می‌باشند.

موقعیت و دسترسی

شرناخ از لحاظ قرار گرفتن بر روی جاده ابریشم دارای امتیاز دسترسی زمینی می‌باشد. فرودگاه شراف الدین الچی شرناخ در سال ۲۰۱۱ آماده خدمت رسانی شده است و سالانه ۵۰۰ هزار نفر مسافر از طریق این فرودگاه به آنکارا و استانبول جابجا می‌گردند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۱۰۸ دانشجو

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در مصالح ساختمانی، مواد شیمیایی سازه، تولید محصولات پتروشیمی، ترابری، استخراج معدن ، انرژی تجدید پذیر/ سرمایه‌گذاری انرژی، کشاورزی و صنایع متکی بر کشاورزی، گردشگری،نساجی فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی ارائه می‌کند.

محصولات مشهور

طعم‌های ویژه‌ای مختص به شهر از قبیل شالشاپیک، گلیم های جیرکی و گویان، عسل فاراشین، کوتلیک، سربیده، کیپه، هکه هاشاندی، شیم شیپه وجود دارد.

گفته می شود کشتی حضرت نوح (ع) در دامنه کوه جودی که در شرناخ قرار دارد، واقع شده است.

سیرت

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۰	۳۳۱۶۷۰	۶

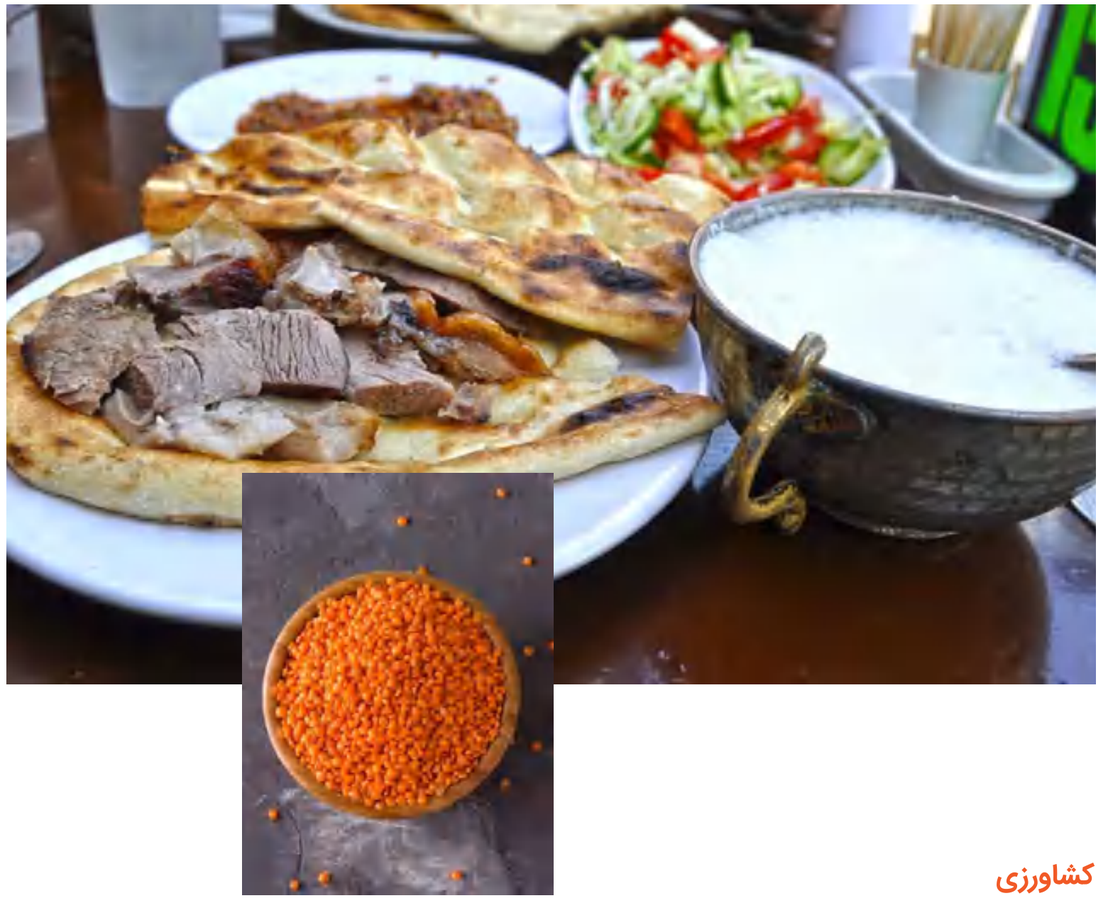
سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۱۷	۴۵۵۲ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

این شهر که در نقطه تلاقی آناتولی و بین النهرین قرار دارد دارای تاریخی ۱۲ هزار ساله است. بعد از دوره خلیفه‌ها به ترتیب در حاکمیت امویان، عباسیان، همدانیان، مروانیان، حسن کیف آرتوکلوها، زنگی‌ها و ایوبی بوده است. شهر در دوره امارات جزره به یکی از مراکز مهم تمدن شرقی تبدیل شده است، در جغرافیای اسلام به عنوان مرکز علمی با مدارسش معروف شده و علما، ادبا، جغرافی‌دانان، اختر شناسان، پزشکان و مدیران بسیاری را پرورش داده است. سیرت، همچنین یکی از ایستگاه‌های جاده ابریشم که از آناتولی تا اروپا ادامه دارد، است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DİKA
سازمان توسعه دجله
www.dika.org.tr

کشاورزی

شصت و پنج درصد از جمعیت، به کشاورزی و دامپروری اشتغال دارند. محصولات کشاورزی اصلی، گندم، جو، برنج، نخود، عدس، تنباکو و پیاز است همچنین پرورش میوه بسیار پیشرفته است. یک پنجم انار ترکیه در سیرت به عمل می‌آید. از دیگر میوه‌های این ناحیه می‌توان به گردو، پسته آنتپ، انگور، زردآلو و بادام اشاره کرد. یکی دیگر از منابع مهم امرار معاش، دامپروری است. کشتزارهای سیرت برای دامپروری بسیار مناسب‌اند. گاو، گوسفند، بزمویی، بز موهری در این مراتع تغذیه می‌شوند. همچنین زنبورداری هم به صورت متداول انجام می‌شود.
عسل پرواری در ترکیه معروف است.

صنعت

در استان، صنعت پیشرفت نکرده است. در بین مجتمع‌های اصلی، کارخانه غذای دام سیرت، کارخانه آرد،کارخانه عسل میان، کارخانه‌های آجر و کاشی و کارخانه حلبی قرار دارد. همچنین پتوهای سیرت، در دستگاه‌های بافندگی بسیاری، با موی بز بافته می‌شود. محصولات سیمان، سرامیک شیشه‌ای، محصولات خاک، صنایع تهویه و استخراج معدن از دیگر موارد قابل ذکر است.

معدن

سیرت از لحاظ نمک هم بسیار غنی است. در سال نزدیک به ۵ هزار تن نمک به دست می آید. معادن مس و کروم هنوز بهره برداری نشده اند. نفتی که از بعضی چاه های موجود در مرزهای استان استخراج شده است،در تصفیه خانه موجود در باتمان پالایش می شود.

مسجد اویس قرنی

گردشگری

سیرت که میزبان آرامگاه‌ها و مساجد بسیاری ست، علمای بسیاری را پرورش داده است. آرامگاه این علما هم در این خاک‌ها قرار گرفته است. شهرستان تیلو که به معنی "روح‌های بلند" است با مدرسه هایی که داشته، به عنوان مرکز علم گذشته بوده است. آرامگاه اسماعیل فقیرالله که در لیست موقتی میراث جهانی یونسکو می‌باشد، در سیرت قرار دارد. از آنجایی‌که رسوبات آهکی در منطقه جایگاه مهمی دارند غارهای زیادی ایجاد شده‌اند.یکی از زیباترین این غارها، غارهای بوتان هستند.

موقعیت و دسترسی

استان در منطقه آناتولی جنوب شرقی واقع شده و اطرافش با کوه‌های توروس جنوب شرقی احاطه شده است. شهرستان بایکان در گذرگاه مسیر وان- بیتلیس،دیاربکر است. در شهرستان کورتالان راه آهن وجود دارد.
در استان یک فرودگاه وجود دارد. دسترسی به استان هایی از قبیل بیتلیس، باتمان، دیاربکر، شرناخ و ماردین آسان است. سیرت در نزدیکی مرزهای ایران، عراق و سوریه است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۵۰۴۶ دانشجو

آرامگاه وِیسل قرنی

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

صنایع کشاورزی و دامپروری، ساختمان سازی و استخراج معدن

حادثه نور

استاد حضرت ابراهیم هاکی که از علمای دین، پزشکی، فضانوردی و روحیات بودند به نشانه سپاسگذاری از استاد خود، حضرت اسماعیل فقیرالله، این مکان را در قرن ۱۸ تاسیس نموده است.
این بنا به گونه ای طراحی شده است که در روزهای ۲۱ مارس و ۲۳ سپتامبر، زاویه تابش نور خورشید بالای تابوت را روشن می‌نماید. این اتفاق به عنوان "حادثه نور" شناخته می‌شود.

محصولات مشهور

پسته سیرت، پلوی پرده، بریانی سیرت و دسر گِبوله، انار زیوزیک، انگور تایفی

کیلیس

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۱۷	۱۴۲۵۴۱	۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۵	٪۰/۰۹	۶۰۴۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

کیلیس استانی در جنوب شرقی ترکیه و هم مرز با سوریه است.کیلیس از شرق،غرب و شمال، در فاصله ۵۸ کیلومتری غازی‌آنتپ و از جنوب هم در فاصله‌ای ۱۰ کیلومتری با سوریه قرار دارد.آب و هوای این استان مدیترانه‌ای است. در این منطقه زیتون به فراوانی به عمل می آید. بخش مهمی از خاک های کیلیس از زمین های مناسب برای کشاورزی تشکیل شده است. ۱۶٪ از خاک‌های استان با جنگل پوشیده شده است.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
İKA
سازمان توسعه راه ابریشم
www.ika.org.tr

کشاورزی

برجسته‌ترین ویژگی صنعت کیلیس، پتانسیل منابع کشاورزی و دامپروری آن است. محصولاتی همچون زیتون، انگور و گندم که در کشاورزی استان جایگاه مهمی دارند، هم زمان در مجتمع‌های تولید شیره، روغن زیتون و بلغور به عنوان مواد اولیه مورد استفاده قرار می‌گیرند. به ویژه انگور و زیتون دو گروه محصولی مهم هستند که برای کیلیس ارزش افزوده فراوانی را حاصل می‌کنند. همچنین می‌توان به برخی محصولات کشاورزی پرورش یافته مانند جو، گندم، نخود، عدس، پنبه و ذرت هم اشاره کرد شایان ذکر است، پرورش میوه و سبزی از اهمیت بالایی برخوردار است.
در کیلیس شرکت‌های تولید کننده شراب و روغن زیادی وجود دارند.

صنعت

در این استان علاوه بر منطقه صنعتی سازمان یافته کیلیس که از ۲ فاز تشکیل شده، منطقه صنعتی سازمان یافته پولات الی-شاهین‌بی که در آینده به بزرگترین منطقه صنعتی سازمان یافته ترکیه تبدیل خواهد شد، در مرحله تاسیس است. در منطقه صنعتی موجود، بیشتر تولید نساجی، پوشاک و محصولات غذایی وجود دارد.

معدن

بیشترین مواد معدنی استخراج شده آهن، کروم، منگنز و فسفات است. همچنین نفت هم از لحاظ منابع زیر زمینی استخراج شده جایگاه مهمی دارد. از آنجاییکه اقتصاد کیلیس متکی بر کشاورزی است، صنعت پیشرفت مهمی نشان نداده است. صنایع موجود، متکی بر پالایش و فراوری محصولات کشاورزی است.

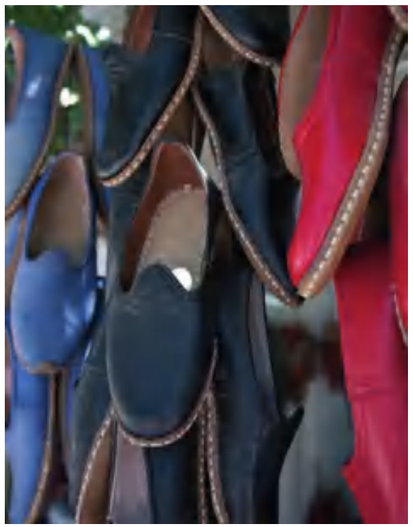
گردشگری

در کیلیس که تاریخ آن متکی بر گذشته دوری است آثار تاریخی و باستان شناسی بسیاری وجود دارد. در مقابل این آثار بسیار با ارزش، طرح‌های جدید جدی در جهت معرفی و حفظ آن شروع شده است. کیلیس به عنوان پتانسیل مهمی در گردشگری شناخته می‌شود. قلعه راواندا، تپه اویلوم، مسجد تاریخی و خانه‌های کیلیس، موزائیک های کیلیس، از دارایی های مهم فرهنگی آن می‌باشند همچنین در این شهر تعداد زیادی چشمه وجود دارد.

موقعیت و دسترسی

استان کیلیس از شرق، غرب و شمال با غازی‌آنتپ و در جنوب با سوریه هم مرز است.
فاصله ۵۵ کیلومتری اش با بندر اسکندرون و فاصله ۴۵ کیلومتری آن با فرودگاه غازی‌آنتپ،کیلیس را از لحاظ دسترسی دارای مزیت کرده است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۱۰۰۰ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

کیلیس، در زمینه تولید محصولات مواد غذایی، روغن زیتون ارگانیک، فرآوری و بسته‌بندی کشمش، فرآوری و بسته‌بندی فلفل پودری قرمز، نساجی-پوشاک آماده، فرصت‌های سرمایه‌گذاری مهمی را ارائه می‌دهد.

محصولات مشهور

کیلیس تاواسی (نوعی غذا)، پتوی کیلیس و دستمال سر و گردن دست دوز

خانه‌های سنگی کیلیس که با سنگ‌کاری ساخته شده، به عنوان یکی از دارایی‌های فرهنگی مهم شهر بر جای مانده است.

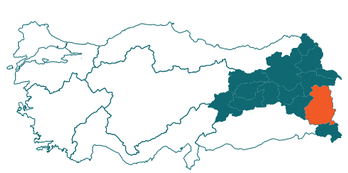
سازمان توسعه
آناتولی شرقی
میز ایران

۷
منطقه آناتولی‌شرقی

این منطقه، بزرگترین منطقه جغرافیایی ترکیه است که ۲۱٪ از مجموع خاک‌های ترکیه را در بر گرفته‌است. آناتولی شرقی، مرتفع‌ترین، کوهستانی‌ترین و ناهموارترین منطقه ترکیه است و آب و هوای قاره‌ای بر آن حاکم است. از شرق تا کوه آرارات و از جنوب‌شرقی تا کوه‌های توروس امتداد دارد. این منطقه با ایران، ارمنستان و عراق هم‌مرز است و بیشترین تراکم جمعیت کشاورزی را در خود جای داده است. همچنین دارای آب‌های جاری با بیشترین پتانسیل برق آبی است.

به دلیل موقعیت جغرافیایی و آب و هوای نامناسب، فعالیت‌های کشاورزی در این ناحیه پیشرفت شایانی نداشته و دامپروری به عنوان فعالیت اصلی اقتصادی در این منطقه شناخته می‌شود.این ناحیه، با توجه به قدمت تاریخی و زیبایی‌هایش، از لحاظ فرهنگی و طبیعت ویژه‌اش، دارای اهمیت است.در منطقه آناتولی شرقی ۱۴ شهر وجود دارد که عبارتند از: وان، مالاتیا، ارزروم، الازیغ، آغری، موش، بتلیس، کارس، حکاری، بینگول، ارزینجان، ایغدیر، آرداهان و تونجلی.

وان

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۱٫۳۷	۱٫۱ میلیون	۱۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۰۲	٪۰٫۵۰	۳۸۵۹ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

وان، دروازه ترکیه و اروپا به آسیاست و در محل تلاقی خاورمیانه، قفقاز و آسیای میانه قرار دارد. این استان به دلیل موقعیت استراتژیکش در تجارت با کشورهای ایران، عراق، ارمنستان و آذربایجان یک پایگاه مهم محسوب می‌شود. در شعاع ۵۰۰ کیلومتری آن شش کشور ایران، عراق، سوریه، آذربایجان، گرجستان، ارمنستان و منطقه نخجوان قرار دارند. سیصد کیلومتر از مرز ۵۶۰ کیلومتری ترکیه و ایران در استان وان قرار دارد. فاصله گذرگاه مرزی کاپی کوی، که دسترسی راه آهن و جاده‌ای به ایران دارد تا مرکز وان نزدیک به یک ساعت است. شهر وان دارای تاریخی غنی و با میراث طبیعی، فرهنگی و بشری خود یکی از خاص‌ترین شهرهای کشور است. دریاچه وان که بزرگترین دریاچه ترکیه و یکی از بزرگترین دریاچه‌های دنیاست در این شهر قرار دارد. فرهنگ صبحانه وان و گربه‌های چشم رنگی‌اش نیز مشهور هستند.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DAKA
سازمان توسعه آناتولی شرقی
www.daka.org.tr

کشاورزی

اقتصاد استان به صورت وابسته به کشاورزی و دامپروری پیشرفت کرده است. به دلایلی نظیر وجود مراتع و تکنیک‌های تولید، پرورش دام‌های کوچک در این منطقه رایج است. استان وان از لحاظ دام‌های کوچک (مانند گوسفند) در ترکیه در رتبه ۱ قرار دارد. از لحاظ تولید یونجه و اسپرس در ترکیه در رتبه اول قراردارد. سه درصد از تولید گردو ترکیه را تامین می کند. در تولید عسل از لحاظ کیفیت و کمیت در کشور در رتبه‌های اول قرار دارد و عسل شهرستانهای گواش، چاتاک و باغچه‌سرای در ترکیه برند هستند. در وان کارخانه دولتی شکر ارجیش و کشتارگاه و کارخانه تولید شیر هم وجود دارد. فعالیت‌های تحقیقاتی پروژه منطقه صنعتی سازمان یافته گلخانه ویژه صنایع وابسته به کشاورزی بر مبنای انرژی زمین گرمایی همچنان ادامه دارد.

صنعت

فضاهای صنعتی اصلی در وان، منطقه صنعتی سازمان یافته وان، منطقه صنعتی ارجیش، شهر نساجی وان و مرکز توسعه کسب و کار وان است. واحدهای صنعتی بزرگ استان: کارخانه سیمان وان، شکر ارجیش، شرکت‌های مرمر وان و گوشت وان هستند.
از سال ۲۰۱۹ در استان، تعداد شرکت‌هایی که در زمینه نساجی و پوشاک مشغول به فعالیت هستند، افزایش چشمگیری داشته است. پروژه منطقه صنعتی سازمان‌یافته ویژه نساجی و پوشاک تا سال ۲۰۲۳ به بهره‌برداری خواهد رسید. پارک فن‌آوری دانشگاه وان که دارای مساحت ۲۱۸ دکار است و در محل دانشگاه وان ساخته شده است، در سال ۲۰۱۵ شروع به فعالیت کرده است.

۲ منطقه صنعتی سازمان یافته
۱ پارک فن‌آوری

معدن

استان وان به دلیل ساختار ژئولوژیکی دارای ذخایر مهم پرلیت و پومیس است که به ویژه در شهرستان ارجیش متمرکز شده اند. در این شهرستان، ذخایر پرلیت و پومیس در نواحی کوجاپینار و اربیلی واقع شده است.

گربه وان

گردشگری

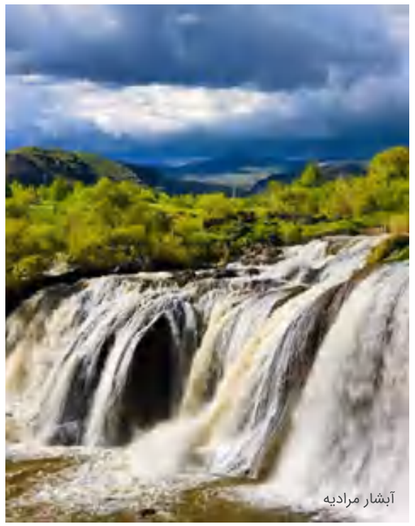
قدمت وان به سالهای ۳۰۰۰ تا ۵۰۰۰ قبل از میلاد مسیح و به دوره مس‌سنگی بر می‌گردد. میزبانی و پایتختی تمدن‌های بزرگی مانند اورارتوها، پارس‌ها، اسکندر بزرگ، ارمنی ها، رومی‌ها، ساسانیان، امویان، عباسی‌ها، سلجوقی‌ها، ایلخانی‌ها، آق‌قویونلوها، قره قویونلوها و سلجوقی‌ها را کرده است. در این استان نزدیک به ۲۰۰ دارایی فرهنگی ثبت شده مربوط به دوره‌های مختلف وجود دارد. دریاچه وان که در استان‌های بتلیس و وان قرارگرفته است، دارای نوار ساحلی ۵۳۰ کیلومتری است. تقریبا نیمی از سواحل برای تبدیل شدن به پلاژ مناسب هستند. سواحل این دریاچه، محل زندگی ۱۴۶ نوع پرنده است و بهشتی برای پرندگان و تفرجگاهی برای ساکنین آن است. چهار جزیره بزرگ شامل جزایر آختامار، چارپاناک، آدیر و کوش را در خود جای داده است. در طول ساحل، خلیج‌هایی که هنوز به واسطه اسکان تخریب نشده اند و سواحلی که با پوشش‌گیاهی سبز پوشیده شده‌اند، به چشم می‌خورد.

جزیره آختامار

موقعیت و دسترسی

وان دارای امکانات راه آهن و دسترسی زمینی و هوایی است. دروازه مرزی کاپی کوی یک ساعت تا مرکز وان فاصله دارد. دروازه‌های مرزی اسن دره (حکاری) وگوربولاک (آغری) که به ایران باز می‌شوند، در فاصله ۳ ساعتی تا وان قرار دارند. از فرودگاه فرید ملن وان که در فاصله ۸ کیلومتری از مرکز وان قرار دارد، به استانبول، آنکارا، ازمیر، آنتالیا و آدانا پروازهای متقابل انجام می‌شود. یکی از مهم‌ترین خطوط راه آهن که ترکیه را به کشورهای غربی و شرقی متصل می‌کند از مرکز وان می‌گذرد. قطار ترانس آسیا، سفرهای وان-تبریز، باربری مسافر و بار اکسپرس دریاچه وان، این استان را تبدیل به گذرگاه مهمی کرده است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۳۲۰۰۰ دانشجو

آبشار مرادیه

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

دروازه‌های مرزی اوزوملو و دره‌جیک که از طریق حکاری به عراق باز می شود، پتانسیل اقتصادی استان را تقویت می‌کند. برای تامین تقاضای سرمایه‌گذاری‌های فزاینده در منطقه صنعتی سازمان یافته وان به مساحت ۲۳۱ هکتار، در پنجمین مرحله گسترش ۲۷۷ هکتار به مساحت آن اضافه شده است.
نساجی، پوشاک آماده، مبلمان، انرژی خورشیدی، معدن، گردشگری، کشاورزی، دامپروری

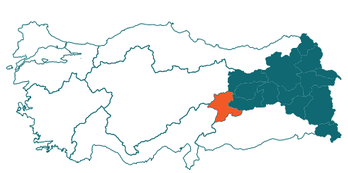
محصولات مشهور

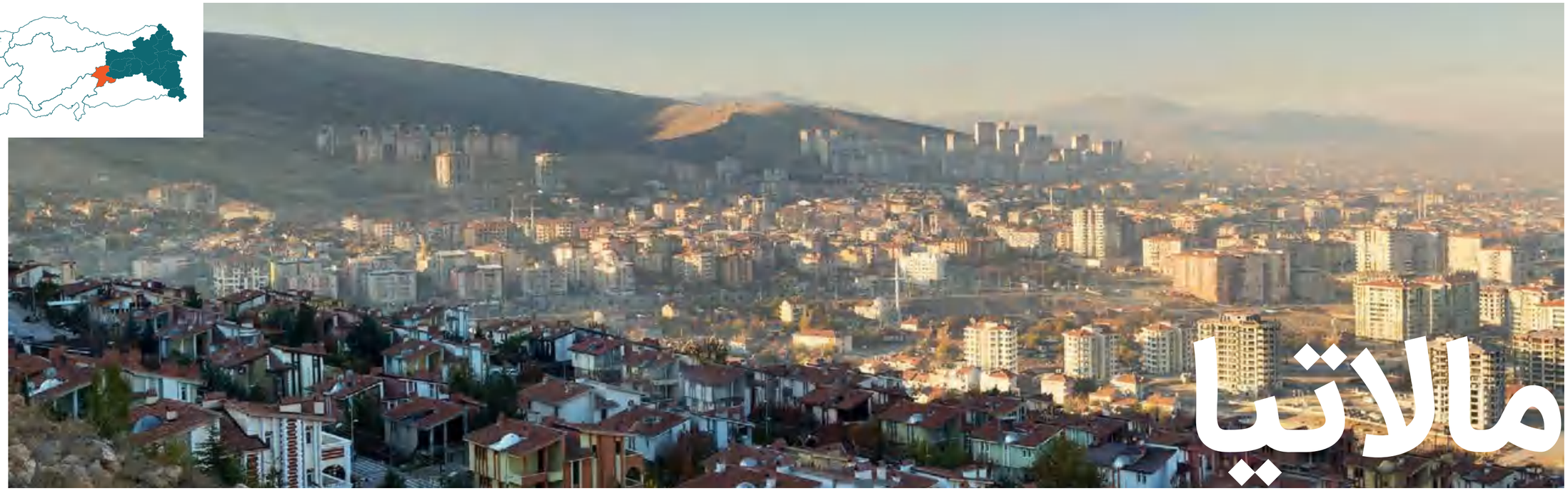
سوغاتی‌های نقره‌کاری، فرش‌های دست‌بافت، صبحانه وان و پنیر گیاهی وان از محصولات محلی اصلی هستند.

دریاچه وان بزرگترین دریاچه آب سودایی دنیا است و با رنگ فیروزه ای خود بینندگان را مسحور می‌کند.

مالاتیا

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۹۷	۷۹۷۰۳۶	۱۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۴	٪۰/۵۷	۶۱۸۰ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

در حوزه فرات بالایی در منطقه آناتولی شرقی قرار دارد. مساحت آن ۱۲۴۱۲ کیلومترمربع است. دارای آب و هوای قاره ای است.تابستان‌ها گرم و خشک،زمستان‌ها سرد و با بارش برف است. در سال‌های اخیر به ویژه دریاچه سدی کاراکایا، در اولویت اول بوده و با تاثیر سایر دریاچه‌های سدی، آب وهوای آن متاثر از دریای مدیترانه است. مالاتیا که به عنوان شهر زردآلوی ترکیه شناخته می شود، ۸۰٪ از صادرات زردآلوی خشک دنیا را به تنهایی انجام می دهد.

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
FIRAT
سازمان توسعه فرات
www.fka.gov.tr

کشاورزی

اقتصاد استان مالاتیا متکی بر کشاورزی و صنایع وابسته به کشاورزی است. محصولات اصلی کشاورزی؛گندم، جو، نخود، لوبیا، تنباکو، چغندر قند و سیب زمینی است. در استان مالاتیا پرورش میوه از اهمیت بالایی برخوردار است. درکنار زردآلو، سیب، گیلاس، گلابی، توت و گردو نیز به عمل می‌آید.شایان ذکر است که زردآلوی مالاتیا در دنیا معروف است و ۸۰٪ از صادرات زردآلوی خشک دنیا از مالاتیا انجام می‌شود.
نودوپنج درصد از زردآلوی تولید شده در این استان صادر می شود همچنین مالاتیا در تولید گیلاس ناپلئونی دانه درشت، مطرح است. مالاتیا در تولید زردآلو در ترکیه رتبه اول،در تولید توت رتبه اول،در تولید آلو زرد رتبه دوم و در پرورش ماهی گوکچه در رتبه اول قرار دارد.

صنعت

مالاتیا با صنایع کشاورزی، موادغذایی و نساجی دارای اقتصاد پیشرفته‌ای است. مهم‌ترین محصول شهر، زردآلو است.در حالی که امروزه زردآلو در چهار گوشه دنیا بازاریابی می‌شود، این محصول به حدود ۱۰۰ کشور شامل ایالات متحده آمریکا، آلمان، روسیه، فرانسه و پادشاهی انگلیس صادر می‌شود. نزدیک به نیمی از ارزش صادرات مالاتیا شامل زردآلوی خشک شده و فراوری شده است. در مالاتیا ۷ مجتمع تولید پارچه و پارچه جین، ۴ مجتمع تولید نخ و مجتمع‌های تولیدی پوشاک قراردارد که ۶ عدد از آن‌ها بزرگ هستند. تقریبا ۵۰٪ از تولیدات این شرکت‌ها صادر می‌شود. علاوه بر تولید نخ و پارچه، در این استان تعداد شرکت‌های فعال در صنعت پوشاک آماده نیز بسیار زیاد است. ۲ منطقه صنعتی سازمان یافته و ۱ مرکز توسعه کسب و کار وجود دارد.

معدن

یکی از ذخایر پروفیلید که در ترکیه بی همتاست و جزو ذخایر محدود دنیاست (حدود ۷ میلیون تن) در پوتورگه مالاتیا قرار دارد. مالاتیا دارای معادن غنی فلزاتی همچون آهن و مس است. همچنین در استان دولومیت، فلوریت، ورمیکولیت، پوزولان ،مرمر و مواد اولیه سیمان نیز وجود دارد. این شهر دارای مهم‌ترین ذخایر آهن ترکیه است.
قابل ذکر است که در مورد تبدیل ارزش افزوده ذخایر مرمر، فعالیت‌هایی در حال انجام است.

پارک گرنک

مسجد نو

گردشگری

مالاتیا با زیبایی‌های طبیعی، آثار تاریخی، چشمه‌های آب‌گرم، معابد و دریاچه‌هایش یکی از زیباترین شهرهای کشور ترکیه و دارای گذشته‌ای ریشه‌دار است و در تاریخ، میزبان تمدن‌های بسیاری بوده است. مسجد ملیک صنع الله، دره لونت، مسجد یوسف ضیا پاشا، دریاچه سدکارا کایا، آبشار گون‌پینار، بازار یوسف پاشا، معبد سومونجو بابا، تنگه توهما و مسجد جامع باتال گازی، از میراث تاریخی و فرهنگی مهم آن هستند. آسلان تپه، کوه نمرود، مقبره فیرینجیلار، مقبره بایرام تپه، مقبره اورن، مقبره ایکینجیلر، برآمدگی‌های صخره‌ای آسلان تاش، کاع کوی، دشت لونت، مقبره آنسور و کاله تپه، از فضاهای باستان شناسی قابل بازدید هستند.

موقعیت و دسترسی

بر روی شبکه مسیر زمینی و راه آهن که شرق ترکیه را به غرب آن متصل می‌کند،واقع شده است. از فرودگاه شهر،هم پروازهای داخلی و هم پروازهای نظامی انجام می شود. در خطوط قطاری که از مالاتیا می گذرد،هم حمل مسافر و هم حمل بار به صورت فشرده در حال انجام است.

دانشگاه ها	۲ دانشگاه ۴۴۰۰۰ دانشجو

پارک طبیعت تورگوت اوزال

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

استان که هم از لحاظ ترافیک مسافر هم از لحاظ ترافیک بار شلوغ است، از لحاظ ترابری به سرعت در حال پیشرفت است. با سرمایه‌گذاری‌هایی که در نقطه حمل و نقل زنجیر سرد در منطقه انجام خواهد شد، دارای این پتانسیل است که صادرات میوه و سبزی تازه را به عنوان یک شاخه کاری جدید به عنوان مزیت به سرمایه‌گذار ارائه‌کند. در تولید محصولات نساجی، پوشاک آماده، مواد غذایی، انرژی تجدیدپذیر و بسته بندی، فرصت‌های مهمی را ارائه می‌دهد.

محصولات مشهور

زردآلوی مالاتیا، انگور کهنه عربگیر، گیلاس دالباستی مالاتیا، ریحان بنفش عربگیر، گردوی حکیم خان

مالاتیا به عنوان پایتخت زردآلوی ترکیه شناخته می شود. هر سال به طور میانگین ۴۵ هزار تن زردآلو از مالاتیا به دنیا صادر می شود.

ارزروم

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۹۴	۷۶۷۸۴۸	۲۰

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۵۷	۶۳۳۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

ارزروم در شرق ترکیه یکی از مراکز با بیشترین جمعیت ساکن، تجارت و آموزش است. بر روی محور حمل و نقل مهمی بوده و به آسانی به بازار قفقاز، آسیای میانه و خاورمیانه و شهرهای بندری دریای سیاه دسترسی دارد. از لحاظ جغرافیایی و فرهنگی به ایران، آذربایجان، گرجستان و از سمت شرق، به جمهوری‌های ترک آسیای میانه نزدیک است. ارزروم در زمینه ورزش‌های زمستانی مرکز مهمی است. میزبان مراسم UNIVERSIADE ۲۰۱۱ و EYOWF ۲۰۱۷ بوده‌است. همچنین با زیر ساخت بهداشتی پیشرفته و منابع زمین گرمایی از استان‌های اطراف و کشورهای همسایه با هدف گردشگری سلامتی، گردشگران را جذب می کند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
KUDAKA
سازمان توسعه آناتولی شمال شرقی
www.kudaka.org.tr

کشاورزی

ارزروم از لحاظ دارایی دام‌های بزرگ(مانند گاو)، در ترکیه رتبه دوم، از لحاظ شیری که از دام‌های بزرگ به دست می آید هم در رتبه سوم قرار دارد. علاوه بر ۱۹ مجتمع فراوری شیر در ارزروم، کسب و کارهایی در صنایع آرد و غذای حیوانات فعالیت دارند، مهمترین محصولات کشاورزی‌اش، محصولاتی مانند سیب زمینی و گیاهان غذای حیوانات (ماش، اسپرس، سبوس گندم، یونجه) گندم، جو، سیب، آلو، توت و گردو هستند. به دلیل فراوانی گل و گیاه، عسلی که در مرکز استان و شهرستان‌ها تولید می‌شود با نام عسل ارزروم در کل کشور مصرف می‌شود.

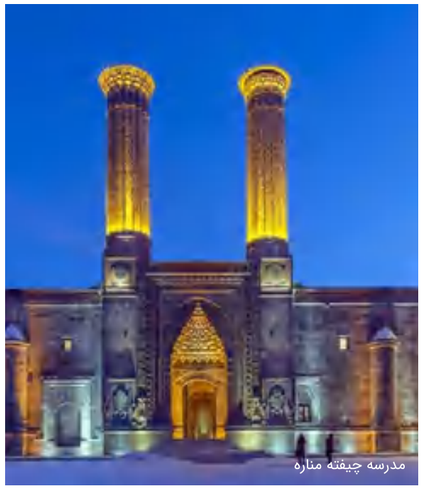

صنعت

صنایع ارزروم به طور کلی بر صنایع مبتنی بر کشاورزی و معدن متکی است. بخش مهمی از شرکت‌هایی که در استان قرار دارند، بر روی محصولات مواد غذایی(فراوری گوشت و شیر، آرد، غذای حیوانات و غیره) فعالیت دارند. جهت ارائه خدمات با کیفیت و بهداشتی به مجتمع‌های فراوری شیر، با ظرفیت سالیانه ۷۵۰ هزار تن در استان، پروژه تاسیس زنجیر سرد صنعت شیر استان ارزروم درحال اجرا است.
دو منطقه صنعتی سازمان یافته دارد. در دانشگاه آتاترک ۱ منطقه پیشرفت تکنولوژی تاسیس شده است. در این استان همچنین خانه سرمایه‌گذاری TİM-TEB واقع در دانشگاه آتاترک و مرکز رشد فن‌آوری به نام مرکز سرمایه‌گذاری کریستال دانشگاه فنی ارزروم قرار دارد.

معدن

مواد اولیه شناخته شده ارزروم؛ مگنزیت (آشکاله)، آزبست (آشکاله)، دیاتومیت (تورتوم)، سنگ گچ (آشکاله)، سنگ آهک (آشکاله، سرچمه، پالان دوکن)، خاک رس (آشکاله)، سنگ آهک (اطراف ارزروم و تک‌مان)، مرمر (تکمان، هینیس، اولتو)، پرلیت (پاسینلر)، گرانیت (پازاریولو، ایسپیر)، سنگ شبق (اولتور، اولور)، نمک (ارزروم و شهرستان‌ها)، معادن سنگ (ارزروم و شهرستان‌ها)

مدرسه چیفته مناره

گردشگری

در ارزروم، پتانسیل‌های اصلی گردشگری، گردشگری زمستانی، کمپینگ در ارتفاع بالا، سلامتی، گردشگری ترمال، تاریخی و زیارتی، طبیعی و ماجراجویی است.
در ارزروم که بر روی جاده ابریشم واقع شده و میزبان تمدن‌های بسیاری از قبیل امپراتوری رم، سلجوقی و عثمانی بوده است، سازه‌های تاریخی و مذهبی که میراث فرهنگی و تمدن‌ها بوده از قبیل مساجد، مدرسه ها، کلیساها، مسافرخانه‌ها وجود دارد.
در ارزروم که دارای زیبایی های طبیعی مانند دریاچه تورتوم، آبشار تورتوم، دودکش‌های جن نارمان، رود چوروح، شهر آرام اوزون دره، تنگه‌های هینیس است، انواع گردشگری‌های جایگزین از قبیل رفتینگ، قایق رانی، پاراگلایدر، کوه پیمایی، غارپیمایی، گردشگری کشتزار و پرنده‌نگری امکان پذیر است.

پیست اسکی پالان‌دوکن

موقعیت و دسترسی

در ارزروم،امکانات حمل و نقل زمینی،راه آهن و هوایی وجود دارد. به اعتبار موقعیت فعلی‌اش بر روی یکی از مهم ترین محورهای اصلی دسترسی ترکیه قرار دارد. دارای امکانات دسترسی آسان به بازار قفقازها،آسیای میانه و به شهرهای بندری دریای سیاه است.
خط لوله نفت باکو-تفلیس-جیحان و خط لوله گاز طبیعی باکو-تفلیس وآناتولی شرقی از داخل ارزروم می گذرد.
برنامه ریزی می شود که مراکز ترابری،در ۲۰ محل که پتانسیل حمل و نقل بار مرتبط با مناطق صنعتی سازمان یافته زیاد است،تاسیس شوند.یک مرکز ترابری که در این چارچوب فعالیت دارد،مجموعا بر روی فضای ۳۲۷۰۰۰ متر مربع تاسیس شده است. انتظار می‌رود در این منطقه،بسته به ظرفیت باربری بار،سالیانه ۴۳۷۰۰۰ تن حمل بار انجام شود.

دانشگاه ها

۲ دانشگاه
۳۴۱۵۷۰ دانشجو
۱۳۱۵۸۸ آموزش غیرحضوری۲۰۹۹۸۲ آموزش حضوری

مدرسه یاقوتیه

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

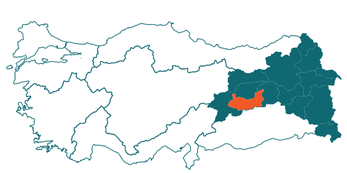
فراوری و نگهداری گوشت، تولید بستنی، معدن لیگنیت، سنگ‌های تزئینی و سازه و سنگ آهک، سنگ گچ، گچ و سنگ کایاعان، پرورش زنبور، تولید درخت و قارچ درختی، زمینه‌های دارای مزیت هستند.

محصولات مشهور

کباب جاغ، دلمه کادایف، محصولات سنگ شبق (تسبیح،گردنبند و غیره)، پنیرجیویل، عسل ارزروم، احرام، گلیم باردیز

الازیغ

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۷۳	۵۹۵۶۳۸	۱۰

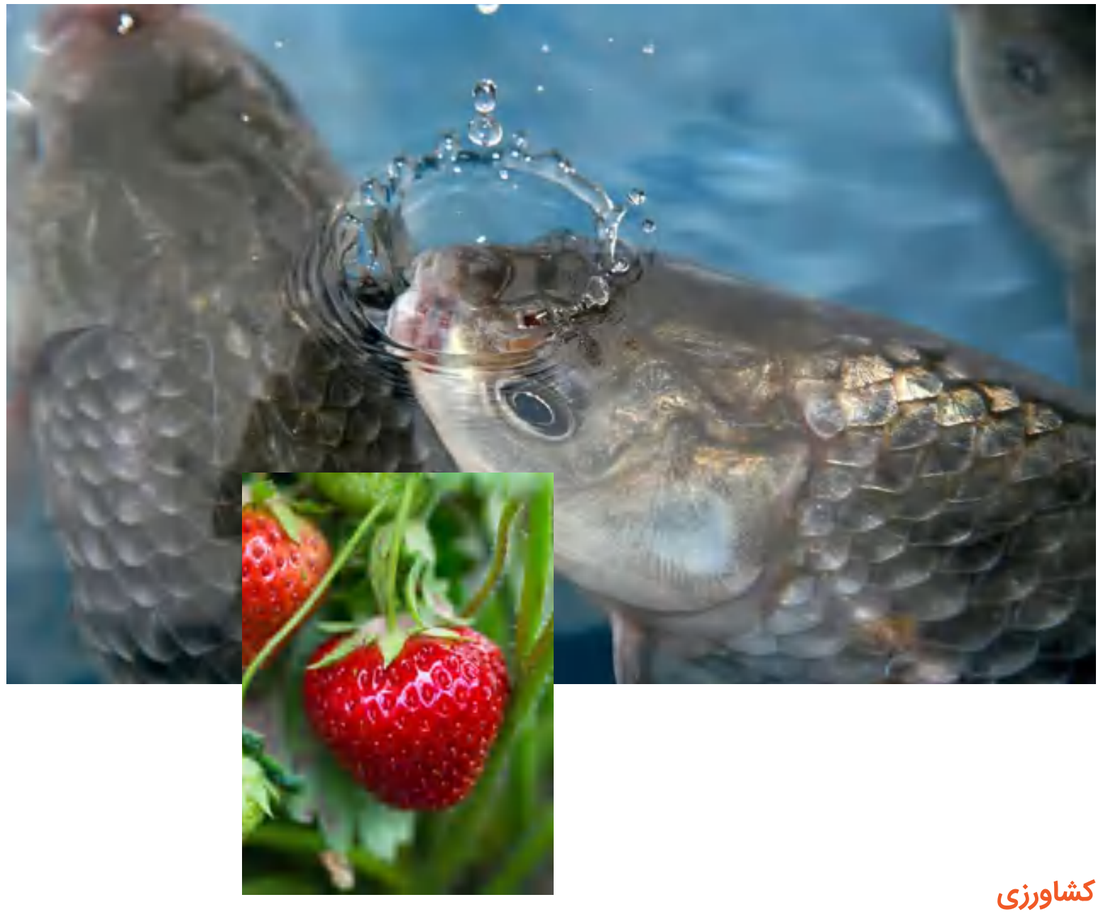
سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۱۳	٪۰/۴۶	۶۶۷۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

الازیغ شهری است که در آناتولی شرقی در دشت تپه‌ای که قلعه تاریخی هارپوت واقع شده، ساخته شده است. شهر که از سطح دریا دارای ارتفاع ۱۰۶۷ متر است، بر روی زمینی با شیبی اندک قرار گرفته است. همچنان که الازیغ دارای تاریخ جدید برای سکونت است، تاریخ منطقه بسیار قدیمی است. بعد از ساخته شدن پل‌های اطراف استان که دارای آب و هوای قاره ای است، گذر به سمت یک آب و هوای معتدل مشاهده شده است. پوشش گیاهی‌اش استپ است. در استان، دریاچه ها ۱۰٪ از مساحت را تشکیل می دهند. با دریاچه‌های کاراکایا، کبان و خزر احاطه شده است. الازیغ یکی از استان‌های پیشرفته در زمینه اقتصادی است. در الازیغ که در نقطه‌ای قرار دارد که منطقه آناتولی شرقی به غرب باز می شود، پیشرفت تجارت و صنعت به سرعت ادامه دارد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
FIRAT
سازمان توسعه فرات
www.fka.gov.tr

کشاورزی

در استان پرورش میوه و ماهی حائز اهمیت است. آب و هوای مناسب و خاک حاصلخیز الازیغ، پتانسیل پرورش میوه را افزایش داده است. در باغ‌های الازیغ تولید توت فرنگی(گزین)، زردآلو(باسکیل)، انجیر، هلو، آلبالو، آلو و بادام صورت می گیرد. کشت سالانه انگور در این استان، به طور میانگین به میزان ۷۷ هزار انگور سفره‌ای، ۵۱ هزار انگور شرابی و۹۰۰ تن انگور خشک است. پرورش ماهی قزل آلا، علاوه بر مجتمع‌های تاسیس شده بر روی آب‌های جاری منطقه، با تکنیک ماهی گیری قفسی در سد و دریاچه ها هم انجام می شود. به این منظور در خصوص پردازش ماهی قزل آلا، بسته بندی و صادرات آن، سرمایه گذاری با مقیاس بزرگ انجام شده است.

صنعت

صنعت استان، غالبا از کسب و کارهای در مقیاس کوچک و متوسط، ایجاد شده است. سهم صنایع معدنی و فلزی در الازیغ بسیار بالاست. علاوه بر این، در صنایع مختلفی از قبیل محصولات آبی، محصولات غذایی و تولید نوشیدنی، نساجی و مبلمان هم فعالیت میکنند. این شرایط، در صادرات استان هم منعکس می شود و از لحاظ تنوع صنعت به عنوان پیشرفتی مثبت مشاهده می شود. یکی از ۲منطقه صنعتی سازمان یافته موجود در استان، منطقه صنعتی سازمان یافته محصولات حیوانی است.

معدن

الازیغ و اطرافش، به ویژه از لحاظ ذخایر معدن فلزی یکی از مهم ترین مناطق ترکیه است. صنعت اصلی منطقه، اول از همه ذخایر کروم و مرمر بوده ، همچنین مس، سرب، روی، آهن، منگنز، شلیف، فلوریت و سنگ آهک را هم می توان نام برد.
چهل و پنج درصد از پتانسیل کروم موجود در ترکیه که ۲۶ میلیون تن است (۲۰٪ کروم ۲۰۳ و بالای آن)در منطقه گوله مان قرار دارد. الازیغ از لحاظ مواد اولیه صنعتی ، اول از همه با مرمر شهرستان آلاجاکایا که از آن به عنوان آلبالوی الازیغ یاد می‌شود شناخته می شود.سایر مواد اولیه صنعتی موجود در استان علاوه بر مرمر، فلوریت و سنگ آهک هستند. یکی از دو مجتمع فروکروم موجود در ترکیه در گوله‌مان قرار دارد.

پل سنگی پالو

بقایای کلیسای سورپ لوساوریچ

گردشگری

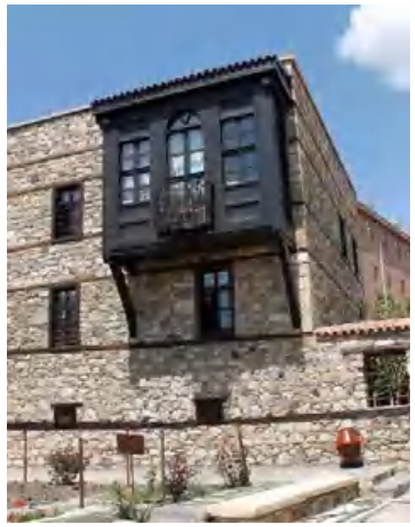
الازیغ که دارای آثار تمدن‌های بسیاری است، با زیبایی‌های تاریخی، فرهنگی و طبیعی، دارای ارزش‌های گردشگری بسیاری از قبیل معابد مهم برای گردشگری زیارتی، شهر تاریخی هارپوت، موزه باستان شناسی و قوم شناسی، دریاچه خزر، سدکبان و کاراکایا، غار یخ که جز نوادر دنیاست، آب‌گرم گولان، مرکز اسکی خزر بابا است. با دریاچه های سدی موجود در منطقه و دریاچه خزر احاطه شده است.

بین دارایی‌های مهم استان؛مسجد جامع، غار یخی، کلیسای مریم مقدس، معبد عرب بابا، مرکز اسکی خزر بابا، دریاچه خزر، سد کبان، گردشگری آب‌گرم، قلعه پالو وجود دارد.

موقعیت و دسترسی

الازیغ با وصل کردن مسیرهای زمینی که از غرب به شرق می‌آیند، مرکز مهم حمل و نقل منطقه است. دارای شبکه های حمل و نقل هوایی، زمینی و راه آهن می‌باشد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۴۱۲۲۴ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

منطقه صنعتی سازمان یافته الازیغ، با امکانات زیر ساخت پیشرفت یافته و با مرکز ترابری که بر روی راه واقع است یک نقطه استراتژیک است. در زمینه های مرمر، سرمایه گذاری های دامپروری دام‌های بزرگ (مانند گاو)، تاسیس مزرعه بادام، تولید محصولات آبی، تولید دامپروری طیور، دارای فرصت‌های سرمایه‌گذاری جذاب است.

محصولات مشهور

اورجیک، نخودچی آغین، پنیر تولوم، قهوه چدنه

قلعه هارپوت توسط اورارتوها در ۹۰۰ قبل از میلاد ساخته شده است و به دلیل استفاده از شیر به جای آب در ملاتش، در منطقه به عنوان قلعه شیر هم شناخته می شود.

آغری

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۶۶	۵۳۹۶۵۷	۷

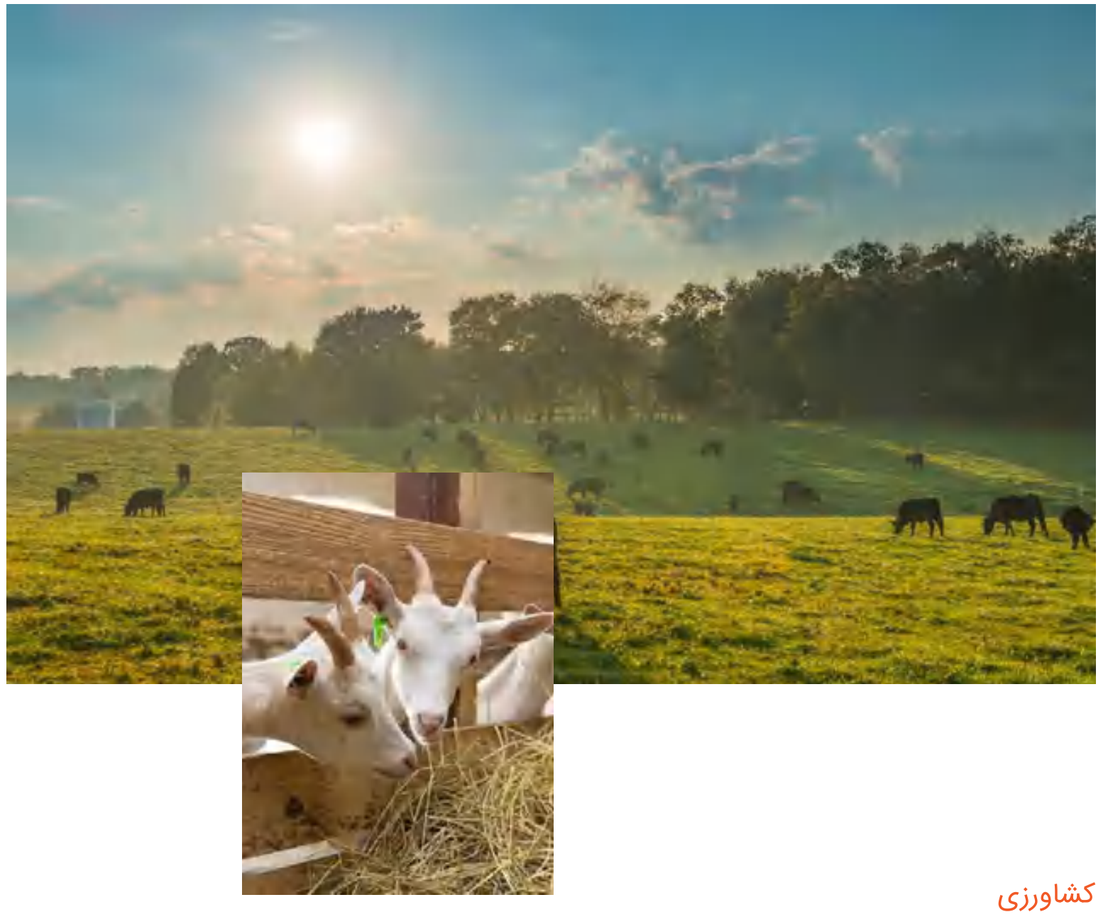
سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۲	٪۰/۲۲	۳۴۸۹ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری: **منطقه ۵**

این شهر که در مرز ایران و ترکیه قرار دارد، بر روی دامنه‌ای به ارتفاع ۱۶۵۰ متر ساخته شده است. آغری که یکی از دروازه‌های ورودی آناتولی است، در طی قرن‌ها میزبان تمدن‌های مختلف بوده است. استان با ارتفاع ۵۱۳۷ متر خود، نام خود را از نام بلندترین کوه ترکیه و اروپا که کوه آرارات است گرفته است. به دلیل ارتباط کوه آرارات با طوفان نوح و ذکر نام آن در تورات، غربی‌ها به آن آغری آرارات هم می‌گویند

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
SERKA
سازمان توسعه سرحد
www.serka.gov.tr

کشاورزی

در این استان، فضای زمین‌های کشاورزی، ۳۱/۷٪ از مجموع مساحت را تشکیل می دهد. علیرغم اینکه ۴۷/۷٪ از زمین‌های کشاورزی قابل آبیاری هستند، در حال حاضر فقط ۵٪ از این زمین ها آبیاری می شوند. در آغری وسعت علفزارها و مراتع بسیار زیاد است. درصد علفزارها و مراتع حدودا ۲/۵ برابر میانگین ترکیه است. این وضعیت، امکان دامپروری در مراتع را به شکل زیاد فراهم نموده است. از لحاظ تعداد دام کوچک در ترکیه رتبه سوم را دارد. در این استان، همچنین کشاورزی ارگانیک هم در حال پیشرفت است.

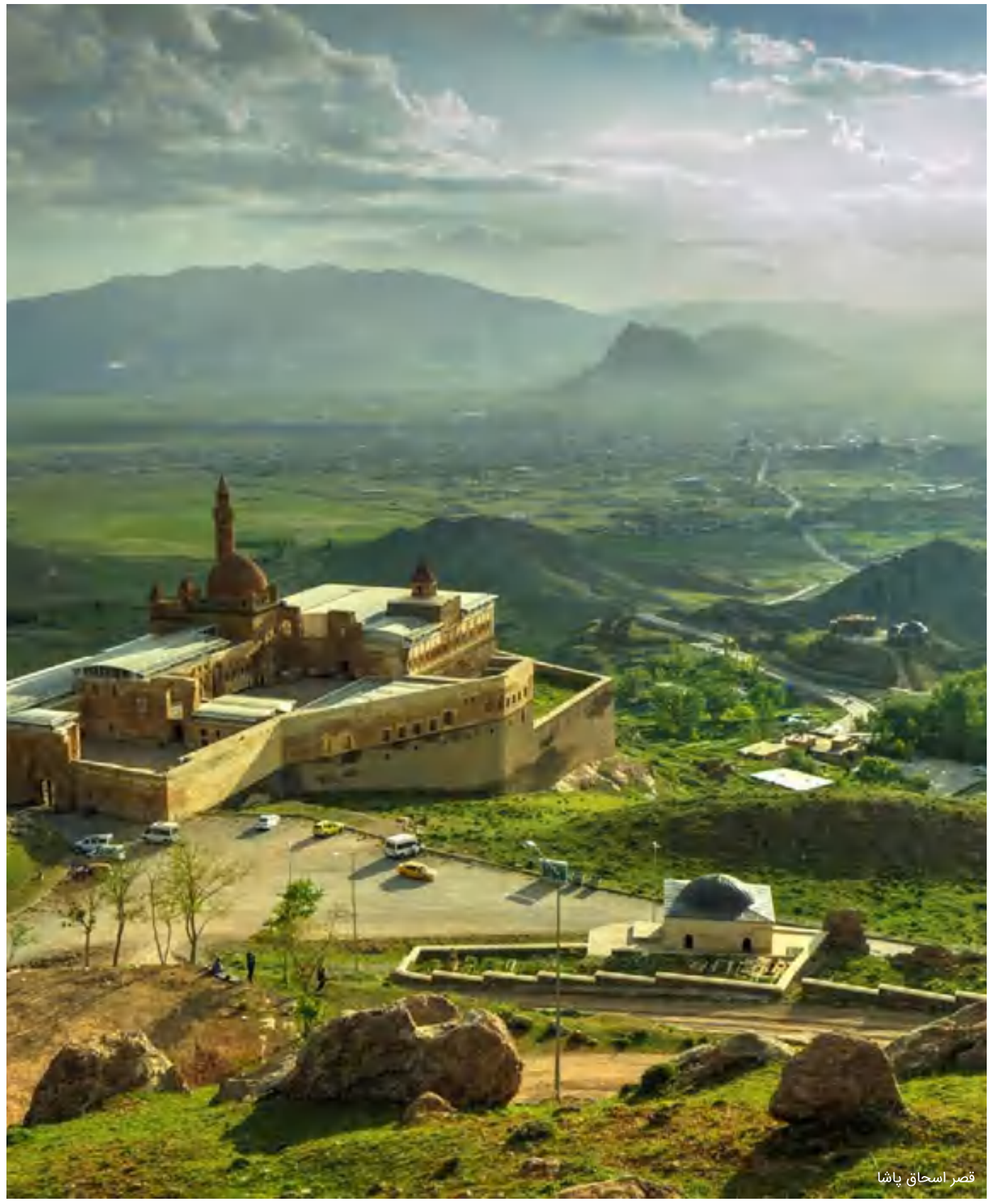
صنعت

صنعت آغری، وابسته به صنعت کشاورزی و دامپروری پیشرفت کرده است. منابع اصلی استان، بخش‌های کشاورزی، دامپروری، تجارت مرزی و گردشگری هستند. اکثریت شاغلین در زمینه‌های کشاورزی و دامپروری در حال اشتغال هستند. کارخانه شکر و پرورش ماهی از سرمایه گذاری‌های عمومی مهم استان است.
فعالیت‌های زیر ساخت منطقه صنعتی سازمان یافته موجود در استان، تکمیل شده و آماده سرمایه گذاری شده است. تولید محصولات مواد غذایی و تولید معدن سنگ و سایر معدن ها، از صنایع مهم استان هستند.

معدن

مواد معدنی از قبیل پومیس، پرلیت، آجر- کاشی، سنگ آهک، آندزیت، آزبست، کروم، طلا، مرمر وجود دارد. در آغری که فعالیت‌های معدن زیاد نیست، فقط چندین معدن مرمر، کارخانه آجر، معدن پومیس و معدن کروم وجود دارد.

دروازه قصر اسحاق پاشا

قصر اسحاق پاشا

گردشگری

آغری که یکی از مرتفع‌ترین کوه‌های ترکیه را داخل مرزهای خود دارد، یکی از شهرهای مرزی ترکیه است. مهم ترین مقاصد تاریخی، تحت عنوان گردشگری آغری که میزبان تمدنهای قدیمی بسیار و شاهد اتفاقات مهم تاریخی را بوده است، هم در این چارچوب شناخته شده است.آغری، میزبان بسیاری از زیبایی‌های ارزشمند و دیدنی مانند کوه آرارات، قصر اسحاق پاشا، گودال متئور، کشتی نوح، دریاچه ماهی، آب گرم دیادین، کوه تندورک، جریان‌های گدازه است.

موقعیت و دسترسی

در استان فرودگاه وجود دارد. پروازها به آنکارا و استانبول و ازمیر انجام می شوند. با اتوبان E-۸۰ به ارزروم و ایران می رسد و از مسیرهایی که از این راه به شمال و جنوب جدا می شود، به استان‌های اطراف متصل می شود. دروازه مرزی گوربولاک و اتوبان E-۸۰ در استان، باعث پیشرفت باربری وحمل ترانزیت شده است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۱۴۹۸ دانشجو

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

درآمدهای اصلی استان که کشاورزی، دامپروری، تجارت مرزی و گردشگری هستند فضاهای سرمایه گذاری مزیت دار اصلی موجود در شهر هستند.

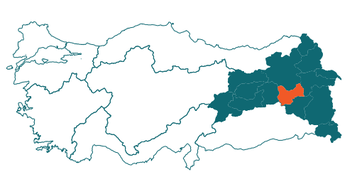

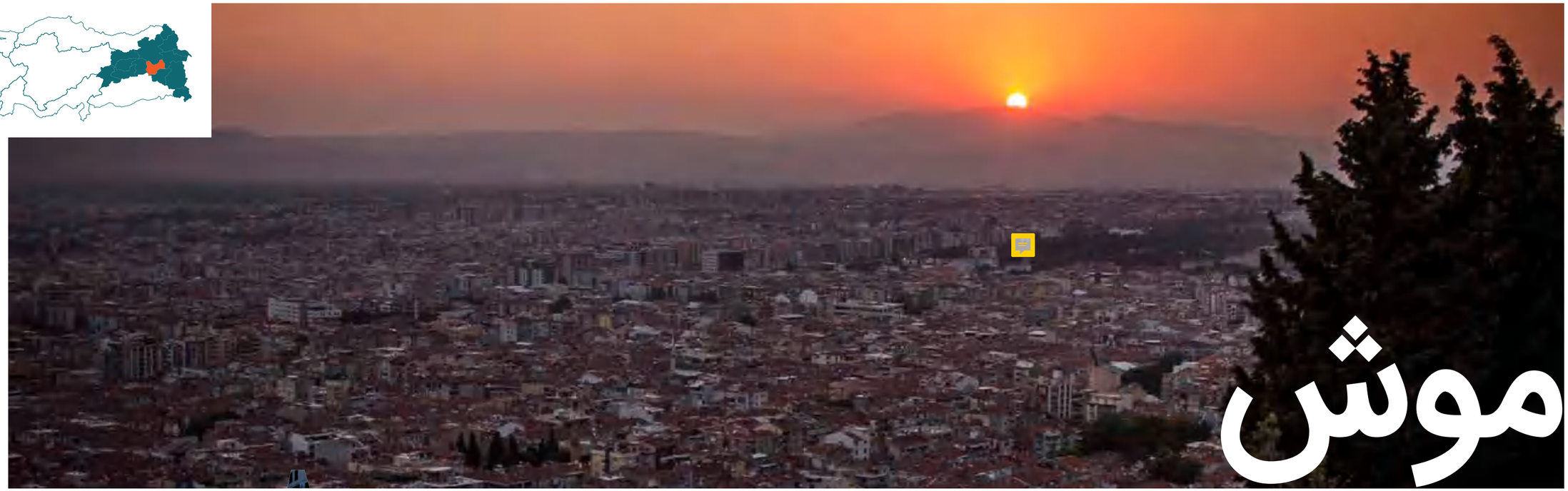
کوه آرارات مرتفع‌ترین کوه ترکیه است و با برف و یخی که طی ۴ فصل آب نمی شوند، پوشیده شده است.

محصولات مشهور

کوفته آبدیگور، گوشت گوسته برگ، هاشیل، عسل سفید، کته، مورتوعا، رشته، پیشی، حسوده، آش دوغ، کته جیریش، هریسه، کلم/ترشی

موش

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۵۰	۴۰۷۹۹۲	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۲۱	۴۴۲۲ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

موش یکی از شهرهای آرام آناتولی شرقی است که با زیبایی‌های تاریخی و طبیعی آراسته شده است. در دامنه های شمالی کوه کورتیک که از قله‌های مهم کوه‌های هاچرش که امتداد کوه‌های توروس جنوب شرقی هستند، در بین دشت‌هایی که دره‌های چار و کارنی دارای جریان هستند واقع شده است. از زمان‌های باستان تا به حال، شاهد تمدن‌های بسیاری شده است. جنگ مالازگیرت که آناتولی را تبدیل به سرزمین ترک ها و مسلمانان کرده است در این منطقه رخ داده است. گفته می شود نامش را از موشکی‌هایی که در این منطقه در قرن ۱۲ قبل از میلاد زندگی می کرده اند گرفته است. لاله شهر، که با کوه‌ها، دشت‌ها و فلات احاطه شده است در دنیا معروف است. به همراه دشت موش، که سومین دشت بزرگ در ترکیه است، دشت‌های مالازگیرت، بولانیک و لیز در منطقه جزو بزرگترین دشت‌ها هستند.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DAKA
سازمان توسعه آناتولی شرقی
www.daka.org.tr

کشاورزی

در موش، بیشتر کاشت غلات صورت می گیرد. در دشت موش که سومین دشت بزرگ ترکیه است، محصولات بسیاری پرورش می یابد. به همراه بتلیس با محصولات اصلی گندم، جو، ذرت، نخود، تنباکو و چغندر قند، در موش، با کیفیت ترین تنباکوهای ترکیه نیز عمل می آید. سایر محصولاتش، هندوانه، طالبی، انگور و کلم هستند. موش با دارایی ۳۰۰ هزار دام بزرگ ، رتبه ۱۶ ترکیه، با دارایی ۱ میلیون دام کوچک رتبه ۷ ترکیه را دارد. سالیانه مجموع تولید شیر خام بیش از ۳۰۰ هزار تن است. به دلیل اینکه از لحاظ پوشش گیاهی دارای گل و گیاه غنی است، منطقه برای پرورش زنبور دارای موقعیت مزیت داری است. سالیانه ۵۰۰ هزار تن عسل در حال تولید است.

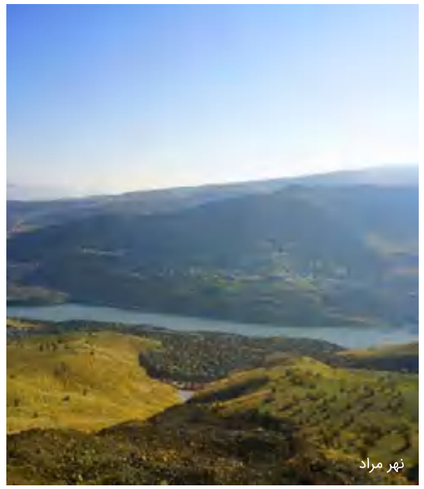

صنعت

موش که در تولید ماشین آلات کشاورزی در ترکیه دارای جایگاه مهمی است، تجهیزات کشاورزی مانند ماشین تریلر، ماشین شخم و ماشین برش تولید می شود.این استان در صنعت پوشاک آماده، در سال‌های اخیر پیشرفت شایانی داشته‌است. کارخانه شکر موش، کارخانه سیمان و کارخانه باریت، از بزرگترین کارخانه‌های استان هستند.تعداد زیادی کارخانه تولید پنیر، به ویژه پنیر کاشار ، وجود دارد. کارخانه‌های تولیدکننده درب و همچنین محصولات پلاستیکی با فعالیت متوسط مشغول فعالیت هستند. یک منطقه صنعتی سازمان یافته وجود دارد.

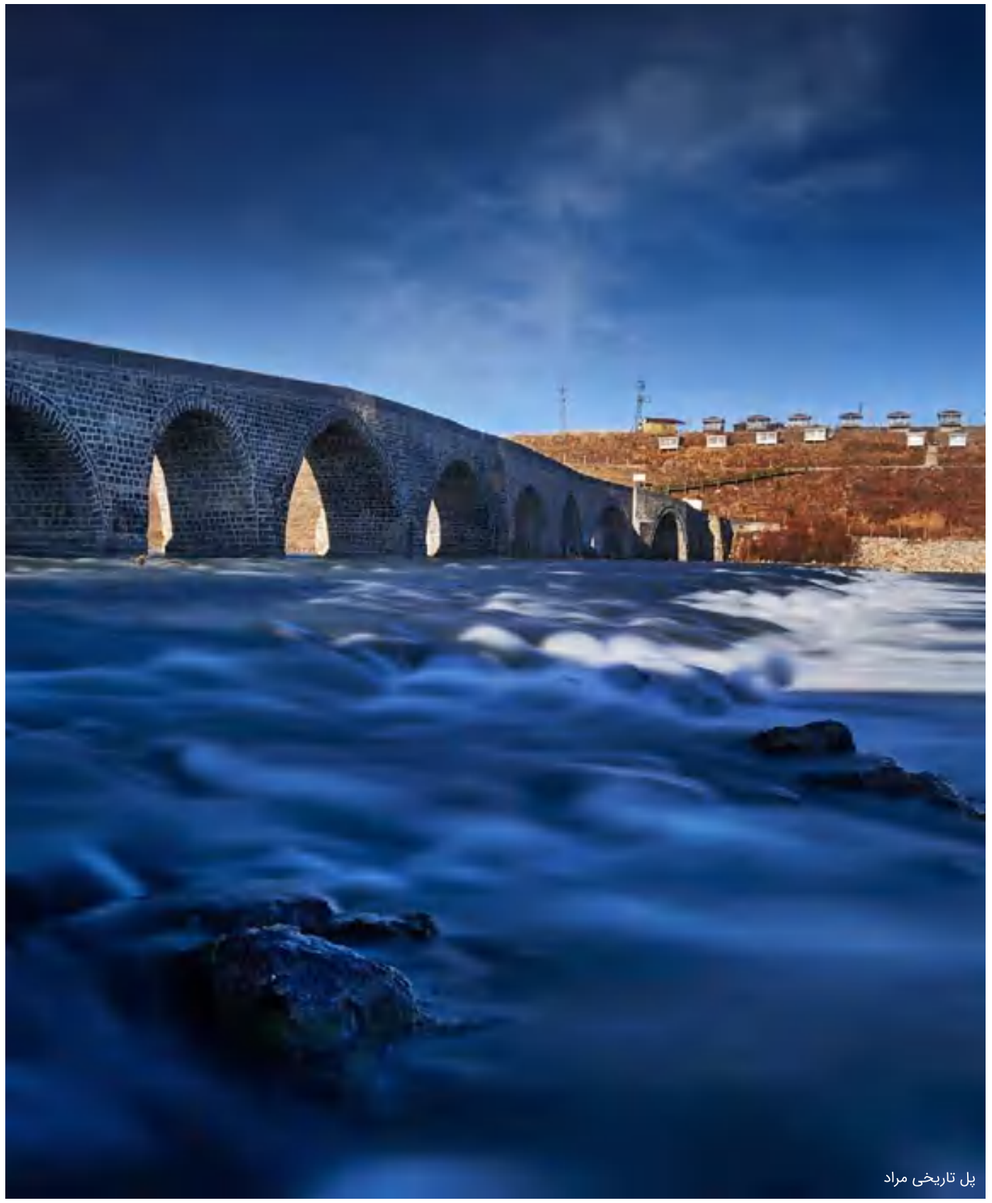
معدن

استان و اطراف آن، از لحاظ معدن‌های فلزی دارای ثروت زیادی نیست. در منطقه، از مواد اولیه صنعتی که می تواند منجر به تشکیلات اقتصادی شود، می توان صحبت کرد.مهم ترین این موارد، مواد اولیه سنگ گچ، باریت، آجر-کاشی، کوارتزیت و سیمان است.

نهر مراد

گردشگری

از لحاظ ارزش‌های طبیعی، تاریخی و فرهنگی دارای پتانسیل گردشگری بالایی است. تاریخچه فرهنگی غنی که از اورارتوها شروع می شود، مهم ترین منبع گردشگری است. از لحاظ ورزش‌های زمستانی و همچنین زیبایی های طبیعی، دارای جاذبه گردشگری است.
در موش و شهرستان‌های آن، مجموعا ۱۱۷ دارایی فرهنگی و طبیعی شناسایی و ثبت شده وجود دارد. لاله موش، درنای تلی، پرنده توی، دریاچه های هامورپت کوچک و بزرگ از سایر ارزش‌های طبیعی و زیبایی‌های آن هستند. اثر تاریخی و قلعه مالازگیرت، مساجد اسنلیک، یون اورن، علاالدین بی، حاجی شرف و جامع، معبد موشتاک بابا، قلعه هاسپت، کلیساهای چنگیلی و آراک و آرامگاه های کایا و حمام میگره بین دارایی های فرهنگی زبانزد هستند.

پل تاریخی مراد

موقعیت و دسترسی

در استان موش، حمل و نقل زمینی، راه آهن و هوایی انجام می شود. از آن جایی این استان در مجاورت مرزهای کشور واقع نشده است، دارای دروازه مرزی نمی باشد. به همراه این، به دروازه های مرزی کاپی کوی(وان)، اسن دره(حکاری) و گوروبلاک (آغری)که به ایران باز می شوند، در فاصله چند ساعتی قرار دارد. این امکان دسترسی نقشی مهم، در تجارت با ایران و عراق را مهیا می کند.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۸۷۵۵ دانشجو

معماری معبد ارمنی

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

موش، پنجمین استان دارای جوان ترین جمعیت ترکیه است. موش از لحاظ نیروی کار جوان و تشویق‌ها، صنایع پر زحمت به ویژه پوشاک آماده و تولید پوشاک، یکی از استان‌های دارای آینده روشن در ترکیه است. تکمیل زیر ساخت نساجی شهر و بهره مندی در بالاترین مقیاس از تشویق‌های شهری، از لحاظ سرمایه‌گذاری‌ها باعث جذاب تر شدن آن شده است. موش در سرمایه گذاری‌های گردشگری، دارای پتانسیل بالایی است. دامپروری، ماهیگیری، گندم، کشاورزی ارگانیک، آلات و ماشین آلات کشاورزی از سایر زمینه‌های سرمایه گذاری است.

محصولات مشهور

لاله موش، از خانواده زنبق است و در بهار با برگ‌های بلندی که دارد، بخش بزرگی از دشت را می پوشاند، این گل، به عنوان محصول ویژه استان موش شناخته می‌شود.

لاله موش یک گیاه تزیینی در رنگ های متنوع است و با کد ۷۷ .VI از ترکیه به اروپا برده شده است.این گل به زبان‌های اروپایی با نام تولیپ شناخته می‌شود.

بتلیس

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۴۳	۳۴۹۳۹۶	۶

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۱۷	۴۲۵۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

بر اساس روایات، نام این شهر برگرفته از نام یکی از فرماندهان اسکندر بزرگ، بدلیس است که قلعه شهر را ساخته است. از آن جایی که محل قرار گرفتن شهر، در دشتی مملو از سازه‌های تاریخی بسیار است، به عنوان "شهر زیبای در دشت" شناخته می‌شود. دشت بتلیس که در طول تاریخ، به عنوان نقطه گذرگاهی بین شمال و جنوب عمل کرده است، شاهد حکومت‌های ماد، پارس، مقدونیه، رم، سلجوقی و عثمانی بوده است. در زمان تهاجم آناتولی ترک‌ها در قرن ۱۰ ، تبدیل به محل مهمی برای عبور و مرور شده است. این شهر، سواحلی به دریاچه وان دارد و با شکوه بی صدایش، یکی از شهرهای منحصر به فرد آناتولی است و میزبان گردشگرانی به مقاصد مهم طبیعی و فرهنگی است.

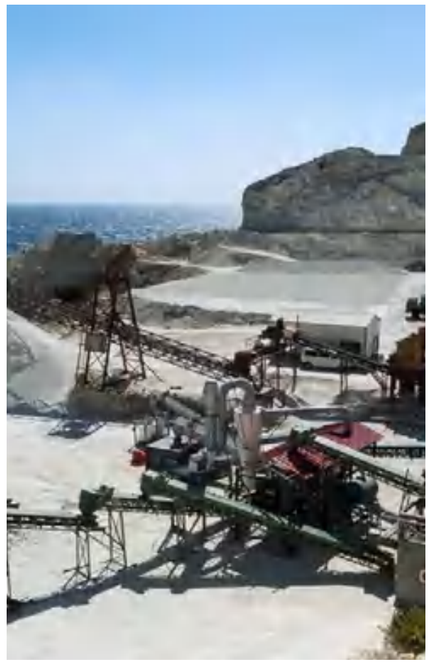
سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DAKA
سازمان توسعه آناتولی شرقی
www.daka.org.tr

کشاورزی

اقتصاد بتلیس متکی بر کشاورزی است و بخش بزرگی از جمعیت فعال، از طریق کشاورزی و دامپروری امرار معاش می کنند.در بیشتر زمین‌های مناسب برای کشت، غلات کاشته می شود. بیشتر از همه گندم، همچنین چاودار، ارزن، جو، از حبوبات به ویژه لوبیا به عمل می آید. بتلیس یکی از شهرهای ترکیه است که با کیفیت ترین تنباکوهای ترکیه در آن به عمل می آید. تنباکوی بتلیس از نوع ویرجینیا بوده و دارای رنگ و بوی ویژه ای است.
پتانسیل پرورش میوه در این منطقه بالا است.گردوها و گلابی‌هایش معروف است. پسته آنتپ، شیرین بیان، سیب، گیلاس و توت به میزان فراوان به عمل می آید. گلابی و شیرین بیان آهلات، قرن‌هاست که دارای شهرت است.در این جا آلبالو، بادام، به و زردآلو به عمل می آید. گوسفند، بز و گاو پرورش داده می شود. پنیر تولوم و محصولات گاومیش در کیفیتی هستند که می توانند برند مخصوص خود را ثبت کنند. همچنین عسل بتلیس که در حال گسترش است، به خاطر طعم و سفیدی‌اش معروف است. تولید عسل سالیانه به ۲۰۰۰ تن می رسد.

صنعت

در بتلیس صنایع هنوز در ابتدای راه پیشرفت هستند.
در صنایع کوچکی چون تعمیر اتومبیل، حلبی و آهن کاری و بافندگی فعال است. در توزیع کسب و کارهای صنعتی در استان بتلیس، در رده اول، محصولات معدنی غیر فلزی، در رده دوم محصولات غذایی و در رده سوم هم پوشاک و صنعت نساجی قرار دارند.
در سال‌های اخیر سرمایه گذاری در صنعت پوشاک رو به افزایش است. در استان بتلیس که دارای بیشترین ذخایر پومیس است تولیدی های بلوکهای ساختمانی غالب هستند. تولیدی های در مقیاس کوچک، شامل بسته بندی عسل، پنیر تولوم و میوه خشک می شوند.

معدن

سهم ۶۰٪ از ذخائر پومیس ترکیه، در داخل مرزهای استان بتلیس قرار دارد. در حالی که پومیس که در صنایع مختلفی از قبیل صنایع دفاع، به عنوان ماده اولیه استفاده می شود، رو به اتمام است، بتلیس فراوری آن را آغاز کرده است. شهرستان عادل جواز دارای پتانسیل سنگ آهک و خاک رس است که به عنوان ماده اولیه سیمان استفاده می شود. در منطقه ذخایر مرمر هم وجود دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۹۰۵۵ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

فرصت های سرمایه گذاری در زمینه محصولات غیر معدنی فلزی، محصولات غذایی، نساجی و گردشگری ارائه می کند.

محصولات مشهور

عصای آهلات، گردو عادل جواز، عسل بتلیس محصولات محلی مطرح استان هستند.

گردشگری

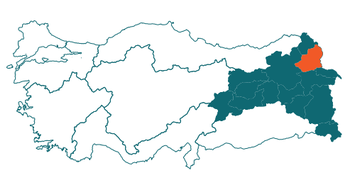
قلعه بتلیس، مدرسه اخلاصیه، مسجد شرفیه و گنبدها که در مرکز استان واقع شده اند و تاریخ و فرهنگ را در هم آمیخته اند، برخی از جاذبه های گردشگری مهم استان هستند. معماری که در خانه‌های سنگی‌اش مشاهده می شود نیز با ویژگی‌های منحصر به خودش جلب توجه می کند. قبرستان اهلات سلجوقی، محل سکونت قدیمی آهلات و سنگ قبرها، در لیست میراث جهانی موقتی یونسکو قرار دارد. شهر آهلات و مزارهای سلجوقی که به عنوان گنبد اسلام یاد می شوند، هم از لحاظ تاریخ هنرهای اسلامی و هم از لحاظ تاریخ ترک بسیار مهم است. در دوره‌های اخیر، با سفرهای دوغو اکسپرس، سفر کردن از غرب ترکیه به بتلیس و مناطق، وان یکی از مقصدهای در حال رشد است.

موقعیت و دسترسی

در گذرگاه جاده ابریشم که مناطق آناتولی شرقی، جنوب شرقی و داخلی را به یکدیگر و همچنین به تات وان متصل می کند، قرار گرفته است. دارای حمل و نقل زمین، راه آهن و هوایی است. در شهرستان تات وان با دریاچه وان توسط کشتی تفریحی به کشورهای شرقی متصل می شود. واگن‌های راه آهن که از ایران می آید، از روی دریاچه وان با کشتی‌های تفریحی، از شهرستان تاتوان بتلیس به غرب ترکیه انتقال می یابد.

قبرستان سلجوقی اهلات، محل سکونت قدیمی آهلات و سنگ قبرها در لیست میراث جهانی یونسکو قرار دارد.

کارس

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۵	۲۸۸۸۷۸	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۱۹	۵۵۵۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

به دلیل موقعیت و ویژگی های تاریخی اش، درب مهم ترکیه به آسیای میانه است. شهر تاریخی که دارای گذشته هزاران ساله است، محل زندگی تمدن های مختلف شده است. با پیشرفت تحت تاثیر فرهنگ های مختلف، به شکل نماد ثروت های تاریخی آناتولی در آمده است.

درگذشته با آرداهان و باتوم به عنوان سه ولایت نام برده می شده است و امروزه با ارمنستان همسایه است و شهری مرزی است. زمانی پایتخت جمهوری قفقاز جنوب غربی بوده است. مرکز شهر، دارای ویژگی مرتفع ترین محل ترکیه است. آب وهوای قاره ای حاکم است. زمستان ها ماه ها پوشیده از برف می شود. ویژگی متمایز کننده اش فلات های وسیع و مرتفع است. با معماری منحصر به فرد، با گنجینه های تاریخی و طبیعی، یکی از مقاصدی است که باید کشف گردد. پنیر کاشار کارس در ترکیه معروف است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
SERKA
سازمان توسعه سرحد
www.serka.gov.tr

کشاورزی

بزرگترین پتانسیل طبیعی استان، دامپروری است. دارای فضاهای وسیع علفزار- مرتع است. از محصولات کشاورزی مطرح آن می‌توان به پنیر کاشار و گراویر اشاره کرد.درتولید گل و گیاه و عسل غنی نیز دارای پتانسیل مهمی است. فصل زمستان، که طولانی می گذرد، در تولید کشاورزی تاثیر منفی می‌گذارد. در طول سال، تنها یک بار برداشت محصول می تواند انجام شود. حبوبات و گیاهان غذای حیوانات، گندم، جو، اسپرس، یونجه و ماش به عمل می آید. از گیاهان صنعتی تولید چغندر قند وسیب زمینی انجام می شود. در تولید حبوبات هم می توان لوبیا و عدس سبز را نام برد.یکی از استان‌هایی است که بیشترین تولید غاز را دارد.

صنعت

صنعت بیشتر معطوف به فراوری محصولات حیوانی است. در استان تولیدی‌های پنیر کاشار بسیاری وجود دارد. همچنین تولید پنیر گراویر که محصول خاصی است رایج است. سطح تولید مواد غذایی و مجتمع های فراورده های گوشتی پایین است.

ا منطقه صنعتی سازمان یافته

ا پارک فن آوری

معدن

در استان کارس، صنعت معدن بسیار پیشرفت کرده است. در زمینه معدنی، تولید نمک سنگی در شهرستان کاغیزمان محقق می شود.

قطار دوغو اکسپرس

دریاچه چلدر

گردشگری

یکی از شهرهای خاص است که ثروت تاریخی آناتولی را در خود دارد. دارای زیبایی‌های طبیعی بکر و دست نخورده و آشپزی خوشمزه است. شهر دارای معماری منحصر به فردی است که از معماری روسی تاثیر گرفته است. در زمینه ورزش‌های فرهنگی، طبیعی و زمستانی دارای مقاصد گردشگری مهمی است. میزبان آثار تاریخی و طبیعی بسیاری از قبیل خرابه های آنی، دریاچه چیلدیر، قلعه کارس، مسجد و آرامگاه ابوالحسن خرقانی ، مسجد کومبت(کلیسای ۱۲ حواریون) و مرکز اسکی ساری کامیش است.

موقعیت و دسترسی

کارس، نقطه گذرگاهی بین منطقه قفقاز و ترکیه است. دارای سیستم های حمل و نقل زمینی، راه آهن و هوایی می باشد. سفرهای قطار دوغو اکسپرس که بین آنکارا- کارس انجام می شوند در دسترس ساکنین است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۱۴۰۰ دانشجو

خرابه‌های آنی

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

پیش بینی می شود پروژه جاده ابریشم که از چین شروع شده و تا اروپا ادامه پیدا خواهد کرد، کارس را به یک موقعیت ویژه تبدیل کرده و در درجه اول از لحاظ ترابری امکانات خاصی را برای سرمایه‌گذاری‌های جدید ایجاد خواهد کرد.

خرابه‌های آنی، یکی از قدیمی‌ترین مراکز سکونت در آناتولی است و با ویرانه‌ها، کلیساها و آثار اسلامی بسیاری که از ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد بر جای مانده، آمیزه‌ای از تمدن هاست.

محصولات مشهور

پنیر کاشار کارس، گراویر، غاز کارس، هانگل، پیتی

حکاری

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۳۵	۲۸۶۴۷۰	۴

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۳	٪۰/۱۶	۴۸۸۰ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

حکاری از شرق با ایران و از جنوب با عراق احاطه شده است. یکی از مهم ترین دروازه‌های ترکیه به ایران در این استان است. ارتفاع این استان که در کوه‌های بلند قرار دارد، از سطح دریا ، به طور میانگین به ۲۰۰۰ متر مربع می رسد. کوه ها که بخش بزرگی از مجموع فضای استان را پوشانده اند، معادل ٪۸۷/۶ از مساحت حکاری هستند. استان که در گردشگری زمستانی در حال پیشرفت است با محصولات طبیعی از قبیل عسل و پنیر مطرح است. از لحاظ گردشگری طبیعی، دارای پتانسیل مهمی است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
DAKA
سازمان توسعه آناتولی شرقی
www.daka.org.tr

کشاورزی

پرورش دامهای کوچک حکاری، پرورش زنبور و کشت میوه حائز اهمیت است. در گلخانه‌های تاسیس شده در فضاهای آب و هوایی مختلف، تولید گیاهان تزئینی، سبزی و میوه انجام می گیرد. پنج محصول اول بر اساس منطقه کشت آن ها گیاهان غذای حیوانات، گندم، جو، تنباکو و شلتوک هستند. بیشتر از همه گردو، سیب، زردآلو، انار و انجیر به عمل می آید. روغن گلرنگ که از دانه گلرنگ تولید می شود، صادر می شود. عسل شهرستان شمدینلی در ترکیه معروف است.

صنعت

در تولیدی‌های با مقیاس کوچک در حکاری، تولید محصولات ساختمانی مواد غذایی، مبلمان و محصولات پی وی سی انجام می شود. تولیدات مواد صنعتی این استان، در مجتمع‌های صنعتی کوچک در حال انجام است.

معدن

استان حکاری از لحاظ معادن دارای ساختار زمین غنی است. در حال حاضر بین معادنی که از زیر زمین استخراج می شوند، علاوه بر روی، سرب، زغال و گوگرد ، تیتانیوم و کروم- منگنز هم شناسایی شده‌اند. به میزان قابل توجهی صادرات روی، انجام می شود.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۲۳۶۵ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

معدن، تولید محصولات زنبور، گردشگری و ورزش‌های زمستانی از صنایعی هستند که دارای پتانسیل بالایی هستند.

محصولات مشهور

انگور، گردو، انار، سیب، محصولات لبنی، غلات محلی، کنجد، عسل، برنج، بافندگی، بیتیم، روغن گلرنگ

گردشگری

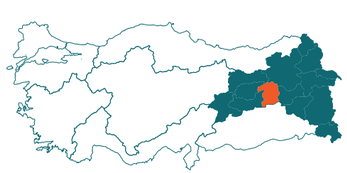
حکاری با فصل زمستان طولانی‌اش و با برفی که گاهی اوقات حتی به ۲ متر نیز می‌رسد، منطقه‌ای مناسب برای ورزش‌های زمستانی است. در این منطقه، مرکز آموزش اسکی مرگابوتان و اوتلوجا مشغول فعالیت هستند. حکاری در چارچوب گردشگری زمستانی هر سال میزبان هزاران گردشگر محلی و خارجی است. مدرسه میدان، در حکاری که با مدرسه‌های تاریخی و مساجد بزرگش دارای اهمیت بسیاری بوده است، در اوایل سال‌های ۱۷۰۰ تاسیس شده است. مسجد شیخ علی، مسجد چوکورجا امیر شبام از دیگر مساجد مهم هستند. کلیسای اقامتی کوچانیس، کلیسای خلیل، کلیسای درآو، کلیسای گاگِوران از دارایی‌های فرهنگی مهمی هستند که در منطقه جلب توجه می کنند.

موقعیت و دسترسی

دسترسی به حکاری از طریق مسیرهای زمینی و هوایی انجام می شود. با مسیر زمینی از طریق شرناخ و وان دسترسی امکان پذیر است و از فرودگاه یوکسک اووا به استانبول و آنکارا پروازهای مستقیم در حال انجام است.

مرکز اسکی دامنه مرگابوته، در گردشگری زمستانی و برف گزینه جایگزین ایجاد می‌کند.

بینگول

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰٫۳۴	۲۸۱۲۰۵	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰٫۰۱	٪۰٫۱۷	۵۲۶۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

بینگول که نام قدیمی آن جبل جور بوده یکی از قدیمی ترین مراکز سکونت در ترکیه بوده است. دوره‌های اورارتو؛آسوری، پارس، رم، عرب، سلجوقی، سالتوک، آق قویونلو و عثمانی را دیده است.
با قلعه‌هایش، چشمه‌های آب گرمش، مرکز اسکی و با جزایر شناورش، استانی است که توجه همگان را جلب می‌کند. کوه‌های مرتفع و کشتزارهایی که در این کوه‌ها قرار دارند، برای دامپروری بسیار مناسب‌اند. در سطوح صاف که در دره‌های آب‌های جاری واقع شده، کشتزارها و باغ‌ها زیر کشت هستند.

نقطه تجارت
و سرمایه گذاری
FIRAT
سازمان توسعه فرات
www.fka.gov.tr

کشاورزی

ازآن جایی که دره‌های بینگول کوهستانی و دارای شیب تند است، دشت هایش ۲/۵٪ و محل‌های مناسب برای کاشت هم ۳٪ است. محصولات اصلی کشاورزی؛گندم، جو، ارزن، چاودار، حبوبات، لوبیا، چغندر قند، سبزی، طالبی و هندوانه است.همچنین انگور و مقدار زیادی سیب و گلابی به عمل می آید. منبع درآمد اصلی شهر، کشاورزی و دامپروری است.
۵۲٪ از مجموع دارایی زمین استان، مرتع و علفزار، ۳۲٪ آن فضای جنگل است. گل و گیاه استان برای زنبورداری مناسب بوده، عسل بینگول در سال ۲۰۱۷ به عنوان دومین در دنیا انتخاب شده است.

صنعت

در بینگول که استان متکی بر کشاورزی است، سرمایه گذاری‌هایی که در زمینه مجتمع‌های یکپارچه کشاورزی، مجتمع‌های فراوری شیر و ارزیابی منابع زیر زمینی غنی باشد، از زمینه‌های سرمایه‌گذاری دارای مزیت است که در برنامه اولویت اول قرار می گیرد.
یک منطقه صنعتی سازمان یافته و ۵ سایت صنعتی وجود دارد. در منطقه صنعتی سازمان یافته ، فعالیت های گسترش ۹۲ هکتاری آغاز شده و هنوز هم ادامه دارد. همچنین یک سایت صنعتی که دارای ۵۰۱ محل کار است، در حال تاسیس است.

معدن

جهت غنی سازی معادن آهن که در شهرستان گنچ واقع شده اند، دو مجتمع غنی سازی وجود دارد که در سال های ۲۰۱۴-۲۰۱۳ تاسیس شده است. در اکثر بخش‌های استان ذخایر غنی لیگنیت وجود دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۵۰۱۱ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

مجتمع‌های آب گرم و مرکز اسکی حصارک که مستر پلن آن تکمیل شده، یکی از زمینه‌های سرمایه‌گذاری دارای اولویت جهت ورزش‌های زمستانی است. علاوه بر جمعیت جوان و پویا، قرارگیری این استان بین استان‌هایی که دارای بیشترین تشویق دولتی هستند، در صنایعی مانند نساجی و مرکز تماس، مزایای بزرگی است. در صنایع بسیاری از قبیل مواد غذایی، بسته‌بندی و ترابری امکان سرمایه‌گذاری وجود دارد.

محصولات مشهور

کاوورما، عسل، خامه، گردو، لوبیای یدی سو خروس، کادائیف بورما

گردشگری

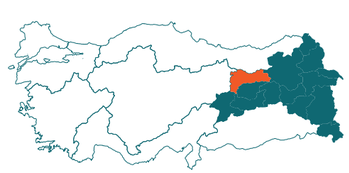
بینگول که با مجتمع‌های آب گرم، آبشارها، زیبایی‌های طبیعی تبدیل به یک مقصد گردشگری شده است، با زیبایی‌های طبیعی خود، گردشگران داخلی و خارجی را جذب می کند.
جزیره شناور، مراکز آب گرم، مرکز اسکی حصارک، آبشار چیر، تنوره های بوبان، غار زاغ از دارایی‌های طبیعی مهم هستند.

موقعیت و دسترسی

بر روی خط راه آهن که منطقه آناتولی شرقی را به غرب متصل می کند واقع شده است.
در بینگول ۱ فرودگاه نیز وجود دارد.

دیدار از جزایر شناوری که در میان دریاچه قرار گرفته‌اند و همواره در حال حرکتند، بازدیدکنندگان را متحیر می‌کند.

ارزینجان

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۹	۲۳۶۰۳۴	۸

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۲۴	۸۷۶۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۴

ارزینجان یکی از قدیمی‌ترین مراکز فرهنگی آناتولی است. بر روی جاده ابریشم تاریخی قرار دارد. اولین ساکنین آن، اورارتوها بوده‌اند.در طول تاریخ میزبان قوم مادها، هیتیتی‌ها، مقدونیه‌ای‌ها و پارس‌ها بوده است و با کوه‌ها و فلات‌ها پوشیده شده است.مرتفع ترین نقطه استان را کوه‌های کشیش با ارتفاع ۳۵۴۹ متر تشکیل می‌دهند. به طور کلی دارای ویژگی‌های آب و هوای قاره‌ای است. شهر با زیبایی‌های طبیعی خود جزو شهرهایی است که در گردشگری رشد سریعی داشته است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
KUDAKA
سازمان توسعه آناتولی شمال شرقی
www.kudaka.org.tr

کشاورزی

شهر دارای یک اقتصاد متکی بر کشاورزی و دامپروری است. زنبورداری یکی از منابع درآمدی مهم است. گندم، جو، چاودار، لوبیا، سیب زمینی، گوجه فرنگی، کلم و هویج از مهم ترین محصولات کشاورزی هستند. همه نوع میوه و سبزی به عمل می آید. اکثر محصولات پرورش یافته صادر می شوند. به ویژه پرورش میوه، در ابعاد پیشرفته است. زردآلو، آلو زرد، توت، سیب و بادام به عمل می‌آیند. بادام و انگورهای اغین بسیار معروف هستند. انگور جیمین ثبت شده است.

صنعت

فعالیت‌های صنعتی اصلی شهر؛تولید محصولات غذایی متکی بر کشاورزی، تولید نوشیدنی‌های بدون الکل و تولید مواد شیمیایی سازه، است. در شهر، یک منطقه صنعتی سازمان یافته وجود دارد.

معدن

پرلیت، پومیس، مرمر، کروم، مس، طلا، لینگیت

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

آرامگاه ملک غازی

آرامگاه درزی بابا

گردشگری

دومین تنگه بزرگ دنیا در مرزهای استان ارزینجان ، تنگه کارانلیک است. آبشار آلتین تپه گیرلویک یکی از مهم‌ترین زیبایی‌های طبیعی شهر است.کوه ارگان از لحاظ ورزش‌های زمستانی مقصد گردشگری مهمی است. آلتین تپه، آبشار گیرلویک، کوه ارگان(مرکز گردشگری ورزش‌های زمستانی)، قلعه کماه و سایر سازه های تاریخی و زیبایی های طبیعی است. اولیا چلبی، مارکو پولو، وون مولته، ابن بطوطه که ۴ سیاح معروف در تاریخ بوده اند در آثار خود از ارزینجان با تمجید صحبت می کنند.

موقعیت و دسترسی

امکانات دسترسی شهر پیشرفت کرده است. دارای شبکه های حمل و نقل زمینی و هوایی است. مسیر قطار دوغو اکسپرس از استان می گذرد. در چارچوب پروژه خط ترن سریع السیر آنکارا- کارس است. با قطار سریع السیر، امکان رسیدن به آنکارا در سه ساعت وجود خواهد داشت.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۱۳۰۶۳ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

فراوری و بسته بندی محصولات گیاهی، مجتمع‌های مرتبط با ورزش‌های زمستانی، فعالیت‌های معدنی و سنگ طبیعی و گردشگری از زمینه‌های مهم سرمایه‌گذاری هستند.

تنگه کارانلیک، دومین تنگه بزرگ دنیا در ارزینجان است.

محصولات مشهور

تولوم، ارزینجان، انگور جیمین، پنیر تولوم ارزینجان، لوبیای چاییرلی، صنایع دستی مسی، عسل ارزینجان

ایغدیر

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۲۴	۱۹۷۴۵۶	۳

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۵	٪۰/۱۴	۶۰۹۸ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

تاریخ استان به عصر پارینه سنگی بر می گردد. بر روی گذرگاه جاده ابریشم است. دشت ایغدیر که در طول رود ارس در امتداد شرق به غرب ادامه دارد، شرقی‌ترین نقطه ترکیه است. تنها استان ترکیه است که با ۳ کشور دارای مرز است.این کشورها ارمنستان، نخجوان (آذربایجان) و ایران هستند. بر خلاف آب و هوای سرد منطقه آناتولی شرقی، این دشت یک دشت بسیار گرم و حاصلخیز است. منبع درآمد شهر، کشاورزی و دامپروری است.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
SERKA
سازمان توسعه سر حد
www.serka.gov.tr

کشاورزی

منبع اصلی درآمد ایغدیر، صنعت کشاورزی است.حبوبات، غذای دام، تولید میوه و سبزی، دامپروری و زنبورداری از فعالیتهای مهم هستند.در دوره های اخیر با گلخانه و تولید تحت پوشش ، فعالیت‌های دامپروری هم در حال انجام است. محصولاتی از قبیل سیب، زردآلو، طالبی، هندوانه، گوجه فرنگی به استان های منطقه ارسال می شود. زردآلوی ایغدیر در دنیا معروف است. تولید پنبه در چارچوب طرح‌های حمایتی است. پنبه که حدودا ۳۰ سال است تولید نمی شد، در دشت ایغدیر مجددا شروع به پرورش کرده است.

صنعت

فعالیت منطقه صنعتی سازمان یافته ایغدیر و مجتمع های صنعتی اطراف که تولید دارند، بر روی کنسانتره آبمیوه، تولید محصولات لبنی، تولید مربا-مارمالاد، تولید محصولات معدنی غیر فلزی، تولید محصولات فلزی ساخته شده، تولید محصولات چوبی، تولید محصولات کائوچویی وپلاستیکی، تولید محصولات نساجی است. در این استان سرمایه‌گذاری‌های انرژی، صنعت متکی بر کشاورزی، محصولات فلزی ساخته شده، محصولات چوبی و صنعت نساجی دارای اهمیت است. منطقه صنعتی سازمان یافته ایغدیر که در فاصله ۲۴ کیلومتری ایغدیر قرار دارد، مجموعا از ۱۰۵ پرسنل صنعتی تشکیل شده است.

معدن

در این استان، تنها ذخایر نمک سنگی موجود در زمین، توزلوجا بوده، این ذخایر توسط بخش خصوصی مدیریت می شود. در استان هر چند کم ذخایر پومیس نیز وجود دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۶۰۳۸ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

در زمینه‌هایی ازقبیل کشاورزی، دامپروری، پردازش مواد غذایی و بسته بندی، بیوگاز، گلخانه، تولید محصولات گلخانه، پوشاک آماده و گردشگری دارای شرایط مناسب برای سرمایه‌گذاری است.

محصولات مشهور

زردآلوی ایغدیر، مربای بادمجان و مربای زردآلو، بزباش، کوفته سنگی، عروسک قفقازی

گردشگری

شصت و پنج درصد از کوه آرارات را در مرزهایش می‌گنجاند. تعداد زیادی کوهنورد و گردشگر از کوه آرارات که بلندترین نقطه ترکیه و اروپا بوده و از لحاظ ادیان الهی مکان مقدسی محسوب می‌شود، بازدید می‌کنند. وجود هتل‌های با کیفیت در ایغدیر و افتتاح فرودگاه در آن، ایغدیر را به مکان مناسبی در حوزه گردشگری تبدیل کرده است.
غارهای نمکی توزلوجا، آرامگاه ارمنی، مزارهای کوچ باشی، باغ‌های ارم و کاروان‌سرای اژدر از نقاط گردشگری هستند که ارزش بازدید را دارند.

موقعیت و دسترسی

ایغدیر دارای ۳ دروازه مرزی است. دروازه‌های مرزی دیلوجو که به نخجوان باز می‌شوند فعال بوده و مرزهای ایران و ارمنستان بسته می‌باشد. در ایغدیر یک فرودگاه وجود دارد و پروازهای روزانه به استانبول و آنکارا در حال انجام است.

باغ های ارم، بهشت سبز موجود در دامنه های کوه آرارات، با زیبایی‌های طبیعی مسحور کننده است.

آرداهان

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۱۲	۹۸۹۰۷	۵

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۰۷	۶۳۸۴ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۶

قدیمی ترین مدرک مکتوب متعلق به تاریخ استان آرداهان ، کتیبه حکاکی شده توسط سردور ۲ پادشاه اورارتو می باشد.(۷۵۳-۷۳۵ قبل از میلاد) اولین سکونت ترکیه ای ها در منطقه، در سال ۷۲۰ قبل از میلاد با آمدن کیمری ها که از اجداد کیپچاک ها بودند شروع شده است. در سال ۶۲۸ پس از میلاد ، ترک های آردا که منبع نام آرداهان بوده و شاخه ای از ترک های خزر بودند، منطقه را در دست گرفتند. آرداهان که در سال ۱۰۶۹ وارد حاکمیت سلجوقی شده است، در سال ۱۵۵۱ شامل خاک امپراتوری عثمانی شده است. استان که دارای ۱۹۰۰ متر ارتفاع است، در موقعیت کشتزار ترکیه قرار دارد. نقطه گذرگاه قفقازها، دریای سیاه و آناتولی است. فعالیت اقتصادی اصلی دامپروری است. جغرافی استان بسیار تمیز و طبیعی است. آلودگی صنعتی و آلودگی سموم کشاورزی وجود ندارد.

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
SERKA
سازمان توسعه سر حد
www.serka.gov.tr

کشاورزی

در این استان فعالیت‌های دامپروری، پرورش زنبور و غاز در حال انجام است.
همچنین در حدود ۳۰۰ هزار دام بزرگ، ۵۲ هزار عدد کندوی زنبور عسل و ۲۰۰ هزار غاز وجود دارد.
محصولات مطرح کشاورزی، پنیر کاشار، عسل و غاز است.

صنعت

از آن جایی که مهم‌ترین و متداول‌ترین فعالیت اقتصادی صورت گرفته در استان، پرورش دام‌های بزرگ (مانند گاو) است، صنعت محصولات لبنی(به ویژه پنیر کاشار) گسترش یافته است. در کل استان، مجموعا ۳۰ کسب و کار شیر در ابعاد مختلف وجود دارد. به جز این، جنگل‌های کاج قرمز با کیفیت وجود دارد. کسب و کارهایی که در زمینه محصولات جنگل و صنعت مبلمان وابسته به مواد اولیه، فعالیت می کنند، وجود دارند.
در منطقه صنعتی سازمان یافته آرداهان که مجموعا شامل ۳۰ بخش می شود امکان اختصاص زمین وجود دارد.

معدن

بیشترین مواد معدنی موجود، آندزیت و پومیس است.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۵۰۲۹ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

هفتادو پنج درصد از مساحت آن، مرتع، فضای کشاورزی و علفزار است. سرمایه گذاری‌های دامپروری دام‌های بزرگ، پتانسیل بسیار مهمی است و یکی از مناسب‌ترین زمینه‌های سرمایه‌گذاری است. از استان ۱۲۰ هزار دام بزرگ و ۳۰ هزار دام کوچک، جهت ذبح به استان‌های غربی ارسال می‌شود.به همین دلیل در صنعت تولید، یک مجتمع فراوری گوشت یکپارچه، فضای مناسبی برای سرمایه گذاری است. از آن جایی که دارای ۲ دروازه مرزی است، استان برای تجارت مرزی مناسب است. مرکز اسکی یانلیزچام که در استان وجود دارد هم از نظر صنعتی، پذیرای پیشرفت و سرمایه‌گذاری است. از آن جایی که استان در منطقه ۶ قرار دارد، از تشویق‌های منطقه‌ای در بالاترین سطح بهره مند می شود.

محصولات مشهور

پنیر کاشار کارس، عسل گل اردهان، غاز، سیب بادلا، پنیر ساچاک ترکمن.

گردشگری

اردهان دارای زیبایی‌های طبیعی شهری است که گردشگران را جذب می‌کند. آب و هوای قاره‌ای و زیر برف بودن شهر برای مدت طولانی در سال، مانع از تخریب محتمل زیبایی‌های طبیعی شده ست. با کشتزارها، دریاچه‌ها، رودها و دشت‌ها، این شهر شاهکار طبیعی است.

موقعیت و دسترسی

اردهان در جنوب شرقی ترکیه قرار داشته، در شمال و شمال شرقی آن گرجستان، در غرب آن آرتوین، در جنوب غربی آن ارزروم، در جنوبش کارس و در شرق آن ارمنستان قرار دارد. در استان، ۲ دروازه مرزی که به گرجستان باز می شود(ترک گوزو و آکتاش)، وجود دارد. نزدیک ترین خط حمل و نقل هوایی و راه آهن به آرداهان در کارس که در فاصله ۹۰ کیلومتری قرار دارد، است. آرداهان ۲۳۰ کیلومتر با ارزروم فاصله دارد. آرداهان در ۶۵ کیلومتری دروازه مرزی آکتاش گرجستان، در ۹۰ کیلومتری دروازه مرزی ترک گوزو قرار دارد. برای مسیر دریایی هم در فاصله ۱۸۰ کیلومتری بندر هوپا قرار دارد.

دریاچه چیلدیر در ماه دسامبر و می، یخ می‌بندد و مناظر فوق العاده‌ای را پدیدار می‌نماید.

تونجلی

سهم در جمعیت کشور	جمعیت	تعداد شهرستان
٪۰/۱۱	۸۸۱۹۸	۷

سهم در صادرات کشور	سهم در تولید ناخالص داخلی	سرانه تولید ناخالص داخلی
٪۰/۰۱	٪۰/۰۹	۹۲۷۷ دلار

رده مشوقهای سرمایه‌گذاری	منطقه ۵

تونجلی با مساحتی برابر با ۷۴۳۲ کیلومتر مربع در ارتفاع ۹۱۴ متری از سطح دریا قرار دارد. استان که بطور کامل در داخل حوزه فرات بالایی است، منطقه‌ای کوهستانی و احاطه شده با مرزهای طبیعی است.از آن جایی که کوه‌ها ردیف‌هایی ایجاد می‌کنند که فرسایش آن سخت است، تونجلی در گوشه شرقی ترکیه که از دشت ایغدیر شروع شده تا دشت ارزینجان ادامه دارد، نتوانسته با سرزمین‌های حاصلخیز ادغام شود. این کوه‌ها در مکان‌های مختلف با آب‌های سطحی دچار فرسایش شده‌اند و به فلات‌های مرتفع تبدیل گشته‌اند. دره‌ها بسیار باریک بوده و در کف دره‌ها دشت‌ها ایجاد شده‌اند. کوه‌هایی که در داخل مرزهای تونجلی قرار دارند، در ادامه کوه‌های توروس شرقی در جهت غرب به شرق امتداد دارند.

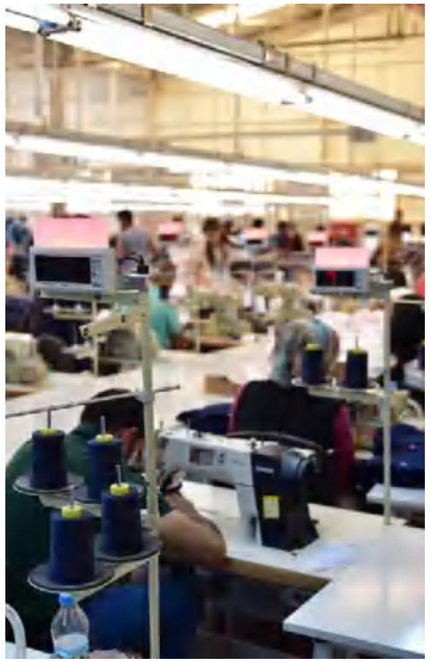
سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

نقطه تجارت و سرمایه گذاری
FIRAT
سازمان توسعه فرات
www.fka.gov.tr

کشاورزی

شرایط جغرافیایی استان که اغلب به صورت کوهستانی است، فعالیت های کشاورزی را محدود می کند. با این حال محصولاتی از قبیل توت اولوکاله، کورو فاسولیه(لوبیا سفید)، نخود، عسل، پنیر تولوم، سیر مونزور، محصولات کشاورزی هستند که از لحاظ اقتصادی مورد توجه هستند.

صنعت

در تونجلی صنعت پیشرفت نکرده است. یک منطقه صنعتی سازمان یافته که از مجموعا ۴۳ بخش که ۲۵ تای آن اختصاص داده شده و ۱۸ تای آن در انتظار سرمایه گذار است، وجود دارد. در ۱۵ بخش از بخش هایی که اختصاص داده شده تولید انجام شده، تولید نساجی، مبلمان، مواد غذایی و محصولات پلاستیکی جز فعالیت های اصلی است.

معدن

در معادن اوواجیک-کاکبیل یک ذخیره کوچک مس-سرب-روی و در ناحیه پولومور-باغ دره سی هم ۱۶ هزار تن ذخایر محتمل کروم شناسایی شده است. در نواحی چولاک‌لار، هارمزکزل‌چایر و برکه در شهرستان اوواجیک ۲۵۰۰ تن ذخایر قابل مشاهده و ۴۵۰۰ تن ذخیره محتمل کروم شناسایی و در سالهای گذشته ۶۷۵۰ تن سنگ معدن استخراج شده است. در شهرستان های مرکز، چمیش گزک و مازگیرت مجموعا ۱۴۰ هزار متر مکعب جهت تصفیه و استفاده، در شهرستانهای اوواجیک و پرتک هم مجموعا ۶۵ هزار متر مکعب ذخیره محتمل ماسه-شن مناسب برای استفاده وجود دارد. نواحی پولومور-پاردیکویو هم مجموعا ۱ میلیون تن ذخیره محتمل سنگ گچ دارند. همچنین در ناحیه مازگیرت-آک‌پازار ۲۴ میلیون تن ذخایر مواد اولیه آجر- کاشی وجود دارد.

گردشگری

تونجلی که هر گوشه آن شاهکاری از طبیعت است؛ دارای زیبایی‌های طبیعی است که در دنیا کم نظیر است. تونجلی در تمامی زمینه‌های گردشگری طبیعی، پر مدعاست. پارک ملی مونزور از مقاصد مهم گردشگران است. در دشتی که رود مونزور از آن می‌گذرد، ماهی قزل‌آلای خال قرمز و حیواناتی که نسل آن‌ها در خطر انقراض است، تحت محافظت قرار گرفته‌اند. پارک ملی دره مونزور، چشمه های مونزور، گلوگاه علی، دریاچه سیاه، آبشار کرک مردیون، دره مرجان، آبشار دره اووا، چشمه های هالبوری، دریاچه بویر بابا، دره کوتو، قلعه پرتک و دریاچه سد کبان، ایندلیک چمیش گزک، پل تاعار، دره و پل رابات، سنگ قبرهایی به شکل قوچ-گوسفند-اسب، مسجد بِلمانیه و مسجد سلیمانیه است.

موقعیت و دسترسی

مسیر زمینی اصلی در تونجلی، مسیری است که ارزینجان را به ارزروم و از آنجا به منطقه دریای سیاه متصل می کند. مسیر بین تونجلی-الازیغ دو بانده بوده و طول آن ۱۳۳ کیلومتر است.مسیر بین تونجلی-ارزینجان دو بانده نیست و ۱۳۰ کیلومتر طول دارد. مسیر دیگری که تونجلی را به الازیغ متصل می کند، مسیری از روی پرتک است و در این مسیر که به طول ۷۵-۷۰ کیلومتر است فعالیت های مسیر منقطع ادامه دارد. امکان دسترسی به الازیغ از طریق مسیر هوایی وجود دارد.

دانشگاه ها	۱ دانشگاه ۷۰۶۳ دانشجو

زمینه‌های سرمایه‌گذاری برتر

سرمایه‌گذاری‌های معطوف به صنعت گردشگری و سرمایه‌گذاری تولیدی که در منطقه صنعتی سازمان یافته در حال تحقق است، زمینه‌های دارای مزیت و با اولویت در شهر هستند.

محصولات مشهور

سیر تونجلی، توت اولوکاله، عسل مونزور، قارچ کونکور، پنیر تولوم

کوه‌های مونزور، به ویژه در ماه‌های بهار مناظر مسحور کننده‌ای را به نمایش می‌گذارند.

سازمان توسعه
آناتولی شرقی

میز ایران

میراث جهانی ترکیه

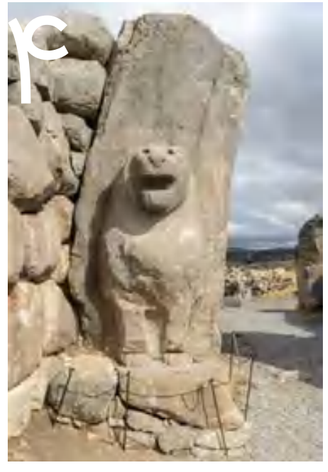
. مسجد جامع و دارالشفاء دیوریغی
(۱۹۸۵)

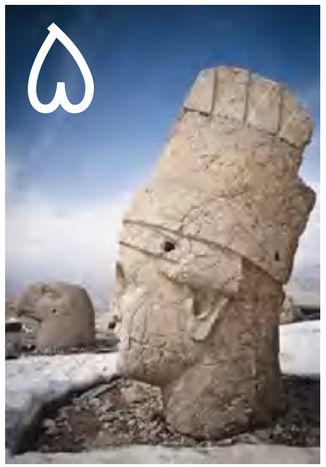
نواحی تاریخی استانبول
(۱۹۸۵)

پارک ملی گورمه و کاپادوکیا
(۱۹۸۵)

هاتوشا پایتخت هیتی‌ها
(۱۹۸۶)

کوه نمرود
(۱۹۸۷)

هیراپولیس-پاموک‌کاله
(۱۹۸۸)

زانث-لتون
(۱۹۸۸)

شهر سافران‌بولو
(۱۹۹۴)

محوطه باستانی تروا
(۱۹۹۸)

مسجد و مدرسه دینی سلیمیه در ادیرنه
(۲۰۱۱)

تپه باستانی دورا نوسنگی در چاتال‌هویوک
(۲۰۱۲)

بورسا و جومالی‌کزک
(۲۰۱۴)

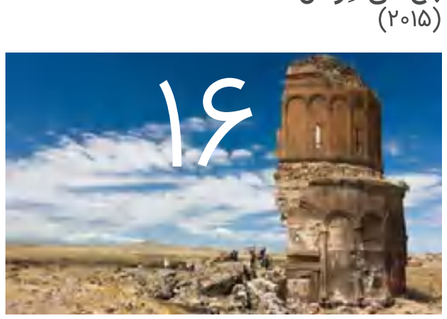
منظر فرهنگی چندلایه برگاما
(۲۰۱۴)

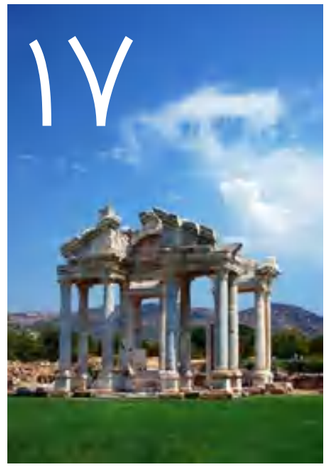
قلعه دیاربکر و منظر فرهنگی باغ‌های هِوسل
(۲۰۱۵)

اِفِسوس
(۲۰۱۵)

محوطه باستانی آنی
(۲۰۱۵)

آفرودیسیاس
(۲۰۱۷)

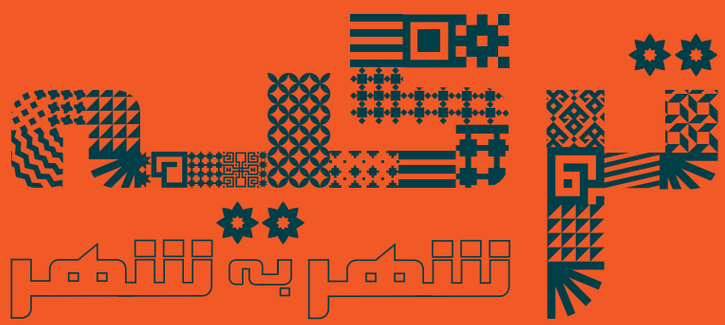
گوبکلی‌تپه
(۲۰۱۸)

منبع: فهرست میراث جهانی یونسکو

سازمان توسعه آناتولی شرقی
میز ایران

سازمان توسعه
آناتولی شرقی
میز ایران

www.dakairanmasasi.org

سازمان توسعه
آناتولی شرقی

میز ایران

www.daka.org.tr